

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

KIRŞEHİR'DE AHİLİK ÇALIŞMALARI
VE AHİ BABA MUSTAFA KARAGÜLLÜ

Enis YALÇIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2020

©2020-Enis YALÇIN

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

KIRŞEHİR'DE AHİLİK ÇALIŞMALARINI VE AHİ BABA
MUSTAFA KARAGÜLLÜ (1928-2018)

AKHİSM STUDIES IN KIRŞEHİR AND AKHI FATHER
MUSTAFA KARAGÜLLÜ (1928-2018)

Hazırlayan

Enis YALÇIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

KIRŞEHİR-2020

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Enis YALÇIN tarafından hazırlanan “*Kırşehir’de Ahilik Çalışmaları ve Ahi Baba Mustafa Karagüllü*” adlı tez çalışması tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman(İmza)

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Üye.....(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Cavit GÜZEL

Üye.....(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Fatih DİNÇER

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2020

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../2020

Enis YALÇIN

İmza

ÖZET

KIRŞEHİR'DE AHİLİK ÇALIŞMALARI

VE AHI BABA MUSTAFA KARAGÜLLÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Enis YALÇIN

Danışman: Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

2020–xi+209

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Jüri

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Dr. Öğr. Üyesi Cavit GÜZEL

Dr. Öğr. Üyesi Fatih DİNÇER

Ahilik, Türk halkının yaşayışı, düşünüşü, kültürü, ahlakı, sosyal ve ekonomik hayatı üzerindeki fonksiyonel özellikleri ile yaklaşık 700 yıla yakın bir zaman diliminde etkinliğini sürdürmüş sivil bir yapılanmadır. İnsanî faziletleri önceleyerek, sağlam ve düzenli bir toplum yapısı oluşturmayı, ilim ve sanatı yaygınlaştırmayı, üretimi arttırmayı ve yaşam standartlarını yükseltmeyi amaçlayan Ahilik, aynı zamanda Anadolu topraklarına göç etmiş olan Türkmenlerin bu topraklarda tutunmalarını sağlayarak Anadolu'nun Türkleşme ve İslamlaşma sürecinin de kilit taşlarından birisi olmuştur.

Kırşehir, Ahilik teşkilatının kurucusu olan Ahi Evran'ın medfun bulunduğu bir tarih ve kültür şehridir. Asırlarca teşkilatın yönetildiği bir merkez olmasının yanında, Ahiliğin işlerliğini kaybettiği 20. ve 21. yüzyıllarda da Ahiliği tanıtmaya ve yaşatmaya çabalarının merkezi olmuştur. Bu şehirde doğmuş olan Mustafa Karagüllü (1928-2018) de bu çabaların baş aktörlerinden biridir. Ömrünün büyük bir kısmını Kırşehir'in kalkındırılması ve Ahiliğin tanıtılması için harcamış olan Karagüllü, bu fedakârlığının bir sonucu olarak "Ahi Baba" unvanına layık görülmüştür. 2018 yılında vefat eden Mustafa Karagüllü'nün hayatı ve Ahilikle ilgili yaptığı çalışmaların aydınlatılması, onun Kırşehir'e ve Ahilik kültürüne yaptığı hizmetlerin tespiti için de gereklidir.

Bu noktada çalışmamızda Ahilik, Ahiliğin kaynakları ve Ahi Evran hakkında genel itibariyle bilgi verildikten sonra, Mustafa Karagüllü'nün hayatı ve Ahilikle ilgili faaliyetleri kronolojik olarak tespit edilmiştir. Son olarak da Ahiliğin manevi merkezi olan Kırşehir'de bugüne kadar yapılmış Ahilik konulu çalışmaların bibliyografik künyelerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahi Evran, Ahilik, Fütüvvet, Kırşehir, Mustafa Karagüllü.

ABSTRACT

AKHISM STUDIES IN KIRŞEHİR AND AKHI FATHER MUSTAFA KARAGÜLLÜ

Ph. D. Thesis

Preparer: Enis YALÇIN

Advisor: Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

2020-xi+209

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School of Social Sciences

Turkish Language and Literature Department

Jury

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Dr. Öğr. Üyesi Cavit GÜZEL

Dr. Öğr. Üyesi Fatih DİNÇER

Akhism is a civilian structuring that has been active in a period of nearly 700 years with its functional characteristics on Turkish people's life, thought, culture, morality, social and economic life. Akhism, which aimed at establishing a solid and orderly society structure, expanding science and art, increasing production and raising living standards by prioritizing humanitarian virtues, also has been one of the keystones of the Turkization and Islamization process of Anatolia by ensuring that hold on this land the Turkmen who migrated to Anatolian lands.

Kırşehir is a city of history and culture where located the tomb of Ahi Evran, the founder of the Akhism organization. In addition to being a center where the organization was ruled for centuries, it has also been the center of efforts to Akhism promote and live in the 20th and 21st centuries when Akhism lost its functionality. Mustafa Karagullu (1928-2018), who was born in this city, is also one of the leading actors of these efforts. Having spent most of his life for the development of Kırşehir and promoting Akhism, Karagullu has been deemed worthy of the title of "Ahi Baba" as a result of his sacrifice. The illumination of her work on akhism and life of Mustafa Karagullu who passed away in 2018 is also necessary for the determination of him services to Kırşehir and Akhism culture.

At this point, after giving general information about Akhism, sources of Akhism and Ahi Evran, Mustafa Karagullu's life and her Akhism activities were determined chronologically. Lastly, it has been mentioned about the bibliographic tags of the works on Akhism that have been carried out so far in Kırşehir, which is the spiritual center of Akhism.

Keywords: Ahi Evran, Akhism, Futuwwa, Kırşehir, Mustafa Karagullu.

ÖN SÖZ

Kırşehir, Anadolu coğrafyasına ekonomik, siyasi ve sosyal bir nizam getiren Ahi Evran; Türklük şuuruyla yazdığı eserler sayesinde Türkçe'nin Anadolu'da bir edebiyat dili olmasını sağlayan Âşık Paşa; Türkçenin estetiğini âşıklığının verdiği erginlikle yüzyıllar ötesine taşıyan Yunus Emre; Türk-İslam medeniyetinin kurucularından Hacı Bektaş-ı Veli; Anadolu topraklarındaki ilk astronomi okulunun kurucusu Cacabey ve Osmanlı Devletinin kuruluşuna fikirleriyle ışık tutan Şeyh Edebalı gibi isimlerin yetiştiği Anadolu'nun kültür merkezlerindedir. Bu şehirde doğan Mustafa Karagüllü de Kırşehir'in bu ayrıcalıklı konumunun farkına vararak, Kırşehir'de yaşamış Türk büyüklerinin araştırılması ve tanıtılması için 1950'li yıllarda başlattığı faaliyetlerini vefatına kadar devam ettirmiştir. Özellikle Ahilik ve Ahi Evran etrafında şekillenen bu faaliyetler Mustafa Karagüllü'nün halk arasında "Ahi Baba" olarak tanınmasını sağlamıştır. Ahiliğin tanıtılması ve Ahiliğe ait değerlerin yaşatılması için maddi-manevi bütün varlığını harcayan Karagüllü'ye Ahilik Kültürü Haftası Merkez Yürütme Kurulu tarafından "Ahilik Hizmet Ödülü" verilmiştir.

Mustafa Karagüllü hakkında akademik düzeyde yapılmış üç çalışma bulunmaktadır. Bunlardan ilki Lale Tunçbilek'in "Somut Olmayan Kültürel Miras Bağlamında Ahilik Geleneğini Yaşatan Kırşehirli Bir Kültür Elçisi: Ahi Baba" adlı yayımlanmamış seminer çalışmasıdır. İkincisi Dr. Öğr. Üyesi Erol Ülgen'in Çiğdem Gazetesi'nde "Kırşehir'e ve Ahilik Kültürüne Adanan Bir Ömür: 'Ahi Baba' Mustafa Karagüllü" başlığıyla yayımladığı makalesidir. Üçüncü ise İlhan Şahin tarafından hazırlanmış "Karagüllü, Mustafa" başlıklı ansiklopedi maddesidir. Mustafa Karagüllü'nün hayatını ve Ahilikle ilgili faaliyetlerini ele alan başka bir çalışmanın bulunmaması, bu araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu çalışmayı yapmam için beni yönlendiren Prof. Dr. Salahaddin Bekki'nin teşvikleri sayesinde, Mustafa Karagüllü'nün vefatından yedi ay kadar önce tezimizin konusu belirlenmiş ve bu süreçte kendisi ve eşi İsmet Sevinç Karagüllü'nün bilgi ve birikimlerinden istifade edilmiştir. Böylelikle tezimizin Mustafa Karagüllü'yle ilgili olan bölümü hazırlanırken gözlem ve görüşme metotlarından da yararlanılmıştır. Mustafa Karagüllü'nün vefatından sonra da kütüphanesindeki ve "Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi"ndeki şahsi arşivleri incelenmiştir. Bunların yanında Kırşehir'deki yerel televizyonlar ve gazetelerin arşivlerinden de yararlanılmıştır.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ilk olarak Ahiliğe kaynaklık etmiş olan fütüvvet anlayışı, fütüvvetnameler ve Ahi şecerenameleri hakkında

bilgi verilmiştir. Daha sonra Ahilik teşkilatının kurucusu olan ve Ahiliğin Anadolu topraklarında yayılmasını sağlayan Ahi Evran'ın hayatı ve eserleri ele alınıp, Ahiliğin tarihi gelişimi, amaçları ve fonksiyonları değerlendirilmiştir. İkinci bölümde Mustafa Karagüllü'nün hayatı ve Ahilikle ilgili faaliyetleri kronolojik olarak tespit edilip, yazmış olduğu eserlerin listesi verilmiştir. Bu bölüm hazırlanırken Mustafa Karagüllü'nün bilgi ve birikimlerinden istifade edilip arşivlerindeki belge ve dokümanlar incelenmiştir. Bunun yanında kapsamlı bir literatür taraması da yapılarak yerel televizyon, dergi ve gazetelerin arşivlerinden yararlanılmıştır. Ahilikle ilgili faaliyetlerinin, yaşamındaki olaylardan bağımsız düşünülmemeyeceğinden hareketle de bu faaliyetler ayrı bir başlık altında değerlendirilmeyip olayların tarihsel sıralaması içerisinde ele alınmıştır. Üçüncü bölümde de Ahilik ve Ahi Evran'la bütünleşmiş bir şehir olan Kırşehir'de yapılan Ahilik konulu çalışmaların bibliyografyasına yer verilmiştir. Bibliyografik künyeler sırasıyla “kitaplar”, “tez çalışmaları”, “sempozyumlar”, “makaleler ve diğer yayınlar”, “belgeseller ve filmler” başlıkları altında kendi içerisinde yazar soyadlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. Bibliyografyada 8.Nisan 2020 tarihine kadar tespit edilebilen toplam 770 künye yer almaktadır.

Çalışmanın başından sonuna kadar karşılaştığım bütün problemlerin çözümünde desteklerini esirgemeyen ve bana Ahi Baba Mustafa Karagüllü'yü yakından tanıma fırsatı veren saygıdeğer hocam Prof. Dr. Salahaddin Bekki'ye; Ahilik konusundaki çalışmalarıyla yolumu aydınlatan çok kıymetli hocam Prof. Dr. M. Fatih Köksal'a; her zaman bir telefon kadar uzağımda olan ve bütün sorularıma içtenlikle cevap veren İsmet Sevinç Karagüllü'ye; yoğun mesailerinden fedakârlık ederek sorularımı yanıtlayan ve kılavuz kişilere ulaşmamı sağlayan Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı Eyüp Temur'a; kaynaklara ulaşmam noktasında yardımcı olan Sevilay Buse Gök'e; eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen annem Emine Yalçın, babam Mesut Yalçın ve abim Pevrül Yalçın'a ne kadar teşekkür etsem azdır.

Son olarak Kırşehir'in Ahilik Haftasının resmi kutlama merkezi olmasını sağlayan, Ahice verdiği öğütlerle yoluma ışık tutan ve bana bir torun şefkati göstererek kütüphanesini, ofisini açan Mustafa Karagüllü'yü rahmetle anıyorum. Mekânı cennet olsun.

Enis YALÇIN

Kırşehir-2020

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	ii
BİLDİRİM.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
RESİMLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR	xi
I. BÖLÜM	1
AHİLİK	1
1.1. AHİLİĞİN KAYNAKLARI	1
1.1.1. Fütüvvet Anlayışının Doğuşu ve Yayılışı	1
1.1.1.1. Fütüvvet Kavramı	2
1.1.1.2. Fütüvvetin Tarihi Gelişimi	4
1.1.2. Fütüvvetnameler	6
1.1.3. Ahi Şecerenameleri	8
1.2. AHİ EVRAN VE AHİLİK	9
1.2.1. Ahi Evran'ın Hayatı ve Eserleri	9
1.2.1.1. Hayatı	9
1.2.1.2. Eserleri.....	12
1.2.2. Ahilik ve Ahi Teşkilatının Yayılışı	15
1.2.2.1. Ahi Kavramı	15
1.2.2.2. Ahiliğin Tarihi Gelişimi	17
1.2.2.3. Ahiliğin Amaçları ve Fonksiyonları	21
II. BÖLÜM	29
MUSTAFA KARAGÜLLÜ'NÜN HAYATI, AHİLİKLE İLGİLİ FAALİYETLERİ VE ESERLERİ	29
2.1. HAYATI VE AHİLİKLE İLGİLİ FAALİYETLERİ.....	29
2.2. ESERLERİ	55
2.2.1. Bildiriler	55

2.2.2. Makaleler	56
2.2.3. Ansiklopedi Maddeleri	56
2.2.4. Kitapçıklar	56
2.2.5. Bülten Yazıları.....	56
2.2.6. Broşürler	57
2.2.7. Belgeseller, Röportajlar ve Filmler	58
III. BÖLÜM	60
KIRŞEHİR'DE YAPILAN AHİLİK ÇALIŞMALARI	60
3.1. KİTAPLAR	61
3.1.1. Kitap Bölümleri	86
3.2. TEZ ÇALIŞMALARI	91
3.3. SEMPOZYUMLAR	95
3.4. MAKALELER VE DİĞER YAYINLAR.....	156
3.5. BELGESELLER VE FİLMER	167
SONUÇ	169
KAYNAKÇA.....	171
EKLER	178
ÖZGEÇMİŞ	208

RESİMLER LİSTESİ

- Resim 2.1.** Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlamaları çerçevesinde yapılan kortej yürüyüşünden bir görünüm.
- Resim 2.2.** Mustafa Karagüllü'nün Kırşehirspor'un kulüp başkanı olduğu dönemden.
- Resim 2.3.** Mustafa Karagüllü ve İsmet Sevinç Karagüllü Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağındaiken.
- Resim 2.4.** Yunus Emre Türbesi'nin önceki görüntüsü.
- Resim 2.5.** Yunus Emre Türbesi'nin yenilendikten sonraki görüntüsü.
- Resim 2.6.** Süleyman Demirel ve Mustafa Karagüllü.
- Resim 2.7.** Alman uzman Klaus Kreisel ve Mustafa Karagüllü'nün Kırşehir küçük sanayi sitesi ziyaretlerinden.
- Resim 2.8.** Mustafa Karagüllü 47. Kütüphaneler Haftası töreninde Lütfi İkiiz hakkında soruları cevaplariken.
- Resim 2.9.** Mustafa Karagüllü'nün kooperatifteki odasından bir görünüm.
- Resim 2.10.** Mustafa Karagüllü TBMM'de Ahiliği anlatırken.
- Resim 2.11.** TBMM'de Mustafa Karagüllü'nün verdiği Ahilik konferansı sonrası.

KISALTMALAR

<i>bk.</i>	Bakınız
Çev.	Çeviren, çevirenler
E.T.	Erişim Tarihi
Ed.	Editör, editörler
H.	Hicri
Haz.	Hazırlayan
Hz.	Hazreti
M.	Miladi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (United Nation Educational, Scientific and Cultural Organization)
vd.	Ve diğerleri
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

I. BÖLÜM

AHİLİK

1.1. AHİLİĞİN KAYNAKLARI

Fütüvvet ve Ahilik, Türk-İslam tarihi açısından toplumsal, siyasi ve iktisadi özellikleri bakımından önemli bir konuma sahiptir. Ayrıca kültür ve medeniyetin geçmişinin aydınlatılmasında da önemli rol oynamaktadırlar (Demir, 2002: 264). Fütüvvetle ilgili ilk araştırmalar Oryantalistler¹ tarafından yapılmış, dolayısıyla Ahilikle ilgili çalışmalar da bunlara paralel olarak ortaya çıkmaya başlamıştır (Ocak, 1996a: 170; Demir, 2002: 264).

Türkiye'deki çalışmaları başlatan ilk araştırmacı 1919 yılında yayımlanan *Türk Edebiyatında Mutasavvıflar* adlı çalışmasıyla Fuad Köprülü olmuştur. Fuad Köprülü'den sonra konuyu ele alan Osman Nuri Ergin de *Mecelle-i Umûr-u Belediye* (1922) adlı eserinde Ahilik hakkında önemli görüşler dile getirmiştir (Ocak, 1996a: 172; Torun, 1998: 37-38). Fütüvvet ve Ahilik hakkında ilk ayrıntılı bilgileri veren eser de Muallim Cevdet İnançalp'ın *Zeylun alâ Fasli' (l-Ahiyyeti'l-Fityân)i't-Türkiyye fî Kitâbi'r-Rihleti'l İbn Battuta* (1932) adlı eseridir (Ocak, 1996a: 171-173; Torun, 1998: 37-38). Fütüvvet ve Ahilik hakkında yapılmış bir diğer önemli araştırma Abdülbaki Gölpınarlı'nın "İslâm-Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilâtı ve Kaynakları"² adlı çalışmasıdır. Türkiye'de Fuad Köprülü ile başlayan çalışmalardan günümüze varıncaya kadar birçok araştırmacı fütüvvet ve Ahilik konuları üzerine eğilmiştir. Fütüvvet ve Ahilik konuları üzerine önemli çalışmalar yapmış araştırmacılar arasında Neşet Çağatay, Mikail Bayram, Ali Torun ve M. Fatih Köksal gibi isimler de bulunmaktadır. Ahilik konusuna geçmeden önce ilk olarak ahiliğe kaynaklık eden fütüvvet teşkilatının tarih sahnesindeki seyri ile fütüvvetin usul ve esaslarını ihtiva eden fütüvvetnameler ve ahi şecerenameleri üzerinde durulacaktır.

1.1.1. Fütüvvet Anlayışının Doğuşu ve Yayılışı

Ahmet Yaşar Ocak, fütüvvetin tarih üzerindeki seyrini takip edebilmek için konuyla ilgili görüşünü "*Cahiliye devrinde Arap toplumundaki fetâ tipinden, İslâmî dönemde kurumsallaşmış bir fütüvvet teşkilatına, bu teşkilâtın sufilikle birleşerek tasavvufî*

¹ Fütüvvetle ilgili çalışma yapan Oryantalistler, Franz Taeschner ve Claude Cahen başta olmak üzere Joseph Von Hammer, Paul Kahle, Herman Thorning, Vladimir Gordlevskij, C. Van Arendonk, Helmuth Ritter ve Lois Massignon gibi isimlerdir.

² İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Dergisi'nde yayımlanan bu yazı İstanbul Ticaret Odası tarafından 2011 yılında kitap haline getirilerek yayımlanmıştır. Kitap için bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *İslâm ve Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilâtı*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul, 2011.

bir nitelik kazanmasına, bu noktadan sonra da esnaf kesimiyle kaynaşarak meslekî bir mahiyet alan Ahilik kurumuna dönüşmesine kadar uzanan süreci bir devamlılık olarak görüp birinden ötekine geçişin nasıl meydana geldiğini iyi belirlemek gerekir.” (1996b: 261) şeklinde belirtir ve fütüvvetin tarihi gelişimini, “sosyal bir kavram olarak fütüvvet”, “teşkilat olarak fütüvvet”, “tasavvufî fütüvvet” ve “Ahilik fütüvveti” olmak üzere dört evreye ayırır (Ocak, 1996b: 261). Fütüvvet anlayışının yayılışı ele alınırken kronolojik olarak bu sıra takip edilecektir. Fütüvvet anlayışının yayılışı ve Ahilikle olan ilişkisine geçmeden önce kelimeyi köken ve anlam itibarıyla ele almak uygun olacaktır.

1.1.1.1. Fütüvvet Kavramı

Fütüvvet kelimesi, Arapça “fetâ” kökünden türetilmiştir. Fitye ve fityân kelimeleri ise fetânın çoğuludur (Sami, 2004: 981). Fetâ kelimesine karşılık olarak Farsçada civanmerd ve çoğuluna karşılık olarak da civanmerdân kelimeleri kullanılmaktadır. Fetâ kelimesi Şemsettin Sami, Ferit Devellioğlu ve Mehmet Kanar’ın sözlüklerinde “genç, delikanlı, yiğit, cömert” anlamlarına karşılık gelir (Sami, 2004: 981; Devellioğlu, 2007: 262; Kanar, 2009: 971).

Fütüvvet kelimesi ise Şemsettin Sami’nin sözlüğünde “gençlik, delikanlılık, kerem, cömertlik, civanmertlik, mertlik, yiğitlik ve mürüvvet” anlamlarıyla verilirken (2004, 982), Ferit Devellioğlu’nun sözlüğünde bunların yanında “soy temizliği ve eski esnaf teşkilatı” anlamları da verilmektedir (2007: 272).

Kavram olarak ise fütüvvet, “*hiç kimseden çekinmeden hakkı söyleme, işittiğinde hakkı kabul etme, dili yalandan, gıybetten, kulağı hata işitmekten koruma, gözü haramdan yumma. Malını, mevkiini dostlara bezletme, buna karşılık onların başlarına bakmama. Dostlarına yemeğinden yedirmek suretiyle saygı göstermek, canıyla malıyla onların ihtiyaçlarını karşılamaya koşmak. Malından asıl kendisine kalanın elinde tuttuğu değil, sarf ettiği olduğunu bilmek. Nefsini ve fiillerini düşünmemek ve yaptığı işten karşılık beklememek.*” gibi anlamlara gelmektedir (es-Sülemî, 1977: 24-94).

Fetâ, İslamiyet’ten önceki dönemlerde tasavvufî ve kurumsal bir nitelikten ziyade Arap kültüründe münferit kişiler için kullanılmaktadır (Ocak, 1996b: 261). Bununla birlikte İslam öncesi Arap şiiri üzerinde yapılan incelemelerde fütüvvet kelimesine rastlanılmamıştır (Taeschner, 1972: 206). Fütüvvetin sosyal bir kurum olarak ortaya çıkışının Emevîler Döneminin ortalarına denk geldiği düşünülmektedir (Demir, 2002: 264-265; Küçük, 2000: 139; Ocak, 1996b: 261). Araştırmacılar arasında farklı görüşler olsa da

genel itibariyle İslâmiyet'ten önceki Arap toplumunda kullanılan fetâ kavramının fütüvvet kurumuyla anlam olarak bağlantılı olduğu fakat onun gelişmiş devamı olamayacağı kabul görmektedir (Ocak, 1996b: 261; Uçma, 2011: 86). Buna karşılık fütüvvet kurumunun geçmişini İslam öncesi Araplara dayandıran ve Kur'an-ı Kerîm'de geçen fetâ kavramı ile açıklamaya çalışan araştırmacılar da vardır (Güner, 2016: 188-191). Bu kelime, Kur'an'da dört farklı surede sözlük anlamıyla -fetâ, fitye, fityân- geçmektedir³.

Kehf Suresi 10. ayette “fitye” olarak geçen kelime, dinlerini yaşamak ve hükümdarlarının eziyetinden kurtulmak için Kehf mağarasına sığınan velileri karşılamak için kullanılmıştır: *“Hani o fitye (genç yiğitler) o kehf'e çekildiler de dediler ki: Rabbimiz! Bize ledünnünden (yanından) bir rahmet ve bizim için bir reşed (kolaylık) ver.”* (Süleymân, 2006: II/485; Yazır, 2011: 174). Yine Kehf mağarasına sığınan velilere karşılık gelecek şekilde “fitye” kelimesi aynı surenin 13. ayetinde şu şekilde geçmektedir: *“Doğrusu onlar Rabb'lerine îmân eden fitye idiler (genç yiğitlerdi).”* (Süleymân, 2006, II/486; Yazır, 2011: 175). Aynı surenin 60. ayetinde ise “fetâ” olarak geçen kelime, Hz. Mûsâ'nın genç yol arkadaşı Yûşa'ya karşılık gelecek şekilde şöyle kullanılmaktadır: *“Hani Mûsâ fetâsına (Yûşa b. Nûn'a) demişti ki...”* (Süleymân, 2006: II/505; Yazır, 2011: 178). Yine Kehf Suresinin 62. ayetinde de Hz. Mûsâ'nın genç yol arkadaşına karşılık gelecek şekilde “fetâ” olarak geçmektedir.

Yusuf Suresi 30. ayette Hz. Yusuf'a karşılık gelecek şekilde kullanılan fetâ kelimesi, Mukatil bin Süleyman'ın tefsirinde “Kenânî kölesi” olarak geçmesine karşın, Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın tefsirinde “delikanlı” olarak yorumlanmaktadır. Bahsi geçen ayet meali *“Şehirde bazı kadınlar dediler ki: Azîzin karısı fetâsından (Kenânî kölesinden/delikanlısından) murad almak istemiş; sevgisinden ötürü yüreğin zarı çatlamış. Doğrusu biz onu mübîn bir delâlet içinde (açık bir hüsrân içinde) görüyoruz.”* (Süleymân, 2006: II/282; Yazır, 2011: 141) şeklindedir.

Ayrıca Yusuf Suresi 36. ayette “fetâ”, 62. ayette “fityân” kelimeleri geçmektedir. Bunlara ek olarak Nisâ Suresi 25. ayet ile Enbiyâ Suresi 60. ayette de “fetâ” kelimeleri geçmektedir. Kur'an'daki kullanımlar toplumsal bir yapılanmaya işaret etmekten çok sözlük anlamına karşılık gelecek şekildedir.

³ Nisâ Suresi 25; Yusuf Suresi 30,36 ve 62; Kehf Suresi 10, 13, 60 ve 62; Enbiyâ Suresi 60.

1.1.1.2. Fütüvvetin Tarihi Gelişimi

Yukarıda da işaret edildiği gibi fütüvvet kelime olarak fetâdan türetilmiştir. Fakat araştırmacıların çoğu fütüvvet kurumunun İslâm öncesi Arap toplumundaki fetânın gelişmiş bir devamı olamayacağı görüşü üzerinde durmaktadırlar. Bu görüşlerini de İslam'dan önce yazılmış olan Arap şiiirlerinde fütüvvet kelimesine rastlanılmaması ve yine bu dönemde benzer şekilde teşkilatlanmış bir oluşumun tespit edilememesiyle desteklemektedirler (Demir, 2002: 264-265; Ocak, 1996b: 261). Bunlara karşın Umur Güner, İslamiyet'ten önce Mekke'de yapılmış bir antlaşma olan Hilfü'l-Fudûl⁴ antlaşması etrafında toplanan cemiyeti fütüvvet teşkilatının ilkel hali olarak ele almış, Mikail Bayram da bu cemiyeti fütüvvet duygusunun Cahiliye çağında bir teşkilat özelliği kazanmış şekli olarak görmüştür (Güner, 2016: 188-190; Bayram, 2016: 54-55). Ahmet Yaşar Ocak ise Cahiliye dönemi Arap toplumunda fütüvvet benzer bir teşkilatlanmanın bulunmadığını fakat eski İran kültüründe benzer özellikler gösteren -bekâr ve savaşçı gençlerden meydana gelen- Mairya adlı bir teşkilatın olduğunu belirtmiştir (1996b: 262).

Fütüvvet kavramının ortaya çıkışının Emevîler Dönemi'nin ortalarına denk geldiği düşünülmektedir (Demir, 2002: 264-265; Küçük, 2000: 139; Ocak, 1996b: 261). Neşet Çağatay bunu “*Emevî halifesi Hişam (724-743) zamanında yaşamış bir şarkıcı olan Huneyn b. Belva el-Hîri'nin biyografisinde yer alan fityân hakkındaki bazı bilgiler, fityân kuruluşlarının Emevîler devrine dek giden eskilikte olduğunu gösterir.*” görüşüyle desteklemektedir (1997: 6). Fakat fütüvvetin “*iffetli, cesur ve cömert gibi özellikleri üzerinde toplayan, merkezi yönetimin güçsüz duruma düştüğü dönemlerde toplum düzenine ve siyasi otoriteye karşı çıkan genç ve bekâr erkeklerden meydana gelen*” bir sosyal kesimi ifade edecek şekilde tarih sahnesine çıkışı Abbasiler döneminde olmuştur (Ocak, 1996b: 261; Çağatay, 1997: 5).

Halife Nâsır dönemine gelinceye kadar dağınık şekillerde görülen bu topluluklar, Ali Torun tarafından “fityânlar”, “ayyârlar”, “gaziler”, “findık-endâzlar (bunduklar)” ve “cüvân-merdler” olarak ele alınmaktadır (1998: 3-8). Neşet Çağatay ise bu toplulukların “ayyar (kanun tanımayan)”, “evbaş (haydut)”, “şâtır (kurnaz)” ve XI. yüzyıldan başlayarak da “rind” gibi isimlerle anıldıklarını belirtmektedir (1997: 5). Ahmet Yaşar Ocak, “*bu dönemde ortaya çıkan fityânın daha çok göçebe bir hayat tarzının geçerli olduğu Arap*

⁴ Hilfü'l-Fudûl hakkında geniş bilgi için bk. Muhammed Hamidullah, “Hilfü'l-Fudûl”, *İslam Ansiklopedisi*, Cilt 18, 1998, s. 31-32; İsrail Balci, *Peygamberlik Öncesi Hz. Muhammed*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2014, s. 262-268.

yarımadasında değil eski İran kültürünün hâkim bulunduğu Irak ve İran topraklarında, üstelik şehirlerde görülmesi” tespitinden hareketle kurumlaşmış fütüvvetin şehirli ve gayri Arap bir kökene dayandığı görüşü üzerinde durmaktadır (1996b: 261).

VIII. yüzyıldan itibaren ortaya çıkan topluluklar ilk başta tasavvufi bir nitelik taşımamakla birlikte bu toplulukların üyelerinden olan bazı gençlerin eğlence meclislerine düşkün oldukları da bilinmektedir (Kocatürk, 1986, 21-24). Daha sonra önde gelen sufilerin fütüvvet kelimesini kullanmalarıyla birlikte fütüvvet, tasavvufî bir terim olarak da kullanılmaya başlanmıştır. Böylelikle fütüvvetteki yiğitlik, cesaret ve kahramanlık gibi nitelikler sufilikle birlikte insan severlik, hoşgörü, nefesine söz geçirme, diğerkâmlık ve fedakârlık gibi ahlaki niteliklerle harmanlanmıştır (Uludağ, 1996: 259-260). Giderek gelişen ve XI. yüzyıldan itibaren kurumlaşmaya başlayan sufilik, fütüvvet üzerindeki tesirini giderek arttırmış ve dolayısıyla sufilikteki bu tasavvufi kurumlaşma, fütüvvet kurumlarını da etkilemiştir (Ocak, 1996b: 262; Demir, 2002: 390; Harmancı, 2011: 119).

Gerek sufi etkisinden önce gerekse bu etkileşimden sonra tasavvuf cereyanını benimsememiş ilk fityân birliklerinin, devlet otoritesinin zayıfladığı dönemlerde devlet ve toplum düzeni üzerindeki etkisi devam etmiştir (Demir, 2002: 391). Abbasi Halifesi Nâsır Lidînillâh, hem hilafeti sırasında (1180-1225) güçsüz durumda olan devleti bu birliklerin etkisinden korumak hem de halifelik makamının otoritesini bu birlikler sayesinde güçlendirmek için fütüvvet teşkilatının nüfuzunu kullanmak istemiştir (Bayram, 2016: 62-64). Nâsır Lidînillâh, Şeyh Abdü'l-Cebbar'ın elinden fütüvvet şalvarını giyerek teşkilâta girmiştir (Taeschner, 1972: 222). Nâsır Lidinillah'ın fütüvvet teşkilâtına ilk giriş tarihiyle ilgili araştırmacılar arasında iki farklı görüş vardır. Franz Taeschner, Neşet Çağatay ve Kadir Ceylan bu olayın 1182-83 tarihlerinde gelişmiş olabileceğini belirtirlerken (Taeschner, 1972: 222; Çağatay, 1997: 17; Ceylan, 2018: 134), Mikail Bayram, Umut Güner ve Rahşan Gürel 1187 tarihi üzerinde dururlar (Bayram, 2016: 64; Güner, 2016: 195; Gürel, 1992: XXVII).

Nâsır Lidînillâh, teşkilâta girdikten sonra Şehâbeddin es-Sühreverdi'nin de yardımlarıyla, dağınık olan fütüvvet teşkilatlarını birleştirip bir disipline sokmuş ve kendisine bağlamıştır. Böylelikle de o zamana kadar gayri resmî bir hüviyete sahip olan fütüvvet kurumları resmîleşmiş ve dağınık haldeki topluluklar halife merkezinde toplanmıştır (Ocak, 1996b: 262). Nâsır Lidînillâh, kendisine bağlanmayan toplulukların meşruiyetlerini ise kabul etmemiştir (Taeschner, 1953: 13; Bayram, 2016: 64; Dikkaya,

2000: 201). Halife, fütüvvet kurumunu resmileştirdikten sonra Müslüman hükümdarlara elçiler göndermiş ve onları da fütüvvet teşkilatına dâhil etmek istemiştir. Nâsır Lidînillâh'ın elçileri arasında ünlü bilgin ve mutasavvıflardan olan Şehâbeddin es-Sühreverdî ve Evhadüddîn-i Kirmânî'nin de olduğu bilinmektedir (Bayram, 2016: 64; Gürel, 1992: XXVII). Fütüvvet kavramının Anadolu'da yankı bulmasında Nâsır Lidînillâh'ın bu girişimlerinin etkisi olduğu söylenebilir. Nitekim kendisine elçi gönderilen hükümdarlar arasında Türkiye Selçuklu Devleti Sultanı I. İzzettin Keykâvus'ta bulunmaktadır. I. İzzettin Keykâvus'a, bizzat Şehâbeddin es-Sühreverdî başkanlığında bir heyet gönderilmiş ve fütüvvet libası kendisine giydirilmiştir (Ocak, 1996b: 262; Çağatay, 1997: 20; Sümer, 2002a: 352). I. İzzettin Keykâvus'tan sonra tahta geçen kardeşi I. Alâeddin Keykubat da bizzat Şehâbeddin es-Sühreverdî'nin elinden fütüvvet libası giymiştir (Çağatay, 1997: 20; Sümer, 2002b: 358). Hükümdarların fütüvvet teşkilatına katılması ve fütüvvet kurumuna mensup mutasavvıfların Anadolu'ya gelmesiyle birlikte fütüvvet anlayışı Anadolu'da yaygınlaşmış ve daha sonra gelişecek olan Ahiliğe zemin hazırlamıştır (Ocak, 1996b: 262).

1.1.2. Fütüvvetnameler

Önde gelen sufilerin fütüvvet kelimesini tasavvufi bir terim olarak kullanmalarını takiben, Halife Nâsır Lidînillâh dönemine gelinceye kadar hem tasavvuf kaynaklarında fütüvvete özel bölümler ayrılmış hem fütüvvetten bahseden müstakil risâleler yazılmıştır. Fakat bu kaynaklarda fütüvvet bir kurum olarak ele alınmamış sadece tasavvufî manası üzerinde durulmuştur. Bu dönemde -IX-XIII. yüzyıllar- yazılmış fütüvvetnameleri Ahmet Yaşar Ocak, “sufi fütüvvetnameleri” olarak ele almaktadır (1996c: 264). Araştırmacıların ortaya koyduğuna göre fütüvveti konu aldığı bilinen ilk müstakil risâle Muhammed b. Hüseyin es-Sülemî'nin *Kitâbü'l Fütüvve*⁵ adlı risalesidir (Gölpınarlı, 2011: 21; Gürel, 1992: XXXVIII; Ocak, 1996c: 264). Sülemî risalesinde fütüvvetin ahlâkî gereklerini tek tek göstermiş ve fütüvvet silsilesini Hz. Âdem'e kadar dayandırmıştır (es-Sülemî, 1977: 22-94). Kuşeyrî de *Risâle-i Kuşeyrî*'sinde⁶ fütüvvete ait bir bölüm kaleme almıştır (Kuşeyrî, 1978: 362-369). Yine araştırmacıların ortaya koyduğuna göre bu dönemlerde

⁵ Bu risâlenin Ayasofya Kütüphanesi'nde 2049 numaralı mecmuanın 78a-99a varaklarında bulunan tek nüshası Süleyman Ateş tarafından Türkçeye aktarılmış ve Arapça metni ile birlikte *Tasavvufta Fütüvvet* adı ile yayımlanmıştır. İlgili kitap için bk. Ebu Abdi'r-Rahman Muhammed İbn el-Hüseyin es-Sülemî, *Tasavvufta Fütüvvet*, (Çev. Süleyman Ateş), Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1977.

⁶ Tahsin Yazıcı, *Risâle-i Kuşeyri* adlı bu risâleyi kendisinden önce yapılmış şerhlerden de faydalanarak tercüme etmiş ve iki cilt halinde *Tasavvufun İlkeleri* adıyla yayımlamıştır. İlgili kitaptaki fütüvvet bölümü için bk. Kuşeyrî, *Tasavvufun İlkeleri*, Cilt 2, (Çev. Tahsin Yazıcı), Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1978, s.362-369.

fütüvvet hakkında yazıldığı bilinen ikinci müstakil risâle ise Hâce Abdullah el-Herevî'nin *Fütüvvetname*'sidir (Gölpınarlı, 2011: 21; Gürel, 1992: XXXIX; Ocak, 1996c: 264). Bu dönemde fütüvveti konu alan başka risâleler de yazılmıştır⁷. Fakat yukarıda da belirtildiği gibi bu risâlelerde fütüvvetin sadece tasavvufî manası üzerinde durulmuş ve bir kurum olarak ele alınmamıştır.

Fütüvveti bir kurum olarak ele alan fütüvvetnamelerin ortaya çıkışı Nâsır Lidînillâh dönemine dayanır. Nâsır Lidînillâh, fütüvvet teşkilatı üzerindeki etkisini arttırdıktan sonra Şehâbeddin es-Sühreverdî'ye teşkilâtın yönetmeliği yerine geçecek bir fütüvvetname hazırlatmıştır. Hazırlanan bu fütüvvetnameyle teşkilat üyelerinin uyması gereken adap ve erkân belirlenmiş ayrıca yapılacak tören ve merasimler de açıklanmıştır (Bayram, 2016: 66; Gürel, 1992: XXVII). Böylelikle fütüvveti kurumsal boyutta ele alan ilk eser Şehâbeddin es-Sühreverdî'nin, *Risâletü'l-fütüvve* adlı eseri olmuştur (Ocak, 1996c: 264; Bayram, 2016: 66; Çağatay, 1997: 21). Hazırlanan bu fütüvvetnameyi takiben, fütüvveti kurum olarak ele alan ve teşkilâtın tüzüğü niteliğini taşıyan Arapça ve Farsça pek çok fütüvvetname yazılmıştır (Taeschner, 1953: 13).

Fütüvvetnameler, fütüvvet kurumunun XIII. yüzyıldan itibaren Anadolu'da Ahi teşkilâtına dönüşmesinden sonra meslek ve sanat erbaplarına ahlaki gereklerin yanında mesleki bilgiler vermek ve de Ahilik müessesesinin işleyişini ortaya koymak amacıyla tüzükler haline gelmişlerdir (Çağatay, 1997: 7; Ocak, 1996c: 264). Ahmet Yaşar Ocak XIII. yüzyıldan itibaren Ahilere kaynaklık eden bu türden fütüvvetnameleri “Ahi loncaları fütüvvetnameleri” olarak ele almaktadır (1996c: 264). Araştırmacılar tarafından Ahi teşkilatı çerçevesinde Anadolu'da Türkçe olarak kaleme alınan ilk fütüvvetnamenin Yahyâ b. Halîl b. Çoban el-Burgazî'nin XIII. yüzyılda yazdığı *Fütüvvetname* olduğu düşünülmektedir (Ocak, 1996c: 265; Köksal, 2008: 77; Gölpınarlı, 2011: 29; Gürel, 1992: XLVI). M. Fatih Köksal'ın tespitlerine göre Türkçe yazılmış fütüvvetname sayısı yirmi civarındadır (2008: 77).⁸ Ahiliğin anayasası olarak nitelendirilen fütüvvetnameler, yazarının üyesi bulunduğu tarikat veya yazıldığı dönemden kaynaklanan sebeplerle muhtevasında farklılıklar gösterebilmektedir (Köksal, 2008: 76). Fakat fütüvvetnamelerde

⁷ Bu dönemde fütüvveti konu alarak yazılmış risâlelerin bir listesi için bk. Abdülbâki Gölpınarlı, *İslâm ve Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilâtı*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul, 2011, s. 21-22; Raşan Gürel, *Razavî'nin Fütüvvet-nâmesi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1992, s. XXVIII-XL.

⁸ Türkçe fütüvvetnamelerin bir listesi için bk. Abdülbâki Gölpınarlı, *İslâm ve Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilâtı*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul, 2011, s. 29-31; Ali Torun, *Türk Edebiyatında Türkçe Fütüvvet-nâmeler*, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998, s. 49-59.

genel olarak bir ahinin sahip olması gereken ahlaki vasıflar, teşkilata alınmayan kişiler, teşkilattan atılmaya sebep olacak davranışlar, dini inanç motifleri, teşkilat içerisindeki dereceler ve merasimler anlatılmaktadır. Bu eserler sayesinde teşkilat mensupları ortak değerlerde birleştirilip, teşkilat üyelerinin giyecekleri kıyafetlerden merasimlerde oturacakları sıraya kadar her şeyde bir nizam sağlanmıştır.

1.1.3. Ahi Şecerenameleri

Ahi Şecerenameleri de fütüvvetnameler gibi Ahilikle ilgili önemli bilgiler ihtiva eden kaynak eserlerdendir. M. Fatih Köksal, “...özellikle *Türk Ahiliği söz konusu olunca Ahi şecerenamelerinin fütüvvetnamelerden de önemli eserler olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.*” demektedir (2008: 85-86).

Arapça olan şecere kelimesi sözlük anlamı itibariyle “ağaç” demektir. Bir kişinin mensup olduğu aileyi en uzak atalarından başlayarak gösteren ağaç şeklindeki şematik çizime de şecere denmektedir. Ayrıca “soy ağacı, soy kütüğü, silsile name” gibi kelimeler de benzer anlamlara sahiptir (Bozkurt, 2010: 403). Şecere kelimesinin bünyesinde barındırdığı bu anlamlar düşünüldüğünde Ahi şecerenamelerinin de Ahilik teşkilatı içerisindeki kişiler için hazırlanmış soy kütükleri veya intisap silsileleri olduğu düşünülebilir. Fakat Ahi şecerenameleri incelendiğinde bu eserlerin sadece bir soy ağacı hüviyetine sahip belgeler olmadıkları, hatta çoğu şecerenamede tanımdaki gibi bir şecere kaydının yer almayıp, adap ve erkânla alakalı hususlara yer verildiği görülmektedir (Köksal, 2007: 313-314). Bu durumu göz önünde bulunduran Nazmi Tombuş, iki tür şecerename olduğunu söyleyerek bu şecerenameleri şu şekilde tasnif etmektedir:

“1. *Tarikat büyüklerinden herhangi birinin baba, dede, büyük dedelerinin adlarını bildiren <soy kütüğü>*

2. *Yekdiğerinden ahzi tarikat ve usul eden tarikat pirleri isimleri yazılı olan <yol kütüğü>*” (Tombuş, 1943: 1217).

M. Fatih Köksal da bu tasniften hareketle, Ahi şecerenamelerinin genellikle “yol kütüğü” tarzında hazırlandığını ve içlerinde silsilelerin yanında daha birçok bilgiyi de barındırdığını belirtmektedir (Köksal, 2016: 278). Fütüvvetnamelerde konu edilen “fütüvvetin kaynağı, adap kuralları, şed kuşanma” gibi unsurlar bu tür şecerenamelerde özet olarak verilirken, teşkilata dâhil olanların izleyecekleri yol, kurallara uymayanların cezalandırılma yöntemleri gibi ahiliğin pratik yönüyle ilgili unsurlar fütüvvetnamelere nazaran daha ayrıntılı olarak işlenir. Ahi şecerenamelerinin bir kişi adına ve bir meslek grubuna yönelik

düzenlendiği de göz önüne alındığında, bu şecerenamelerin Ahiler için yazılmış tüzükler olduğu ve Ahiliğe ait daha özel konuları kapsadığı söylenebilir (Köksal, 2016: 278). Ahiliğin kaynakları olarak nitelendirilen Ahi şecerenameri ve fütüvvetnameler sayesinde Ahilik kültürünün özellikleri günümüze kadar saklanmış ve bu eserler Ahilik konusuna eğilen araştırmacıların başvurdukları yegâne kaynaklar olmuşlardır.

1.2. AHİ EVRAN VE AHİLİK

1.2.1. Ahi Evran'ın Hayatı ve Eserleri

Ahi Evran'ın hayatı hakkında elde yeterli bilgi ve belgenin olmayışı, bu konuda yapılacak çalışmalar için de büyük bir engel olmuştur. Fakat özellikle Mikail Bayram'ın bulunduğu belgeler ve bu belgelerden hareketle sekiz yılı aşkın bir süre boyunca yaptığı çalışmaların bir sonucu olarak Ahi Evran'ın hayatına dair birçok bilinmeyen ortaya çıkarılmıştır (Bayram, 1978: 26). Mikail Bayram'dan başka araştırmacılar da bu konu üzerine eğilmişlerdir. Ne var ki bu çalışmalardan çoğunun menkıbevi bilgilere dayandığı ve gerçeğe örtüşmediği görülmektedir. Bu bakımdan Ahi Evran'ın hayatı hakkında bilgi verilirken, çoğu araştırmacı tarafından da verdiği bilgiler referans gösterilen Mikail Bayram'ın çalışmaları kaynak alınmıştır.

1.2.1.1. Hayatı

Asıl adı Mahmud olan ve babasının adı ve doğduğu yere nispeten Mahmud bin Ahmed el-Hoyî olarak da bilenen Ahi Evran'ın, İran'ın Batı Azerbaycan eyaletindeki Hoy⁹ kasabasında doğduğu genel kabul gören bilgiler arasındadır (Bayram, 2006: 7-8; Köksal, 2008: 5). Doğum tarihi ise kesin olmamakla birlikte çoğu araştırmacı tarafından 566 (M. 1171)¹⁰ olarak verilmektedir (Bayram, 2006: 16; Köksal, 2006: 5).

Ahi Evran'ın çocukluk dönemi ve ilk tahsil devresi Azerbaycan'da geçer. Gençlik döneminde ise Horasan ve Maverâünnehr'e gider. Bu yörede Fahrüddîn Râzî gibi dönemin önde gelen âlimlerinden dersler alır. Daha sonra Bağdat'a gelen Ahi Evran, Râzî'nin öğrencilerinden olan Tâcü'ddîn Muhammed el-Urmevî aracılığıyla Şeyh Evhadüddîn Kirmânî ile tanışır. Şeyh Evhadüddîn Kirmânî ile tanıştıktan sonra ömrünün sonuna kadar ona bağlı kalır. Şeyh Evhadüddîn Kirmânî'nin vasıtasıyla da fütüvvet teşkilatına girer (Bayram, 2006: 16-17; Köksal, 2008: 7-8).

⁹ Adil Gülvahaboğlu ve Yusuf Ekinci, Ahi Evran'ın doğum yeri olarak Horasan'a işaret etmektedirler (Gülvahaboğlu, 1991: 16; Ekinci, 2001: 33).

¹⁰ Yusuf Ekinci bu tarihi 1236 olarak verir ve Ahi Evran'ın asıl adını da Mahmud Nureddin olarak kaydeder (Ekinci, 2001: 33).

Ahi Evran, İslam dünyasının en önemli ilim, sanat ve irfan merkezlerinden olan Bağdat'ta Şeyh Evhadüddîn Kirmânî gibi büyük âlimlerden faydalanıp fütüvvet teşkilatının önde gelen şeyhleriyle münasebette bulunarak tefsir, hadis, fıkıh, kelam ve tıp ilimlerinde kendisini geliştirir (Bayram, 2006: 16-17; Köksal, 2008: 8). Aynı zamanda İbn-i Sinâ, Sühreverdi el-Maktul ve Fahrüddîn Râzî gibi bilginlerin bazı eserlerini okuyup Farsçaya tercüme ettiği de bilinmektedir (Bayram, 2006: 17).

I. Gıyâseddîn Keyhüsrev, 601 (M. 1204) yılında Türkiye Selçuklu Sultanı olarak ikinci kez tahta geçtiğinde, tahta çıkışını Abbasi halifesi Nâsır Lidînellâh'a bildirmesi için Şeyh Mecdüddîn İshak'ı Bağdat'a gönderir. Mecdüddîn İshak, aynı yıl içerisinde hacca da gider. Hac dönüşünde tekrar Bağdat üzerinden Anadolu'ya geçerken Muhyiddîn İbnü'l Arabî, Ebû Cafer Muhammed el-Berzaî, Evhadüddîn Kirmânî gibi birçok şeyh ve bilgini kendisiyle birlikte Anadolu'ya gelmeleri için davet eder. Ahi Evran da bu kabile ile birlikte Anadolu'ya gelir (Bayram, 2006: 17-18; Köksal, 2008: 8-9).

Ahi Evran, 602 (M. 1205) yılında Anadolu'ya geldikten sonra Kayseri'ye yerleşir. Burada debbağ (deri işleme) atölyesi kuran Ahi Evran, özellikle sanat sahibi kimseler tarafından çok sevilir. Aynı dönemde devletin himaye ve desteğiyle Kayseri'de sanatkârların sanatlarını icra edebilecekleri bir çarşı açılır. Esnaf ve sanatkârlarla geliştirdiği iyi ilişkilerin de etkisiyle Ahi Evran, bu çarşıda bütün sanatkârların lideri olarak hizmet etmeye başlar. Yine aynı dönemde Ahilik müessesesini kurarak birçok şehir ve kasabada teşkilatlanmasını sağlar. Bu teşkilat mensuplarının dini ve fikri talim ve terbiyeleriyle de uğraşır (Bayram, 2006: 18-19; Köksal, 2008: 10-11). Ahi Evran'ın, bu dönemlerde hocası Evhadüddîn Kirmânî'nin kızı Fatma Hatun ile evlendiği Mikail Bayram tarafından kaydedilen bilgiler arasındadır (2006: 20).

I. Alâaddîn Keykubad'ın Ahileri himayesi altına almasının bir sonucu olarak, Ahilik bütün Anadolu'ya yayılır. Ahi Evran, 625 (M. 1227-28) yılından sonra muhtemelen Sultan I. Alâaddîn Keykubad'ın isteğiyle Konya'ya yerleşir. Burada da sanatını icra eden Ahi Evran, aynı zamanda Hankâh-ı Ziyâ ve Hankâh-ı Lâlâ'nın müderrisliğini yürütür. I. Alâaddîn Keykubad'ın destek ve himayesi altında olan Ahi Evran, bu dönemde sultan adına bazı eserler de kaleme alır (Bayram, 2006: 20; Köksal, 2008: 11).

I. Alâaddîn Keykubad, oğlu II. Gıyaseddîn Keyhüsrev tarafından 634 (M. 1237) yılında zehirlenerek öldürülür. Ahiler ve Türkmenler, I. Alâaddîn Keykubad'ın öldürülmesi ve II. Gıyaseddîn Keyhüsrev'in tahta çıkmasına sert tepki gösterirler. Bu

sebeple sultan ve veziri Sadeddîn Köpek, Ahiler ve Türkmenlere karşı cephe alırlar. Sadeddîn Köpek'in, Sultan II. Gıyaseddîn Keyhüstav'e suikast girişimi üzerine sultan, Sadeddîn Köpek'i 637 (M. 1240) yılında öldürtür. Daha sonra da Ahiler ve Türkmenleri kendisine karşı oldukları gerekçesiyle cezalandırmak ister. Bu sebeple Ahi Evran ve beraberindeki pek çok Ahi ileri geleni tutuklanır. Ahi Evran ve arkadaşları beş yıl tutuklu kalırlar (Bayram, 2006: 20-21; Köksal, 2008: 12).

Bu olaylar Türkmenlerin devlete karşı ayaklanmalarına yol açar. Babaîler İsyanı olarak da bilinen bu ayaklanma, sultanın Hristiyan paralı askerleri ile Türkmenlerin Kırşehir'in Malya Ovası'nda karşılaşmaları sonucu kanlı bir şekilde bastırılır. Bu olayların akabinde Doğu'da Moğol tehlikesi ortaya çıkar. Çok geçmeden Baycu Noyan komutasındaki Moğol ordusu Anadolu'ya girer. Sultan II. Gıyaseddîn'in topladığı 80 bin kişilik ordu Köseadağ mevkiinde Moğol ordusuyla karşılaşır. Bu karşılaşmadan zaferle çıkan Moğollar, Kayseri'ye kadar ilerlerler. Ahiler, Moğollara karşı çıkarak şehri on beş gün boyunca müdafaa ederler. Fakat sonunda şehre girmeyi başaran Moğollar, birçok Ahiyi katleder (Bayram, 2006: 21; Köksal, 2008: 12-13).

II. Gıyaseddîn Keyhüsrev'in ölümünden sonra 642 (M. 1245) yılında saltanat naipliğine getirilen Celâleddîn Karatay, tutuklu bulunan Ahileri ve Türkmenleri serbest bırakır. Bu sayede serbest kalan Ahi Evran, Denizli'ye giderek bir yıl kadar burada kalır. Sultan II. İzzeddîn Keykâvus'un Selçuklu tahtına geçmesi üzerine de bizzat sultan tarafından Konya'ya geri çağrılır. Ahi Evran, bu davet üzerine yerine vekil olarak Ahi Sinan adlı müridini bırakıp Konya'ya geri döner. Konya'ya döndükten sonra Hankâh-ı Ziyâ ve Hankâh-ı Lâlâ'da ders verir (Köksal, 2008: 13). Bir süre burada kaldıktan sonra 1247 yılında Kırşehir'e gelir (Köksal, 2008: 13; Gökbel, 2019: 8). Yine aynı tarihlerde Mevlana'nın hocası Şems-i Tebrizî, bir suikast sonucunda öldürülür. Bu suikastta Mevlana'nın oğlu Alâaddîn Çelebi'nin de rol aldığı söylenir. Alâaddîn Çelebi'nin de Ahi Evran'la aynı tarihlerde Kırşehir'e geçmesi, Ahi Evran'ın da olayla ilgisi olduğunun düşünülmesine sebep olur (Köksal, 2008: 14).

Ahi Evran, ömrünün son on dört yılını Kırşehir'de geçirir. Kayseri'deki birçok Ahinin Moğollar tarafından öldürülmesi sonucu zayıflayan teşkilatı, Kırşehir'de yeniden aktif hale getirmek için girişimlerde bulunur. Ahi Evran'ın bu girişimlerinden rahatsız olan ve onun nüfuzundan çekinen Moğollar, Ahi Evran'ın öldürülmesini isterler. IV. Kılıç Arslan'ın yönetimi ele geçirmesinden sonra da sultana baskı yaparak kendi istedikleri yöneticilerin atanmasını sağlarlar. Bu atamalardan rahatsız olan Ahiler ve Türkmenler,

sultana ve Moğollara karşı Denizli, Karaman, Çankırı, Ankara, Kırşehir ve Aksaray gibi şehirlerde isyanlar çıkarırlar. Bu isyanlardan en şiddetlisi Ahi Evran'ın ve çevresindekilerin de aktif rol aldığı Kırşehir'de olur. IV. Kılıç Arslan ve Moğol ilhanı, Kırşehir'deki bu isyanı bastırması için Kırşehir Emiri Cacaoğlu Nureddin'i görevlendirir. Cacaoğlu Nureddin yönetimindeki Moğol kuvvetleri tarafından isyan kanlı bir biçimde bastırılır (Bayram, 2006: 27-28; Köksal, 2008: 14-15). Birçok Türkmen ve Ahi de kılıçtan geçirilir. Mikail Bayram tarafından tespit edildiğine göre Ahi Evran'da bu olayın yaşandığı 27 Rebiülahir 659 (1 Nisan 1261) tarihinde öldürülür (Bayram, 1982: 534). Mezarının Kırşehir'deki Ahi Evran külliyesi içindeki türbede olduğu düşünülmektedir.

1.2.1.2. Eserleri

Ahi Evran'ın hayatının aydınlatılması konusunda olduğu gibi eserlerinin gün yüzüne çıkarılması da Mikail Bayram sayesinde olmuştur. Mikail Bayram, *“Ahi Evren, bugüne kadar ortaya çıkardığımız eserlerinin hiçbirinde adını anmadığı gibi “bu fakir”, “bu zayıf” ve benzeri tabirlerle adını anmamak için gayret de sarf etmiştir.”* (Bayram, 2006: 9) diyerek Ahi Evran'ın hiçbir eserinde adını anmadığına dikkat çeker. Bunun sebebini ise *“Onun adını gizli tutmaya özel bir gayret sarf etmesi, melâmet anlayışından kaynaklanmaktadır. Bilindiği gibi Melâmilikte kişinin başarılarını, iyiliklerini gizli tutması ve teveccüh-i nâsdan kaçınması esastır. Ahi Evren de Melâmet felsefesine gönül vermiş biri olarak kendini eserlerinin yazarı saymamaktadır. Nitekim “Tabsira” adlı eserinin girişinde bu anlayışını açık olarak ifade etmiştir.”* (Bayram, 2006: 10) diyerek Ahi Evran'ın Melami oluşuna bağlar. Mikail Bayram'ın bu açıklamalarından da anlaşılacağı gibi Ahi Evran'a ait olan eserlerin tespiti çok titiz ve zahmetli bir araştırmayı gerektirmektedir. Mikail Bayram, Ahi Evran'ın *“üslup ve anlatım tarzı, eserlerindeki konu benzerliği, işlediği konuları açıklayış metodu, bu eserlerin yazma nüshalarının durumu, müstensihler tarafından eserlerin başına yazılan kayıtlar, gerek kendi eserlerinden ve gerek başkalarının şiir ve sözlerinden şahit göstermesi, başından geçen bazı olaylara örtülü olarak değinmesi ve eserlerini bazı devlet adamlarına ithaf etmesi”* (Bayram, 2006: 75) gibi hususları göz önüne alarak yaptığı araştırma ve incelemeler neticesinde, Ahi Evran'a ait olduğunu düşündüğü yirmi kadar eser tespit eder¹¹. Bu eserler şunlardır:

¹¹ Hayri Kaplan, 19-20 Eylül 2012 tarihlerinde Kırşehir'de düzenlenen *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu*'nda sunduğu bir bildiriye, Mikail Bayram'ın Ahi Evran'a ait olduğunu ileri sürdüğü çoğu eserin aslında ona ait olmadığını ve Ahi Evran'ın hayatı hakkındaki çoğu bilginin de bu eserlere dayanılarak tespit edildiğinden çoğu bilginin yanlış olduğunu ileri sürdüğü bir bildiri sunmuştur. Bildiri için bk. Hayri Kaplan. “Tarihsel Hayatı ve Görüşleri Bağlamında Ahi Evran'ın Yaz(ma)dığı Kitaplar ve Söyle(me)diği

Menahic-i Seyfî (el-Menahicü's-Seyfiyye)

Eser Arapça'dır. Ahi Evran, iman ve İslâm'ın esaslarını ihtiva eden eserin ön sözünde, eseri Kırşehir Emiri Seyfüddîn Tuğrul'a ithaf ettiğini belirttikten sonra eserin bir mukaddime, beş menahic ve bir hatimeden oluştuğunu kaydeder (Bayram, 2006: 76-82).

Metâliü'l-Îmân

Eser Farsça'dır. Genel olarak itikadî ve tasavvufî konuları ihtiva eden eserin ön sözünde Ahi Evran, içinde bulunduğu devirde iman ve itikad esaslarına olan inançların zayıfladığını ve bu yüzden de zayıflayan inançları kuvvetlendirmek amacıyla bu eseri yazdığını ifade eder. Eser bir fatiha, üç matla' ve bir hatimeden oluşur (Bayram, 2006: 82-89).

Tabsira

Eser Farsça'dır. Allah'ın birliği, sıfat ve fiilleri ile peygamberlik ve ahiret meselelerini ihtiva eden eserin tam adı "Tabsiratü'l-Mubtedî ve Tezkiretü'l-Muntehî"dir. Eser bir mukaddime, üç mısba ve bir hatimeden oluşur (Bayram, 2006: 89-94).

Letâif-i Giyâsiyye

Dört cilt olan eserin birinci cildi felsefe, ikinci cildi ahlak ve siyaset, üçüncü cildi fıkıh, dördüncü cildi dua ve ibadet hakkındadır (Bayram, 2006: 97).

Letâif-i Hikmet

Siyasetname türünde olan eser Selçuklu sultanı II. İzzeddîn Keykavus'a sunulmuştur. Eser, Letâif-i Giyâsiyye'nin birinci cildi ile üçüncü cildinin özeti niteliğindedir (Bayram, 2006: 97).

Âğâz u Encam (Vasiyyet)

Eser bir vasiyetname niteliğinde olup Ahi Evran'ın son kaleme aldığı eseri olduğu tahmin edilmektedir (Bayram, 2006: 97).

Mürşidü'l-Kifâye

Sözler". II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (19-20 Eylül 2012/Kırşehir) Bildiriler. Kırşehir: AEÜ Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi, 2012: 71-104. Hayri Kaplan'ın, Mikail Bayram'ın tespitlerine karşı çıktığı iki adet de kitabı bulunmaktadır. Kitaplar için bk. *Ahi Evran Kitap Yazdı mı?* Adana: Giriş Kırtasiye Baskı Merkezi, 2011; *Tahrif ve Tashih: 13. Yüzyıl Anadolu İslam Düşüncesi Üzerine İncelemeler*. İstanbul: Endülüs Yayınları, 2018. Mikail Bayram, Hayri Kaplan'ın yapmış olduğu eleştirileri verdiği bir röportajda değerlendirir. Röportajın video kaydı için bk. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=U18Ut5Dazms> (E.T: 07.02.2020).

Eser ruhun bekası hakkında olup I. Alâaddîn Keykubad'a sunulmuştur (Bayram, 2006: 98).

Tuhfetü's-Şekûr

Eserin bugüne kadar hiçbir nüshasına rastlanmamıştır. Fakat Ahi Evran, Sadreddîn Konevî'ye yazdığı bir mektupta bu eserden bahsederek Taceddîn Kâşî'ye ithaf ettiğini belirtmektedir (Bayram, 2006: 98).

Ulûm-i Hakikî

Letâif-i Hikmet'te bu eserden bahsedilmesine karşın, bugüne kadar herhangi bir nüshasına ulaşılamamıştır (Bayram, 2006: 98).

İlmü't-Teşrîh

Letâif-i Giyasiyye'de bu eserden söz edilmesine ve tıbbâ dair bir eser olduğu anlaşılmasına karşın bu eserin nüshasına da ulaşılamamıştır (Bayram, 2006: 98).

Yezdan-Şinâht

Farsça olarak kaleme alınmış felsefî bir eserdir. Eser başta Suhreverdî el-Maktul olmak üzere çeşitli kimselere mal edilmiştir. Bunun sebebi söz konusu kimselerin Ahi Evran'ın fikir yapısı üzerindeki tesirlerinin eserde açık bir şekilde görülmesidir. Eserin ön sözündeki “Meclis-i âlî” ve “Meclis-i sâmi” gibi ifadelerden eserin I. Alâaddîn Keykubad'a sunulduğu anlaşılmaktadır (Bayram, 2006: 98-100).

Müsari'ül-Müsari'

Eser Arapçadır. Ünlü kelâmcı Şehrîstânî'nin İb-i Sinâ'ya reddiye olarak yazdığı “Musari” veya “Musaraa” diye bilinen eserine karşı, Ahi Evran'ın yazdığı reddiyedir. Eserde Şehrîstânî'ye karşı İbn-i Sina müdafaa edilmektedir (Bayram, 2006: 100).

Medh-i Fakr u Zemm-i Dünyâ

Eser Suhreverdî el-Maktul'ün “Vasiyye”sinin tercümesi olup, Celâlüddîn Karatay'a sunulmuştur (Bayram, 2006: 100).

Tercüme-i en-Nefsü'n-Nâtıka

Ahi Evran'ın, İbn-i Sinâ'dan yaptığı tercümedir. Sultan I. Alâaddin Keykubad'ın emriyle tercüme edilerek kendisine sunulduğu anlaşılmaktadır (Bayram, 2006: 101).

Tercüme-i Kitâbü'l-Hamsin fi Usûli'd-dîn

Ahi Evran'ın Fahrüddîn Râzî'den yaptığı tercüme eserlerdendir (Bayram, 2006: 101).

Tercüme-i et-Teveccühü'l-Etemm Nahve'l-Hakk

Sadreddîn Konevî'nin bir risalesinin tercümesidir. Eser, Konevî'nin isteği üzerine uzunca bir ön söz eklenerek tercüme edilmiştir (Bayram, 2006: 101).

Tercüme-i Miftâhü'l-Gayb

Bu eser de Sadreddîn Konevî'nin bir risalesinin tercümesidir (Bayram, 2006: 101).

Tercüme-i Elvâhu'l-İmadiyye

Eser Suhreverdi el-Maktul'den çeviridir (Köksal, 2008: 24).

Mektubât Beyne Sadreddîn Konevî

Ahi Evran'ın yakın arkadaşı olan Konevî'ye Kırşehir'den yazdığı mektupları içerir. Bu mektuplar, Ahi Evran'ın hayatının aydınlatılmasında ve devrin olayları hakkında bilgi vermesi bakımından büyük önem arz etmektedir (Köksal, 2008: 24).

Kitabü'l-afaî

Ahi Evran, yılanlardan bahsettiği anlaşılan bu eserine çeşitli atıflarda bulunur fakat bu esere de bugüne kadar ulaşılammıştır (Gökbel, 2019: 11).

Goşayiş-nâme

Eserde Ahi Evran'ın hayatı ve uygulamaları anlatılmaktadır (Gökbel, 2019: 11).

1.2.2. Ahilik ve Ahi Teşkilatının Yayılışı

1.2.2.1. Ahi Kavramı

Ahi kelimesinin kökeni hakkında araştırmacılar arasında iki farklı görüş vardır. Kimi araştırmacılar kelimenin Eski Türkçedeki “eli açık, cömert” anlamındaki “akı” kelimesinden geldiğini ileri sürerken, kimileri ise Arapçadaki “kardeşim” anlamına gelen “ahî” kelimesinden geldiğini ileri sürmektedir. Kelimenin kökeninin Türkçe olduğunu savunan araştırmacılar, *Dîvânu Lugâti't Türk*'te geçen akı kelimesinin (2005: 146), Türkçede çokça görülen (k>h) değişimiyle ahi şekline geldiğini ileri sürerler. Tuncer Gülensoy da bu görüşü destekleyerek “*Ahi Evran ve Ahilik gibi kelimelerde yaşayan sözcüğün kökeni akı, akılık olup Türkçedir.*” der (2005: 451-452). Salih Demirbilek de bu görüşü akı kelimesinin *Kutadgu Bilig*, *Atabetü'l Hakayık* ve *Kıyasü'l Enbiya* gibi

eserlerdeki kullanımlarına dikkat çekerek destekler. Aynı zamanda Evliya Çelebi'nin *Seyahatneme*'sinde Ak Sinan diye kaydettiği kişinin İbn-i Battuta'nın Akı Sinan olarak kaydetmesini de “ahi” kelimesinin “akı”dan geldiğinin bir delili olarak gösterir (2005: 277-283). Gerard Clauson da *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish* adlı sözlüğünde akı kelimesini açıklarken “cömert, eli açık” anlamlarını verir ve ahi kelimesinin bu kelimedenden türediğini belirtir (1972: 78). Andreas Tietze de *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*'nda “ahi” kelimesini “XIV-XV. asır Anadolu'sunda yaygın bir muayyen dini-içtimai gruba mensup kimse.” olarak açıklar ve Clauson'a atıfta bulunarak kelimenin Eski Türkçedeki akı kelimesinden geldiğini belirtir (2002: 117). Ahmet Günşen de konuyla ilgili görüşünü “*Kelime Batı/Oğuz Türkçesinin ilk dönemini ifade eden Eski Anadolu Türkçesine akı>ahi fonetik değişimini geçirmiş ama eski anlamını koruyarak gelmiştir.*” diyerek, akı kelimesinin anlamını “eli açık, koçak, selek, cömert”, akıllık kelimesinin anlamını ise “eli açıklık, cömertlik” olarak verir (2007: 232-235; 2016: 30-31). M. Fatih Köksal da “*kelimenin Arapça olduğunu düşündüğümüzde eski metinlerde de geçen “Ahilik” (Ahılık) kelimesi “kardeşimlik” demek olur ki, bunun uygunsuzluğu ortadadır.*” diyerek Arapların “ahî”, İranlıların “ahund-ahu” kelimelerini bir unvan olarak kullanmalarını bir çelişki olarak değil bir tesadüf olarak değerlendirir (2008: 82). Mikail Bayram, Neşet Çağatay ve Yakup Karasoy gibi isimler de kelimenin Türkçe olan “akı”dan geldiğini daha sonra “ahi” şeklini aldığını desteklemektedirler (Bayram, 2006: 31-32; Çağatay, 1997: 43-44; Karasoy, 2003: 1-14).

Bazı araştırmacılar ise kelimenin, Arapça da “erkek kardeş” anlamına gelen ah kelimesinin sonuna -ye zamirinin eklenmesiyle oluşan ve böylelikle kardeşim anlamına gelen ahî kelimesinden geldiğini ileri sürmektedirler. Veysi Erken, iki görüşün de geçerli ve tutarlı yönleri olduğunu belirtip “*Ahi kelimesinin, ikinci görüşü (Arapça'dan geldiği görüşü) kuvvetlendirecek tarzda olduğunu, fütüvvetle ilgili yazılmış bulunan fütüvvetnamelerde ve Anadolu'da yaşamış bulunan Ahilerin bırakmış oldukları vakfiyelerdeki yazılış şekli destekler durumdadır.*” der (2012: 40). Fakat fütüvvetname ve vakfiyelerden bu görüşünü açıklayıcı örnekler vermez. Claude Cahen ise bu konuda çekimser bir tavır sergileyerek “*Ahi kelimesinin, Arapça “ahi: kardeşim”den geldiğini kesin olarak kabul etmemek gerekirse de, dilbilimi ve anlambilimi bakımından mümkün olsa da, onun eski Türkçe “ahi-akı: kahramanca” kelimesinden türediği görüşü, Ahiliğin Türklerden kaynaklandığı görüşünü kanıtlamak içindir.*” der (1986: 592). Burada Claude Cahen'in akı kelimesinin anlamını verirken “eli açık, cömert” anlamlarını göz ardı ettiğine

de dikkat çekmek gerekir. Ahmet Yaşar Ocak da kelimenin eski Türkçedeki akı kelimesinden geldiğini savunan araştırmacıların görüşünü kastederek “*Lengüistik açıdan doğru olması muhtemel bulunan ve Jean Deny tarafından da benimsenmiş olan bu açıklama yalnızca lengüistik nitelik taşımakta, meselenin tarihî cephesini ihmal etmekte ve fütüvvet kurumunun tarihî gelişimini ve uğradığı değişimi göz önüne almamaktadır*” deyip konuyla ilgili görüşünü dile getirir (Ocak, 1996b: 263).

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi “ahi” kelimesinin, Türkçe olan ve “cömert, eli açık” gibi anlamlara gelen “akı”dan geldiği araştırmacılar arasında daha çok benimsenip kabul görmüştür (Köksal, 2008: 54). Fütüvvetin kelime anlamı olarak “cömetlik, yiğitlik” gibi anlamları bünyesinde barındırdığı ve Ahiliğin de bu yapılanmanın etkisiyle Anadolu’da Türkler arasında şekillendiği göz önüne alındığında, Anadolu’daki yapılanmanın mensuplarının Arapça fütüvvet kelimesi yerine, Türkçe olan ve aynı anlamları bünyesinde barındıran “akı/ahi” kelimesini kullanmayı tercih ettiklerini düşünmek bizce de doğrudur.

Bir kavram olarak bakıldığında ise “*Ahilik, XIII. yüzyıldan itibaren Ahi Evran-ı Velî önderliğinde, Anadolu’daki esnaf ve sanatkârlar arasında İslam ahlakı, fütüvvet anlayışı, Türk töresi ve gelenekleri ile şekillenmeye başlamış sivil bir yapılanmadır*” (Yalçın, 2019: 255). Ahilik, özünde esnaf ve sanatkârlar arasındaki ekonomik ve sosyal ilişkileri düzenleyerek birlik ve dayanışmayı önceleyen bir esnaf yapılanması olarak görülse de kendine ait ilkeleri, dünya görüşü ve felsefesiyle dürüst, çalışkan, adil, cömert ve erdemli bireylere karşılık gelecek bir ahi tipi oluşturmayı gözeten ahlak, hukuk ve eğitim sistemidir.

1.2.2.2. Ahiliğin Tarihi Gelişimi

Ahiliğin tarihi gelişimini kavrayabilmek için ortaya çıktığı zamana tekabül eden XIII. yüzyıldaki Anadolu’nun siyasi ve sosyal durumuna da kısaca değinmek gerekir. XIII. yüzyılın ilk yarısı, Türkiye Selçukluları tarihinin altın çağı olarak kabul edilir (Sümer, 2009: 382). Bu dönemde hüküm sürmüş olan I. İzzettin Keykavus ve ondan sonra tahta geçmiş olan I. Alaâddin Keykubad da Türkiye Selçuklularının en büyük hükümdarları olarak zikredilir (Turan, 1996: 529; Sümer, 2009: 382). Bu dönem, yapılan fetihler sayesinde kazanılan askeri ve siyasi başarıların yanında, Anadolu’nun sosyal ve iktisadi yapısında da büyük bir gelişmeyi beraberinde getirir. Özellikle I. Alaâddin Keykubad döneminde, İslam dünyası ve Hristiyan dünyasının iç içe geçtiği bir odak olan Anadolu’da,

tam bir vicdan ve inanç hürriyeti yaşanır. Aynı zamanda Anadolu bir ticaret merkezi konumuna getirilerek, ekonomik olarak da büyük bir gelişme kaydedilir. Bu gelişmeleri takiben Anadolu, imar bakımından da kayda değer bir konuma gelir. Düzenli yollar ve köprülerin yanı sıra Anadolu'ya birçok hastane, medrese ve tekke yapılır. Özellikle bu devirde birçok kervansaray inşa edildiği ve yapılan bu kervansaraylarla birlikte Anadolu'nun bir kervansaray cenneti haline geldiği de kaydedilir (Turan, 1996: 530).

Türkiye Selçuklularının büyük bir gelişme gösterdiği bu dönemde, Moğollar da Cengiz Han liderliğinde büyük bir yükseliş hamlesi gerçekleştirip Çin, Hindistan ve bazı İslam ülkelerini istila ederler (Turan, 1996: 531). Moğolların istilaları sırasında uyguladıkları şiddet ve zulümden kaçan -içlerinde esnaf, tüccar, din âlimlerinin de yer aldığı- Türkmenler, Anadolu'ya büyük bir göç dalgası gerçekleştirir. 1071'de Anadolu'nun kapılarını Türklere açan Malazgirt zaferinin ardından, XIII. yüzyılın ilk çeyreğinde Moğolların etkisiyle gerçekleşmiş olan bu göç dalgası sayesinde, Anadolu'nun büyük oranda Türkleşmesi sağlanır (Kafesoğlu, 1972:135). Bu göçler sırasında tasavvuf akımlarının Horasan kökenli temsilcileri de Anadolu'ya gelerek, tasavvuf cereyanının bu topraklarda yoğun bir şekilde yaşanmasını sağlarlar (Kucur, 2009: 384).

Yine bu dönemlerde Nâsır Lidînillâh'ın, fütüvvet teşkilatına resmi bir hüviyet kazandırdıktan sonra Müslüman hükümdarlara elçiler göndererek teşkilata davet ettiği bilinmektedir. Nitekim I. İzzettin Keykavus da kendisine elçi gönderilen hükümdarlar arasındadır. I. İzzettin Keykavus'un ilk tahta çıktığı dönemde, kendisine Şehâbeddin es-Sühreverdi tarafından fütüvvet libası giydirilir (Çağatay, 1997: 20). Daha sonra kardeşler arasında yaşanan siyasi çekişmelerin ardından, I. İzzettin Keykavus tahttan inmek zorunda kalır (Sümer, 2009: 381). İkinci kez tahta çıktığında ise tahta çıkışını Abbasi halifesi Nâsır Lidînillâh'a bildirmesi için Şeyh Mecdüddîn İshak'ı Bağdat'a gönderir. Şeyh Mecdüddîn İshak Anadolu'ya geri dönerken Muhyiddîn İbnü'l Arabî, Ebû Cafer Muhammed el-Berzaî, Evhadüddîn Kirmânî gibi birçok şeyh ve bilgini kendisiyle birlikte Anadolu'ya gelmeleri için davet eder. Ahi Evran da bu kabile ile birlikte Anadolu'ya gelir (Bayram, 2006: 17-18; Köksal, 2008: 8-9). Ahiliğin Anadolu'da şekillenmeye başlaması da tam olarak bu zaman dilimine tekabül eder. Nitekim Ahi Evran, Anadolu'ya geldikten sonra Kayseri'ye yerleşerek burada debbağ atölyesi kurar. Aynı dönemde devletin himaye ve desteğiyle Kayseri'de sanatkarların sanatlarını icra edebilecekleri bir sanayi sitesi açılır. Esnaf ve sanatkarlarla geliştirdiği iyi ilişkilerin de etkisiyle Ahi Evran, bu sanayi sitesinde bütün sanatkarların lideri olarak hizmet etmeye başlar (Bayram, 2006: 18-19). Ahilik de bu

zaman diliminde politik ve sosyo-ekonomik bir zorunluluğun ürünü olarak ortaya çıkar. Bu zorunluluğun en büyük sebebi, Moğol istilaları sebebiyle Anadolu'ya göç eden Türkmen esnaf ve sanatkârların, bu topraklardaki -Türk ve Müslüman olmayan- yerli esnaf ve sanatkârlar karşısında tutunabilmeleridir. Zira bu onların kendi aralarında örgütlenmelerini zorunlu kılar. Bu zorunluluk da esnaf ve sanatkârlar için dayanışma ve kontrol örgütü işlevi gören Ahilik teşkilatının kurulmasına sebep olur (Çağatay, 1997: 47-48). Kurulan bu teşkilatın ilkeleri ve hiyerarşisi de fütüvvetnamelerle belirlenir. "*İlmin amelden önce geldiğini, ilimsiz amelin fayda sağlamayacağını, kişinin ilmini uyguladığı ölçüde makbul insan olacağını*" (Bayram, 2006: 38) savunan Ahi Evran, teşkilat üyelerinin kaliteli, sağlam ve standart mal yapmalarını sağlamasının yanında onlara dini, ilmi ve ahlaki eğitimlerin verilmesini de sağlar. Yani teşkilat üyelerine, işbaşı eğitimi diyebileceğimiz mesleki eğitimlerin yanı sıra iş dışı eğitimler diyebileceğimiz dini, ilmi ve ahlaki eğitimler de verilir. Bu iş dışı eğitimlerin verildiği mekânlar genellikle zaviyelerdir. Bu eğitimlerle ideal bir insan modeli olabilecek Ahiler yetiştirilmek istenir. Aynı zamanda bu zaviyelerde yolcuların da dâhil olduğu her türlü misafir ücretsiz bir şekilde ağırlanır (Çağatay, 1997: 91). Ahi Evran ve hocası Evhadüddîn Kirmânî'nin köyleri ve şehirleri gezip, buradaki esnaf ve sanatkârlara Ahilik teşkilatını tanıtmaları üzerine, Ahilik kısa sürede ünlenir. Özellikle I. Alaâddîn Keykubad'ın, Ahi Evran'ı ve Ahileri himayesi altına almasıyla, teşkilat bütün Anadolu'ya yayılır. Bu dönemde Moğolların Anadolu'nun sınırlarına kadar dayanmaları sebebiyle, Moğol tehdidine karşı Ahi zaviyelerinde Ahilere askeri eğitim de verilir (Çağatay, 1997: 156).

Ahilerin büyük himaye gördükleri I. Alaâddîn Keykubad, 634 (m. 1237) yılında oğlu II. Gıyaseddîn Keyhüsrev tarafından öldürülür (Sümer, 2009: 382; Bayram, 2006: 20-21). Böylelikle Ahilik teşkilatının işleyişi de sekteye uğrar. Zira Ahiler ve Türkmenler, II. Gıyaseddîn Keyhüsrev'in I. Alaâddîn Keykubad'ı öldürüp tahta çıkmasına sert tepki gösterirler. Bunun üzerine sultan ve veziri Sadeddîn Köpek, Ahiler ve Türkmenlere karşı cephe alırlar. Bu sebeple Ahi Evran ve beraberindeki pek çok Ahi ileri geleni tutuklanır. Ahi Evran ve arkadaşları beş yıl tutuklu kalırlar. Bu sıralarda Baycu Noyan komutasındaki Moğol ordusu da Anadolu'ya girer. Köseadağ mevkiinde II. Gıyaseddîn'in ordusunu yenerek, Kayseri'ye kadar gelirler. Ahiler Kayseri'de Moğollara karşı çıkarak şehri savunurlar. Şehre girmeyi başaran Moğol ordusu birçok Ahiyi katleder (Bayram, 2006: 20-21). Ahilik teşkilatı da böylece büyük yara alır. Bu sıralarda tutuklu bulunan Ahi Evran, bu katliamdan kurtulur. II. Gıyaseddîn Keyhüsrev'in ölümünden sonra, 642 (M. 1245) yılında

saltanat naipliğine getirilen Celâleddîn Karatay, tutuklu bulunan Ahileri ve Türkmenleri serbest bırakır. Ahi Evran serbest kaldıktan sonra Denizli, Konya ve Kırşehir’de bulunarak teşkilatı buralarda tekrar canlandırmak için girişimlerde bulunur. IV. Kılıç Arslan’ın yönetimi ele geçirmesinin ardından sultana baskı yapan Moğollar, şehirlere kendi istedikleri yöneticilerin atanmasını sağlarlar. Bu atamalardan rahatsız olan Ahiler ve Türkmenler, sultana ve Moğollara karşı birçok ilde ayaklanırlar. Bu ayaklanmaların en şiddetlisinin yaşandığı Kırşehir’de bulunan Ahi Evran, beraberindeki Ahilerle birlikte bu isyanların bastırılması sırasında, Kırşehir Emiri Cacaoğlu Nureddîn ve beraberindeki Moğol askerleri tarafından 1261 yılında öldürülür (Bayram, 1982: 534).

Ahi Evran’ın öldürülmesinden sonra, Ahilerin mallarına, tekke ve zaviyelerine devlet tarafından el koyulur. Ahilere ait zaviyeler, Mevlevilere verilir. Bunun üzerine Ahiler, Türkmenlerle birlikte uzak uç bölgelerine göç ederler (İnalcık, 2009: 36). Uç bölgelerine göç eden bu Ahiler, burada Osmanlı Devleti’nin kuruluş sürecinde de büyük rol üstlenirler (İnalcık, 2009: 36; Uzunçarşılı, 1988: 469-470). Özellikle bir Ahi reisi olan Edebalı’nın (Şahin, 1994: 393), bu süreçte oldukça öne çıktığı görülür (İnalcık, 2011: 82). Nitekim Osman Gazi, Edebalı’nın kızıyla evlenerek, Ahilerin nüfuzundan yararlanır (Uzunçarşılı, 1988: 102). Edebalı’nın, Osman Gazi’nin akıl hocalığını yaptığı da bilinmektedir. Edebalı’dan başka Şeyh Mahmut Gazi, Ahi Şemseddîn, Ahi Hasan ve Cendereli (Çandarlı) Kara Halil’in de Ahilerden oldukları ve Osmanlı Devleti’nin kurulmasında ve büyümesinde büyük hizmetler yaptıkları, tarihçiler tarafından kaydedilen bilgiler arasındadır (Uzunçarşılı, 1988: 102-103). Ahiler, devlet kurulduktan sonra yapılanma sürecinde de çeşitli görevlerde bulunurlar. “Osman Gazi, Orhan Gazi, I. Murad, Yıldırım Bayezid, Çelebi Mehmet, II. Murad ve Fatih” dönemlerinde âlimler ve devlet adamları arasında birçok Ahi yer alır (Tuğluca, 2014: 147). Bu dönemlerde Ahilerin, devlet tarafından himaye edildiği de bilinmektedir. Zira ilk Osmanlı padişahlarından Osman ve Orhan’ın, Ahilere birçok vakıf, köy ve çiftlik verdiği kayıtlarda bulunmaktadır (İnalcık, 2011: 25).

Ahilik teşkilatının hukuki, sosyal, siyasi ve ekonomik hayat üzerindeki düzenleyici rolü ve devletle resmi bir şekilde geliştirdiği ilişkileri XVIII. yüzyılın başlarına dek sürer. XVII. ve XVIII. yüzyıllardaki yeni fetihlerle birlikte Osmanlı Devleti’nin topraklarının genişlemesi, devletin bu topraklardaki Müslüman olmayan halk üzerindeki sorumluluklarını da arttırır. Zira toprakların genişlemesiyle birlikte iş kolları ve çalışanların sayısının artması, Müslüman olmayan halk ile ortak çalışma zorunluluğu

doğurur. Böylelikle de sadece Müslüman halka hitap eden Ahilik teşkilatı, türlü sebeplerle ihtiyaca cevap veremez hale gelir. Bu sebeple III. Ahmet (1703-1730) döneminde, Ahilik teşkilatı devlet nezdinde yürürlükten kaldırılıp yerine din ayrımı gözetmeyen bir kurum olan “gedik” kurumunun uygulamaları benimsenir (Sıtkı, 2004: V-VII). Devlet nezdindeki resmiyetini kaybeden Ahiler ve Ahi zaviyeleri ise XIX. yüzyılın sonuna dek Anadolu’nun birçok yerinde uygulamalarına devam eder (Köksal, 2008: 121). Osmanlı Devleti’nin zayıflaması ve Ahilere gereken desteği vermemesi ile birlikte de teşkilat çözülme sürecine girer. Batı’daki sanayileşmenin de etkisiyle teşkilat giderek kaybolur.

1.2.2.3. Ahiliğin Amaçları ve Fonksiyonları

Yukarıda da işaret edildiği gibi Ahilik teşkilatının kurulmasının ilk ve en önemli amacı, XIII. yüzyıldaki göç dalgasıyla birlikte Anadolu’ya gelen Türkmen esnaf ve sanatkârların, Türk ve Müslüman olmayan yerli esnaf ve sanatkârlar karşısında tutunabilmelerini sağlamaktır. Çünkü anayurtlarından ayrılıp bu topraklara gelen Türkmenlerin, bu topraklardaki dili, dini, gelenek ve görenekleri farklı olan yerli halk karşısında sanatlarını ve ticaretlerini idame ettirebilmeleri ancak kendi aralarında örgütlenmeleriyle sağlanabilirdi. Bunun sağlanabilmesi için de bütün esnaf ve sanatkârların belli kurallar çerçevesinde teşkilatlanmaları şarttı (Anadol, 1991: 63). Teşkilatlanan esnaf ve sanatkârlara, işbaşındaki eğitimlerle yamak, çırak kalfa ve usta hiyerarşisi içerisinde mesleğin incelikleri öğretilirken aynı zamanda bu esnaf ve sanatkârların aralarında güçlü bir yardımlaşma ve dayanışma da tesis edilmiştir. Böylelikle de o dönemde ticari bakımdan Anadolu’da daha etkin bir durumda olan Hristiyan esnaf ve sanatkârlarla baş edebilecek düzeye gelmişlerdir (Çağatay, 1997: 213-214).

Ahilik teşkilatının kurulmasının bir diğer öncelikli amacı ise göçebe ve yarı göçebe olan Türkmenlerin, geldikleri Anadolu’da yeni yaşam alanları yaratabilmesi ve yerleşik düzene adaptasyonlarının sağlanmasıdır. Zira yerleşik hayatla daha önceden tanışmış olan ve aralarında esnaf ve sanatkâr kesimin ağırlıkta olduğu Türkmenler şehirlere yerleşmeyi tercih ederken, göçebe yaşam tarzına alışkın olan ve bu kitle arasında büyük çoğunluğu oluşturanların ise özellikle İç Anadolu bozkırlarına yerleştiği bilinmektedir. Bu da Anadolu’daki Türkleşme ve İslamlaşmanın Orta Anadolu’da daha hızlı bir şekilde yayılmasına sebep olmuştur. Türkleşme ve İslamlaşmanın bütün Anadolu’ya yayılabilmesi de çoğunluğu oluşturan bu göçebe Türkmenlerin, şehirlere yerleşmelerini zorunlu kılmıştır. Daha ziyade hayvancılığa dayalı bir ekonomiye sahip olan bu kitlenin, yerleşik düzene adaptasyonlarının sağlanması da şehirli yaşamın bir gereği olarak, onların bir sanat ve

meslek sahibi yapılmalarını gerektirmiştir. Bu sebeple İç Anadolu'nun bozkırlarına yerleşmiş olan Türkmenler teşkilata dâhil edilip, mesleki eğitimlerle bir sanat sahibi olmaları sağlanmıştır. Böylelikle de bütün Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması hız kazanmıştır (Demirpolat ve Akça, 2004: 364).

Ahilik teşkilatının amaçlarından bir diğeri ise Anadolu topraklarındaki sosyal nizamın sağlanmasıdır. Ekonomik kalkınmada büyük rolleri olan Ahiler, sayılarının çokluğu ve örgütlü yapılanmalarının verdiği güçle, şehirlerde bir düzen sağlayıp toplumsal dengeyi muhafaza etmişlerdir. Ahilerin tesis ettiği bu dengeyle, dini inanç ve ortak değerlerde toplumun fertleri birleştirilmiş, inanç ve değerler üzerine sağlanan bu birleşimle de toplum içerisinde bir düzen sağlanmıştır (Anadol, 1991: 80).

Yukarıda kısaca bahsettiğimiz bu amaçların gerçekleştirilebilmesi, teşkilatın çok fonksiyonlu bir yapıya bürünmesine sebep olmuştur. Bu fonksiyonlar ahlaki, dini, sosyal, askeri, siyasi ve ekonomik alanlarda şekillenmiştir. Ahilik teşkilatını sosyolojik bir açıdan ele alan Sabahattin Güllülü, bu fonksiyonları “ahlaki fonksiyonlar, dini fonksiyonlar, siyasi fonksiyonlar, sosyo-ekonomik fonksiyonlar” başlıkları altında değerlendirir (1992: 93-147). Burada söz konusu bu fonksiyonlar ayrı ayrı başlıklar altında değerlendirilmeyip bir bütünlük içerisinde ele alınmıştır.

Ahilik teşkilatının fonksiyonları düşünüldüğünde akıllarda ilk canlanan kuşkusuz ahlaki fonksiyonudur. Çünkü Ahilik teşkilatında ahlak her şeyin üzerinde tutulmuştur. Sanatların geleneksel pirlерinin, birer ahlak timsali olan peygamberlere ve İslam büyüklerine atfedilmesi bunun somut bir delilidir. Bu peygamberler ve İslam büyükleri, Ahilere tutum ve tavırlarıyla örnek gösterilip, Ahilerin İslam ahlakıyla ahlaklanması sağlanmıştır. *Ahi Musa Şecerenamesi*'nde sıralanan bu pirlерden bazıları şunlardır:

<i>“Çiftçilerin piri</i>	<i>Hz. Âdem</i>
<i>Debbağların piri</i>	<i>Ahi Evran</i>
<i>Berberlerin piri</i>	<i>Selman-ı Pak</i>
<i>Demircilerin piri</i>	<i>Hz. Davud</i>
<i>Çulhacıların piri</i>	<i>Şit</i>
<i>Orağcıların piri</i>	<i>İmam Muhammed Gazalî</i>
<i>Sabuncuların piri</i>	<i>Danyal</i>
<i>Boyacıların piri</i>	<i>Hz. İsa</i>
<i>Tuzcuların piri</i>	<i>Cafer-i Sadık</i>
<i>Gemicilerin piri</i>	<i>Nuh</i>
<i>Hallaçların piri</i>	<i>Hallâc-ı Mansûr”</i> (Şenödeyici, 2008: 9-13).

Bunun yanında fütüvvetnamelerde ve şecerenamelere çizilen Ahi tipi incelendiğinde ahlakın, Ahiliğin merkezinde konumlandırıldığı görülür. Çünkü Ahiliğin tüzükleri mahiyetindeki bu kaynaklarda ahlaki açıdan belli zafiyetleri gösterenlerin teşkilata alınmadıkları kaydedilmektedir. Bunlar hak dini kabul etmeyip batıla tapan kâfirler, namazını kılmayan münafıklar, bütün işi yalan üzerine kurulu olan müneccimler, sarhoş olup insanları incitenler, tanrı emrine uymayıp içki içenler, dostlukları menfaate tabii olan halkın menfaatini değil mal sahibinin menfaatini düşünen dellallar, hayvanları inciterek kesen kasaplar, haksız kazanç peşinde olan muhtekirler, namahreme şehvetle bakan ve sahip olmadığı şeylere kötü nazarla bakan yavuz nazarlı kimselerdir. Bunlara ilaveten bu kaynaklarda, Ahii Ahilikten düşürecek tutum ve davranışlar da belirtilmektedir. Bu tutum ve davranışlar kötü ahlakın karşılığı olan “*içki içmek, zina yapmak, livata yapmak, gammazlık yapmak, hasetlik etmek, yalan söylemek, emanete hıyanet etmek, gıybet etmek, haram yemek, adam öldürmek, kumar oynamak*”tır (Torun, 1998: 110-112). Ahilikte yasaklanan tüm bu tutum ve davranışlara karşılık, bir Ahinin sahip olması gereken özellikler ise “*yiğit olmak, cömert olmak, doğru olmak, hayâ sahibi olmak, bütün insanlara iyi gözle bakmak, işine ve sözüne vefalı olmak, kötülüğe karşılık iyilik yapmak, kötü söz söylememek, tevazu sahibi olmak, sır saklamak, öfkelenmemek, gıybet etmemek, namahreme bakmamak, hile yapmamak, kin tutmamak, hoşgörülü olmak, kibirli olmamak, kanaat sahibi olmak, adil olmak, sabırlı olmak*”tır (Torun, 1998: 109-110). Tüm bunların yanında bir Ahinin yemek yemekten su içmeye, sokakta yürümekten hasta ziyaretine varıncaya kadar gündelik hayatta uyması gereken belli kurallar da vardır. Bu kurallar 740 tanedir ve bunların hepsinin şeyh tarafından bilinmesi zorunludur. Ahinin ise bunlardan 124 tanesini bilmesi gereklidir (Sarıkaya, 1999: 14-15). Bu kurallardan birisine örnek olarak, yolda yürümekle ilgili edepler *Burgazî Fütüvvetnamesi*'nde şu şekilde sıralanır:

“*Yolda yürümekte sekiz edep vardır. Evvel katı katı yürümeye. İkinci gözede, canavarcıklara basmaya. Üçüncü dört yana baka baka yürümeye. Dördüncü taştan taşa seğırtmeye. Beşinci yoldan ayrılmaya. Altıncı kimsenin ardınca bakmaya. Yedinci kendinden ulunun önünde gitmeye. Sekizinci bir kişiyle bir işe giderken onu bekletip meşgul etmeye.*” (Gölpınarlı, 1953: 139).

Tüm bunlar dikkate alındığında, bir Ahiiye toplumsal, insani ve manevi birçok sorumluluk yüklendiği görülür. Bu sorumlulukların gereğini yerine getiren çalışkan, dürüst, adil, cömert, merhametli ve erdemli Ahiler, bu özellikleriyle içerisinde yaşadıkları topluma da etki ederek toplum içerisindeki huzur ortamını geliştirirler.

Ahilikteki bu ahlak anlayışı, teşkilatın dini fonksiyonunu da ön plana çıkartmaktadır. Zira Ahilikteki ahlak anlayışının temelinde İslam ahlakının olduğunu yukarıda söylemiştik. Bu noktada fütüvvetnamelerde ve Ahi şecerenamerindeki inanç motiflerinden de bahsetmek mümkündür. Kuşkusuz bu motifler arasında en fazla dikkat çeken Ahilerin bellerine bağlanan şeddirdir. *Nâsirî Fütüvvetnamesi*'nde bu şeddin menşei Hz. Âdem'e kadar dayandırılır (Gölpınarlı, 2011: 285-288). *Radavî Fütüvvetnamesi*'nde de şeddin Miraç gecesinde Cebrail tarafından Hz. Peygamber'e bağlandığı, Hz. Peygamber'in de Gadir-i Hum hadisesinin yaşandığı gün Hz. Ali'nin belini bağladığı belirtilir (er-Radavî, 2011: 105-117). Ahilikte de şed, bir kalfaya Ahiliğin bütün gereklerini yerine getirip, ustasından öğrendiği sanatı eksiksiz icra edebildiği zaman, bir tören çerçevesinde bağlanır. Ahinin beline bağlanan bu şed, bir vefa ve teslimiyet sembolüdür. Buradaki vefa "*elest meclisinde Allah'a verilen söze sadakat göstermek*", teslimiyet de "*girdiği yola kemâl mertebede kendini vermek*"tir (Köksal, 2008:104). Burada Ahilerin düşünce sistemini yansıtan motifler arasında olması bakımından, fütüvvet ağacından da bahsedilebilir. *Burgazî Fütüvvetnamesi*'nde, fütüvvetin aslının iman olduğu söylendikten sonra, fütüvvet budaklı bir ağaca benzetilir. Ağacın kendisinin Tanrı Teâla sıfatı olduğu, budaklarının enbiya sıfatı olduğu, yapraklarının evliya sıfatı olduğu ve yemişlerinin de müminler sıfatı olduğu söylenir (Gölpınarlı, 1953: 111). Yine aynı ağaçtan *Tuhfat-al Vasâyâ* adlı fütüvvetnamede şu şekilde bahsedilir:

"Bilin, Tanrı size rahmet etsin, bu ağacın aslı, üstünlükler yeryüzünden çıkmıştır. Gövdesi, kerem ve ihsana bağlı olan fütüvvetir. Budakları, ululuk nuruyla birleşmiştir. Dalları takvadır, imandır, hidayettir. Yaprakları ihsandır, çiçeği tevhiddir, arılıktır. Meyvesi marifettir, büyüklüktür. Suyu rahmettir, esirgemedir ki Tanrı dileği ve kudreti kaynağından coşup akar. Fetanın kalbi, onun altındaki nur ve ışık tahtlarına kurulmuş, oturmadadır. O ağacın üstüne yücelikler hazinelerinden ihsan yağmuru yağar. Vuslat şevkinin baharı güzelleştikçe güzelleşir. Doğruluk şimşegi çakar, vefa gök gürültüsü gürlür; sonra fütüvvet şerefi, onunla kaim olsun, inayet ve mürüvvet onunla tamamlansın diye ona, sona ait hazinelerden ezele mensup nurlardan rububiyet yeli gönderilir. Feta da bu ağacın altında oturmadadır. Ona âlemler rabbinden yardımlar, azıklar iner. Altında oturup durdukça, etrafında salınıp gezdikçe fütüvvet bölüklerinden esip gelen rüzgârın sırrıyla coşup naralar atar, iman himmetleri çevresinde sevinçle dönüp dolaşır. Böylece hayâ dallarını harekete getirir de sevgi meyvesi meydana çıkar, şevk gülü, kokularını yaymaya başlar." (Gölpınarlı, 2011: 192).

Fütüvvetnamelerde bu motiflerden başka, ayet ve hadislerden de yeri geldikçe faydalanılmıştır. Örneğin *Burgazî Fütüvvetnamesi*'nde, Hz. Ali'nin dört akçesi olduğu. Bunlardan birini gece, birini gündüz, birini gizli, birini açıktan verdiği. Hak Teâla'nın bu sadakayı kabul etmesi üzerine de Cebrail'in Bakara Suresi'nin 274. Ayeti olan "*Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açıktan harcayanlar yok mu, onların ecirleri Rableri katındadır ve*

onlara ne korku vardır ne de mahzun olurlar.” ayetini getirdiği belirtilir¹² (Gölpınarlı, 1953: 115). Fütüvvetnamelerde ve şecerenamelerde bu örneklerden başka, İslamiyet’e ait daha birçok unsur bulunmaktadır. Bu fütüvvetnameler ve şecerenamelerin Ahi zaviyelerinde okunmasıyla, dini inanç ve ibadet esasları okuyan ve dinleyenlere talim ettirilmiştir. Bunun yanında dini unsurların derinliklerinden dayanak noktaları gösterilerek, sanat dallarına dini bir renk ve kimlik kazandırılmış, gelenekler de adeta kutsanmıştır (Demirpolat ve Akça, 2004: 372). Böylelikle Ahiler arasında, Allah’ın emir ve yasaklarını gözeterek yaşayacakları bir birikim sağlanmış, Ahiliğin bütün Anadolu’ya yayılmasıyla da İslam’ın Anadolu’da yayılması hızlanmıştır.

Ahiliğin, ahlaki ve dini fonksiyonlarıyla insanların birlikte güven ve huzur içerisinde yaşayabilecekleri bir ortam yaratmış olması, aynı zamanda onun sosyal fonksiyonuna da işaret etmektedir. Yine göç yoluyla Anadolu’ya gelmiş göçebe ve yarı göçebe Türkmenlerin, yerleşik hayata alışması noktasında üstlendiği rol de Ahiliğin sosyal fonksiyonuna işaret eden bir diğer husustur. Bunların yanında, Ahi zaviyeleri de Ahiliğin sosyal fonksiyonunu yansıtmaları bakımından önemlidir. Bu zaviyeler Ahilere dini, ahlaki ve askeri eğitimlerin verildiği bir okul; sorunların çözüme kavuşturulduğu bir yönetim merkezi; esnaf ve sanatkârlar arasında birlik ve dayanışmanın sağlandığı bir kooperatif; aynı zamanda da ihtiyaç sahipleri ve yolcuların misafir edildiği bir han gibi faaliyet göstermişlerdir. Bu zaviyelerde kurulan orta sandıklarıyla “ölüm, maluliyet, hastalık, doğal afet, iş kurma, evlenme, hammadde temini” gibi birçok konuda teşkilat üyelerine maddi ve manevi destek sağlanarak bir dayanışma kültürü oluşturulmuştur (Darı, 2018: 396). Ayrıca yine bu zaviyelerde kurulan sofralarda yoksullara ve yolculara yemekler verilmiş, belli sürelerde ücretsiz bir şekilde konaklamalarına da imkân tanınmıştır. XIV. yüzyılda Anadolu’yu gezmiş olan ünlü seyyah İbn-i Battûta, Bolu ziyareti sırasında misafir olduğu bir ahi zaviyesindeyken yaşadıklarını şu şekilde kaydeder:

“Tekkeye girdiğimizde bütün ocakları yanar bulduk ve hemen sırtımızdakileri çıkartarak, tek bir kat elbise ile kaldık, ateş karşısında ısındık. Ahi, derhal çeşitli yemek ve meyveler getirdi. Cenab-ı Hak, kerem sahibi ve cömert olan, yabancılara, gariplere büyük şefkat ve muhabbet gösteren, gelene geçene yardımlarını esirgemeyen, bunları en güzel şekilde, sonsuz bir sevgi ile karşılayan, gelen yabancuları kendi hısımlarıymış gibi kucaklayan bu dervişleri hayırlarla mükâfatlandırısın. O geceyi fevkalade müsterih ve memnun geçirdik.” (Parmaksızoğlu, 1989: 57-58).

¹² Burgazî Fütüvvetnâmesinde geçen diğer ayet ve hadislerin listesi için bk. Abdülbâki Gölpınarlı. “Burgazî ve Fütüvvet-nâmesi”. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 15 (1-4). 1953: 100-105.

İbn-i Battuta'nın verdiği bu bilgiler Ahilerin misafirperverliklerini ve cömertliklerini yansıtmaları bakımından son derece önemlidir. Bu yönleriyle düşünüldüğünde, zaviyelerin adeta bir sosyal hizmet kurumu gibi faaliyet gösterdiği de söylenebilir.

Ahilik teşkilatı, üretici ve emekçiyi toplum içerisinde saygın bir konuma getirerek, üretim esaslı bir sosyal yapının da temelini atmıştır. Aynı zamanda, emeksiz kazanç, adaletsiz gelir dağılımı ve haksız zenginliğin karşısında olarak, sosyal yapı içerisinde sömürü ve zorbalığa dayalı bir sınıf ayrımının ortaya çıkmasına engel olmuştur (Darı, 2018: 396). Ahilik teşkilatı, tüm bu sosyal fonksiyonları sayesinde toplumun bütün fertlerini ortak değerlerle birleştirmiş, toplumsal dengeyi muhafaza etmiş, toplum içerisindeki dayanışma ve yardımlaşma ruhunu canlı tutmuştur.

Zaviyelerde Ahilere dini ve ahlaki eğitimlerin yanında askeri eğitimin de verildiğinden söz etmiştik. Bu noktada Ahiliğin askeri fonksiyonundan da bahsetmek mümkündür. Zaviyelerde bu eğitimin verilmesinin öncelikli sebebi kuşkusuz Anadolu'ya yaklaşmakta olan Moğol tehlikesine karşı bir savunma gücü oluşturabilmektir. Nitekim Ahiler, Moğol saldırıları sırasında Selçuklu sultanlarının ülkedeki siyasi güç ve kontrolü kaybetmeleri üzerine, şehirlerde yaşayan insanlar arasında asayişini sağlayarak, bir kamu güvenliği sorumluluğu yüklenmişlerdir (İnalçık, 2009: 42). Böylelikle oluşan otorite boşluğunu dolduran Ahiler, aynı zamanda Anadolu'nun birçok yerinde Moğollara karşı savaşarak, bir vatan savunması da gerçekleştirmişlerdir.

Ahilerin, Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde üstlendikleri roller düşünüldüğünde, teşkilatın askeri fonksiyonunun sadece Türkiye Selçukluları dönemiyle sınırlı kalmadığı görülür. Ahilerin, Osmanlı dönemindeki fetihlerde ve savaşlarda üç türlü rol üstlendikleri söylenebilir. Bunlardan ilki, henüz düzenli bir ordunun kurulamadığı dönemlerde bizzat fetihlere ve savaşlara katılarak üstlendikleri roldür. Bunda gaza anlayışının da doğrudan etkisi olduğu açıktır. İkincisi, ordunun ihtiyaç duyduğu ikmal maddelerinin temin edilmesinde üstlendikleri roldür. Zira Osmanlılar sefer sırasında ordunun ihtiyacı olan malzemelerin tamamını kendileriyle birlikte taşımak yerine, uğradıkları şehir ve kasabalardan temin etme yolunu seçmişlerdir. Bu noktada ülke çapında yaygın ve etkin bir konumda olan Ahiler, devletle koordineli bir şekilde çalışarak bu malzemelerin teminini sağlamışlardır (Ekinci, 2001: 104). Bunun yanında bazı Ahilerin seferde orduyla birlikte hareket ederek, sefer yolunda ihtiyaç duyulan köprü, sur, kale gibi eserleri yaptıkları, askerlerin araç gereçlerini imal ve tamir ettikleri de bilinmektedir. Üçüncüsü ise ordunun sınırlarda fetihlerle meşgul olduğu dönemlerde, içeride bir yerel

kuvvet hüviyetiyle asayişini temin etmeleridir (Demirpolat ve Akça, 2004: 366). Ahiler askeri yönden üstlendikleri tüm bu rollerle, ordunun fetihlerdeki başarılarına ve devletin bekasına katkı sağlamışlardır.

Ahilerin güçlü bir teşkilat yapısına sahip olmaları, onların siyasi bir güç olarak da etkili olmasına sebep olmuştur. Zira Ahilerin, devletin siyasi gücü ve kontrolünün zafiyete düştüğü durumlarda, şehirlerin idari mesuliyetini ve savunmasını üstlendiklerinden bahsetmiştik. Bu durum özellikle Moğol saldırıları, taht kavgaları ve siyasi çekişmelerin yaşandığı XIII. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşmiştir. Bu dönemde Ahiler siyasi olarak, oluşan otorite boşluklarını dolduracak bir mahalli otorite görevi görmüşlerdir. Ahilerin devletin çeşitli kademelerinde görevlendirildiği dönem, Osmanlı devletinin kuruluşu aşamasına denk gelir. Örneğin bu dönemde Alaeddin Paşa, Sinanüddin Yusuf Paşa, Şeyh Mahmut Gazi, Ahi Şemseddin, Ahi Hasan ve Cendereli (Çandarlı) Kara Halil'in Ahilik teşkilatı içerisinde yetişip, devlet kademesinde önemli görevlere getirildikleri ve idari teşkilatın kurulmasında önemli hizmetler yaptıkları bilinmektedir (Uzunçarşılı, 1988: 102-105). Özellikle "Osman Bey, Orhan Bey, I. Murad, I. Bayezid, I. Mehmed ve II. Murad" dönemlerinde devlet kademelerinde birçok Ahinin bulunması, onların siyasi olarak da bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Anadol, 1991: 58; Çağatay, 1997: 88). Bunun yanında Orhan Bey'in ölümü üzerine oğlu I. Murad'ın, Ahilerin desteğini alarak başa geçmesi de Ahilerin bu dönemdeki siyasi etkisini gözler önüne sermektedir (Gündüz, 2005: 485). Ahilerin bu siyasi etkinlikleri, Osmanlı Devleti'nin merkezi yönetiminin güçlenip, devlet müesseselerinin oluşturulmasına kadar devam etmiştir.

Ahiliğin öne çıkan bir diğer fonksiyonu da ekonomik fonksiyondur. Esnaf ve sanatkarlar teşkilatı olarak da nitelenen Ahilik teşkilatının böyle bir fonksiyondan mahrum kalması düşünülemezdi. Nitekim Ahiler, işçi-işveren ilişkilerinden sosyal güvenlik uygulamalarına, standart üretimden standart fiyata varıncaya kadar bugünün işletmelerine yol gösterici nitelikteki uygulamaları yüzyıllar öncesinden gerçekleştirmişlerdir (Erden, 2005: 387). Ahiler tüm bu uygulamalarında, bireyden ziyade toplumun menfaatini düşünmüş yani üreticiden ziyade tüketicinin haklarını ön planda tutmuşlardır. Bu sebeple Ahiler tüketici haklarının korunması için caydırıcı cezalar uygulamışlardır. Bu cezalardan birisine örnek olarak *Ahi Sinan Şeceranesi*'nden şu örnek verilebilir:

"Bir kimsenin hakkındaki iddialar ispatlanırsa, o kişi üstatların huzuruna getirilsin. Eğer 'usul ne ise razıyım' diyecek olursa Sultan Ahi Evran Şeyh Mahmud'un yolu ve Hz. Sultan Abdulkadir Ceylanî'nin şerefli fetvası gereğince 99 değnek vurulsun ve 1000 akçe tarikat cezası kesilsin..." (Köksal, 2008: 71).

Ahiler, hammadde satın alınıp dağıtılması, ürünlerin kalitesi ve fiyatlarının tespitinde de belli standartları takip etmişlerdir. Örneğin terziler, çuhacılar, takkeciler ve ayakkabıcılar için belirlenmiş bazı standartlar şunlardır:

“Terziler dahi gözlene, fermude çuka ve kaftan, kotonî sancaklı ola, 15 akçaya dikeler. Sancaklı ve pamuklu sof kaftanı 25 akçaya dikeler. Sofu (ince yün) 35 akçaya dikeler. Fistan çuha kaftanı 30 akçaya dikeler ve kadın terliği 15 akçaya dikeler.

Çuhacıların çuhaları gözlene. Erkek çuha kaftanı ve bez kaftanı bir boy, eteği iki ola. Sancağı ekli olmaya, yakası nasıl ise sancağı da öyle ola ve düğmesiz satılmaya, dikişi normal ola, eksiz olmaya. Yine sonra fistan olmaya elverişli ise ve çuhacılar ıslatıp satarlar, eninden ve boyundan çekmeyeler.

Takkeciler ve mücevvezeciler (büyük sarık) ve arakıyyeciler (yünden yapılmış külâh) gözlene. Her ne dikilirse yeni kumaştan dikile ve mücevzezenin astarı çok çirîşli olmaya, iyi dikile. Satmasında sermayeleri ve emekleri göz önüne alınıp bir miktar kâr verildikten sonra onda birden fazla almayalar. Ayakkabıcılar, âlâ ve kırmızı çizme en iyisi 30, orta hallisi 28 aşağısı 26 akçaya ola. Ve sair renklerin en iyisi 24, ortası 18 ve aşağısı 10 akçaya alına.” (Çağatay, 1997: 100-101).

Ahilerin ekonomik anlamdaki tüm bu uygulamaları, hem üreticilerin hem de tüketicilerin uzun vadeli çıkarlarının korunmasını sağlamıştır. Bu yönleriyle Ahilik teşkilatı XIII. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar neredeyse yedi yüz yıla yakın bir zaman diliminde toplumun iktisadi hayatına yön vermiştir.

II. BÖLÜM

MUSTAFA KARAGÜLLÜ'NÜN HAYATI, AHİLİKLE İLGİLİ FAALİYETLERİ VE ESERLERİ

2.1. HAYATI VE AHİLİKLE İLGİLİ FAALİYETLERİ

Mustafa Karagüllü, 1 Kasım 1928 tarihinde Kırşehir'in Medrese Mahallesi, Tabaklar Sokağındaki 113 numaralı evde dünyaya gelir (Kırşehir Kültür Haritası, 2014; Ahi Baba Mustafa Karagüllü Belgeseli, 2014). Babası Sıddık Karagüllü, annesi Sariye Karagüllü'dür. Babası Kırşehir'in yerlilerinden olup memleketinin ekonomik, sosyal ve kültürel yönden önde gelen simalarındandır. O dönemde Kırşehir'de bulunan üç handan birisi Sıddık Karagüllü'ye aittir (Kırşehir Kent Konseyi Röportaj, 2012). Sıddık Hanı olarak da bilinen bu han Kapıcı Camii ve Cacabey Camii arasındadır (Kırşehir Kültür Haritası, 2014).

Eğitim hayatına 1935 yılında Kırşehir'deki Namık Kemal İlkokulunda başlayan Mustafa Karagüllü, dört yıl burada eğitim gördükten sonra okul binasının eğitime elverişsiz olmasından dolayı beşinci sınıfı İnönü İlkokulunda tamamlar (Kırşehir Kent Konseyi Röportaj, 2012). Buradaki eğitimini tamamladıktan sonra 1941 yılında Kale Ortaokuluna kayıt yaptırır. Bir sene bu okulda okuduktan sonra, sanata olan merakının da etkisiyle Erkek Sanat Okuluna kaydını aldırır (Kırşehir Kent Konseyi Röportaj, 2012; Şahin, 2016c: 55). Erkek Sanat Okulunda mobilyacılık, marangozluk ve torna tesviye gibi mesleki eğitimler alan Karagüllü aynı zamanda okulun kooperatifinde görev üstlenip kütüphanesiyle de ilgilenir (Kırşehir Kent Konseyi Röportaj, 2012; Tunçbilek, 2015: 10-11). Üç sene Erkek Sanat Okulunda eğitim gördükten sonra 1946 yılında mezun olur. Mezuniyetinden sonra amcasına terzi dükkânındaki işlerinde bir süre yardım eder. 1948 yılında askerlik görevini yapmak üzere İzmit (Kocaeli) Darıca'daki Deniz Topçu alayına teslim olur (Kırşehir Kent Konseyi Röportaj, 2012; Kırşehir Kültür Haritası, 2014). Askerlikte çavuş rütbesine yükselen Mustafa Karagüllü aynı zamanda alay mahkemesinde kâtiplik de yapar (Ahi Baba Mustafa Karagüllü Belgeseli, 2014; Şahin, 2016c: 55). Askerlik hizmetini tamamladıktan sonra 1950 yılında Kırşehir'e dönen Karagüllü, Zülfi Hanımla evlenir. Bu evlilikten Saliha isiminde bir kızı, Rasim ve Metin adında iki oğlu dünyaya gelir (Ahi Baba Anma Günü Belgeseli, 2019).

Mustafa Karagüllü, 1951 yılında babasından kalan Sıddık Hanı olarak da bilinen hanı yıktırır. Hanın yerine o dönemde Şehir Çarşısı olarak bilinen tek katlı, ortası havuzlu,

içerisinde kırk üç dükkân bulunan çarşmayı yaptırdı (Kırşehir Kültür Haritası, 2014; Şahin, 2016c: 55). Çarşının birisi Cacabey Camii'ne diğeri Kapıcı Camii'ne açılan iki kapısı vardır (Kırşehir Kültür Haritası, 2014). Çarşının içerisinde manavlar, semerciler, lokantacılar, ayakkabıcılar gibi çeşitli meslek gruplarına ait esnaf ve Karagüllü'nün üç odalı yazıhanesi bulunmaktadır (Güner, 2019: 143; Şahin, 2016c: 56).

Mustafa Karagüllü'nün Şehir Çarşısındaki yazıhanesi, şehrin ileri gelenlerinin buluşup Kırşehir'in ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarını görüştüğü mekânlardandır (Şahin, 2016c: 56). Kırşehir'deki esnaf ve sanatkârların yaşadıkları mali sıkıntılar, organize olamamaları, mesleklerini devam ettirebilmek için ihtiyaçları olan maddi desteği sağlayabilecek bir kurumun bulunmaması da bu yazıhanede görüşülüp tartışılan konular arasındadır (Bülten, 1992: 12)¹³. Bu görüşmeler ve tartışmaların bir sonucu olarak, esnaf ve sanatkârların birlikte hareket edebilmelerini kolaylaştırmak için dernekler kurma ve maddi sıkıntıların çözüme kavuşturulması için de kefalet kooperatifi kurma fikri ortaya atılır. Nihayetinde “Esnaf Dernekleri ve Esnaf Birlikleri Kanunu” da göz önüne alınarak 24 Aralık 1952 tarihinde Mustafa Karagüllü, Etem Cihan, Abdullah Cengiz, Halil Çağlayan, Enver Metin, Sait Baş, Muharrem Baktıroğlu, Hasan Hüseyin Uğurlu, Kazım Kars, Hakkı Sülükçü, Abdullah Akpınar gibi isimlerin kurucu üyeliğini üstlendikleri “Kırşehir Esnaf Dernekleri” kurulur. Bu derneklerin birlikteliğiyle de “Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği” tesis edilir (Karagüllü, 1992: 12; Bülten, 1987b: 31). Yine aynı tarihlerde Kırşehir Esnaf Kefalet Kooperatifi, Halk Bankasından alınan 150 bin lira anapara ile kurulur (Karagüllü, 1992: 12; Millet Gazetesi, 1988, 25 Ocak). Hem Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği hem de Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kefalet Kooperatifi'nin başkanlıklarına Mustafa Karagüllü seçilir (Karagüllü, 1992: 13). Çok geçmeden 1954 yılında TBMM'de Kırşehir'in ilçe yapılması gündeme gelir. Kırşehir'in ilçe yapılması ve Kırşehir'e bağlı ilçelerin başka vilayetlere verilmesi, Kırşehir'de açılan kurumların işleyişini yavaşlatır. Aynı zamanda Mustafa Karagüllü'nün hayatını da derinden etkiler. Karagüllü o günleri şu şekilde anlatır:

“Kırşehir 30 Haziran 1954'te ilçe yapılmış, il merkezi 20 Temmuz 1954'te yeni il olan Nevşehir'e taşınmaya başlamıştı. O günü anmadan geçmeye imkân yoktur. Resmi kamyonlar, Hükümet Konağı, Özel İdare, Beden Terbiyesi ve diğer resmi binaların önlerine eşya ve evrak yüklemek üzere çekilmişti. Polis koruması altında masalar, sandalyeler, evraklar kamyonlara yükleniyor hatta yerdeki halı ve muşambalar dahi toplanıyordu. Sanki yeni il merkezine nakil değil savaşta mağlup olmuş bir devletin yağması yapıyordu. Bunu görüp de dayanabilmek çok zordur. Olup bitenlere bakamıyordum bile. En iyisi Kırşehir'i terk etmektir. Biz de öyle yaptık. Pek çok arkadaşımızla birlikte arabalara binerek şehri terk ettik. Ancak gece

¹³ İlgili bülten “Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni” olup sonraki kısımlarda sadece “Bülten” olarak atıf yapılmıştır.

olduğunda Kırşehir'e döndük. Kırşehir'de büyük bir infial yaratan bu acı olay unutulur gibi değildi. İşte bu olaydan sonra Kırşehirlilerin Demokrat Parti ve onun devamı olan partilere ilgisi azaldı. Bence kuruluşundaki hatalar yanında Demokrat Partinin Kırşehirlilere yaptığı bu haksızlık şuur altına yerleşerek nesilden nesile aktarıldığı için Demokrat Parti uzantılarına fazla oy çıkmıyordu. 2 Mayıs 1954 seçimlerini takip eden günlerde muhalefete oy veren Kırşehir ilinin, ilçe haline getirileceği söylentisi amme vicdanı üzerinden bir kasırğa gibi geçti. O teşebbüsü kasıtlı tehdit olarak müşahede ettiğimizi milletimize ve siyasi tarihe duyurmayı vatan borcu sayıyoruz. Bu hazin hikâyeye demokrasimize şeref vermeyecek, gelecek nesillerin ibretle, ıstırapla üzerinde duracakları bir intikamın hikâyesi olacaktı.” (Ahi Baba Anma Günü Belgeseli, 2019).

Mustafa Karagüllü, ilçeliğe indirilerek Kırşehir'e yapılmış olan bu haksızlığı tüm Türkiye'ye duyurarak bu hatadan dönülmesini sağlamak ister. Bunun sağlanması için de Kırşehir'in her kesimini temsilen oluşturulan heyetlerle birlikte, Ankara'daki politikacılar başta olmak üzere tüm üst düzey yetkililerle görüşmeler yapar (Ahi Baba Anma Günü Belgeseli, 2019). Mustafa Karagüllü bu görüşmelerde Kırşehir'in tarihi önemini ve değerini daha iyi anlatabilmek için araştırmalar yapmaya da başlar. Bu araştırmaların ana çerçevesini Ahi Evran-ı Veli, Âşık Paşa ve Gülşehri gibi Kırşehir'de yaşamış Türk büyükleri oluşturur. Mustafa Karagüllü'nün de aralarında bulunduğu bu heyetlerin girişimleri TBMM'de yankı bulur ve nihayetinde 12 Haziran 1957'de çıkarılan bir kanunla Kırşehir tekrar il yapılır (Resmi Gazete, 1957, 19 Haziran).

Mustafa Karagüllü'nün Kırşehir'in ilçe olması sürecinde yaptığı araştırmalar, sonraki yapacağı çalışmalar için de temel oluşturur. Kırşehir'in tekrar il olmasıyla da Kırşehir'i tanıtmaya ve Kırşehirliliği araştırmaya daha kapsamlı bir şekilde devam eder. Bir tarih ve kültür şehri olan Kırşehir'de yaşamış veya medfun bulunan “Ahi Evran-ı Veli, Şeyh Edebalı, Âşık Paşa, Gülşehri, Cacabey, Yunus Emre, Süleyman Türkmani, Kaya Şeyhi ve Nasuh Dede” gibi âlim, mütefekkir ve muharrirlerin geçmişlerinin araştırılıp gündemde tutulmasını sağlamak için 1963 yılında Esnaf Teşkilatları bünyesinde “Ahilik ve Esnaf Kültürünü Araştırma Merkezi ve Turizm Derneği” tesis edilir (Karagüllü, 2008: 53). Mustafa Karagüllü başkanlığında çalışan bu merkez, esnafın piri olması ve geliştirdiği Ahilik felsefesinin günümüz esnaf ve sanatkarlarının sosyal, kültürel ve ekonomik yönden kendilerini geliştirmeleri için gerekli olduğu düşüncesinden hareketle araştırmalarını ve kültürel etkinliklerini Ahi Evran-ı Veli üzerine yoğunlaştırır (Karagüllü, 2008: 53). Aynı tarihlerde Mustafa Karagüllü tarafından bir de “Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağı” açılır (Şahin, 2016a: 52).

Yine 1963 yılında Ahi Evran-ı Veli'nin anısına, içerisindeki dükkânlarda Ahilik felsefesinin canlı olarak yaşatılacağı düşüncesinden hareketle Ahi Esnaf Çarşısı'nın yaptırılması kararı alınır. Bu amaçla da Mustafa Karagüllü başkanlığında Ahi Esnaf Çarşısı

Kooperatifi kurulur. Bu kooperatifin çalışmaları neticesinde Ahi Evran Kllyesi'nin yanında 1978 yılında yapımına başlanan arşı, 1980 yılında tamamlanır (şahin, 2016b: 89-90). Mustafa Karagüllü, binanın yapımı tamamlandıktan sonra Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağı'nı bu çarşının st katına taşır (şahin, 2016a: 52).

Siyasi olarak Osman Bölükbaşı'na olan yakınlığıyla bilinen Mustafa Karagüllü, 1963 yılında Kırşehir'de düzenlenen Millet Partisi İl İdare Kurulu Kongresi'nde başkan vekili olarak seçilir (lgen, 2019: 3). Muhtelif tarihlerde Kırşehir'de sekiz yıl Millet Partisi Merkez İlçe Başkanlığı, iki dönem de İl Genel Meclisi yeliği yapar (O Hep 39 Yaşında, 2005: 3).

17 Kasım 1963 tarihinde Refik Soykut'un Kırşehir Belediye Başkanı seçilmesi (Yastıman, 2016) zerine Mustafa Karagüllü ve Refik Soykut, Kırşehir'in kalkınması için neler yapılabileceğini görüşmeye başlarlar. Bu görüşmeler sonucunda Ankara ve Kayseri arasında seyahat eden yolcuların Kırşehir'e girmelerini sağlamak için bir yol yapma kararı alınır. Bu yol için Mustafa Karagüllü, Cacabey Camii ile şehir arşısı arasında kalan arsasını belediyeye bağışlar. Aynı zamanda arsa üzerindeki bazı dkknlarının yıkılmasına da izin verir (lgen, 2019: 3). Fakat 12 Haziran 1964 tarihinde Refik Soykut'un Belediye Başkanlığından istifa etmesi (Yastıman, 2016) sebebiyle bu proje tamamlanamaz. Kırşehir'in kalkınması ve tanıtılması faaliyetlerinde hep n saflarda yer alan Karagüllü, 1964 yılında kurulan "Kırşehir'i Kalkındırma Derneği"nin de kurucu yeleri arasında yer alır (lgen, 2019: 3).

Mustafa Karagüllü, 1963 yılından itibaren organize ettiği Ahilik konulu bilimsel toplantıları daha kapsamlı hale getirmek ve Ahilik kültürünü tanıtip canlılığını sağlamak için törenler düzenlemek ister. Karagüllü, Refik Soykut'un da desteğini alarak 1965 yılında Cumhuriyet tarihinde ilk kez "Ahilik ve Esnaf Bayramı" adı altında Ahilik kutlaması yapar (Karagüllü, 1995: 16; Sürmeli, 1981: 1). 1965 yılından itibaren Kırşehir'de mahalli imknlar içerisinde her yıl düzenli olarak kutlanmaya başlanan bu bayram vesilesiyle, Ahilik kültürünün tanıtılması ve araştırılması için ülke genelinden bilim adamları davet edilerek sempozyumlar, paneller, konferanslar ve seminerler düzenlenir. Bilim adamlarının yanı sıra dönemin cumhurbaşkanı, başbakanı, milletvekilleri, bakanlar, çeşitli kurum ve kuruluş başkanları ile işadamları bu bayramlara davet edilerek Kırşehir'in sorunlarına dikkat çekilip Kırşehir'e yatırım yapılması da sağlanır.

Resim 2.1. Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlamaları çerçevesinde yapılan kortej yürüyüşünden bir görünüm (Mustafa Karagüllü Arşivi).

Mustafa Karagüllü, 1965-1967 yılları arasında Ahi Evran-ı Veli türbesinin etrafının açılması ve peyzajının yapılmasını sağlar (Şahin, 2016c: 56). Yine aynı alanda yapımı planlanan külliye için gerek dernekler vasıtasıyla gerek kendi mal varlığını kullanarak inşaat alanındaki özel mülkiyetleri satın alıp Kırşehir Belediyesi'ne hibe eder (Gülcan, 2019: 77). 2011 yılında uygulamaya koyulan Ahi Evran Külliyesi Projesi'nde de kültür danışmanı olarak görev alır (Ahi Evran Külliyesi Uyanıyor, 2015: 113). Bu proje kapsamında Ahilik kültürü hakkında mimarlara bilgi veren Karagüllü, projenin ana iskeletinin oluşmasını sağlayan birçok kaynağın bilgisini de yetkililere iletir (Gülcan, 2019: 69).

Merkezi Ankara'da olan Kırşehir'i Sevenler Derneği'nin, -kurucu üyeleri arasında Mustafa Karagüllü'nün de yer aldığı- Kırşehir şubesi 1968 yılında açılır. Yapılan ilk toplantıda Karagüllü, Kırşehir'i Sevenler Derneği'nin Kırşehir Şube Başkanlığı'na seçilir. Türk Donanma Cemiyeti Kırşehir Şubesi'nin 1969 yılında yaptığı genel kurul toplantısında da Türk Donanma Cemiyeti Kırşehir Şube Başkanı olarak seçilir (Ülgen, 2019: 3). Mustafa Karagüllü, 1969 yılında yapılan Türkiye genel seçimlerinde Millet Partisi'nden Kırşehir Milletvekili adayı olur (Ülgen, 2019: 3). Fakat seçimlerde Kırşehir'de Millet Partisi, Adalet Partisi ve Türkiye İşçi Partisi'nden birer milletvekili seçilmiş olması ve Mustafa Karagüllü'nün de Millet Partisi birinci sıra adayı olmaması sebebiyle milletvekili seçilemez. Sonraki senelerde Millet Partisi'nden ayrılan Karagüllü, 1973 yılında yapılan Türkiye genel seçimlerinde de bağımsız milletvekili olarak adaylığını koyar (Şensoy, 1973: 9). 10 Ekim 1973 tarihli Doğu Gazetesinde çıkan bir haberde Mustafa Karagüllü seçmene tanıtılırken çeşitli dernek ve kurumlarda üstlendiği görevler şu şekilde sıralanır:

“Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği Başkanlığı, Ticaret ve Sanayi Odası Reisliği, Esnaf Kefalet Kooperatifi Başkanlığı, Kahveciler ve Otelciler Derneği Başkanlığı, Metal Sanayi Küçük Sanat Kooperatifi Üyeliği, Onix Mermer Hediyelik Küçük Sanat Kooperatifi Üyeliği, Cacabey Medrese Mahallesi (Kayseri) İktisat Yolu Yaptırma Derneği Başkanlığı, Türk Donanma Cemiyeti Şube Başkanlığı, Kırşehir’i Sevenler Derneği Şube Başkanlığı, İmam Hatip Okulu Yaptırma ve Yaşatma Derneği Üyeliği, İl Kültür ve Turizm Derneği Başkanlığı, S. S. Ahi Esnaf Kültürü Yapı Kooperatifi Başkanlığı.” (Doğuş Gazetesi’nden aktaran Ülger, 2019: 3’den).

Karagüllü 14 Ekim 1973 tarihinde yapılan seçimlerde de yeterli oyu alamaz.

Türkiye Halk Bankası ve Esnaf ve Sanatkârlar Kefalet Kooperatifi’nin işbirliğiyle 1958 yılında kurulan “Birlik Sigorta Kooperatifi”nin en eski temsilcilerinden olan Karagüllü (Bülten, 1987a: 36), 1973 yılında Ankara’da yapılan toplantıda Birlik Sigorta Kooperatifi İdare Meclisi’ne seçilir (Ülger, 2019: 3). 26 Aralık 1990 tarihinde Ankara’da yapılan toplantıda da Birlik Sigorta Kooperatifi’nin Anadolu Bölgesi Koordinatörlüğü görevine getirilir (Bülten, 1990: 15).

Spora olan maddi ve manevi desteğini, kişisel imkânları ve başkanı bulunduğu esnaf teşkilatının imkânları çerçevesinde her dönem göstermiş olan Karagüllü, 1981-1982 yılları arasında Kırşehirspor’un kulüp başkanlığını da yapar (O Hep 39 Yaşında, 2005: 6; Bülten, 1982: 16). Başkanlığı döneminde Konya Ereğlispor’la oynanan bir müsabaka sonrası yapılan basın toplantısında söylediği,

“İkinci devre müsabakalarımızda özellikle Uşak ve Konya Ereğlispor taraftarları şehrimize gelecekler. ‘Bana taş atana ben gül atarım, ocağımı söndürenin ocağını yakarım’ diye buyuran Hazreti Pir Ahi Evran’ın torunları olmanın ve ev sahipliği yapmanın inşallah zevkini tadacağız. Kırşehirliler olarak gül bahçelerinden derlediğimiz dostluğun, sevginin ve sevmenin simgesi olan bir gül demeti ile karşılayıp, uğurlayacağız.” (Bülten, 1982: 16).

sözleri Mustafa Karagüllü’nün spora ve sporcuya verdiği değeri gösterecek niteliktedir.

Resim 2.2. Mustafa Karagüllü’nün Kırşehirspor’un kulüp başkanı olduğu dönemden.

Mustafa Karagüllü, Kırşehir'deki esnaf ve sanatkârlarla ilgili mesleki tanıtma yazıları, sanayi kuruluşlarının üretimi, kurumlar arası faaliyetler ile yapılan ve yapılacak olan kültürel etkinlikleri duyurabilmek için bir bülten çıkarmak ister. Bu düşüncesini, 15 Aralık 1981 tarihinde yapılan Kırşehir Esnaf Kuruluşları Başkanlar Meclisi Toplantısı'nda gündeme getirir (Bülten, 1982: 1). Kırşehir'in ekonomik, sosyal, kültürel sorunları ve bu alanlardaki gelişmelerle ilgili yazıların yer aldığı bülten, "Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni" adıyla 1982 yılından 1995 yılına kadar aralıklarla yayımlanır.

Mustafa Karagüllü, 6 Kasım 1982 yılında eşi Zülfi Hanımı kaybeder. 6 Aralık 1983 yılında İstanbul'da İsmet Sevinç Kopçalıoğlu'yla nişanlanır (Kırşehir Gazetesi, 1983, 22 Aralık). 5 Mayıs 1984 tarihinde de Kırşehir'deki Ahi Evran Konferans Salonunda evlenirler (Kırşehir Gazetesi, 1984, 10 Mayıs). Bu evlilik üzerine Kırşehirli şairlerden olan ve Âşık Boyacı olarak da bilinen Esat Hüseyin Canitez şu şiiri yazar:

*“Kutlamaya geldim Karagüllü'mü
Allah bu yuvayı daim eylesin
Hayırlar dilemek sardı gönlümü
Allah mesut etsin kaim eylesin.*

*Hoş geldin derim İsmet Hanımefendiye
Mevla mutluluklar etsin hediye
Bugüne müşerref Mustafa Beye
Allah'ım çiftleri daim eylesin*

*Yarabbi ne güzel senin nakışın
Nasıl şükreylesem ona yakışın
Yüce kudretinle gönle akışın
Karagüllüleri kaim eylesin*

*Daimim duada sebep olana
Çok hissemiz vardır seçip alana
O Hak ki daima şereften yana
Müşerref olanı daim eylesin*

*İşte Mustafa Bey işte Kırşehir
Yapmadı hizmetler vermekte tehir
Ahi esnaflarım ederek takdir
Derler ki Mevla'mız daim eylesin*

*Nikâhta keramet inancımız bu
Biz de duadayız amacımız bu
Ve Kırşehirliyiz kıvancımız bu
Allah kıvancımız daim eylesin*

*Bütün misafirler hoş geldin derim
Can ciğer dostları candan severim
Şu güzel Kırşehir mübarek yerim
Allah istikbalin parlak eylesin*

*Sayın misafirler bayanlar, baylar
Boyacı Hürmetle sizi selamlar
Belki bu deyişler teber kalırlar
Allah hepinizi mesut eylesin”* (Kırşehir Gazetesi, 1984, 17 Mayıs).

Mustafa Karagüllü'nün, “iş yaşamında, sosyal aktivitelerde ve tüm özel yaşamında en büyük desteği gördüğü ve hem hayat arkadaşım hem de tüm yaşantımı paylaştığım mükemmel bir dostumdur.” (Ahi Baba Anma Günü Belgeseli, 2019) dediği İsmet Hanım'a 13 Şubat 2011 tarihinde yazdığı mektup, Mustafa Karagüllü'nün eşine duyduğu sevgiyi ve ondan aldığı desteği göstermektedir:

“Sevgili İsmet'çiğim...

Sebeb-i hayatım, nur-u aynım, zümrüt-ü ankam, muhabbet-i maşukam...

Evimizde, sınımsız yuvamızda ideal bir eş, mütenasip bir ev hanımı... Her dem Rabbime niyaz ve şükretmeye vesile oldunuz. Her sabah özenle giydirip, kuşatıp günlük işlerimi sanki asistanım gibi sıralayıp not alarak, güler yüzünüzle işime dualarla uğurlayarak sadakatini ve samimiyetini hiç esirgemediniz. İl dışındaki gezilerimizde refakatçimiz ve Ahilikle alakalı toplantılarda hep en yakın çalışma arkadaşım oldunuz. Uzun yıllar süren zorlu, sorunlu ve sorumlu teşkilat başkanlığım görevimde vefakâr, kadirşinas esnafım; değerli oda yöneticilerim, diğer kamu kurum ve kuruluş temsilcilerimizle ilişkilerimde hep pozitif yaklaşarak ahenk sağladınız. Aile efradıyla, çoğu içerde ve dışarıda olan dostlarımızla doğum, nişan, düğün gibi önemli günlerini güçlü hafızanızla hıfz ederek onları ve bendenizi taltif eden nezaketinize müteşekkirim. Hatta madde ve manada hassaten anne kadar sevecen, yapıcı, tamamlayıcı, üstün vasıflarla mücehhez, beşeri münasebetler manzumesinin nişanesisiniz. İl dâhilinde ve haricinde dostlarımızın 'işte sevgi ve saygı dolu ideal bir eş; sorumluluk ve mutlulukları paylaşan kemali ile yaşayan mükemmel bir örnek aile' dedirten övgü dolu hasletlerinizi bana da yaşatıp tattırdığınız için müteşekkirim... İsmet Hanım... Siz benim hayatımın en büyük kazancısınız, hayatımın her anını anlamlı kıldınız, canımın cananısınız, canımdan azizsiniz...

*Canan canımı istemiş minnet canıma
Can dediğin nedir ki vermeyeyim cananıma
Rabbim bizi de ayırmasın...*

*Mustafa Karagüllü
13.02.2011”(Ahi Evran Broşür).*

Resim 2.3. Mustafa Karagüllü ve İsmet Sevinç Karagüllü Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağındaiken (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Kırşehir'le ilgili tarihi belgelerin incelenip değerlendirilmesi için 1975'li yıllardan 1983'lü yıllara kadar İstanbul'daki Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ni sık sık ziyaret eden

Mustafa Karagüllü, arşivde Lütfi İkiz, Erol Güngör ve İlhan Şahin gibi isimlerle de bir araya gelir (Kırşehir Gazetesi, 1983, 8 Temmuz). Arşivde Kırşehir’le ve Kırşehir’de yaşamış Türk büyükleriyle ilgili bulduğu belge ve dokümanları, incelenmesi için konunun uzmanlarına ulaştırır (Kırşehir Gazetesi, 1983, 17 Haziran).

Refik Soykut’un Yunus Emre’yle ilgili yaptığı araştırmaları yakından takip eden Karagüllü, Yunus Emre’nin mezarının Kırşehir’in Ulupınar Köyü’ndeki Ziyarettepe’de olabileceğinin tespit edilmesi üzerine, konunun aydınlatılması için 1982 yılında Refik Soykut’la birlikte çalışmalara başlar (Karagüllü, 2016b: 255; Soykut, 1987: 1). Mustafa Karagüllü, Refik Soykut ve Kamil Bozdağ gerekli izinleri aldıktan sonra 1982 yılında mezardan aldıkları kemikleri incelemek üzere “Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Paleoantropoloji Anabilim Dalı”na götürürler (O Hep 39 Yaşında, 2005: 6; Kaya, 2000: 368-369). Ankara Üniversitesinde yapılan kemik analizleri ile Doğan Kaya, Refik Soykut ve Mustafa Karagüllü gibi isimlerin konuyla ilgili yaptığı araştırmalar neticesinde, kemiklerin alındığı bölgedeki türbenin yenilenmesine karar verilir (Şahin, 2016d: 385; Kırşehir Gazetesi, 1984, 8 Mart). Mustafa Karagüllü ve Refik Soykut’un Kırşehir Valiliği ve Kültür Bakanlığına yaptığı başvurular neticesinde Ziyarettepe, 1987 yılında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından “Yunus Emre Milli Parkı” olarak ilan edilir. Ayrıca burada bulunan türbe de yenilenir (Şahin, 2016d: 385).

Resim 2.4. Yunus Emre Türbesi’nin önceki görüntüsü (Kaya, 2000: 467’den).

Resim 2.5. Yunus Emre Türbesi'nin yenilendikten sonraki görüntüsü (Kaya, 2000: 467'den).

Mustafa Karagüllü, Ahi Evran Külliyesi ve Yunus Emre Türbesi örneklerinde olduğu gibi geçmişten günümüze ulaşan ve tarihin canlı şahitleri olan yapıların restore edilip tekrar kültürümüze kazandırılması için büyük çaba harcar. Kırşehir'in merkez ilçesine bağlı Kesikköprü Köyü'nde bulunan, Selçuklu döneminden kalma tarihi Cacabey (Kesikköprü) Kervansarayı ile yanında bulunan köprü'nün restore edilmesi için de Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Kültür Bakanlığı ile on yılı aşkın bir süre temas halinde bulunur (Bülten, 1995b: 25). Karagüllü'nün bu girişimleri neticesinde kervansaray, 1989 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore ettirilir. Karagüllü, kervansarayın restore ettirilmesinden sonra, etrafının peyzajının yapılabildiği turizme kazandırılması için de ilgili kurumlara yazılı başvurularında bulunur. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in 16 Ağustos 1999 tarihindeki Kırşehir ziyareti sırasında, Mustafa Karagüllü'nün bu konuyla ilgili olarak bizzat Cumhurbaşkanı'nın kendisine ilettiği başvuru dilekçesi şu şekildedir:

“KIRŞEHİR

Türkiye Ahilik ve Sanatkârlar Ahilik Vakfı

İl Kültür ve Turizm Derneği Başkanlığı

Cumhurbaşkanlığı Yüksek Makamına

Ankara,

Muhterem Cumhurbaşkanımız, Ahiler diyarı kültür ve sanat abidesi ilimiz Kırşehir'de yüksek huzurlarınızı selamlamaktan bahtiyarız.

Teşkilat başkanlığımız 40 yılı aşkın zaman içinde özellikle vakıf eserlerinin restorasyonlarının yaptırılması ve kültürümüze kazandırılmasını akli ve vicdani bir görev addetmiştir.

Merkez ilçemize bağlı Kesikköprü köyünde bulunan 700 yıllık Selçuklu eseri Cacabey Hanı (Kervansarayı) 27 yıl önceleri kaderine terkedilmişken Bakanlığımız gerekli restorasyon çalışmalarını sağlatmış ve bugün kültürümüze, turizmimize sunulması, kazandırılması noktasına getirilmiş bulunmaktadır. Bahse konu kervansaray niteliği ve niceliği itibariyle fonksiyon kazandırılabilmesi için hanın iç ve dış düzenlemeleri ayrıca kültür ve turizm bakanlığımıza yaptırılan peyzaj planı uygulanması gerekmektedir. Ayrıca özellikle aynı köyde bulunan yine Selçuklu abidesi 13 gözlü köprüünün yıllardır bakımsızlıktan yıkılmaya, yok olmaya terk edilmişliği buna karşın başkanlığımızın Kültür ve Turizm Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü nezdindeki ısrarlı müracaat ve takiplerine rağmen halen köprüünün vahim durumuna ve çaresizliğine el uzatılmamıştır.

Dileğimiz odur ki, kültürümüz ve turizmimiz açısından fevkalade önem arz eden iki ayrı ve önemli değerin acilen Kültür ve Turizm Bakanlığı, Karayolları, DSİ Genel Müdürlüğü ve valiliğimiz ile oluşturulacak bir konsorsiyum marifeti ile acil tavrın konulması ve uygulamaya geçirilmesi kaçınılmazdır.

Yüksek takdir ve tensiplerinize arz olunur efendim.

SAYGILARIMLA

Mustafa KARAGÜLLÜ”

(Mustafa Karagüllü Özel Arşivi)

Mustafa Karagüllü'nün yaptığı bu başvuruya karşılık Cumhurbaşkanlığından şu cevap gelir:

T.C.

CUMHURBAŞKANLIĞI

Genel Sekreterliği

Sayın Mustafa KARAGÜLLÜ

Sayın Cumhurbaşkanımıza 16/08/1999 tarihinde Kırşehir ilini ziyareti sırasında Kırşehir T. Esnaf ve Sanatkarları Ahilik Vakfı İl Kültür ve Turizm Derneği başkanı Mustafa KARAGÜLLÜ tarafından:

1. Merkez ilçeye bağlı Kesikköprü Köyü'nde bulunan Selçuklu döneminden kalma köprüünün restore edilmesi,

2. Aynı köyde bulunan Cacabey Han'ı (Kervansaray) için Kültür Bakanlığında yapılan peyzaj planı uygulanmaya konulması,

Talepleri arz olunmuştur. Bu konudaki başvuru ekte sunulmuştur.

Taleplerin incelenmesini ve ilgili dernek başkanının cevaplandırılmasını takdirlerine rica ederim.

Oğuz ÖZBİLGİN

Genel Sekreter Adına

Genel Sekreter Yardımcısı

(Mustafa Karagüllü Özel Arşivi)

Mustafa Karagüllü'nün tüm bu çabaları ve girişimlerine rağmen kervansaray şuan bile bakımsız ve kaderine terk edilmiş durumdadır.

Resim 2.6. Süleyman Demirel ve Mustafa Karagüllü (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Ahilik ve Esnaf Bayramı kutlamalarını 1965 yılından itibaren her yıl düzenli olarak organize eden Karagüllü, Ahiliğin engin ve evrensel değerleri gereğince tüm Türkiye çapında devlet tarafından organize edilerek daha kapsamlı bir şekilde kutlanmasını ister. Bu düşüncesini hayata geçirilebilmek için dönemin başbakanı Turgut Özal'dan randevu talep eder. Bu talep doğrultusunda, 10 Nisan 1985 tarihinde meclisteki grup odasında Turgut Özal'la görüşmesi için kendisine randevu verilir (Karagüllü, 2016a: 190). Mustafa Karagüllü bu görüşmede, Ahilik konusunda ve 1965 yılından itibaren yapageldikleri Ahilik ve Esnaf Bayramı kutlamaları hakkında bilgiler verir. Daha sonra da *“Ahiliğin engin ve evrensel kültürüyle alakalı çalışmalarımızı, programlarımızı Kırşehirlilerin inançlı, imanlı ama fakir omuzlarına yüklemeyin. Ahiliğin bu Türk'e özgü engin ve evrensel kültürünü daha akademik, daha bilimsel, daha etkin ve yaygın olarak her vilayetimize hatta bayrağımızın dalgalandığı her ülkeye götürün.”* diyerek konuyla ilgili dosyayı teslim eder (Karagüllü, 2016a: 190). Karagüllü'nün sunduğu bilgiler ışığında konuyla ilgili çalışmaların Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülmesine karar verilir (Karagüllü, 2016a: 190). Karagüllü, ilgili bakanlığa kutlama yönetmeliği taslağını teslim eder. 20 Ocak 1987 yılında Ankara'da bakanlık temsilcilerinin yaptığı toplantıda Karagüllü'nün sunduğu taslak incelenir (Kırşehir Çiğdem Gazetesi, 1987, 20 Ocak; Bülten, 1987a: 29). Nihayetinde 2 Temmuz 1988 tarihli ve 19860 sayılı resmi gazetede *“Ahilik Kültürü Haftası Kutlama Yönetmeliği”* ilan edilir (Resmi Gazete, 1988, 2 Temmuz). Yönetmeliğe göre her yıl ekim ayının ikinci pazartesi başlayıp yedi gün süreyle kutlanması planlanan

bayramın birincisi, Kırşehir’de 1988 yılı içerisinde yapılır. Kırşehir’de yapılan Ahilik Kültürü Haftası Kutlamaları’nın son üç günü “Ahilik ve Esnaf Bayramı” olarak organize edilir (Karagüllü, 1993: 5). Kutlamalar 1988 yılında sadece Kırşehir’de, 1989 yılında beş ilde, 1990 yılında on ilde yapılır (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi). Fakat Mustafa Karagüllü, Ahiliğin engin ve evrensel değerlerinin “Ahilik Kültürü Haftası” vesilesiyle tüm ülke çapında tanıtılmasını ister. Bunun için de gerekli başvuruları yapar ve sürecin takipçisi olur (Karagüllü, 1993: 5). Konuyla ilgili olarak Ahilik Kültürü Haftası Merkez Yürütme Kurulu toplantısında yaptığı bir konuşmanın metni şu şekildedir:

“T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI

AHİLİK KÜLTÜRÜ HAFTASI MERKEZ YÜRÜTME KURULU BAŞKANLIĞI’NA

ANKARA

Sayın Başkan, değerli kurul üyeleri;

Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı olarak, takriben 30 sene önceleri başlattığımız, özellikle Ahilik kültürünü araştırma ve yayma faaliyetlerimiz, yok olan mali bütçemize rağmen büyük bir inanç ve imanla sistemli bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu sene 28. sini kutladığımız “Ahilik ve Esnaf Bayramı” programı çerçevesinde seminer, konferans, panel, sempozyum gibi toplantıları sadece Kırşehir dahilinde olmayıp Ankara, İstanbul gibi büyük illerimize taşıdığımız; Bakanlığımıza yaptığımız vaki müracaatlar ve bitmeyen bir sabır ile takibimiz sonucu, 5 sene önce yürürlüğe konulan yönetmelik sayesinde 15 ilimizde kutlanması müşterek kararımız sevincimiz olmuştur.

Bakanlıklarımızın kurum ve birimlerinin aziz temsilcileri; Bugün hepimizin büyük kaygılarını, derin teessürlerini celbeden iç ve dış âlemimizin zor yaşanır hale geldiğini derin bir elemle müşahade etmekte, gözlemekteyiz. Bu noktaya geliş, şüphesiz insanımızın her gün, hatta her an kaybetmekte olduğu, artık kazanılması hiç de kabil olmayacak mana değerleri yerine maddenin, yıkıcı rekabetinin, hatta ötesinde çıkarın egemen olduğu ve maatteessüf insanlarımızın mideleri ile müteharrikleştiği bu hazin yaşam ve ortamımızda artık ciddi ciddi düşünmek ve birtakım kesin etkin tedbirler almak ve mutlaka uygulamak durumundayız. Gündemimiz ve konumuzla da alakalı olması noktasından, Ahilik gibi ahlak, sanat, ticaret gibi yüce, Türk soyuna özgü ilke ve kuralların, güvenin, sevginin, itikadın, iç ve dışın menfi revizyonunda daha çok yok olmasına; hafta kutlama yönetmeliği uygulama kapsamının, bu yıl 15, gelecek yıl 30 yerine, tüm illerimiz bazında kutlanmasının zaruretine inanıyorum. Bu süratli uygulama, üniversite ve yüksekokulların her gün yaygınlaştığı ülkemizde öğretim üyeleri ve diğer araştırmacılarımız günümüzde özlemi daha çok duyulan “Ahilik Kültürü Haftası” vesilesi ile her ilimizde birtakım kültür faaliyetleri yapabilmelerine mutlak zemin ve platform kazandıracaktır.

Halen uygulanan illerimizin pek çoğu böyle bir kültür haftasını kutlama sevincini yaşadığını görüyor, duyuyoruz. Bir örnek vermek gerekirse: Manisa ilimizdeki yerel gazetelerde “Manisa’ımız kutladığı Ahilik Kültürü Haftası boyunca Ahilik Kültürü ile nurlandı” diye başlık atmışlardır. Bu mutluluk, sevinç 15 ilimizde aynen yaşanmıştır. Kurulumuzun önemini binaen alacağı tüm iller bazında kutlanması kararı, kurulumuzu manevi bir sorumluluktan, vebalden de kurtaracağına inanmaktayım.

Bu samimi müracaatımın, her gün kararın yaşamımıza aydınlık ve mana kazandıracığı kanaatimi; yüksek takdir ve tasviplerinize arz ederim efendim. Saygılarımla.

Mustafa KARAGÜLLÜ”

(Bülten, 1992: 27)

Ahiliğin adının geçtiği her yerde ön saflarda bulunmayı kendine görev edinmiş olan Karagüllü, “Ahilik teşkilatını Türk arşiv ve kütüphanelerindeki belgelere göre incelemek,

günümüzün bazı meselelerine çözüm getirilmesi için ilim adamlarıyla daimi ilişkiler kurmak ve Ahiliğin günümüz esnafı arasında yer edebilmesi için her türlü faaliyetin gösterilmesine katkıda bulunmak” amacıyla 1985 yılında İstanbul’da açılan “Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı”nın kurucu üyeleri arasında yer alır (Resmi Gazete, 1985, 25 Kasım). Ayrıca Esnaf ve Sanatkârlar Vakfı’nın 1986 yılında Kırşehir’de açılan “Esnaf ve Sanatkârlar Vakfı Kırşehir Şubesi”nde vakfın şube başkanlığını da yapar (Bülten, 1993: 54; Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü, kültürel faaliyetlerde olduğu gibi Kırşehir’deki sanayi kuruluşlarının geliştirilmesi için yapılan faaliyetlerde de rol alır. Karagüllü’nün gayretleri sayesinde “Kırşehir Valiliği ve Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği” ile “Almanya Baden Württemberg Eyalet Başkanlığı ve GOPA Firması” arasında 18 Ekim 1985 tarihinde “Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme Protokolü” imzalanarak “Mesleki Eğitim Projesi” başlatılır (Bülten, 1988c: 12; Bülten, 1988a: 26). Bu proje kapsamında “*Ürünlerin yenilenip kalitesinin artırılması, teknik iş sahalarının akıcılığının en iyi seviyeye getirilmesi, iş hacminin alternatif üretimle değerlendirilmesi, makinalardan birlikte yararlanılması, yeni sanayi imalathanelerinin tanzimi, mahalli pazar kapasitesinden en iyi şekilde yararlanma, dinamik pazarlama (satış davranışı, reklam), toplu tedarik ve toplu satış yerleri, işletmecilik kalkülasyon çalışmalarının geliştirilmesi, maliyet hesaplarının doğru yapılması*” (Bülten, 1987a: 27) için Alman uzmanlar tarafından Kırşehir esnafına eğitim verilmesi amaçlanır. 1985 yılında başlatılan proje 1989 yılına kadar aralıksız devam eder. Proje kapsamında Almanya’dan gelen uzmanlar Kırşehir’de seminerler verirken, Mustafa Karagüllü ve dönemin Kırşehir Valisi Fikret Güven de tetkik gezisi için Almanya’ya giderler (Bülten, 1988b: 20; Bülten, 1987b: 5). Ayrıca Mustafa Karagüllü, 1987 yılında Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu tarafından tertiplenen Avrupa mesleki inceleme gezisine de katılır. On beş gün süren tetkik gezisi süresince Macaristan, Almanya, Fransa ve İtalya’da incelemelerde bulunur (Kırşehir Çiğdem Gazetesi, 1987, 16 Ekim). Karagüllü, 1990 yılında da dönemin Sanayi ve Ticaret Bakanı Şükrü Yürür ve Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı İhsan Yeşilli ile birlikte “Ufon Elektronik Sanayi AŞ.”nin açılışı için Kırım’a gider (Yastıman, 1990: 4). Mustafa Karagüllü bu seyahatlerden küçük sanayi, termal tesisler, çıraklık ve mesleki eğitim konularında bilgiler derleyerek döner.

Resim 2.7. Alman uzman Klaus Kreisel ve Mustafa Karagüllü'nün Kırşehir küçük sanayi sitesi ziyaretlerinden (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Kırşehir'de kentleşme ve sanayileşmeye bağlı olarak artan nüfusun getirdiği bir takım sorunları gündemine taşıyan Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi'nde yapılan bir toplantıda bu sorunlardan olan konut ihtiyacının giderilmesi için yapı kooperatifi kurma kararı alır. Kooperatif, Mustafa Karagüllü başkanlığında “Ahi Esnaf Kültürü Yapı Kooperatifi” adıyla 1987 yılında kurulur (Bülten, 1987c: 23). İlk etapta Kırşehir'deki Mehtap Tepesi'nde alınan bir arsaya 156 konut yapımı planlanır (Bülten, 1988c: 10). Fakat yaşanan ekonomik olumsuzluklar sebebiyle sadece 66 dairenin yapımı tamamlanır. 1995 yılında yapılan kura çekilişiyle de tamamlanan daireler sahiplerine teslim edilir (Bülten, 1995b: 42).

Mustafa Karagüllü'nün başkanı bulunduğu Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi ve Turizm Derneği tarafından, “Kırşehir'in Kalkınmada Öncelikli İller Arasına Alınması” için 1993 yılında imza kampanyası düzenlenir. Bu kampanyayla Kırşehir'in ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesinin yanında, Kırşehir'in ilçeliğe indirilmesi sürecinde Kırşehir'den alınarak Nevşehir'e bağlanmış olan Hacıbektaş ilçesinin, tekrar Kırşehir'e bağlanması da amaçlanır. Kampanya kapsamında toplanan 7806 imza, Mustafa Karagüllü tarafından yazılan dilekçeyle birlikte dönemin Başbakanı Tansu Çiller'e gönderilir (Bülten, 1993: 33-35). 1 Kasım 1993 tarihinde gönderilen dilekçe şu şekildedir:

“Sayı: 1993/260

01.11.1993

Konu: Kırşehir'in Kalkınmada Öncelikli İller Arasına Alınması, Eski İlçelerimizin İlimize Tekrar Bağlanması İmza Kampanyası.

BAŞBAKANLIK YÜKSEK MAKAMINA

ANKARA

Kırşehir İç Anadolu bölgesinde, Orta Kızılırmak havzasında yer alan Ankara, Kırıkkale, Yozgat, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Aksaray illeri ile komşu olan güzel bir vatan toprağıdır.

Kırşehir asırlarca önce, Türk esnaf ve sanatkârlarının merkezi olarak birçok Türk büyüğünü bağrında yetiştirmiş, toplumumuzun iktisadi ve içtimai hayatına yön vermiş, Ahilik biliminin temel kural ve kurumları sosyal hayatımızı yönlendirmiştir.

Gülşehri/Kırşehir Cumhuriyet öncesindeki ticaret, zanaat merkezi olma vasfını zamanla kaybetmiş, bugün geri kalmışlığın pençesinde kıvrınmaktadır. Şehrimiz insanı tarım ve hayvancılıkla geçimini temin etmekte, küçük ve orta ölçekli sanayi gelişmemiş, sanatkârlarımız tamirat gurubunda hizmet üretmektedir. Şehrimiz insanı ailesinin geçimini temin edebilmek için yurtdışına, gurbet ellerine çalışmaya gitmişler, çoluk çocuğunun nafakasını temin etme mücadelesi vermektedirler. Bununla birlikte birçok hemşerimiz de ülkemizin çeşitli şehirlerine dağılmış, nüfusumuz her geçen gün biraz daha azalmaktadır. Şehrimiz Ankara, Kırıkkale, Kayseri gibi gelişmiş illerimizin gölgesinde kalmış, ekonomik ve sosyal olarak bir gelişme gösterememiş, devletimizin de Petlas dışında önemli bir yatırımı olmamıştır. Devletimiz bununla da kalmayarak, anayasal ihlal suçu olacak bir siyasi düşünce ile şehrimiz kaza yapılmış ve ilçelerimiz de komşu illerimize bağlanmıştır. Devletimizin bu yanlış politikası şehrimizin gelişmesinin önünde çok önemli bir engel olmuştur.

Devletimizin şehrimize yapmış olduğu bu hatayı izale etmek için geç de olsa şehrimize bazı hizmetler kazandırması gereğine inanarak her zaman ve her şart altında devletine, milletine bağlı esnaf ve sanatkârlar camiasının temsilcileri olarak bu haksızlığın giderilmesi için “Kırşehir’in Kalkınmada Öncelikli İller Arasına Alınması ve Eski İlçelerimizin İlimize Tekrar Bağlanması” amacıyla bir imza kampanyası düzenlenmiştir. Kampanyada toplanan 7806 imza yazımız ekinde sunulmaktadır.

Yüksek iddialarınıza arz olunur.

Yusuף ÇETİN

Genel Sekreter

Mustafa KARAGÜLLÜ

Başkan”

(Bülten, 1993: 36).

Karagüllü bu kampanyanın yanında halk sağlığı için “Sigarayı Bırak, Sağlıklı Yaşamaya Bak” kampanyası da başlatır. Bu kampanya kapsamında Kırşehir Esnaf Kuruluşları Başkanlar Meclisi’nde oybirliğiyle alınan bir kararla, 1 Şubat 1988 tarihinden itibaren Kırşehir Esnaf Kuruluşlarının hizmet binasında sigara içmek yasaklanır (Kırşehir Gazetesi, 1988, 4 Şubat). 1995 yılında da Kırşehir’deki tüm esnaf ve sanatkârların katılacağı “Ağaç Dikme Kampanyası” başlatmak için Kırşehir Orman İşletme Müdürlüğü’ne başvuruda bulunur (Bülten, 1995b: 28). Mustafa Karagüllü kendi düzenlediği kampanyalar yanında, halk yararına düzenlenen diğer kampanyaların da destekçisi olur. 1990 yılında TRT tarafından Türkiye genelinde düzenlenen kan verme kampanyasına destek vererek Kırşehir esnafının bu kampanyaya katılmasını sağlar (Kırşehir Çiğdem Gazetesi, 1990, 3 Ağustos).

Kırşehir’in ekonomik ve sosyal sorunlarına çözüm getirilebilmesi için büyük çaba harcayan Karagüllü, Kırşehir’de açılacak polis okulu ve askeri birliğin esnaf için faydalı olabileceğini düşünür. Mustafa Karagüllü başkanlığında 10 Şubat 1994 tarihinde toplanan Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanlar Kurulunda bu konuyla ilgili girişimlerin yapılması kararlaştırılır. Kırşehir’de askeri birlik açılmasıyla ilgili taleplerini

Milli Savunma Bakanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığı'na, polis okulu açılmasıyla ilgili taleplerini de İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yazılı olarak iletirler. Konunun takipçisi olmaları için de Kırşehir milletvekillerini göreve çağırırlar (Bülten, 1995a: 6).

Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanlar Kurulu'nun 4 Ekim 2001 tarihinde yaptığı olağanüstü toplantıda, Ahilik ve Kırşehir için yaptığı sayısız çalışmalarından dolayı Mustafa Karagüllü'ye "Ahi Baba" unvanının verilmesi kararlaştırılır (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi). Başkanlar kurulunda alınan karar, 8-14 Ekim 2001 tarihleri arasında düzenlenen "14. Ahilik Kültürü Haftası ve 37. Ahilik ve Esnaf Bayramı" törenlerinde duyurulur. Yapılan törenler sırasında "Ahi Baba"lığının tescil edildiği belge, Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kooperatifi Genel Başkan Vekili Ali Paşa Aksu tarafından Mustafa Karagüllü'ye verilir (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü, toplumumuzun ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda gelişebilmesi için Ahilik sisteminden faydalanılabileceğini düşünür. Bunun yapılabilmesi için Ahiliğin tüm yönleriyle araştırılıp incelenebileceği Kırşehir merkezli bir "Ahilik Araştırma Enstitüsü" açılmasını ister. Konuyla ilgili talebini 1980 yılında dönemin Kültür Bakanı Tevfik Koraltan'a bizzat iletir. Tevfik Koraltan'la yaptığı görüşmede, enstitünün açılması durumunda Ahi Esnaf Çarşısı'nın üst katındaki Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağını enstitünün hizmetleri için tahsis etmeye hazır olduğunu da belirtir (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi). Kültür Bakanlığının enstitü açmaya yasal yetkisi olmadığını öğrendiğinde ise 1989 yılında Kırşehir Valisi Mustafa Yıldırım'la birlikte konuyla ilgili taleplerini Gazi Üniversitesi Rektörü Nejat Tüzün'e iletir (Bülten, 1989a: 12). Görüşmeden olumlu cevap alan Karagüllü, Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'ne yazdığı dilekçelerle de sürecin takipçisi olur. Konuyla ilgili olarak 19 Ağustos 1988 tarihinde Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'ne yazılan dilekçelerden bir tanesi şu şekildedir:

"GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ MAKAMINA

ANKARA

19.08.1988

Efendim,

13. yy Ahiliğin, tasavvufun merkezi olan ilimiz Kırşehir'de Ahilikle alakalı kültür etkinliklerimizi "Ahilik ve Esnaf Bayramı" adı altında yıllardır kutlaya gelmekteyiz. Ülkemiz ve ülkemizin insanını iktisadi, içtimai ve kültürel anlamda müstesna yeri ve manası olan ve Devlette Ahilik-Ahilikte Devlet birlikteliği gerekçesinde bu engin ve evrensel kültürün badema: Kutlamaların bir hafta yönetmeliği dâhilinde devlet töreni olarak bütün yurt satında kutlanması ile alakalı devletimizle yaptığımız temaslar ve demajlar neticesinde pozitif sonuçlar alınmış ve adı geçen yönetmelik (Ahilik Kültürü Haftası) adı altında 2 Temmuz 1988 ve 19860 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe koyabilmenin kıvanç ve bahtiyarlığını yaşamış

bulunuyoruz. Bu yönetmelik paralelinde muazzam ismi ve varlığı ile duyduğumuz Gazi Üniversitesi'nin çalışma alanı dâhilinde bulunan böylesi tarih ve kültür yüklü ilimiz Kırşehir (her ne kadar Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi olarak kültürel etkinliklerimizi yıllardır sürdürüyor olsak bile) daha akademik ve bilimsel araştırmaların yapılması ve yayımlanması adına Ahilik Kültür Araştırma Enstitüsü kurulması ile alakalı baki ve sözlü müracaatlarımıza dair taleplerimizi halen intizar halinde olduğumuzu yüksek iddianıza arz ederiz.

Başkan

Ahi Baba Mustafa Karagüllü”

(Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Konuyla ilgili olarak yazılan bir başka dilekçe de şu şekildedir:

“GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

ANKARA

Cihanşümül Ahilik felsefemizin korunup yaşatılabilmesi muradı ile devletimiz adına Kültür ve Turizm Bakanlığımıza yaptığımız vaki başvurumuz birçok araştırma ve çalışmalar sonucu olarak “Ahilik Kültürü Haftası Kutlama Yönetmeliği” 2.7.1988 tarih ve 19860 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış bulunduğu yüksek malumlarınızdır. Yönetmelik taslağı teklifimizde Gazi Üniversitesi Rektörlüğümüzün, Merkez Yürütme Kurulu üyeleri içinde bulunması dileğimiz paralelinde anılan yönetmeliğin madde 9 Merkez Yürütme Kurulu üyeleri içinde Yükseköğretim Kurulu'nun yer almış olduğu yönetmeliğin kültür ağırlıklı olması yönünden büyük memnuniyetimize mucip olmuştur.

Üniversitemizin çalışma bölgesi dâhilinde bulunan ilimiz Kırşehir'in böylesine bir tarih ve kültür hazineleri ile dopdolu olmasına karşın, rektörlüğümüzün “Ahilik Kültürü Araştırma Enstitüsü” kurması ile alakalı haklı vaki yazılı ve sözlü müracaatımızın müsbet cevabına intizar ettiğimizi,

Yüksek takdir ve tasviplerinize arz olunur.

Saygılarımızla.” (Bülten, 1989b: 7).

Mustafa Karagüllü'nün girişimleri ve Rıza Ayhan, Mehmet Fatih Köksal, Salahaddin Bekki, Orhan Kurtoğlu, Mahmut Seyfeli gibi isimlerin katkılarıyla 2003 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde “Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi” açılır (M. Fatih Köksal, 19.04.2018 tarihli özel görüşme). Mehmet Fatih Köksal'ın müdürlüğünü yaptığı merkezin, ilk yönetim kurulu üyeleri arasında yer alan Karagüllü, Köksal'ın bu merkez bünyesinde açmak istediği kütüphaneye 2500'e yakın kitabını bağışlar (M. Fatih Köksal, 19.04.2018 tarihli özel görüşme). Aynı zamanda bu merkezin içindeki Ahi sohbet odasının tefrişini de yapar (Tunçbilek, 2015: 15).

Mustafa Karagüllü, Türk kütüphaneciliğine büyük hizmetler veren Lütfi İkiş'in adının, Kırşehir'deki kütüphaneye verilmesi için 2006 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'ne yazılı olarak başvurur. İlgili müdürlük Karagüllü'nün başvurusuna şu şekilde cevap verir:

“T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü

Sayı: B.16.0.KYG.0.71.03.00/601-203280

Konu: Lütfi İkiz

18 Aralık 2006

Sayın Mustafa KARAGÜLLÜ

Esnaf Kefalet Kooperatifi ve Ahilik Araştırma Merkezi

KIRŞEHİR

İLGİ: 20.10.2006 tarihli başvurunuz.

Türk kütüphaneciliğine büyük hizmetleri geçmiş olması nedeniyle; Sayın Lütfi İKİZ adı, Konya Yazma Eserler Kütüphanesi'nin mevcut salonlarından biri ile Kırşehir İl Halk Kütüphanesi'ne verilmiş olup, başka da bir şart gerekmemektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Doç. Dr. Ahmet Arı

Genel Müdür”

(Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü'nün başvurusu sonucunda kütüphanenin ismi “Kırşehir Lütfi İkiz İl Halk Kütüphanesi” olarak değiştirilir.

Resim 2.8. Mustafa Karagüllü 47. Kütüphaneler Haftası töreninde Lütfi İkiz hakkında soruları cevaplarırken (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Ahilik Vakfı'nın 25 Nisan 2007 tarihinde Ankara'da yapılan Genel Kurul Toplantısında, Genel Başkan Yardımcılığı görevine seçilir (Ahilik Broşür). Ahilik Kültürü Haftası Merkez Yürütme Kurulu'nun 29 Eylül 2009 tarihinde yapılan toplantısında, Ahiliğin gündeme gelmesinde büyük katkıları olan Karagüllü, Ahilik Hizmet Ödülü'nü almaya layık görülür (Ahilik Broşür). Kırşehir İl

Genel Meclisi Toplantısında alınan bir kararla da Türkiye Büyük Millet Meclisi Onur Ödülü'ne aday gösterilir (Ahi Evran Broşür).

1952 yılındaki kuruluşundan itibaren Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi'nin başkanlığını yapmış olan Karagüllü, başkanlık görevinden ayrılmak istediğine dair dilekçeyi 2011 yılında yönetim kuruluna sunar. Mustafa Karagüllü'nün başkanlık görevinden ayrılmak istediğine dair dilekçe şu şekildedir:

“ESNAF VE SANATKÂRLAR KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFİ YÖNETİM
KURULU'NA

KONU: Yönetim Kurulundan ayrılacağı hakkında

04/01/2011

Değerli arkadaşlarım,

Ahi kenti ilimiz Kırşehir'in kadirbilir esnaf ve sanatkârlarının kredi sorunlarının çözümünde kooperatif kuruluşumuzda uzun yıllar birlikteliğimiz ve muhabbetimiz sayesinde görevimizi ve içtiğimiz andımıza sadakatimizle sürdürdük. Bendeniz Yönetim Kurulu Başkanınız olarak hem içeride hem dışarıda kemali ile temsil etmekte kusur yapmamaya çalıştım. Kooperatifimizin daha önde bizlere, Kırşehir'e yakışır seviyeye ulaşmasında hepinizin say'ı gayretleri olmuştur. Yine bendeniz kooperatif adına senelerdir gidip geldiğim seminerler, paneller ve konferansların çoğuna otomobilimle katıldığım bilgileriniz dâhilindedir. Bu gidiş gelişlerde ne bir kuruş harcırah ne de yolluk almış değilim. Birlikte karar vererek maaşımızdan, hakkı huzurlarımızdan dahi vazgeçerek her gün fakirleşen esnafımızı ve her gün bünyesi sarsılan kooperatifimizin mali dengesini korumak durumunda kalmışızdır. 59. Dönem 2010 Olağan Genel Kurulumuzu şubat, en geç mart ayı içinde yapmak durumundayız. Hesapların daha öne çıkması halinde Genel Kurul daha da öne alınabilir.

Bahamettin Öztürk Bey'e 10 ay önceleri yazdığım bir özel mektubumda Yönetim Kurulu üyelerinin üye adedinin dokuzdan yediye düşürülmesini, bu çıkarılacak iki kişiden birinin şahsen ben olacağımı, hatta yönetimin yedi bile değil beşe çekilmesinin daha ideal olacağını, kooperatifin mali istikrarı için masrafların asgari düzeye çekilmesinin zaruretini, şahsen kooperatifin suyunu, çayını içtiğim zaman mide rahatsızlığı duyduğumu tasarruf ilkesi açısından arz etmiştim. Her gittiğim toplantıya Ahilik dürümü ve helvası götürüp ikram ettiğimi, bunun zevkini yıllardır tattığımı bilirsiniz. Yıllardır mesaim bir memur gibi sabah ve akşam çalışanlarımla hep birlikte hareket ettik. Geç geleceğimi filan toplantıda olduğumu daireye, il dışına çıkarken yardımcımla Öztürk Beyi haberdar etmeyi ilke edinmişimdir. Asıl muradım: Benim olmayacağım uygun bir toplantınızda yönetim ve denetim kurulu üyelerimizin seçiminde kooperatifin madde ve manada temsili sadedinde hassasiyet gösterecek, içtiği yemini tarafsız, objektif düşünüp karar verecek arkadaşlardan teşekkül etmesine dair göstereceğiniz itina ve hassasiyetinize asla şüphem bulunmamaktadır. Kooperatifin yönetimine girmek isteyen veya yönetimde başkan olmak isteyen arkadaşlarımla önünü açabilmek adına yeni yönetim içerisinde ben olmayacağım. Şimdiden feragatimi bildirmiş olayım.

Genel Kurul tarihine kadar ücretsiz izinli sayılmam, zaman zaman kooperatife gelip şahsi eşyalarımı taşıyacağımı ve açılış konuşmamda kongrede bendenizi 60 yıla değin onurumla temsil etme şerefini bana bahşeden esnaf ve sanatkârlarımla helalleşmek ve arzı veda edip salondan ayrılacağımı...

Genel Kurulumuzun şimdiden hayırlara ve başarılarla vesile olmasını diliyorum, sizlerden de helallik istiyorum. Hepinizin gözlerinizden sevgi ve muhabbetle öpüyorum aziz arkadaşlarım.

Mustafa Karagüllü”

(Ahi Evran Broşür).

Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi'nde 59 yıl aralıksız başkanlık yapmış olan Karagüllü, 26 Şubat 2011 tarihinde yapılan genel kurulda görevini Bahamettin

Öztürk'e devreder. Yine aynı kurulda Mustafa Karagüllü Onursal Başkan ilan edilir (Ahi Evran Broşür).

Resim 2.9. Mustafa Karagüllü'nün kooperatifteki odasından bir görünüm (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü, Antalya Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği ve Antalya Kırşehirliler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği'nin işbirliğiyle, Antalya esnafını Ahilik kültürü çerçevesinde eğitmek için yapılan "Antalya Esnafını Ahiliğin Çağdaş, Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi"nde proje eğitimcisi olarak görev alır (Karagüllü, 2012: 21). Karagüllü, 15 Ekim 2012-15 Nisan 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilen proje kapsamında, 5000 esnafa Ahilik konusunda bilgiler vererek Ahilik kültürünün pratik uygulamalarla Antalya esnafı arasında yaşatılmasını sağlar (Karagüllü, 2012: 21-22). Mustafa Karagüllü ayrıca Kırşehir Ahilik ve Esnaf Kültürünü Araştırma Merkezi ve Turizm Derneği tarafından hazırlanan "Ahi Baba Ahiliği Öğretiyor" isimli projede de proje eğitmeni olarak görev alır. 01 Eylül 2013-30 Haziran 2014 tarihleri arasında programlanan proje kapsamında Karagüllü'nün eğitim verdiği kurumlar şu şekildedir:

"Kırşehir Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı kurumlar:

Çiçekdağı Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi, Kaman Mesleki Eğitim Merkezi, Kaman Şehit Deniz Kaya Ticaret Meslek Lisesi, Kaman Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, Kaman Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Kaman Anadolu Sağlık Meslek Lisesi, Kaman Türk Telekom Osman Kulaksız Tarım Anadolu Meslek Lisesi, Kaman Tarım Meslek Lisesi, Kırşehir Durdu Muzaffer Marşap Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Kırşehir Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, Fatma Muzaffer Mermer Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Kırşehir Ticaret Meslek Lisesi, Mucur Anadolu Teknik Lisesi, Mucur Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi, Mucur Anadolu Sağlık Meslek Lisesi.

Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği'ne bağlı kurumlar:

Sabit ve Seyyar Satıcılar Odası, Marangozlar, Hızarcılar, Mobilyacılar ve Keresteciler Odası, Berberler ve Kuaförler Odası, Lokantacılar ve Postacılar Odası, Bakkallar ve Bayiler

Odası, Saatçiler, Sarraflar ve Fotoğrafçılar Odası, Elektrik Teknisyenleri Odası, Kırşehir Şoförler Odası, Kaman Esnaf Odası, Terziler Odası, Kahveciler Odası.

Diğer kurumlar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi,

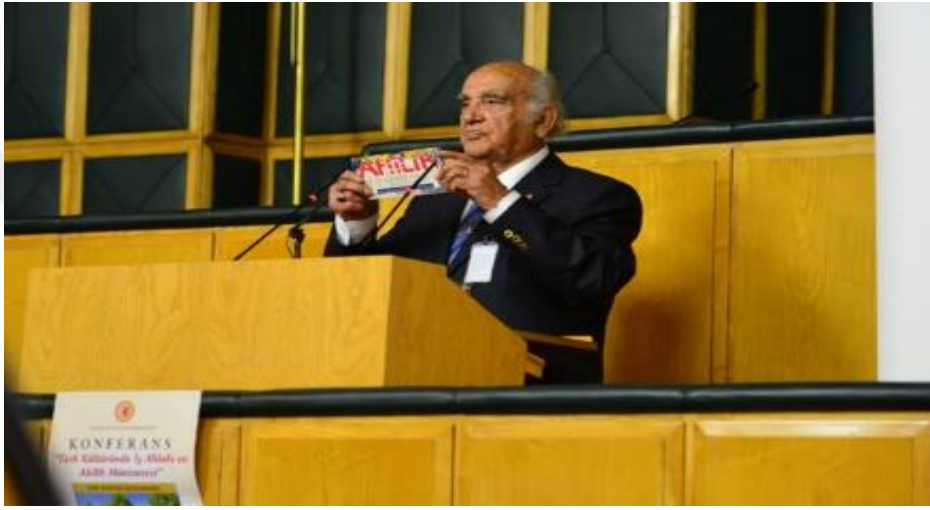
Ankara Esnaf ve Sanatkârlar Odası,

İstanbul Esnaf ve Sanatkârlar Odası,

Kayseri Esnaf ve Sanatkârlar Odası,

Yozgat Esnaf ve Sanatkârlar Odası.” (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü proje kapsamında, 60 yıllık Ahilik birikimini öğrencilere, öğretmenlere, milletvekillerine, esnaf ve sanatkârlara aktarır.

Resim 2.10. Mustafa Karagüllü TBMM’de ahiliği anlatırken (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Resim 2.11. TBMM’de Mustafa Karagüllü’nün verdiği Ahilik konferansı sonrası (Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü, Ahiliği tanıtmaya çalışmalarını Ankara, İstanbul, İzmit, Antalya, Çankırı, Kocaeli ve Kayseri gibi birçok şehirde katıldığı konferanslar, seminerler ve resepsiyonlarla devam ettirir. Kayseri’deki Kırşehirli Derneği Başkanı Bayraktar

Bekçe'nin, Mustafa Karagüllü'yü Ahilik konulu bir konuşma yapması için Kayseri'ye daveti arşivlerde şu şekilde kayda geçer:

“Ahi Baba Karagüllü,

Cennet yurdumuz aziz Anadolu'muzun, bizlere vatan olarak bırakılmasında en büyük pay sahibi, manevi büyüklerimizden, Anadolu'yu Anadolu yapan dinamiklerimizden, gönül ve maneviyat eri dürüst esnaflığın anayasasını yazan, bu ilkeyi yaşatarak gösteren, zanaatkârlığın piri bugünkü dürüst ticaretin manevi hocası ve babası, Ahi Evran-ı Veli Hazretlerini her yönü ile tanımaya son derece ihtiyacımız olan şu zamanda, onu iyi bilen, onu ve felsefesini bir yaşama tarzı olarak benimseyen ve bu ideal için çırpınan, halk arasında “Ahi Baba” olarak haklı bir şöhret kazanan siz saygıdeğer büyüğümüzü 24 Aralık 2010 Cuma günü saat 17.00'da Kayseri Polis Evi'nde tertip edeceğimiz “Ahilik Geçmişi ve Günümüzdeki Yeri” konulu yemekli toplantımıza sunumunuzu yapmak üzere şeref misafirimiz olarak teşriflerinizi bekler, saygılarımızı sunarız.

15.12.2010

Bayraktar BEKÇE

Kayseri Kırşehirliler Derneği Başkanı”

(Mustafa Karagüllü Özel Arşivi).

Mustafa Karagüllü gittiği her yere kendisiyle birlikte Ahi dürümü de götürür. Ahiliği anlattıktan sonra ikram ettiği bu Ahi dürümleri Mustafa Karagüllü'nün Ahilik yolundaki çabalarının bir sembolü olur. Kırşehir'in Günışığı dergisine verdiği bir röportajda “Bugüne kadar kaç ahi dürümü dağıttınız?” sorusuna karşılık “Saymak mümkün mü? Yıllardır, Türkiye'nin dört bir yanına olduğu gibi, gittiğimiz Avrupa kentlerindeki hemşerilerimize de ahi dürümü götürmeden ziyaret etmedim. İnsanları öyle alıştırmıştık ki Ankara'da ve İstanbul'da bir ziyarete gittiğimizde, ilk önce elimize bakıyorlar, dürüm var mı diye. Dokuzuncu Cumhurbaşkanı'mız Süleyman Demirel, her karşılaşmamızda ‘Ahi dürümünü özledim’ derdi. Rahmetli Turgut Özal dâhil, ahi dürümünü yemeyen siyasî parti lideri, bakan, milletvekili ve bürokrat pek kalmamıştır.” (Kırşehir Günışığı, 2005: 5) cevabını verir.

Kültürel miraslarımızdan olan Ahiliğin, gelecek kuşaklara aktarılması için 60 yılı aşkın bir zaman dilimi boyunca çalışan Mustafa Karagüllü, Salahaddin Bekki danışmanlığında Lale Tunçbilek tarafından hazırlanan çalışmayla, “UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesi” bağlamında “Türkiye'nin Yaşayan İnsan Hazinesi” arasında yer alması için 2015 yılında aday gösterilir (Tunçbilek, 2015: 1-28). Ömrünün büyük kısmını Kırşehir ve Ahilik kültürünü tanıtmaya çalışmaları vakfetmiş olan Karagüllü, 17 Mayıs 2018 tarihinde vefat eder. 18 Mayıs 2018 tarihinde Ahi Evran Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından, Kırşehir'deki Kümbetaltı Mezarlığı'na defnedilir.

Mustafa Karagüllü'nün vasiyeti üzerine eşi İsmet Sevinç Karagüllü, Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağı'nı içerisindeki 10.000'e yakın kitapla birlikte açılacak olan Ahilik Vakfı'na bağışlamak ister. Fakat İsmet Sevinç Karagüllü'nün İstanbul'a taşınmış olması ve bu süreçte vakfın açılışının gerçekleşmemiş olmasından dolayı Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağı, 2019 yılında Yeşil Beyaz Kadın Girişimi Üretim İşletme ve Kalkınma Kooperatifi'ne bağışlanır (Toker, 2019).

Vefatının birinci yıldönümü olan 17 Mayıs 2019 tarihinde, Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları ile Kırşehir Kent Konseyi işbirliğiyle Mustafa Karagüllü'yü anma günü ve şiir dinletisi düzenlenir. Yine aynı tarihte, kurucuları arasında Mustafa Karagüllü'nün de yer aldığı, İstanbul'daki Ahilik Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı tarafından da İstanbul'da anma toplantısı tertiplenir. Mustafa Karagüllü'nün vefatının ikinci yıldönümü olan 17 Mayıs 2020 tarihinde de Facebook üzerinden yayın yapan Yağmurlu Televizyonu'nda, Mehmet Altıparmak moderatörlüğünde Kırşehir'in eski milletvekilleri, belediye başkanları ve valilerinin de aralarında bulunduğu 27 farklı katılımcı ile anma programı düzenlenir.

Kırşehir insanının gönlünde yer etmiş olan Mustafa Karagüllü'nün halk arasındaki yerinin gözler önüne serilebilmesi için, Karagüllü'ye yazılan mektuplar ve şiirlerden birkaçını vermek uygun olacaktır.

Kırşehir eski valisi Mustafa Bezirgan'ın, 1 Temmuz 1988 tarihinde Mustafa Karagüllü'ye yazdığı bir mektup:

“Sayın Karagüllü,

Ahi Esnaf Bayramı ve felsefesi artık yeniden tanıtılmış ve layık olduğu yerini bulmuştur. Kırşehir'in ve bölgenin sınırlarını aşmış Türkiye'mize mâl olmuştur.

Aydın'da bulunduğum gün berberimi ziyaret ettim. Bana dedi ki, dün sizi andık ve kulaklarınızı çınlattık. Sebep neydi diye sordum. Arkadaşlarla Ahi Evran Bayramını izliyoruz da ondan cevabını verdi. Demek ki halen ve bilhassa esnaf ve sanatkâr kardeşlerimiz Ahi Evran'ı kabullenmiş ve benimsemiştir.

Çalışmalarınız ve kararlı tutum ve davranışlarınız sayesinde Ahi Evran cihanşümül bir boyut kazanacaktır.

Bunda sizin emekleriniz, azminiz, ısrarlı ve devamlı çalışma ve talepleriniz en büyük rolü ifa etmektedir.

Bunu Kırşehir ve Kırşehirlileri seven bir insan olarak, fakat tarafsız ve samimi bir kişi olarak ifade ediyorum, her yerde söylüyorum.

Başarılarınızın devamını diler, tebriklerimi sunar, gözlerinizden öperim.

Bu vesile ile tüm Kırşehirlili kardeşlerime saygı, sevgi ve selamlarımı, sağlık, mutluluk dileklerimi sunarım.

Mustafa BEZİRGAN
Kırşehir Eski Valisi”

Niğde Üniversitesi öğrencisi Zehra Ağca'nın, Mustafa Karagüllü'ye yazdığı mektup:

“Saygıdeğer Ahi Baba

Sizin gibi insan olmanın değerini bilip bunu yaşayan, geçmişine gönül ipleriyle hiç kopmayacak kadar bağlı, Ahiliğin, Kırşehir'in ve sayısız insanın yürekte babası olan Ahi Baba, sizi belki 1-2 saatliğine gördüm ama zihnimden bir ömür boyu çıkmayacaksınız. Bana kısacık bir süre içinde 15 yıldır öğretmenlerimin öğretmediği, yüce değerleri öğrettiniz. Size gelmeden önce Ahiliğin yalnız bir topluluk ve Ahi Evran Paşa'dan ibaret olduğunu sanıyordum. Oysa sizi dinleyip, o içimin en derin yerini titreten gözyaşlarımızı gördüğümde farkına vardım ki; Ahilik bir yaşam, Ahilik bir paylaşım, dürüstlük, saygınlık, tebessüm, yardımlaşma, Ahilik kısaca sizsiniz. Niye mi? Bunun pek çok sebebi var. Mesela; karşınıza çıkan olaylara karşılıksız kalmıyorsunuz, bir çöpçü sigara mı içiyor hemen yanına gidip “içme” dihebiliyorsunuz. Biri sizden bir şey rica etti, her kim olursa olsun o ricayı bir emir gibi yerine getiriyorsunuz. Aradan uzun yıllar geçmiş bile olsa hayatınızda en ufak yeri bulunmuş kişilere vefa borcunuzu kat be kat ödüyorsunuz. Önünüze çıkan herkese bir şeyler öğretmek için çabalıyorsunuz. Birçok okumuş cahilin inadına çağdaşınız. “Bir dil bir insan, iki dil iki insan” derken bunu kalp atışlarınızla hissettirecek kadar açık yüreklisiniz. Ve daha neler neler... İctikçe bitmeyecek, çoğalacak, güçlenecek, bereketlendirecek bir deryasınız. Ne mutlu ki o deryadan bir damla içebildim. Ama o damla bende öyle bir alışkanlık yaptı ki o deryadan içmek ister oldum, doymayacağımı bile bile. Biliyor musunuz artık ben de bir günüm, hiç kimseye iyiliğim dokunmamışsa, yediğim yemeği, uyuduğum uykuyu kendime haram kılar oldum. Allah size daha uzun yıllar Ahiliğin ve Kırşehir halkının yanında olmayı nasip eder inşallah. Çünkü size daha çok ihtiyacımız var, daha sizden öğrenecek çok şey var. Her şey için çok teşekkür ederim. Büyük bir minnetle ellerinizden öperim.

8.11.2005
Zehra AĞCA
Niğde Üniversitesi'
(Ahi Evran Broşür).

Bilkent Üniversitesi öğrencisi Kader Bekmezci'nin, Mustafa Karagüllü'ye yazdığı mektup:

“Ahi Baba'ya

Bir gönül dostuna gönülden merhaba...

Sizinle tanışmak, hayatın bana sunduğu en ilginç ve en güzel sürprizlerden biriydi. Ahilik konusunda bir ödev hazırlamaya başladığımda yaşayan bir “Ahi” ile karşılaşacağımı hiç düşünmemiştim. Büyük alevler için bir kıvılcım gerekmiş önce. Bundan tam üç yıl, yani sizi tanıdığım anda bir kıvılcım düştü beynime ve yüreğime... Hayata gösterdiğiniz hoşgörü, ona verdiğiniz emek beni öylesine büyüledi ki... Ahiliği sadece araştırarak değil, aynı zamanda yaşayarak öğrenmem gerektiğini anladım ve sizi tanıdıkça bilmediğim şeylerden utanmaya başladım. Çünkü siz aydınlığa ulaşmak için karanlığa katlanabilen ve daha önemlisi bundan hiç yakınmayan ender insanlardansınız... Üç yıl öncesine kadar benim için önemli olan ulaştığım sonuçlardı. Altına imza attığım başarıları bu inançla elde ettiğimi zannediyor ve her yeni başarıda her yeni ödülde bu inanca daha sıkı sarılıyordum. Oysa şimdi bunun ne kadar yetersiz olduğunu çok iyi anlıyor ve başkalarına da anlatmaya çalışıyorum. Bana asıl başarımın amaç, ona ulaşmak için sarf edilen emek olduğunu öğrettiğiniz için minnettarım size. (...) Sizinle tanıştığım günden bu güne dek yaşadıklarımı, kazandıklarımı sormuşsunuz. Kısaca anlatmaya çalışayım. Üç yıl içinde en yoğun yaşadığım duyguların başında zafer geliyor sanırdım. Başladığım işleri zaferle yani istediğim, beklediğim sonuçlarla bitirdim. Bunların içinde 2 Türkiye birinciliği ve sanırım 20'den fazla il birinciliğim var. (...) Nadiren de olsa yaşadığım burukluklardan biri Aksaray'da Ahilik konusunu sizinle birlikte işleyememek oldu. Ama bundan hala ümidimi kesmiş değilim. Bir gün Aksaray'a yeniden döndüğümde yarım kalan bu işi tamamlamak isterim. Sizin de böyle bir geri çevirmeyeceğinizi umuyorum. Kazandıklarımın bahsediyordum; kazandığım en büyük ödül sizsiniz. Bunu hiç tereddütsüz

söyleyebilirim, çünkü öğrendiklerimin temelinde siz varsınız... Sık sık dostlarımla paylaştığım ve sizinle anlam bulduğuna inandığım sözü yenilemek isterim “Rollerine aşkla bağlı olanlar, sahnenin ölçüleri ile ilgilenmezlermiş.” Niceliği ve niteliği itibari ile çok önemli ve köklü bir Türk kültürü ve kurumunu, maalesef asırlar boyu unutulmuş, küllendirilmiş iken o ülküyü ilkeyi tekrar kültürümüze, literatürümüze kazandırılması uğruna madde ve manada hem de engin bir tevazu ile rolünüzü oynarken sahnenin ölçülerini nasılda hiçe saydığımızı gördükçe, duydukça sizinle daha çok takdir ediyor ve sizinle gurur duyuyorum... Her türlü kültürel faaliyetlerinizde elimden geldiğince yanınızda olacağımı bilmenizi isterim. Ahilik deryasında var olmaya kararlıysak kazanmanın bedelini ödemekten de çekinmemeliyiz.

Değerli bir hocam dedi ki: “Uykularınızı kaçırma pahasına ‘inanıp’ yararlı işler yapmadıkça ‘iman’ ve kâmil insan olma erdemini asla kazanamazsınız.”. Yeni satırlarla yeniden görüşmek üzere...

25.04.2003
Kader BEKMEZCİ
Bilkent Üniversitesi”
(Ahi Evran Broşür).

Sabahattin Çankaya’nın 1963 yılında yazdığı bir şiir:

“Ahi’den Ahiye Dörtlük

Andadır cümle sevgi, andadır cümle vefa
Feta ehli, Ahi’dir dost için çeker cefa
Dostumuz, ihvanımız, canımız cananımız
Pir’imizden armağan Karagüllü Mustafa

Sabahattin ÇANKAYA” (Çankaya, 1987: 23).

Kıbrıslı yazar Ferid Fedai’nin 24. Ahilik ve Esnaf Bayramı vesilesiyle Mustafa Karagüllü’ye yazdığı şiir:

“Dörtlük

Kırşehir kentinde yüce bir erkdir
Ahi töresince pırlığe denkdir
‘Kara’ sözcüğüne bakarak aldanma
Çorak yerde açmış gül-i sad-berg’dir.

Ferid FEDAI” (Bülten, 1989b: 11).

1. Ahilik Kültürü Haftası ve Esnaf Bayramı münasebetiyle Kırşehirli esnaf ve şair Mustafa Bilge’nin Mustafa Karagüllü’ye yazdığı şiir:

“Sizden Öğrendik

Türkiye vatanım, Kırşehir yurdum,
Ahiyle tümleşen tek seni gördüm,
Seninle öğünüp, gururla doldum,
Sanatla gülmeyi sizden öğrendik.

Evliya durağı buna şad oldum,
Pınarı ararken kaynağı buldum.
Emre denilince susuzdum kandım,
Toplumca yanmayı sizden öğrendik.

Bilgiyim cihana ümitle geldim,
Anne kucağında sevgiyle kandım,
Ne zaman açıldım, ne çabuk soldum,
Açılıp solmayı sizden öğrendik.

Mustafa BİLGE” (Bilge, 1988: 7).

Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi tarafından ebediyete intikal etmiş Türk büyüklerinin ruhlarına düzenlenen iftar sofrasında Âşık Boyacı'nın irticalen söylediği şiir.

“Esnafım

Esnaf birliğinin asil jestini,
Bu yılda şerefle selamlıyorum.
İmanlı esnafın yiğit neslini,
Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Üretici esnafım, inancılı ustam,
Bu güne ermişken ne ola tasam,
Sizlere önderken Başkan Mustafa'm,
Karagüllüm sizi selamlıyorum.

Cacabey ruhunu, Yunus aşkını,
Âşık Paşa'm senin nurlu coşkunu,
Asil Kırşehirlim asil soyunu,
Saygıyla aşkınla selamlıyorum...

Boyacı duygumun temeli bunlar,
Allah razı olsun burda olanlar,
Ortak yanımızla hisse alanlar,
Bu ahi soframızla kıvanıyorum.
Âşık Boyacı” (Canitez, 1988: 26).

2.2. ESERLERİ

2.2.1. Bildiriler

Karagüllü, Mustafa (1986). “Tarihte Kırşehir'in Kültür Potansiyeli”. *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*. İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 263-269.

Karagüllü, Mustafa (1993). “Ahilik Kültürü Haftası Kutlamalarının Dünü, Bugünü, Yarını”. *I. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Ankara, 13-15 Ekim 1993) Bildirileri*. Ankara: HAGEM Yayınları, 77-85.

Karagüllü, Mustafa (1999). “Ahilikte Loncalar, Günümüzde Odalar ve Farkı”. *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 201-202.

Karagüllü, Mustafa (2005). “Kırk Yıllık Ahilik Serüvenim”. *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*: Cilt 2, (Haz. M. Fatih

Köksal). Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 577-584.

Karagüllü, Mustafa (2016). “Ahilik ve Değerler Eğitimi”. *II. Eğitim Kongresi (Antalya, 24-25 Ekim 2016)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, 188-191.

Karagüllü, Mustafa. “Ahiliğin Kuruluş Devrelerinde Kırşehir’de Muhacir Türkmen Birliklerinin Halkla İlişkileri”, *XXII. Ahilik ve Esnaf Bayramı Sempozyumu (Kırşehir, 10-12 Ekim 1986)*. [Sözlü Sunum].

2.2.2. Makaleler

Karagüllü, Mustafa (2008). “Ahilik ve Tüketici Hakları”. *Standard Ekonomik ve Teknik Dergi*. 47(550), 52-55.

Karagüllü, Mustafa (1982). “Esnaf ve Sanatkâr Derneklerine Çağrı”. *Ahi Edebiyatı*. I (1), 1982, 13.

2.2.3. Ansiklopedi Maddeleri

Karagüllü, Mustafa (2016b). “Soykut, Refik H. (d. 1921- ö.1998)”. *Ahilik Ansiklopedisi: Cilt II*. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 255.

2.2.4. Kitapçıklar

Karagüllü, Mustafa ve Duran Canatan (2012). *Antalya Esnafını Ahiliğin Çağdaş, Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi*. Antalya: Antalya Esnaf ve Sanatkârlar Odalar Birliği.

2.2.5. Bülten Yazıları

Karagüllü, Mustafa (1987, Ekim). “Ahilik İlkeleri Çağımızın İşbaşı Mesleki Eğitimi İçinde”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*. 5 (15-16). 17-18.

Karagüllü, Mustafa (1992). “24 Aralık Tarihinin Ayrı Bir Yeri ve Mana Değeri”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 8(42). 12-13.

Karagüllü, Mustafa (1992). “Atatürk’ün 24 Aralık 1919 Yılında Kırşehir Gençler Derneği’nde Gençlik ile İradeyi Milliye ve Teşkilatlanma Konusunda Çalışmalarının Bilinmeyen Yönleri”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 8(42). 14-16.

- Karagüllü, Mustafa (1993). “Ahilik Kültürü Haftası, Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlamaları Üzerine”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 9(43), 4-5.
- Karagüllü, Mustafa (1995). “Ahi Teşkilatında Üretici ve Tüketici Koruma Sistemleri”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 12(45), 9-10.
- Karagüllü, Mustafa (1995). “Ahilik Kültürü Haftası Kutlamalarının Dünü, Bugünü, Yarını”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 12(44), 16-20.
- Karagüllü, Mustafa (1995). “Kırşehir ve Turizm”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 12(45), 24-26.
- Karagüllü, Mustafa (1995). “Petlas’ın Kapatılması Kararı, Kırşehir Halkına Cumhuriyet Döneminde Verilen İkinci ve Çok Ağır Bir Cezadır...”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*. 12(44), 1-2.
- Karagüllü, Mustafa (1995). “Valimiz Sayın Neşet Tanyılmaz ile Başkanımız Mustafa Karagüllü’nün 5 Aralık 1995 Günü Makamda Yapılan Söyleşileri”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (45), 31-35.
- Karagüllü, Mustafa (1992). “Kırşehir Valisi Sayın Neşet Tanyılmaz ile Yapılan Röportaj”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 8 (42), 1-3.

2.2.6. Broşürler

- Karagüllü, Mustafa. *Ahilik [Broşür]*. 2013. 25 s.
- Karagüllü, Mustafa. *Ahilik [Broşür]*. 1 s.
- Karagüllü, Mustafa. *Ahi Evran [Broşür]*. 2011. 33 s.
- Karagüllü, Mustafa. *Ahilik [Broşür]*. 2005. 1 s.
- Karagüllü, Mustafa. *Ahi Evran [Broşür]*. 2007. 1 s.
- Karagüllü, Mustafa. *Ahilik [Broşür]*. 2008. 1 s.
- Karagüllü, Mustafa. *Ahilik [Broşür]*. 2009. 1 s.

Karagüllü, Mustafa. *Ahi Evran [Broşür]*. 2009. 1 s.

Karagüllü, Mustafa. *Kırşehir [Broşür]*. 2013. 1 s.

2.2.7. Belgeseller, Röportajlar ve Filmler

Ahilik [Belgesel]. TRT Belgesel. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=ZUph6dzZttg>
E.T. 20.04.2019.

Akçay, İsmail (Sunucu). (2016). *Ahi Evran* [Belgesel]. Kırşehir: Yörük Türkmen TV.
Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=t5Pau7ithNQ> E.T. 18.04.2019.

Asova, Kozan (Yönetmen). (1989). *Ahi Evran-ı Veli* [Belgesel&Film]. Kırşehir: Yadel
Film ve Kültür ve Turizm Bakanlığı. Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=9ULLAOAD7Fs&t=797s> E.T. 17.04.2019.

Avşar, Uğur (Yönetmen). (2016). *Ahi Evran* [Belgesel]. Ankara: Kültür ve Turizm
Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü. 1. Bölüm Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=aw8up4B85fs&t=10s> 2. Bölüm Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=1TMogDdHCT4&t=711s> E.T. 19.04.2019.

Aydemir, Murat (Sunucu). (2014). *Nabız 40* [Program]. Kırşehir: Ahi TV. Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=Qowi373UtHw> E.T. 19.04.2019.

Cansemiz, Selim (Yönetmen). (2015). *Oralı Olmak* [Belgesel]. Ankara: TRT Arşiv.

Çalışkan, Serpil (Sunucu). (2013). *Adım Adım Anadolu* [Program]. Kayseri TV. Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=2gK6z232k7k> E.T. 20.04.2019.

Dalgıç, Sema (Yönetmen). (2016). *Anadolu'nun Sıcak Yüzleri* [Belgesel]. Ankara: TRT
Avaz. Erişim: https://www.youtube.com/watch?v=dl24xzmPD_A&t=293s E.T.
20.04.2019.

Demirbaş, Alparslan (Yönetmen). (2016). *Bozkırın Dili Kırşehir Öyküleri* [Belgesel]. İdeal
Sinema Film ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel
Müdürlüğü. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=verylSB2NOE&t=222s>
E.T. 25.04.2019.

Doymuş, Zeliha İlhan (Sunucu). (2012). *Ömür Dediğin* [Program] 50. Bölüm. Ankara:
TRT Haber.

Kırşehir Kültür Haritası [Röportaj]. (2014). Kırşehir: Kırşehir TV.

- Kıvanç, Birsen (Sunucu). (2016). *Anadolu Sevdası* [Program] Ahi Baba ve Ahilik. Kırşehir: Toprak TV. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=qjF0knvnmd8> E.T. 27.04.2019.
- Öcal, Zümrüt ve Yasin Arslan (Yönetmen). (2014). *Ahi Baba Mustafa Karagüllü* [Belgesel]. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=x8bcFhoFFUw> E.T. 27.04.2019.
- Şenödeyici, Özer (Yönetmen). *Eşyaya Teslim Olmayan Ahlak: Ahilik* [Belgesel]. Kırşehir: Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi. Erişim: https://www.youtube.com/watch?v=6J-JAlu_hLA&t=1327s E.T. 14.05.2019.
- Tor, Zeynep (Yönetmen). (2016). *Gündüz Gece* [Program]. Kanal 7. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=J0tD7BWbZtY> E.T. 09.05.2019.
- Yılmaz, Adnan ve Erdem Yeşer (Yönetmen). (2019). *Ahi Baba Anma Günü Belgesel* [Belgesel]. Kırşehir: Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=DDeTVaie1qM&t=29s> E.T. 16.05.2019.

III. BÖLÜM

KIRŞEHİR'DE YAPILAN AHİLİK ÇALIŞMALARI

Kırşehir, “Âşık Paşa, Ahi Evran, Gülşehrî, Hacı Bektaş-ı Veli, Şeyh Edebali, Cacabey, Yunus Emre, Süleyman Türkmani, Kaya Şeyhi, Nasuh Dede” gibi Anadolu’daki Türkçülük ve İslamiyet şuurunun manevi mimarlarının yetiştiği bir kültür şehridir. Kırşehir’in bu kültür potansiyelini kazanmasındaki en büyük etken, Orta Asya’nın kültür ve medeniyet merkezlerinden göç edip Kırşehir ve civarına yerleşen âlim, mütefekkir ve muharrirlerdir (Tarım, 1948: 21). Bu bilgilerin Kırşehir’de kurdukları medrese ve zaviye gibi müesseseler ile yazdıkları eserler Türkçenin, Türk kültürünün ve İslam’ın Anadolu coğrafyasında yayılmasında önemli roller üstlenmiştir. Cevat Hakkı Tarım’ın “*Bir gün, Türk kültür hazinesinin ana kaynağını aramaya çıkanlar, herhalde Kırşehir’e uğrak verecektir.*” sözü Kırşehir’in tarihi ve kültürel değerini özetler niteliktedir (1948: 23).

Kırşehir’in bu zengin tarih ve kültür hazineleri arasında Ahilik de önemli bir yere sahiptir. Ahi Evran’ın ömrünün son on dört yılını bu şehirde geçirmiş olması ve yine bu şehirde meftun bulunması, Ahilik kültürü söz konusu olunca Kırşehir’in daha da ön plana çıkmasına sebep olmuştur. Bunda Kırşehir’deki Ahi Evran Zaviyesinin payı da oldukça büyüktür. Zira Anadolu, Rumeli, Bosna ve Kırım’daki bütün Ahi babaların bu zaviyeye bağlı bulunması (Köksal, 2008: 251-252) hatta bu zaviyenin şeyhlerinin şehirlerdeki Ahi babalara icazet vermesi, kalfalık, çıraklık sınavları yapması ve şed kuşatması da Kırşehir’in Ahiliğin merkezi konumunda olduğunu göstermektedir (Gölpınarlı, 2011: 78). Ahi Evran Zaviyesinin bu işlevleri 14. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar devam etmiş ve Cumhuriyetin ilanını takiben tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla da işlerliği sona ermiştir.

Kırşehir geçmişten gelen bu ayrıcalıklı konumunu, Ahiliği tanıtmaya ve yaşatmaya çalışmalarıyla da ön planda tutmuştur. Özellikle Mustafa Karagüllü, Refik Soykut, Galip Demir ve Cevat Hakkı Tarım gibi isimlerin çabaları bu noktada oldukça kayda değerdir. Mustafa Karagüllü ve Refik Soykut’un önderliğinde Cumhuriyet tarihinde ilk kez 1965 yılında mahalli imkânlarla tertiplenen Ahilik ve Esnaf Bayramı, aynı zamanda Ahilik müessesesini yaşatma çalışmalarının da başlangıcı sayılmaktadır (Torun, 1998: 40). 1965 yılından itibaren düzenli olarak kutlanmaya başlanan bu bayramlar çerçevesinde tertiplenen sempozyumlar, paneller, konferanslar ve seminerlerle Ahiliğin iktisadi, ahlaki, sosyal ve millî ilkeleri kültürümüze kazandırılmaya çalışılmıştır. Yine Mustafa Karagüllü’nün gayret ve girişimleriyle 1988 yılında “Ahilik Kültürü Haftası Kutlama

Yönetmeliği” hazırlanarak kutlamalara resmiyet kazandırılmış, aynı zamanda kutlamaların ülke genelinde yapılabilmesi için de uygun zemin hazırlanmıştır.

Bunların yanında Mustafa Karagüllü’nün girişimleri ve Rıza Ayhan, Mehmet Fatih Köksal, Salahaddin Bekki, Orhan Kurtoğlu, Mahmut Seyfeli gibi isimlerin katkıları neticesinde 2003 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde açılan “Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi” de Ahilik merkezli açılan bilimsel anlamdaki ilk araştırma merkezidir. Özellikle bu araştırma merkezi ve -2006 yılında kurulan- Ahi Evran Üniversitesi bünyesinde düzenlenen sempozyumlar ve üniversitedeki öğretim üyeleri tarafından yapılan yayımlar Ahilik literatürüne oldukça büyük katkı sağlamıştır. Bu noktada Kırşehir, Ahiliğin canlı bir şekilde yaşandığı 13. yüzyıl ve 20. yüzyıl arasında Ahilerin merkezi olduğu gibi, günümüzde de Ahiliği tanıtmaya ve yaşatmaya çalışmalarının merkezi konumundadır.

3.1. KİTAPLAR

1- *1994 Yılı Ahilik Kültürü Haftası Ve Esnaf Bayramı Kutlamaları (12-14 Ekim 1994 Konya, İçel, Kırşehir)*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, 1995.

Eser, 1994 yılındaki Ahilik Kültürü Haftası ve Esnaf Bayramı kutlamaları çerçevesinde Seydişehir, Kırşehir ve İçel’de düzenlenen programlarda yapılan protokol konuşmalarının metinleri ile Konya’da yapılan panel metinlerinin yer aldığı kitaptır. Eserde ilk olarak Seydişehir Esnaf Odası Hizmet Binası’nın açılış töreninde Muammer Urhan, Derviş Günday ve Atilla Ural’ın konuşmaları verilmiştir. Daha sonra, kutlamalar çerçevesinde Konya’da yapılan panelde sunulan bildirilerin metinleri bulunmaktadır. 84 sayfadan oluşan eserin devamında sırasıyla Kırşehir ve İçel’deki kutlamalar çerçevesinde yapılan protokol konuşmalarının metinleri yer almaktadır.

2- *Ahi Baba Mustafa Karagüllü Anısına*, (Ed. Zübeyde Gökbulut), Kırşehir, 2019.

Ahi Baba Mustafa Karagüllü’nün birinci ölüm yıldönümünde düzenlenen “1. Geleneksel Ahi Baba Anma Günü ve Şiir Dinletisi (Kırşehir, 17 Mayıs 2019)” etkinlikleri kapsamında hazırlanan kitapçıktır. Kırşehirlili Halk şairi İbrahim Düğer’in Ahi Baba Mustafa Karagüllü’ye ithafen yazdığı şiirle başlayan kitapçık, Bahamettin Öztürk, Ayfer Şahin ve İhsan Yeşilli’nin Ahi Baba’yla ilgili hazırladıkları yazılarla devam eder. Daha sonra Anadolu’nun farklı şehirlerinden gelen on dokuz halk şairinin özgeçmişleri ve “Ahilik, Kırşehir ve Ahi Baba” konulu şiirlerine yer verilir. Kitapçıkta Ahi Evran

Üniversitesinde öğrenim gören iki öğrencinin dinletide seslendirmiş oldukları Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Memleket İsterim" şiiri ile Neşet Ertaş'ın "Neredesin Sen" türküsü de yer alır. 33 sayfadan oluşan kitapçığın arka kapağında etkinliğe katılanların fotoğrafları ve isimlerine yer verilir.

3- *Ahi Evran-ı Veli [Kitapçık]*, Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Yayınları, 2012.

25. Ahilik Haftası etkinliklerinde kullanılmak üzere aynı isimli çizgi romandan alınmış Ahi Evran'ın hayatıyla ilgili bölümden oluşan kitapçıktır. Kitapçıkta, çizgi romanın aslındaki resimler çıkarılarak sadece metin kısmına yer verilmiştir. Çocuklar için hazırlandığı anlaşılan kitapçık, bir çocuğun Ahi Evran'la ilgili okul ödevi için esnaf olan babasından yardım istemesiyle başlar. Çocuk ve babası arasında geçen diyaloglarla Ahi Evran'ın hayatı kronolojik olarak işlenir. 11 sayfadan oluşan kitapçık, çocuğun babasının ağzından verilen nasihatlerle sona erer.

4- *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyum (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, (Haz. Kâzım Ceylan), Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012.

Ahi Evran Üniversitesi Rektörlüğü ve Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından düzenlenen "Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması"nda dereceye giren on dört makalenin, 21 Eylül 2012 tarihinde Kırşehir'de düzenlenen sempozyumda sunulmasının ardından hazırlanan kitaptır. XVI+239 sayfadan oluşan eserde protokol konuşmalarının metinleri dışında lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri tarafından hazırlanan on dört bildiri metni, yarışmada aldıkları derecelere göre sıralı olarak verilmiştir. Kitapta yer alan bildiriler, ayrı birer künye olarak bibliyografya çalışmasına dâhil edilmiştir.

5- *Ahilik Ansiklopedisi I-II*, (Ed. Yusuf Küçükdağ, Yaşar Erdemir ve Bekir Şahin), Ankara: T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yayınları, 2014. [2. Baskı, Ankara: T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yayınları, 2016].

Eser, Şekerbank sponsorluğu ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı himayelerinde iki cilt olarak yayımlanan ansiklopedidir. Ansiklopedide "Ahi unvanıyla bilinen veya Ahiliğin yayılmasına ve tanıtılmasına katkı sağlayan kişiler; Ahilikle ilgili kaynak eserler; fütüvvetnameler; Ahiliğin idari, siyasi, sosyal ve ekonomik yapılanmasıyla ilgili kavramlar; Ahilik kültürü içerisindeki değerler; fütüvvet ve Ahilik konulu eserler, yüksek lisans ve doktora tezleriyle bu çalışmaları hazırlayanlar; Cumhuriyet döneminde Ahiliğin

uzantısı olarak faaliyet gösteren resmi kurumlar ve sivil toplum örgütleri” gibi madde başları dâhilinde hazırlanmış 1200 civarında madde yer almaktadır. Ansiklopedinin ikinci baskısı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2016 yılında yapılmıştır.

6- *Ahilik ve Ahi Evran Konulu Uluslararası Senaryo Eseri Yazma Yarışması*, Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yayınları, 2014.

23.10.2013-28.04.2014 tarihleri arasında Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin organizasyonu ve “T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Sinema ve Telif Hakları Genel Müdürlüğü ve Türkiye İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği”nin katkılarıyla düzenlenen “Ahilik ve Ahi Evran Konulu Uluslararası Tiyatro ve Senaryo Eseri Yazma” yarışmasında dereceye giren senaryoların yer aldığı kitaptır. Kitapta yarışma dâhilindeki 54 senaryo metninden, dereceye giren ilk üç çalışma ile mansiyon ödülüne layık görülen iki çalışmanın metinleri yer almaktadır. Kitapta yer alan eserler yarışmada aldıkları derecelere göre sırasıyla Yaşar Bedri Özdemir'in “Ahi”, A. Kadir Bozkurt'un “Göç Yolu Anadolu”, Mesut Coşkun'un “Ahi Evran”, Selfet Aydemir'in “Ejderin Kalbi” ve Mustafa Köksal'ın “Evren'in (Evrân'ın) Oyunu Akı'lar” başlıklı senaryo çalışmalarıdır. Kitap toplam 803 sayfadan oluşmaktadır.

7- *Ahilik ve Ahi Evran Konulu Uluslararası Tiyatro Eseri Yazma Yarışması*, Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yayınları, 2014.

“Ahilik ve Ahi Evran Konulu Uluslararası Tiyatro ve Senaryo Eseri Yazma” yarışmasında dereceye giren tiyatro metinlerinin yer aldığı kitaptır. Kitapta yarışma dâhilindeki 41 tiyatro eserinden dereceye giren iki çalışma ile mansiyon ödülüne layık görülen iki çalışmanın metinleri yer almaktadır. Yarışmanın seçici kurulu tarafından birincilik ödülünün verilmemesi kararlaştırılmıştır. Kitapta -yarışmada aldıkları derecelere göre sırasıyla- N. Taner Büyükarman'ın “Ahiler Zamanı”, Şirin Aktemur Toprak'ın “Minyatür (Bir-lik)”, Ufuk Cengiz'in “Üç Eren, Ahi Evran-1 Velî, Yunus Emre, Hacı Bektaş-1 Velî” ve A. Kadir Bozkurt'un “Yol Atası Ahi Evran” başlıklı tiyatro eserleri yer almaktadır. Kitap toplam 348 sayfadan oluşmaktadır.

8- *Ahilik: Eşyaya Teslim Olmayan Ahlâk Bir İnsanlık Sanatı*, Kırşehir: Kırşehir Valiliği Yayınları, 2009. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Yayınları, 2011].

21. Ahilik Haftası (13-19 Ekim 2008) kutlamaları çerçevesinde Kırşehir Valiliği tarafından yayımlanan eser, kitapçık tarzında hazırlanmıştır. Eserde dönemin Sanayi ve

Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan tarafından yazılan “Ön Söz”ün ardından Ahi Evran’ın hayatı, eserleri ve menkıbevi kişiliğine yer verilir. Devamında Ahilik hakkında özlu bilgilere yer verilen eserde, Kırşehir, Ahi Evran’ın sancağı ve birkaç esnaf fotoğraflarına da yer verilir. 40 sayfadan oluşan eser, “Ahilik Haftası Kutlama Yönetmeliği”, “Ahilik Haftası Kutlama Programı” ve “Ahilik Merkez Yürütme Kurulu Üyeleri”nin isimleri verilerek sonra erer. Kitapçığın ikinci baskısı Kırşehir Belediyesi tarafından 2011 yılında yapılır.

9- ATAĞ, Bahattin, *Anadolu Ahiliğinin Kurucusu Ahi Evran-ı Velî [Çizgi Roman]*, Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2008.

Kültür Bakanlığı ressamlarından Bahattin Atak’ın 2007 yılında, Anadolu şehirlerinin tarihini, kültürünü ve zenginliklerini çocuklara aktarmak amacıyla başlattığı “Küçük Gezgin” adlı proje kapsamında çizgi roman tarzında hazırladığı eserde, Küçük Gezgin Ömer adlı karakterin Kırşehir ziyaretinde yaşadıklarını anlatılmaktadır. Eserde Küçük Gezgin ve babası Tahsin Bey arasında geçen diyaloglarla Ahi Evran’ın hayatı hikâyeleştirilerek verilmiştir. Aynı zamanda Ahiliğe ait değerler de çocuklara aktarılmaya çalışılmıştır. 17 sayfadan oluşan eser, Ahilik duasıyla sona ermektedir.

10- ATİK, Ahmet, *Ahiler, Sanatı İnsan Olan Sanatkârlar*, Kırşehir: Ahi Güzel Ahlak Vakfı, 2010.

2010 yılında yayımlanan kitap, Ahiliğe gönül vermiş amatör bir araştırmacı olan Ahmet Atik tarafından hazırlanmıştır. Yazar, kitabın kapağına yazdığı bir dörtlükle mahlasını Ahi Kul Ahmed olarak kaydetmiştir. Kitap “Ahilik Düşüncesi Kitabı”, “Ahiliği Tanıyalım Kitabı”, “Ahilerle Yarenlik”, “Ahiliğin Güncel Yorumu Kitabı”, “Ahi Yazıları Kitabı” başlıklı 5 bölümden oluşmaktadır. Fakat bölümler numaralandırılırken “2. Bölüm” üst üste iki farklı bölüm için kullanılmıştır. Mürettep hatasından kaynaklandığı düşünülebilecek bu hata yüzünden bölümlerin numaralarında bir kayma meydana gelmiştir. Yazar, Ahilik konusuna akademik ve sistematik bir açıdan yaklaşmak yerine, meseleye genel itibarıyla dini bir perspektiften bakmıştır. 272 sayfadan oluşan eser, Ahmet Atik’in Ahi Kul Ahmed mahlasıyla yazdığı şiirler ve “Kaynakça” bölümüyle sona ermektedir.

11- CEYLAN, Kâzım, *Ahilik, Türk-İslâm Medeniyetinde Dünyevî ve Uhrevî Sistem*, Ankara: T. C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kültür Yayınları, 2012.

2012 yılında yayımlanan kitap, dönemin Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı tarafından yazılmış “Takdim”, Kâzım Ceylan tarafından kaleme alınmış “Söz Başı” ve 4 bölümden oluşmaktadır.

Eserin “Anadolu’da Yerleşik Hayatta Yeni Bir Medeniyet Tarzı veya Ahiliğin Oluşumu” başlığını taşıyan birinci bölümünde ilk olarak Ahiliğin tanımı ve kaynakları ele alınır. Daha sonra da Ahiliğin oluşumuna zemin hazırlayan faktörler üzerinde durulur.

“Ahiliğin İlkeleri ve Teşkilatlanması veya İnançın amele dönüşmesi” başlıklı ikinci bölümünde Ahiliğin adap ve erkânı üzerinde durulur. Yazar bu bölümde Ahilikle tarikat arasında bir bağ kurmaya da çalışır.

Eserin “Ahilik Sisteminin Fonksiyonları ve Etkileri veya İnançın Aksiyona Dönüşmesi” başlıklı üçüncü bölümünde Ahiliğin siyasi, sosyal, askeri ve eğitim fonksiyonları değerlendirilir. Bu bölümün sonunda Ahilik teşkilatının çözülmesinin sebepleri de ele alınır.

Eserin dördüncü bölümünde de “Yeniden Bir Medeniyet Hamlesi Olarak Ahilik” başlığı altında Ahiliğin genel özellikleri üzerinde durulur. Bu bölümün sonunda bir sayfalık Ahilik yemini metni de verilir. 95 sayfadan oluşan “Kaynakça” bölümüyle sona erer.

12- ÇAĞATAY, Neşet, *Ahilik Nedir?*, Kırşehir: Kırşehir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yayını. [Aynı isimli kitaptan alınmış bölümler].

Neşet Çağatay’ın 1990 yılında yayımladığı aynı isimli kitaptan alınan bölümlerden oluşan kitapçık, Kırşehir’deki esnaf ve sanatkarlara dağıtılmak amacıyla Kırşehir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı tarafından bastırılmıştır. 31 sayfadan oluşan kitapçıkta Ahilik hakkında özlü bilgilere yer verilmiştir. Kitapçığın son iki sayfası ve arka kapağı Kırşehir’de faaliyet gösteren üç işletmenin reklamlarına ayrılmıştır.

13- ÇALIŞKAN, Yaşar ve M. Lütfi İKİZ, *Kültür, San’at ve Medeniyetimizde Ahilik*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1993.

Eser, Kültür Bakanlığı tarafından 1993 yılında düzenlenen “Ahilik Kültürünü Araştırma Yarışması”nda mansiyon ödülüne layık görülmüştür. Eserin yazılış amacı, Önsöz’de de belirtildiği üzere, geniş halk kitlelerine Ahiliğin ahlak, sanat ve dürüstlük anlayışının sade bir üslupla aktarılmasıdır. Eserde Ahi Evran’ın hayatıyla ilgili bilgiler verildikten sonra, Osman Gazi’nin Orhan Gazi’ye vasiyeti ve Moğol zulümüyle ilgili

bilgiler verilir. Eserin devamında “Ahiliğin prensipleri ve Ahiliğe girmeye engel olan haller” gibi Ahilik hakkındaki bazı genel bilgiler yer alır. 124 sayfadan oluşan eser, çalışma sürecinde faydalanılan kaynakların verildiği listeye sona erer.

14- DEMİR, Galip, *Ahilik ve Demokrasi*, İstanbul: Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayınları, 2003.

2003 yılında yayımlanan kitap Ön Söz ve 3 bölümden oluşmaktadır. Eserin birinci bölümünde genel itibariyle demokrasi kavramı üzerinde durulur. Demokrasi kavramını Antik Çağ’dan itibaren ele alan yazar, bu kavramın Batı’da belli bir grubun çıkarlarını önceleyip halkı ikinci plana atan bir yönetim biçimi olarak ortaya çıktığını savunmaktadır. Sonraki dönemlerde de bu kavramın sürekli kalıp değiştirerek bir nebze de olsa halkın ihtiyaçlarına cevap verecek duruma geldiğini fakat halen eksikleri olduğunu belirtmektedir.

Demokrasinin eksik yönlerinin Ahilik ilkeleri ve uygulamaları örnekleminde giderilebileceğini savunan yazar, eserin ikinci bölümünde genel itibari ile Ahilik konusu üzerinde durmaktadır. Bu bağlamda Ahilik ilkeleriyle demokrasi kavramı arasındaki uyuma dikkat çeken yazar, Ahiliğin sosyoekonomik alandaki uygulamalarından örneklerle bu tezini kuvvetlendirmektedir. Yazar, Osmanlı devletinin yükselme döneminin Ahilik teşkilatının en etkin olduğu döneme denk gelmesine de dikkat çekerek bu yükselişte Ahilerin büyük rolü olduğunu belirtmektedir. Yine aynı şekilde Ahilik teşkilatının işlerliğini kaybettiği ve çözülmeye başladığı dönemde bu çözülmeye paralel olarak Osmanlı devletinin de çöküş sürecine girdiğini vurgulamaktadır.

Eserin üçüncü bölümü ise anayasa kavramı üzerinde şekillenir. Anayasanın kaynağını gelenek ve göreneklerden aldığını belirten yazar, Ahilik ilkelerinin de bu yolla anayasalara girdiğini düşünmektedir. Bu tezini de Ahilikte ve anayasalarda benzer olan sosyal haklar ve tüketici hakları gibi örnekler üzerinden desteklemektedir.

Eserin sonunda Ahilik Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı hakkında bilgiler yer almaktadır. Ek 1 başlığı altında verilen bu kısımda genel itibariyle vakfın açılışındaki amaç ve vakfın gerçekleştirdiği faaliyetler üzerinde durulmaktadır. 216 sayfadan oluşan eser, çalışma esnasında faydalanılan kaynakların verildiği listeye sona erer.

15- DEMİR, Galip, *Ombudsman Aranıyor*, İstanbul: Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayınları, 2002.

2002 yılında yayımlanan kitap, “Ön Söz”, “Giriş”, 7 bölüm ve Ekler’den oluşmaktadır. Eserin Giriş bölümünde, ombudsmanlığın (kamu denetçiliği) kaynağını Osmanlı Devleti’nden aldığı görüşü üzerinde durulmaktadır. Yazar bu tezini kanıtlamak amacıyla Osmanlı Devleti’ndeki bazı kurumların işleyişi hakkında bilgiler vererek ombudsman kavramıyla aralarındaki benzerliklere dikkat çekmiştir. Osmanlı Devleti’nin ilk yıllarında resmi bir hüviyete sahip olan Ahilik kurumunun kamu düzeni noktasındaki uygulamalarının da ombudsmanlığa kaynaklık ettiği tezi, kitabın Ahilik konusuyla olan bağlantısını oluşturmaktadır.

Kitabın birinci bölümünde ombudsman kavramının ortaya çıkışına değinen yazar, bu kavramın İsveç Kralı XII. Charles’in 1709 yılında Ruslara yenilip Osmanlı Devleti’ne sığındığı sıradaki gözlemlerinden sonra ortaya çıktığını belirtmektedir. Bu noktada yazar, Osmanlı Devleti’ndeki “muhtesip, kadı asker ve kadı”nın işlevlerini gören ve Ahilik uygulamalarını gözlemleyen Kral XII. Charles’in ülkesine döndüğünde bu gözlemlerinden hareketle ombudsman kavramını geliştirdiği düşüncesini delillendirmeye çalışmaktadır.

Kitabın ikinci bölümünde Selçuklu ve Osmanlı’daki kurumlar ve bu kurumların ombudsmanlıkla benzer yönleri üzerinde durulmaktadır. Bu çerçevede yazar, bir model olarak gördüğü Ahiliğin bu kurumların tesisindeki etkileri ve ombudsmanlıkla olan bağlantısını kanıtlamaya çalışmaktadır.

Kitabın üçüncü bölümünde de Ombudsmanlık kavramı genel hatları ile açıklanmaya çalışılır. Bu bağlamda ombudsmanın yetkileri ve işlevlerine değinildikten sonra farklı ülkelerde ombudsmanlığın işleyişi üzerinde durulur.

Kitabın dördüncü bölümünde, -birinci bölümde dile getirilen- Osmanlı Devleti’ndeki ombudsmana benzeyen kurumlar daha geniş bir çerçevede ele alınır. Bunun yanında Osmanlı Devleti’ndeki ve Türkiye Cumhuriyeti’ndeki hukuki düzen, idarenin yargı dışı denetimi, hakemlik (arabuluculuk) kurumu, tüketici sorunları hakemi gibi kavramlar ve işlevleri değerlendirilir.

Kitabın “Bağımsız İdari Otoriteler” başlığını taşıyan beşinci bölümünde de, Türkiye Cumhuriyeti’ndeki “Sermaye Piyasa Kurulu, Rekabet Kurulu ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu”nun çalışma esasları, görevleri ve yetkileri üzerinde durulur.

Kitabın “Türkiye’de Ombudsman Aranıyor” başlıklı altıncı bölümünde, Avrupa Birliği Uyum Yasaları çerçevesinde TBMM’de görüşülen Kamu Denetçisi Kanunu üzerinde durulur. Kitabı da bu görüşmelere katkı sağlamak düşüncesiyle hazırladığını bildiren yazar, bu bölümde kanunla ilgili önerilere ve eleştirilere yer verir.

Kitabın “Türkiye’de Ombudsman” başlığını taşıyan yedinci bölümünde yazar, ombudsman kavramı ortaya atılmadan çok daha önce benzer yetkiler ve görevlerin Ahilik kurumu vasıtasıyla yerine getirildiği görüşünü kanıtlamaya çalışmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’deki yolsuzluklara eleştiriler de getiren yazar, Ahilik modelinde bu yolsuzlukların ve haksızlıkların önüne geçilebileceği düşünerek öneriler sunmaktadır.

Kitabın eklere yer verilen bölümünde, birinci ek olarak Ahilik hakkında özlü bilgilere yer verilir. İkinci ek olarak da “Kamu Denetçiliği Yasa Tasarısı”na yer verilir. 456 sayfadan oluşan eser, Kaynakça bölümüyle sona erer.

16- DEMİR, Galip, *Osmanlı Devleti’nin Kuruluşu ve Ahilik*, İstanbul: Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayınları, 2000.

2000 yılında yayımlanan kitap, XIII. yüzyıla tarihlenen Hacı Bektaş-ı Veli, Ahi Evran, Osman Gazi, Mevlana ve Şeyh Edebali’nin portrelerinin yer aldığı Arap harfli bir belgenin resmiyle başlar. Daha sonra, dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı’nın “Ahilik Şükran Belgesi” verme töreninde yaptığı konuşmadan kısa bir kesit verilir. Kitabın devamında Ön Söz, Giriş ve dört bölüm yer almaktadır.

Kitabın “Osmanlı Devleti’nden önce Kurulan Türk Devletleri” başlığını taşıyan birinci bölümünde, -Osmanlı Devleti’nin tarihinin izah edilebilmesi için gerekli görülen- Osmanlı Devleti’nden önce Türkler tarafından kurulan devletler hakkındaki özet bilgilere yer verilir. Bu bağlamda Eski Türk Devletleri Dönemi, Büyük Selçuklu Devleti Dönemi ve Beylikler Dönemi genel hatları ile ele alınır.

Kitabın “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşu Hakkındaki Görüşler” başlığını taşıyan ikinci bölümünde, iki farklı görüş üzerinde durulur. Bunlardan ilki “Osmanlı Devleti’nin Türk kültür ve medeniyeti üzerine kurulmadığı”nı iddia eden görüştür. H. A. Gibbons’un “The Foundation of the Ottoman Empire” adlı eserinde öne sürdüğü bu görüşe göre Osmanlı Devleti, Müslüman olmayan Türkler ve Rumların birlikteliğiyle kurulmuştur. Hatta Gibbons bu görüşünü daha da ileri götürerek devletin kuruluş aşamasında Rumların daha etkin rol oynadığını iddia etmiştir. Galip Demir kitabında bu görüşe ciddi eleştiriler

getirir. “İddialara Verilen Cevaplar” başlığı altında da diğer araştırmacıların eleştirilerine yer vererek Osmanlı Devleti’nin tamamen Türk kültür ve medeniyeti üzerine inşa edildiğini bildirir.

Kitabın “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşu” başlığı altında verilen üçüncü bölümünde Osmanlı Devleti’nin kuruluşunda Ahilik kültürünün yeri ve önemi üzerinde durulur. Osmanlı’nın kuruluş felsefesinin anlaşılabilmesi için Ahilik kültürünün ele alınmasının kaçınılmaz olduğunu belirten Demir, Osmanlı’nın kuruluşunda yabancı idarecilerin ve gayrimüslim halkın hâkim unsur olduğuyula ilgili görüşlere Söğüt, Zara, Kırşehir ve çeşitli köylerden yaptığı derlemelerle cevap verir. Galip Demir, Ziya Gökalp’ın “Halk kültürü, millî kültürün temelini teşkil eder.” düşüncesinden hareketle yaptığı bu derlemelerle Osmanlı Devleti’nin temellerinin atıldığı bu topraklardaki kültür tarihini aydınlatmaya çalışır.

Kitabın “Ahilik” başlığı altında verilen dördüncü bölümünde de dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in Ahilik Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı’nın “Ahilik Şükran Belgesi Verme Töreni”nde yaptığı konuşmanın metni verildikten sonra genel itibari ile Ahiliğin önemi, Ahilik teşkilatının kuruluşu ve Ahiliğin kaynakları üzerinde durulur. Bu bölümde ayrıca “Ahilik ve Atatürk”, “Yunus Emre ve Ahilik”, “Barış Manço ve Ahilik”, “Şemsi Yastıman ve Ahilik” gibi konular da işlenir. Bölümün sonunda Metin Küçükali tarafından yazılan ve yönetilen “Şed Kuşanma Töreni”ne ait tiyatro metni, tiyatro gösterisine ait resimler ve Semih Sergen tarafından yazılan “Çağrı” başlıklı şiire de yer verilir.

500 sayfadan oluşan eser, Dizin, Kaynakça, Kısaltmalar ve Ahi Evran, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlana, Şeyh Edebali, Osman Gazi ile ilgili çeşitli resimlerle sona erer.

17- DEMİR, Galip, *Türk Kültürü Ahilik*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1998. [2. Baskı, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1999].

Kitapçık şeklinde hazırlanan eserde Ahilik hakkındaki özlü bilgilere yer verildikten sonra, Ahiliğin Anadolu Selçuklu ve Osmanlı devletlerinde üstlendikleri roller irdelenmiştir. Daha sonra sırasıyla Ahilik teşkilatının kuruluşu, Ahi Evran’ın hayatı ile Ahiliğin eğitim, yönetim ve sosyal fonksiyonları işlenmiştir. Kitapçıkta “Ahiliğin kaynakları”, “Ahilik ve demokrasi” ve “Ahilik ve Atatürk” başlıkları altında da Ahilik teşkilatı farklı yönleriyle ele alınmıştır. Eserin son bölümü ise “Ahilik Araştırma ve Kültür

Vakfı”nın tanıtımına ayrılmıştır. 45 sayfadan oluşan eser kaynakça bölümüyle sona ermektedir. Eserin ikinci baskısı 1999 yılında Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı tarafından gerçekleştirilir.

18- ERKAN, Necmettin, *Ahilik Üzerine Yazılar*, Ankara: Öncü Kitap, 2014.

2014 yılında yayımlanan eser “Ön Söz”, “Giriş” ve Ahilik hakkında yazılmış on yazıdan oluşmaktadır. Kitapta yer alan yazılar, genel itibariyle Ahiliğin tarihi gelişimi, fonksiyonları, adap ve erkânı etrafında şekillenmiştir. Bu yazıların başlıkları sırasıyla “*Ahilik, Ahiliğin Doğuşu ve Gelişimi, Anadolu’da Ahiliğin Yayılışı, Ahiliğin Misyonu, Ahiliğin Fonksiyonları, Ahilik Teşkilatı, Ahiliğin Kuruluşu ve Fütüvvet, Ahiliğin Ortaya Çıkışını Hazırlayan Sebepler, Ahiliğin Örgüt Yapısı, Ahilik Teşkilatına Katılma Törenleri*” şeklindedir. Yazar kitabını hazırlarken faydalandığı kaynakları her yazının sonunda ayrı ayrı vermiştir. Fakat metinlerin içerisinde alıntıları kaynaklara bağlayan dipnot ya da kaynakça bağlaçları kullanılmamıştır. Çalışmada yalnız kaynakçanın bulunması anlamsızdır. Bilgilerin hangi kaynaklardan ve nasıl alındığının gösterilmemiş olması bir eksikliktir. Eser toplam 129 sayfadan oluşmaktadır.

19- ERKEN, Veysi, *Bir Sivil Örgütlenme Modeli Ahilik*, Ankara: Seba Yayınları, 1998. [4. Baskı, Kırşehir Belediyesi Kültür-Tarih Yayınları Serisi, Ankara, 2008; 5. Baskı, Berikan Yayınevi, Ankara, 2012.].

1998 yılında yayımlanan eser, Ön Söz, Giriş ve 5 bölümden oluşmaktadır. Ahilik teşkilatının eğitim ve yönetim boyutlarının ortaya koyulması amacıyla hazırlanan eserin “Fütüvvet Kavramı, Ortaya Çıkışı ve Yayılışı” başlığını taşıyan birinci bölümünde, fütüvvet kavramı, fütüvvetin sosyal bir kavram olarak ortaya çıkışı ve Türk milleti üzerindeki etkisi üzerinde durulmuştur.

Eserin “Ahilik Kavramı ve Tarihçesi” adını taşıyan ikinci bölümünde, Ahiliğin ortaya çıkışını hazırlayan etkenler, Ahi Evran’ın hayatı ve eserleri, Ahiliğin yayılışı ve Osmanlı devletinin kuruluşuna olan etkisi değerlendirilmiştir. Eserin “Ahiliğe Mensup Olanların Özellikleri ve Ahiliğin Fonksiyonları” başlığını taşıyan üçüncü bölümünde, Ahiliğin özellikleri ve fonksiyonları ele alınmıştır. Eserin “Ahilik Müessesesinde Yönetim” başlığını taşıyan dördüncü bölümünde, Ahilik teşkilatının yönetimi meselesi tarih sahnesindeki gelişim ve değişimine uygun olarak incelenmeye çalışılmıştır. Eserin “Ahilik Müessesinde Eğitim” başlığını taşıyan son bölümünde, teşkilat içerisindeki

eğitimin amacı, metodu, ortamı, araçları gibi konular üzerinde durulmuştur. Eser sonuç ve kaynakça bölümleriyle sona erer.

Beş baskısı yapılan eserin dördüncü baskısı, 2008 yılında dönemin belediye başkanı Halim Çakır'ın, Kırşehir'in tarihsel ve kültürel değerlerinin ortaya koyulması için oluşturmaya çalıştığı kültür yayınları serisi vesilesiyle Kırşehir Belediyesi tarafından yapılır.

20- GÜLVAHABOĞLU, Adil, *Sosyal Güvenlik Öncüsü Ahi Evran Veli ve Ahilik*, Ankara: Memleket Yayınları, 1991.

Türkçe öğretmeni ve avukat Adil Gülvahaboğlu tarafından hazırlanan eser, Campanella'nın *Güneş Ülkesi* adlı kitabından kısa bir alıntıyla başlar. Bu alıntının devamında da Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın *Ekmeğe Giden* şiirine yer verilir. Kitabın Ahi Evran'ın hayatı ve eserleri ile ilgili bölümü hazırlanırken Mikail Bayramın çalışmalarının referans alındığı anlaşılmaya karşın, Ahi Evran'ın doğum tarihi ve yeri konusunda Bayram'a bağlı kalınmaz. Kitaptaki diğer konular da daha önce yapılmış Ahilik konulu çalışmalardan farksızdır. Çoğu alıntının da kaynak gösterilmeden yapıldığı dikkat çekmektedir. 341 sayfadan oluşan eserin son 19 sayfası farklı şairler tarafından yazılmış Kırşehir ve Ahilik konulu şiirlere ayrılmıştır.

21- *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004) Bildirileri*, (Haz. M. Fatih Köksal), Cilt I-II, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005.

İki ciltlik eser, Kırşehir Valiliği ve Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi işbirliğiyle düzenlenen *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu*'nda sunulan bildirilerin kitabıdır. Sempozyumun Türkiye'de bir üniversite tarafından düzenlenen ilk ve en geniş katılımlı Ahilik sempozyumu olmasından dolayı, bildiriler kitabının da ayrı bir değeri vardır. XVIII+1091 sayfadan oluşan eserde dönemin Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi başkanı M. Fatih Köksal'ın kaleme aldığı Sunuş ve protokol konuşmaları haricinde seksen üç bildiri metni yer almaktadır. Yazar soyadlarına göre alfabetik olarak sıralanan bildiriler genel itibari ile Ahi Evran'ın hayatı, fütüvvetnameler, Ahiliğin tarihi meseleleri, günümüzdeki uzantıları, iktisadi yapılanması, çağımız için değeri, din ve tasavvufla ilgisi, edebiyat ve folklorla ilişkisi gibi konular üzerinde şekillenmiştir. Eser sempozyum günlerinin programı ve katılımcı listesi ile sona ermektedir. Eserde yer alan bildiriler ayrı birer künye olarak çalışmamıza dâhil edilmiştir.

22- *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Program ve Bildiri Özetleri*, (Ed. Erksin Güleç, M. Fatih Köksal, Sevim Nilay Işıksalan ve Ahmet Gündüz), Kırşehir, 2008.

Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından organize edilen *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu*'nun program akışı ve bildiri özetlerinin yer aldığı kitaptır. Kitapta sempozyumun organizasyon komitesi, sempozyum günlerinin programı ve araştırmacıların özgeçmişleri ile hazırladıkları bildiri özetlerinin Türkçe ve İngilizce metinleri bulunmaktadır. Kitapta toplam yüz yirmi beş adet bildiri özeti vardır. 280 sayfadan oluşan kitabın son dört sayfasında katılımcıların isimleri ve e-mail adresleri yer almaktadır.

23- *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, (Ed. Erksin Güleç, M. Fatih Köksal, Sevim Nilay Işıksalan ve Ahmet Gündüz), Cilt I-II-III, Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011.

Üç ciltlik eser, Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından organize edilen *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu*'nda sunulan bildirilerin kitabıdır. XIV+1708 sayfadan oluşan eserde Sunuş ve protokol konuşmalarının metinleri hariç yüz sekiz bildiri metni yer almaktadır. Yazar soyadlarına göre verilen bildirilerde Ahilik konusunun yanında Kırşehir'in kültürü, sanatı, tarihi ve edebiyatı gibi konular da ele alınmıştır. Eserin ilk iki cildinde Ahilik konulu bildiriler yer alırken, üçüncü cildi Kırşehir konulu bildirilere ayrılmıştır. Kitaplarda yer alan Ahilik konulu bildiriler, ayrı birer künye olarak çalışmaya dâhil edilmiştir.

24- *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, (Haz. M. Fatih Köksal), Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007.

Kırşehir Valiliği ve Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezinin ortaklaşa düzenlediği *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu*'nda sunulan bildirilerin kitabıdır. XVIII+ 471 sayfadan oluşan eserde Sunuş ve protokol konuşmaları haricinde çağrılı konuşmacıların hazırladıkları Ahi Evran ve Ahilik konulu yirmi yedi adet bildiri metni yer almaktadır. Bildiriler yazar soyadlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. Eserde yer alan bildiri metinleri ayrı birer künye olarak bibliyografya çalışmasına dâhil edilmiştir.

25- *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Program ve Bildiri Özetleri*, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları, 1999.

Kültür Bakanlığı ve Kırşehir Valiliğinin işbirliğiyle düzenlenen *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu*'nun program akışı ve bildiri özetlerinin yer aldığı kitapçıktır. Kitapçıkta otuz altı bildiri özeti yer almaktadır. 46 sayfadan oluşan kitapçığın son beş sayfasında sempozyuma katılan araştırmacıların isimleri ve adresleri yer almaktadır.

26- *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999.

Kültür Bakanlığı ve Kırşehir Valiliğinin işbirliğiyle düzenlenen *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu*'nda sunulan bildirilerin kitabıdır. 322 sayfadan oluşan eserde "Sunuş" ve dönemin kültür bakanlığı müsteşar yardımcısı Abdullah Dörtlemez'in açılış konuşması metni dışında yazar soyadlarına göre alfabetik olarak sıralanmış otuz bir bildiri metni yer almaktadır. Eserde yer alan bildiriler, ayrı birer künye olarak çalışmaya dâhil edilmiştir.

27- *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, (Haz. Kâzım Ceylan), Cilt I-II, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012.

İki ciltlik eser, Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi tarafından organize edilen II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu'nda sunulan bildirilerin yer aldığı kitaptır. XLIX+1037 sayfadan oluşan eserde gala yemeği konuşmaları, açılış konuşmaları ve değerlendirme oturumu metinlerinin dışında altmış yedi bildiri metni yer almaktadır. Bildiriler konularına göre "Ahiliğin Temelleri", "Ahiliğin Eğitim Anlayışı ve Uygulamaları", "Ahiliğin Tarihi Fonksiyonları", Ahiliğin İktisadi Boyutu ve İş Ahlakı", Ahilik ve Ahiliğin Merkezi Olarak Kırşehir", "Kültür Coğrafyamızda Ahilik", "Ahilikte Sosyal Ahlak ve Kadın", "Kültür ve Medeniyetin Oluşmasında Ahiliğin Etkileri", "Küresel Gelişmeler Işığında Ahiliğin Günümüze Yansımaları ve Yeniden Etkin Hale Getirilmesi" başlıkları altında verilmiştir. Bildiri kitaplarında yer alan tüm yazılar, ayrı birer künye olarak bibliyografya çalışmasına dâhil edilmiştir.

28- *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, (Ed. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan), Cilt I-II, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018.

İki ciltlik eser, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının himayeleri ve Ahi Evran Üniversitesinin ev sahipliğiyle düzenlenen *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu*'nda sunulan bildirilerin kitabıdır. XVII+905 sayfadan oluşan eserde Sunuş ve açılış konuşmalarının metinleri dışında altmış üç bildiri metni yer almaktadır. Yazar isimlerine göre alfabetik olarak verilen bildirilerin ana temasını “XIII. yüzyıla kadar Türk ve İslam dünyasında Ahiliğin temelleri” oluşturmaktadır. Bu bağlamda bildiriler “İslamiyet öncesi feta ve fütüvvet anlayışı; fütüvvetin ve Ahiliğin Kur’ani temelleri; İslami dönemde fütüvvet anlayışı; Halife Nâsır ve sonrası fütüvvet tasavvuru; fütüvvetnameler ve fütüvvet kültürü; Ahi kültüründe tarihi şahsiyetler ve fütüvvet algısı; esnaf destanlarının Türk kültürü ve Ahi kültürünün oluşumuna etkileri; Anadolu’da fütüvvet ve Ahilik; Ahi Evran ve tarihi kişiliği; dini ekoller ve Ahilik; Ahilik, ticaret ve esnaf; Ahilik, ticaret ve ahlak; farklı coğrafyalarda Ahiliğin izleri” temaları üzerinde şekillenmiştir. Bildiri kitaplarında yer alan bildirilerin künyeleri sempozyumlar başlığı altında ayrıca verilmiştir.

29- *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, (Ed. Ahmet Gökbel, Ahmet Doğan, Ahmet Gündüz ve Fatih Çil), Cilt I-II, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019.

İki ciltlik eser, Ticaret Bakanlığının himayeleri ve Ahi Evran Üniversitesinin ev sahipliğinde düzenlenen *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu*'nda sunulan bildirilerin kitabıdır. XVII+801 sayfadan oluşan eserde Sunuş ve protokol konuşmalarının metinleri hariç toplam elli yedi bildiri metni bulunmaktadır. Yazar isimlerine göre alfabetik olarak verilen bildirilerin ana temasını “XIII ve XVI. yüzyıllarda Ahilik” oluşturmaktadır. Bildiri kitaplarında yer alan bildirilerin künyeleri, sempozyumlar başlığı altında verilmiştir.

30- KARAGÜLLÜ, Mustafa ve Duran CANATAN, *Antalya Esnafını Ahiliğin Çağdaş, Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi [Kitapçık]*, Antalya: Antalya Esnaf ve Sanatkârlar Odalar Birliği, 2012.

15 Ekim 2012-15 Nisan 2013 tarihleri arasında düzenlenen “Antalya Esnafını Ahiliğin Çağdaş, Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi” kapsamında proje eğitimcisi Mustafa Karagüllü ve proje koordinatörü Duran Canatan tarafından hazırlanan kitapçıktır. Kitapçık dönemin Antalya Valisi Ahmet Altıparmak’ın kaleme aldığı “Ön Söz” ve dönemin Antalya Esnaf ve Sanatkârlar Birliği Başkanı Abdullah Sevimçok’un kaleme aldığı “Sunuş”la başlamaktadır. Devamında Ahi Evran’ın hayatı ve Ahilik hakkındaki özlü

bilgiler yer almaktadır. 25 sayfadan oluşan kitapçığın son altı sayfasında projenin amaçları, projede kullanılan materyal ve yöntemler ile elde edilen sonuçlar bulunmaktadır.

31- KÖKSAL, M. Fatih ve Özer ŞENÖDEYİCİ, *Evrân (Manzum Piyes)*, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi, 2008.

Ahi Evran'ın hayatı ve Ahilik teşkilatının gelişimini konu alan üç perdelik tiyatro metninin yer aldığı kitaptır. Özer Şenödeyici tarafından yazılan metin, M. Fatih Köksal tarafından manzum piyes haline getirilmiştir. Kırşehir'de birisi 21. Ahilik haftası kutlamaları esnasında olmak üzere iki kez sahnelenen oyun sayesinde Ahi Evran'ın hayatı, Ahiliğin gelişimi ve Ahiliğe ait değerler izleyicilere aktarılmıştır.

32- KÖKSAL, M. Fatih, *Ahi Evran ve Ahilik [Kitapçık]*, Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Yayınları, 2012. [Aynı isimli kitaptan alınmış bölümler].

M. Fatih Köksal tarafından 2006 yılında yayımlanan aynı isimli kitaptan alınan bölümlerden hazırlanan kitapçıktır. 25. Ahilik Haftası etkinliklerinde kullanılmak üzere Kırşehir Belediyesi tarafından bastırılan kitapçık 38 sayfadan oluşmaktadır. Kitapçığın bazı sayfalarının yerine sehven başka sayfaların basıldığı dikkat çekmektedir. Kitapçıkta, M. Fatih Köksal'ın eserinde yer alan “Ahi Evran'ın Hayatı”, “Bir Kavram Olarak Ahilik”, “Ahilik Günümüz İçin Ne İfade Eder?” ve “Ahilik ve Kırşehir” başlıklı bölümler aynen aktarılmıştır. Fakat bu bölümlerin yer aldığı kitabın yazarı M. Fatih Köksal'ın ismi kitapçıkta verilmemiş, bunun yerine kitapçıkta yazıların Kırşehir Valiliği tarafından hazırlanan *Ahi Evran ve Ahilik* isimli kitaptan alındığı ibaresi düşülmüştür.

33- KÖKSAL, M. Fatih, *Ahi Evran ve Ahilik*, Kırşehir: Kırşehir Valiliği Kültür Yayınları, 2006. [2. Baskı, Kırşehir Valiliği Kültür Yayınları, Kırşehir, 2008; 3. Baskı: Ankara, 2011].

2006 yılında yayımlanan kitap “Sunuş”, “Önsöz” ve iki bölümden oluşmaktadır. Kitap dönemin Kırşehir Valisi M. Lütfullah Bilgin tarafından kaleme alınan Sunuş bölümüyle başlar. Arkasından M. Fatih Köksal'ın yazmış olduğu Önsöz'e geçilir.

Eserin birinci bölümü Ahi Evran'ın hayatı, eserleri ve menkıbevi kişiliğine ayrılmıştır. Ahi Evran'ın hayatı “Doğumu”, “Adı”, “Eğitimi”, “Hayatının Diğer Safhaları ve Mücadelesi” ve “Ölümü” alt başlıklarında ayrıntılı olarak ele alınır. Daha sonra Ahi Evran'ın eserleri tek tek tanıtılır. Ahi Evran'ın menkıbevi kişiliği de “Yazılı Kaynaklar” ve “Sözlü Kaynaklar” başlıkları altında değerlendirilir. Yazılı kaynaklardan olan “Ahi Şecerenâmeleri”, “Kerâmât-ı Ahi Evran Mesnevisi”, “Menâkıb-ı Ahi Evran Mesnevisi” ve

“Hacı Bektaş Velî Vilâyetnâmesi”nden hareketle Ahi Evran’ın menkıbevi kişiliği tespiti çalışılmıştır.

Kitabın “Ahilik” başlığını taşıyan ikinci bölümünde “Ahi Kelimesinin Kökeni”, “Bir Kavram Olarak Ahilik”, “Ahiliğin Anadolu’da Doğuşu ve Gelişimi”, “Ahilik Ahlakının Kaynağı Fütüvvet”, “Ahiliğin Kaynakları”, “Ahilikte Törenler”, “Ahilikte Mertebeler”, “Ahilikte Eğitim”, “Ahilik-Askerlik-Spor”, “Ahiliğin Sosyal Hayattan Çekilmesi”, “Anadolu’da Ahilik Kaynaklı Kurumlar/Gelenekler” ve “Ahilik Günümüz İçin Ne İfade Eder?” başlıkları altında Ahilik çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alınır.

Eserin “Sonuç Yerine” başlığı altında Ahilik hakkında genel bir değerlendirme yapıldıktan sonra, eserin hazırlanması sırasında faydalanılan kaynakların listesi verilir. 131 sayfadan oluşan eserin on üç sayfası Ahi Evran’ın Kırşehir’deki heykeli, türbesi, sancağı ve Ahilik geleneklerinden şed kuşatma töreninin fotoğraflarına ayrılmıştır.

Kitabın genişletilmiş ikinci baskısı, “Ahilik ve Tasavvuf” ve “Ahilik ve Kırşehir” başlıklarının da eklenmesiyle Kırşehir Valiliği tarafından gerçekleştirilir. Kitabın üçüncü baskısı da 2011 yılında yapılır.

34- KÖKSAL, M. Fatih, *Ana Kaynaklarıyla Türk Ahiliği (Ahilik, Fütüvvet Yazıları)*, İstanbul: Doğu Kütüphanesi Yayınları, 2015.

2015 yılında yayımlanan eser, “Ön Söz” ve iki bölümden oluşmaktadır.

İlk bölümde toplam on bir adet makale yer almaktadır. Bunlardan dokuz tanesi M. Fatih Köksal tarafından muhtelif dergi ve bildiri kitaplarında yayımlanan makalelerdir. Diğer ikisi ise ilk kez bu eserde yayımlanan “Ahi Evran’dan Bahseden İki Fütüvvetnâme ve Ahi Evran’a Dair Yeni Bilgiler” ve “Ahi Evran’a ‘Evran’ Adının Verilmesine Dair Yazılı Kaynaklardaki Rivayetler” başlıklı yazılardır. Ön Söz’de de açıklandığı üzere, makalelerin tamamındaki kaynakların yazma eserler olması, kitabın başlığındaki “Ana Kaynaklarıyla” ibaresiyle perçinlenmiştir.

Kitabın “Ahilik Üzerine Türkiye’de Yapılan İlk Çalışmalar” başlığını taşıyan ikinci kısmı ise harf inkılabından önce Arap harfleriyle yayımlanan Ahilik konulu on beş makalenin günümüz alfabesine aktarılmasıyla oluşturulmuştur. Bu bölümde Muallim Cevdet’in altı, Şinasi İlhan’ın beş makalesinin yanında Hasan Fehmi, Ahmed Tevhîd, Halîl Edhem ve Köprülüzâde Mehmed Fuad’ın birer makaleleri yer almaktadır. Eser, içerisindeki tüm makalelerin yazımında yararlanılan kaynakların verildiği “Genel Kaynakça”yla sona ermektedir.

35- KÖKSAL, M. Fatih, Orhan KURTOĞLU, Hasan KARAKÖSE ve Özer ŞENÖDEYİCİ, *Kırşehir Müzesi'ndeki Ahilik Belgeleri/Ahi Şecerenâmeleri, Beratlar, Vakfiyeler*, Kırşehir: Kırşehir Valiliği Yayınları, 2008.

2008 yılında yayımlanan eser, Kırşehir Müzesindeki Arap harfli Ahilik belgelerinin fotoğrafları, çevirileri ve sadeleştirmelerinin yer aldığı kitaptır. Kitapta altı adet Ahi şecerenamesi, üç adet vakfiye ve üç adet berat olmak üzere toplam on iki adet belge yer almaktadır. Bir Farsça şecerename ve üç Arapça vakfiye dışında kitapta verilen diğer belgeler Türkçedir.

Kitaptaki beratlar ve vakfiyeler Hasan Karaköse, 1 ve 2 numaralı şecerenameler Özer Şenödeyici, 3 ve 4 numaralı şecerenameler M. Fatih Köksal, 5 ve 6 numaralı şecerenameler de Orhan Kurtoğlu tarafından Latin harflerine aktarılmış ve sadeleştirmeleri yapılmıştır. Orijinal metnin fotoğrafı, çevirisi ve sadeleştirmesinin bir arada verilmesi okuyucu için büyük bir kolaylık sağlamıştır. 181 sayfadan oluşan eser, Ahilik konusuna eğilen araştırmacılar için temel başvuru kaynakları arasındadır.

36- KÖKSAL, Mustafa, *Ahilik Kültürünün Dünü ve Bugünü*, Ankara: Türk Standartları Enstitüsü, 2001. [2. Baskı, İstanbul: Işık Eğitim Kültür Yayınları, 2005; 3. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2007].

2001 yılında yayımlanan kitap dönemin Kırşehir Belediye Başkanı Halim Çakır tarafından yazılan “İlk Söz” ve yazar tarafından kaleme alınan “Sunuş” yazılarıyla başlamaktadır. Kitapta daha sonra okuyucuyu asıl konuya hazırlamak amacıyla yazılmış “Giriş” bölümü yer almaktadır. Kitabın geri kalan kısmında yazar 21 üst başlık altında Ahilik teşkilatının farklı yönlerini ele almıştır. Genel itibarıyla bakıldığında kitapta işlenen konuların Ahiliğin iktisadi yönü üzerinde şekillendiği görülmektedir. Fakat konuların bölümler halinde ele alınmamış olması, konuların dağınık bir şekilde kalmasına neden olmuştur. Eserin sonunda ünlü seyyahlardan İbn-i Battuta ve Evliya Çelebi hakkında kısa bilgiler verilerek seyahatnamelerinde yer verdikleri Ahilik hakkındaki bilgilere işaret edilmektedir. Fakat bu bilgiler detaya inilmeden yüzeysel bir şekilde ele alınmıştır. X+222 sayfadan oluşan eser Mustafa Köksal tarafından yazılmış “Ahi Evran Nesliyiz” başlıklı şiir ve Kaynakça bölümüyle sona erer. Üç baskısı yapılan eserin ikinci baskısı 2005 yılında Işık Eğitim Kültür Yayınları, üçüncü baskısı da Kırşehir Belediyesi Kültür Yayınları tarafından gerçekleştirilir.

37- MARAŞ, Gökhan, *Ahi Evran*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2014. [2. Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2016].

2014 yılında yayımlanan eser, Anadolu Selçuklu Devleti'nin Moğol saldırılarıyla büyük bir darbe aldığı dönemde, Ahi Evran ve onun etrafında toplanan Türklerin Moğollara karşı giriştikleri mücadelenin anlatıldığı tarihi bir romandır. 248 sayfadan oluşan eser, Ahi Evran'ın Kırşehir'e yerleşmesinden ölümüne kadar olan süreci kapsar. Eserin ikinci baskısı Ötüken Neşriyat tarafından 2016 yılında yayımlanır.

38- MARAŞ, Gökhan, *Şeyh Edebalı*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2016.

2016 yılında yayımlanan eser, Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılma süreciyle Osmanlı Devleti'nin kuruluşu arasındaki zaman diliminde Anadolu'nun genel durumunu yansıtan tarihi bir romandır. Şeyh Edebalı'nın hayatı üzerinden şekillenen roman 270 sayfadan oluşmaktadır.

39- ODABAŞI, Zehra, *Bir Ahi Dostu: Franz Taeschner -Hayatı ve Eserleri-*, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2008.

Zehra [Göçer] Odabaşı tarafından Mikail Bayram danışmanlığında hazırlanan *Franz Taeschner'in Hayatı ve Eserleri* başlıklı yüksek lisans tezinin kitaplaştırılmış halidir. Üç bölümden oluşan eserde ilk olarak Fütüvvet, Ahilik, Osmanlı kültür ve medeniyeti gibi konular üzerine çalışmış Batılı oryantalistlerden olan Franz Taeschner'in hayatı ele alınır. Eserin ikinci bölümünde Taeschner'in kitapları ve makaleleri "Osmanlı Dönemine Kadar Türk İslam Kültürüne Dair Eserleri, Osmanlı Kültürüne Dair Eserleri, İran Kültürüne Dair Eserleri, Arap Kültürüne Dair Eserleri" başlıkları altında konularına göre ayrılarak tanıtılır. Eserin son bölümünde ise Taeschner'in Türkiye Selçukluları ve Osmanlı dönemi kültür ve medeniyeti ile İslam kültürü hakkındaki görüşleri ele alınır. Bu bölümde özellikle Franz Taeschner'in Ahilik teşkilatı, Bacıyan-ı Rum, Gaziyan-ı Rum, Mevlevilik ve fütüvvet konuları hakkındaki görüşlerine yer verilir.

Eserin Ekler bölümünde Franz Taeschner bibliyografyasına ek olarak yüksek lisans tezinde bulunmayan Taeschner'dan çeviri olarak 2007 yılında *Selçuk Üniversitesi Mevlana Araştırmaları Dergisi*'nde yayımlanan "On Üç ve On Dördüncü Yüzyıllarda Anadolu Ahiliği ve Mevlana Celaleddin Rumî ile Münasebeti" başlıklı makaleye yer verilmiştir. 85 sayfadan oluşan eserin son beş sayfası Taeschner'in çalışmalarından aktarılan belgeler ve kütüphanesindeki bazı eserlerin resimlerine ayrılmıştır.

40- ÖZTÜRK, Hüseyin (Ed.), *Ahilik Kültürü ve Meslek Ahlakı*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2019.

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesine bağlı fakülte ve yüksekokulların bütün bölümlerinde okutulmakta olan “Ahilik Kültürü ve Meslek Ahlakı” dersinde kullanılmak üzere hazırlanan kitaptır. Rektörlük tarafından kurulan komisyon üyelerinin hazırladığı eser, beş bölümden oluşmaktadır.

Eserin Ahmet Gökbel tarafından hazırlanan birinci bölümünde, Ahi Evran’ın hayatı, eserleri ve türbesi hakkında bilgiler yer almaktadır.

Rıfat İlhan Çelik tarafından hazırlanan ve “Anadolu’da Ahiliğin Ortaya Çıkışı” başlığını taşıyan ikinci bölümde, Ahi kavramı hakkında bilgi verilip Ahiliğin ortaya çıktığı dönemdeki Anadolu’nun siyasi yapısı ve Ahiliğin ortaya çıkışını hazırlayan sosyal ve kültürel sebepler ele alınmıştır.

Eserin üçüncü bölümü Fazıl Yozgat tarafından hazırlanmıştır. “Ahilik ve İktisadi Hayat” başlığını taşıyan bu bölümde, Ahiliğin iktisadi hayat üzerindeki etkileri incelenmiştir.

Ahmet Doğan tarafından hazırlanan ve “Edebiyatımızda Ahilik ve Ahi Evran” başlığını taşıyan dördüncü bölümde, Ahiliğin ve Ahi Evran’ın eski Türk edebiyatı, Türk halk edebiyatı ve yeni Türk edebiyatındaki yansımalarının izleri sürülmüştür.

Eserin beşinci bölümü ise İsa Kanik tarafından hazırlanmıştır. “Meslek ve Ahlak” başlığını taşıyan bu bölümde, ahlak ve meslek kavramlarının kapsam alanları belirlenip bu çerçevede Ahilik, meslek ahlakı ve tasavvuf ilişkisi ele alınmıştır. 249 sayfadan oluşan eserin son on yedi sayfası sözlük kısmına ayrılmıştır.

41- *Posmodern Çağda Ahilik*, (Ed. Hüsniye Örs), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2016.

2016 yılında yayımlanan eser Ahilik konusunun, farklı disiplinlerin yaklaşımları ve metodolojileriyle ele alındığı bir kitaptır. Eser “Önsöz” ve 2 bölümden oluşmaktadır.

Eserin “Ahiliğin oluşumu, Kapsamı ve Etkileri” başlığını taşıyan birinci bölümünde Kâzım Ceylan tarafından hazırlanan “Ahiliğin Oluşumu ve Etkileri”, Hüsnü Yücekaya tarafından kaleme alınan “Ahiliğin Kökenine Dair Düşünceler” ve Ayfer Şahin tarafından yazılan “Ahilik ve Bacıyân-ı Rum (Anadolu Bacıları) Teşkilatı” başlıklı çalışmalar yer almaktadır.

Eserin “Değerler Ekseninde Ahiliği Yeniden Düşünmek” başlığını taşıyan ikinci bölümünde beş farklı araştırmacının çalışmaları yer almaktadır. Bu bölümde ilk olarak Hüsnüye Örs tarafından kaleme alınan “Pazarlamada Etik Kavramının Tarihteki İlk Uygulamaları: Ahilik Sisteminde Pazarlama Etiği” başlıklı çalışma yer verilmektedir. Daha sonra da sırasıyla Ramazan Adıbelli tarafından yazılan “Ahiliğin Tüketiciler Dünyasında Bir Şansı Var mı?”, Orhan Kurtoğlu tarafından hazırlanan “Değer Eğitimi Açısından Ahilik İlke ve Uygulamaları”, Levent Bayraktar tarafından kaleme alınan “Medeniyet Felsefesi Bağlamında Ahiliği Yeniden Düşünmek” ve Fulya Bayraktar tarafından kaleme alınan “Bir İnsanlık Tahayyülünün Teşekkülü: Ahilik” başlıklı çalışmalar yer almaktadır. Eser toplam 154 sayfadan oluşmaktadır.

42- Sıtkı, *Gedikler*, Haz. Kamil Ali Gıynaş, Ankara: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2004.

Eser, Sıtkı (Sıdkî) adlı müellif tarafından yazılıp 1909 yılında Tanîn Matbaasında basılan Arap harfli eserin Kamil Ali Gıynaş tarafından Latin harflerine aktarılmış ve sadeleştirilmiş şeklidir. İki kısımdan oluşan eserin ilk bölümünde Sıtkı tarafından Arap harfleriyle yazılmış *Gedikler* adlı eserin, Latin alfabesine aktarılmış metni yer almaktadır. Eserin ikinci kısmında ise günümüz Türkçesiyle sadeleştirilmiş metni yer almaktadır. 169 sayfadan oluşan eserin son altı sayfası, kitapta geçen hukuk ve iktisatla ilgili kullanımdan düşmüş terimlerin verildiği sözlük kısmına ayrılmıştır.

43- SOYKUT, Refik H., *Ahi Evran*, Ankara, San Matbaası, 1976.

1976 yılında yayımlanan eser, Ahi Evran’ın hayat hikâyesinin ele alındığı bir monografi denemesidir. Kitap Refik Soykut tarafından yazılan bir şiirle başlamaktadır. Kitabın Giriş bölümünde Ahi Evran hakkındaki menkıbevi bilgilere yer verilmektedir. Eserin geneli incelendiğinde de Ahi Evran hakkındaki bilgilerin genel itibarıyla menkıbevi bilgilerden hareketle yazıldığı dikkat çekmektedir. Bunda eserin yayımlandığı tarihte Ahi Evran hakkında yapılmış çalışmaların kısıtlı olmasının etkisi olduğu açıktır. Fakat Mikail Bayram’ın “Şeyh Nasirü’ddin Mahmud El-Hoyi (Ahi Evran)’nin Hayatı, Çevresi ve Eserleri” başlıklı doktora tezini 1975 yılında yayımladığı düşünüldüğünde Refik Soykut’un bu çalışmadan haberi olmadığı anlaşılmaktadır. Soykut, fütüvvetnameler, menkıbeler ve çeşitli çalışmalardan hareketle Ahi Evran’ın hayatını roman türünde okuyucuya sunmaya çalışmıştır. Fakat “Bir Çift Göz Parladi Dünya İçin” diyerek başladığı metninde Ahi Evran’ın doğum yılını 1236 olarak vermektedir. Ahi Evran’ın doğum yılında olduğu gibi

kitabın içerisinde gerçeğe uymayan daha birçok bilgi yer almaktadır. Bu bağlamda Refik Soykut'un bu çalışmasını Ahi Evran'ın gerçek kişiliğinden ziyade menkıbevi kişiliğinden hareketle hazırladığını söylemek mümkündür. 159 sayfadan oluşan eser, Fikret Eşber tarafından yazılmış Refik Soykut'un biyografisiyle sona ermektedir.

44- SOYKUT, Refik H., *Emrem Yunus Ahiliği, Kültürü, Yurdu*, Ankara: Bas-Yay Matbaası, 1982.

1982 yılında yayımlanan eser, Refik Soykut'un Yunus Emre'yle ilgili kişisel araştırmaları sırasında bulunduğu bazı bilgilere yer verilen kitaptır. Kitapta Yunus Emre'nin Ahilik kültürüyle olan bağlantısı kanıtlanmaya çalışılmıştır. Bu yapılırken de Yunus Emre'nin şiirlerinden hareketle düşünce yapısı ortaya koyulmaya çalışılmış ve düşünce yapısından hareketle de Ahilik kültürüne olan ilgisi belirlenmiştir. Yazar ayrıca Amerikalı araştırmacı James B. Irwin'in Ağrı Dağı'nda Nuh'un gemisini aradığıyla ilgili bilgilere de yer vermiş ve kendisi de benzer bir çabayla Yunus Emre'nin gerçek mezarını bulmak istediğini dile getirmiştir. Yaptığı araştırmalar neticesinde de bu mezarın Kırşehir'in Sulhanlı Köyündeki Ziyarettepe mevkiinde olabileceği sonucuna ulaşmıştır. Yazar eserinde bu sonuca ulaşmasını sağlayan araştırmaları hakkında da bilgiler vermektedir. 104 sayfadan oluşan eser, Refik Soykut'un Yunus Emre'nin mezarıyla ilgili olarak bazı kurumlarla yaptığı görüşmelerin dilekçeleri ve Yunus Emre'nin mezarından alınarak "Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Paleontoloji Anabilim Dalı"nda incelenen kemiklerle ilgili raporun yer aldığı Ekler bölümüyle sona ermektedir.

45- SOYKUT, Refik H., *Esnaf Kimdir/Esnaflıkta Ahiliğe Yaklaşım*, Ankara: Esnaf Araştırma-Eğitim Merkezi Yayınları, 1978.

1978 yılında yayımlanan eser, "Esnaf ve sanatkâr kimdir ve Türk toplumunda ve ekonomisindeki yeri nedir?" sorularına cevap vermek amacıyla hazırlanmıştır. Eser Kasım Önadım tarafından yazılan "Ön Söz" ve Fehmi Genç tarafından yazılan "Sunuş" yazıları hariç toplam 6 bölümden oluşmaktadır.

Eserin "Esnaflık Konusuna Genel Bir Giriş" başlığını taşıyan birinci bölümünde Esnaf kavramı üzerinde durulur. Bu bağlamda esnaf kavramının sözlük anlamı, yasa ve yönetmeliklerdeki yeri, esnaflar arasındaki tarifi ve Kur'an-ı Kerim'in sanat ve ticarete bakışı değerlendirilir.

Eserin "Esnaflığın Etkilendiği ve Etkilediği Gelişmeler" başlığını taşıyan ikinci bölümünde esnaflığın, tarihin seyri içerisindeki gelişimi değerlendirilir.

Eserin “Türk Esnaflığında İlk Örgütlenmeler” başlığını taşıyan üçüncü bölümünde Ahiliğe zemin hazırlayan tarihi olaylar, şahıslar ve kurumlar üzerinde durulur.

Eserin “Bilimsel Ahiliğe Doğru” başlığını taşıyan dördüncü bölümünde Ahilik teşkilatının kuruluşunun altında yatan ilmi temeller üzerinde durulur. Fakat bu bölümde yazar Cacabey Medresesini bilimsel Ahiliğin kuruluş yeri olarak göstererek temeli olmayan bilgiler vermektedir. Zira yazar Ahi Evran’ın Ahilik felsefesini bu medresede şekillendirdiğini dile getirmektedir. Ahi Evran’ın 659 (M. 1261) tarihinde vefat etmiş olması ve Cacabey Medresesinin de 671 (M. 1272)’de kurulduğu göz önüne alındığında böyle bir durumun gerçekleşmiş olma ihtimalinin olmadığı görülmektedir. Bu noktada yazarın tarihi temelleri olmayan ve hiçbir kaynağa dayanmayan görüşleri de dile getirdiğini söylemek gerekir.

Eserin “Yetiştiriciyi Yetiştiren Düzendeki Bilimsel Ahiliğe” başlığını taşıyan beşinci bölümünde, Ahilik bir kavram olarak açıklandıktan sonra Ahiliğin sosyal hizmet, eğitim, askeri ve dini fonksiyonları üzerinde durulur.

Eserin “Esnaflık-Ahilik-Ekonomi” başlığını taşıyan altıncı bölümünde, Ahilik teşkilatının son dönemlerindeki bozulmalara dikkat çekilmiştir. Aynı zamanda günümüzdeki esnafın ve ekonominin sorunlarının çözümünde Ahiliğin bir model olarak kullanılabileceği önerisi getirilip bu durumun hem devlet hem de iktisatçılar tarafından göz ardı edildiği noktasında eleştiriler getirilmiştir. 112 sayfadan oluşan eser “Son Söz”, “Teşekkür” ve çeşitli kurumlarının reklamlarıyla sona ermektedir.

46- SOYKUT, Refik H., *İnsanlık Bilimi Ahilik ve Ahi Yunus Emre [Broşür]*, Kırşehir: Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürünü Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları, 1987.

Yunus Emre’nin Kırşehir Ziyaret Tepe mevkiindeki anıt mezarının 19 Nisan 1987 tarihindeki açılış töreni anısına, Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi tarafından yayımlanan kitapçıktır. 15 sayfadan oluşan kitapçık, araştırma merkezi başkanı Mustafa Karagüllü’nün açılış konuşması metniyle başlamaktadır. Kitapçıkta Refik Soykut tarafından kaleme alınmış on adet şiir ve Yunus Emre Divanı’ndan alınmış altı adet şiir bulunmaktadır.

47- SOYKUT, Refik H., *İnsanlık Bilimi Ahilik*, Ankara: Türkiye Halk Bankası Yayınları, 1980.

1980 yılında yayımlanan eser, Ahilik teşkilatı içerisindeki uygulamaların ele alındığı kitapçıktır. Kitapçıkta 1965 yılında kutlanmaya başlanan Esnaf Bayramları, Ahiliğin bazı temel ilkeleri, Ahilik-kooperatifçilik ilişkileri, Ahilik teşkilatı içerisindeki orta sandıkları ile esnaf ve devlet arasındaki ilişkiler hakkında da bilgiler verilir. 64 sayfadan oluşan kitapçık, Refik Soykut'un 1980 yılındaki Ahilik ve Esnaf Bayramı için yazdığı tebrik mektubuyla sona ermektedir.

48- SOYKUT, Refik H., *Orta Yol Ahilik*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Eğitim Yayınları, 1971, VIII+181 s.

1971 yılında yayımlanan eser, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar eski başkanı Hüsamettin Tiyaşan tarafından yazılan "Sunuş" ve Refik Soykut tarafından yazılan "Ön Söz"le başlamaktadır.

Eser, Batı'ya özenen ve kendi değerlerini görmezden gelenlerin eleştirildiği "Yaban Hayranlığı" başlıklı bir bölümle başlar. Eserin devamında Ahilik teşkilatının kurulmasına zemin hazırlayan Kırşehir merkezli oluşumlar ve Kırşehir'de yaşamış tarihi şahsiyetler hakkında bilgi verilir. Daha sonra Ahiliğin tarihi gelişimi üzerinde durulur. Eserin "Bilimsel Ahilik" başlıklı bölümünde Ahiliğin amaçları, ilkeleri ve çeşitli fonksiyonları değerlendirilir. Eserin "Ahilikte Orta Yapı Esnaf" başlıklı bölümünde Osmanlı dönemindeki esnaflık değerlendirilip bu esnafların Ahilik uygulamalarına paralel olan pratikleri üzerinde durulur. Eserin "Ahilikte Bazı Temel Görüşler" başlığını taşıyan bölümünde de Ahiliğin dünya görüşü ve işlevleri değerlendirilir. Aynı zamanda Ahiliğin esaslarının bugün de geçerli olması gerektiği tezi savunulur. 181 sayfadan oluşan eserin son 13 sayfası Franz Taeschner tarafından *Ein Mesnevi Gulshehris Auf Achi Evran* (1930) adıyla yayımlanmış *Kerâmât-ı Ahi Evran Mesnevisi*'nin fotokopisine ayrılmıştır.

49- TAESCHNER, Franz, *Gülşehris Mesnevi auf Achi Evran den Heiligen von Kirschehir und Patron der Türkischen Zünfte*, DMG, Komissionverlag Franz Steiner GmbH, Wiesbaden 1955.

Gülşehri tarafından Ahi Evran için yazılmış 167 beyitlik Kerâmât-ı Ahi Evran mesnevisidir. Taeschner tarafından yayıma hazırlanan eserde ilgili mesnevi ve Gülşehri'nin Mantıku't-Tayr adlı eseri karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Eserde Ahilik ve Ahi Evran'ın tarihi kişiliğiyle ilgili önemli bilgiler bulunmaktadır.

50- TEMUR, Eyüp, *İktisâdi ve Ahlâki Bir Kurum Ahilik*, Kırşehir: LÖM Yayınları, tarihsiz.

Eser, Eyüp Temur'un Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde "İktisâdi ve Ahlâki Bir Kurum Ahilik" başlığıyla hazırladığı lisans tezinin kitaplaştırılmış halidir. Eser "Ön Söz" ve "Giriş" bölümleri hariç 10 bölümden oluşmaktadır. Eserde genel itibariyle Ahiliğin ilkeleri, uygulamaları, pratikleri ve günümüzdeki yansımaları üzerinde durulur. Ahilik konusuna ek olarak eserin son bölümünde Kırşehir'in tarihi ve coğrafyası hakkında da bilgiler verilir. Bunun yanında son bölümde Atatürk'ün Kırşehir'e gelişi hakkında bilgi verilip Kırşehir'de yaşamış Türk büyükleri de tanıtılır. 111 sayfadan oluşan eser, Eyüp Temur'un çalışmasını hazırlarken yararlandığı kaynakların bir listesinin verildiği "Kaynakça" bölümüyle sona erer.

51- TOKGÖZ, Zübeyir, *Geçmişten Gelen Işık Ahi Evran ve Ahilik Sistemi*, Ankara: Pelin Ofset Matbaacılık, 2012.

Eser, Ahi Evran'ı ve Ahilik değerlerini çocuklara tanıtmak amacıyla hazırlanmıştır. Zübeyir Tokgöz tarafından yazılan eser, Azar Khatabakhsh tarafından çizilen resimlerle çocuklar için ilgi çekici hale getirilmeye çalışılmıştır. Yazarın kısa özgeçmişi ve eski Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan'ın yazdığı Önsöz'le başlayan eserde ilk olarak kısa bir şekilde Ahiliğin tanımı, kelime anlamı ve kurulma gerekçesi açıklanır. Daha sonra, Ahi Evran'ın hayatı hakkında bilgilere yer verilir. Eserin devamında genel itibari ile Ahiliğin fonksiyonları, törenleri, Ahilikte çarşılar, Ahilikte kadının yeri, Ahiliğin günümüzdeki kültür izleri gibi bilgilere yer verilir. Eserde ayrıca Kayseri, Konya, Ankara, Denizli ve Kırşehir gibi şehirlerin Ahilik teşkilatıyla olan ilişkileri de ele alınır. 92 sayfadan oluşan eser, çalışmada faydalanılan kaynakların verildiği kaynakçayla sona erer.

52- ULUTAN, Burhanettin, *Türkiye Bataktan Kurtarılacak ve Kalkındırılacaktır*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1994.

1994 yılında yayımlanan eser, Türkiye'nin savaşlar ve siyasi çatışmalar sebebiyle zarar gören iktisadi yapısını güçlendirebilecek çözüm önerilerinin sunulduğu kitaptır. Kitap "Ön Söz" hariç 10 bölümden oluşmaktadır.

Türkiye'nin içerisinde bulunduğu ekonomik bunalımdan kurtarılabilmesi için çözüm önerileri sunan Ulutan, eserinin beşinci, altıncı ve yedinci bölümlerinde Ahiliği bir model olarak ele alır. Bu bağlamda yazar Ahilik teşkilatının iktisadi yönü üzerine yoğunlaşarak Alman ve Japon kalkınmalarında Ahiliğin izleri olabileceğini dile getirir. Türkiye'nin kalkındırılması için de Ahiliğin model alınması gerektiğini savunur. VI+122 sayfadan oluşan eser "Dizin" bölümüyle sona erer.

53- XX. *Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meselelerinin Tartışıldığı Panel (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1984. [2. Baskı, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985].

Eser, 20. Ahilik Bayramı çerçevesinde organize edilen “20. Ahilik Bayramı Kongresi” ve “Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli”nde sunulan bildirilerin kitabıdır. 127 sayfadan oluşan eserde 20. *Ahilik Bayramı Kongresi*’nde sunulmuş on bildiri metni ve *Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli*’nde sunulmuş altı bildiri metni yer almaktadır. Eserde yer alan bildiriler, ayrı birer künye olarak bibliyografya çalışmasına dâhil edilmiştir.

54- XXI. *Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986.

Eser, Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı tarafından organize edilen 21. Ahilik Bayramı Sempozyumu’nda sunulan bildirilerin kitabıdır. 269 sayfadan oluşan eserde Fikret Güven ve Galip Demir’in Sunuş yazıları dışında yirmi beş bildiri metni bulunmaktadır.

55- YEŞİL, Rüştü, Mehmet KART ve Mustafa ASLANDEREN, *Ahilik ve Değer Eğitimi Modeli “ADEM”*, İstanbul: Çizgi Kitabevi, 2020.

2020 yılında yayımlanan eser, Mehmet Kart tarafından hazırlanan “Değerler Eğitiminde Bir Model Olarak Ahilik” ve Mustafa Aslanderen tarafından hazırlanan “Esnaf ve Sanatkârların Ahilik Değerlerine Sahiplik Düzeylerinin Değerlendirilmesi (Kırşehir Örneği)” başlıklı yüksek lisans tezleri üzerine temellendirilmiştir. Eser “Önsöz”, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü Vatan Karakaya tarafından yazılan “Takdim” ve “Sunuş” bölümleri hariç toplam 4 bölümden oluşmaktadır.

Eserin “Ahiliğin Tarihi ve Sosyokültürel Temelleri” başlığını taşıyan birinci bölümünde, eserin asıl konusuna temel oluşturmak amacıyla Ahiliğin tarihi gelişimi üzerinde durulmuştur.

Eserin “Kültür ve Medeniyet Hareketi: Ahilik Sistemi” başlığını taşıyan ikinci bölümünde, Ahiliğin sosyal yönü, askeri yönü ve eğitim yönü ele alınarak bir sistem olabilme özelliği tartışılmıştır. Bunun yanında Ahilik müessesesi içerisinde oluşturulmaya çalışılan ideal insan modeli olan Ahi tipine de değinilmiştir.

Eserin “İnsan, Değerler ve Eğitim” başlığını taşıyan üçüncü bölümünde, kitabın asıl konusunu teşkil eden değerler eğitimi ele alınmıştır. Bu bağlamda Türkiye ve Dünya’daki değerler eğitimi çalışmaları ve değerler eğitimi yaklaşımları da incelenmiştir.

Eserin “Değerler Eğitimi Modeli Olarak Ahilik” başlığını taşıyan dördüncü bölümünde, Ahilik sistemi içerisindeki değerler eğitimi uygulamalarına dikkat çekilip günümüzde de uygulanabilecek yönlerine ilişkin tespitlerde bulunulmuştur. 223 sayfadan oluşan eser Kaynakça bölümüyle sona ermektedir.

3.1.1. Kitap Bölümleri

- 56- ASLIYÜCE, Erdoğan, “Ahi Evren’e Doğru”, *Türk Dilinin Başşehri Kırşehir*, İstanbul: Yesevi Yayıncılık, 2009, 145-179.
- 57- BASINOĞLU, Etem, “Ahi Evran’ın Hikâyesi ve Fikir Mücadelesi”, *Çeşitli Yönleriyle Kırşehir*, Kırşehir: Filiz Yayınları, 1981, 34-40.
- 58- CİHAN, Avşar, “Ahi Evran”, *Kırşehir ve İlçeleri*, Ankara: Özgün Matbaacılık, 1990, 46-49.
- 59- DEMİR, Galip, “Ahilik ve Tüketici Koruma İlişkileri”, *Ahilik Kültürü Haftası: 1995 Yılı İstanbul Paneli*, İstanbul: Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yayınları, 1996, 13-24.
- 60- GÖKSU, Sadık, “Kırşehir’de Yakın Tarihte ve Günümüzde Ahilik ve ‘İkrar (Söz)’ Alıp; Şedd Kuşatma Töreni”, *Kırkambar (Ahilik Ansiklopedisi)*, İstanbul: Uranus Yayınları, 2011, 64-81.
- 61- GÜNDÜZ, Ahmet, “Ahi Evran-ı Veli Hayatı, Eserleri ve Ahilik Teşkilatı”, *Tarihi Kurum ve Şahıslarıyla Kırşehir*, Ankara: Kitap 72 Yayınları, 2019, 136-188.
- 62- GÜNDÜZ, Ahmet, “Ahi Evran-ı Velî: Hayatı ve Devri”, *Kırşehir’de Vakıflar ve Vakfiyeleri (H. 670-1335/M. 1271-1916)*, Kırşehir: Kırşehir Valiliği Yayınları, 2009, 75-80.
- 63- GÜNER, Şevket, “Kırşehir’in Yetiştirdiği Üç Büyük Değer: Ahi Evran-ı Veli, Hacı Bektaş-ı Veli, Âşık Paşa Kırşehir’in Türkü Pınarları”, *Gazeteci Şevket Güner’le Kırşehir*, Kırşehir: Akıncı Yayıncılık, 2019, 115-132.
- 64- GÜNŞEN, Ahmet, “Garib-nâme’de Ahilik İzleri”, *İlk Türkçecilerden Kırşehirli Âşık Paşa*, Kırşehir: Kırşehir Valiliği Yayınları, 2006, 88-100.

- 65- HANTAL, Hatice, “Ahi Evran”, *İlimiz Kırşehir: Kırşehir Denilince Aklımıza Gelenler Unutulmayanlar*, Ankara: Kültür Ajans Yayınları, 2015, 74-75.
- 66- İbrahim İsmail, “Ahi Evran-ı Veli”, *Türkiye'nin Sıhî-İctimâî Coğrafyası: Kırşehir Vilâyeti*, Haz. Kâmil Büyüker, Ankara: Ocak Yayınları, 2003, 17-19.
- 67- KILIÇ, Mehmet Emin, “Ahi Evran (1171-1261)”, *Selçuklu Devrinde Kırşehir*, Ankara: Kırşehir Valiliği Yayınları, tarihsiz, 132-138; “Ahilik”, 135-156.
- 68- KILIÇ, Mehmet Emin, “Ahilik”, *Selçuklu Devrinde Kırşehir*, Ankara: Kırşehir Valiliği Yayınları, tarihsiz, 135-156.
- 69- ÖNDER, Mehmet, “Ahi Dükkânları-Dükkân Levhaları”, *Kırşehir Güldestesi*, Kırşehir: Filiz Yayınları, 1976, 36-40.
- 70- ÖNDER, Mehmet, “Ahiler ve Ticaret Ahlâkı Üzerine”, *Kırşehir Güldestesi*, Kırşehir: Filiz Yayınları, 1976, 33-35.
- 71- ÖNDER, Mehmet, “Ahiliğin Getirdiği Düzen”, *Kırşehir Güldestesi*, Kırşehir: Filiz Yayınları, 1976, 30-32.
- 72- ÖNDER, Mehmet, “Sosyal ve Ekonomik Hayatın Dirlik ve Düzeni: Ahi Evran”, *Kırşehir Güldestesi*, Kırşehir: Filiz Yayınları, 1976, 25-29;
- 73- ÖZDEMİR, İbrahim, “Ahi Evran-ı Veli”, *Takvimden Seçme Yapraklar*, Ankara: Basım evi yok, 1998, 206.
- 74- ÖZÜÇETİN, Yaşar (Ed.), “Ahî Evran ve Ahîlik”, *Kırşehir (Siyasi Tarihi ve Kırşehir Tarihi Bibliyografyası)*, Ankara: Kırşehir Valiliği Yayınları, 2013, 138-148.
- 75- RUBEN, Walter, “Ahi Evran, Loncalar ve Mistik”, *İç Anadolu'da Küçük Bir Eskiçağ Şehri: Kırşehir*, (Çev. Cemal Sakallı), Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Kültür-Tarih Yayınları Serisi, 2014, 39-40.
- 76- RUBEN, Walter, “Ahi Evran'ın Kişiliği ve Miti”, *İç Anadolu'da Küçük Bir Eskiçağ Şehri: Kırşehir*, (Çev. Cemal Sakallı), Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Kültür-Tarih Yayınları Serisi, 2014, 41-43.
- 77- RUBEN, Walter, “Ahi Evran”, *İç Anadolu'da Küçük Bir Eskiçağ Şehri: Kırşehir*, (Çev. Cemal Sakallı), Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Kültür-Tarih Yayınları Serisi, 2014, 87-91.

- 78- ŞAHİN, Faruk, “Ahi Evran-1 Veli Camii-Türbe-Zaviye ve Vakfiyesi”, *Vakıf Şehri Kırşehir*, İstanbul: Kırşehir Belediyesi Yayınları, 2012, 98-125.
- 79- ŞAHİN, Hasan, “Ahi Evran”, *Geçmişten Bugüne Kırşehir*, Ankara: Sarıyıldız Basımevi, 2007, 142-145.
- 80- ŞAHİN, İlhan, “Ahi Evran Vakfiyesi ve Vakıfları”, *Tarih İçinde Kırşehir*, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2011, 75-94.
- 81- ŞAHİN, İlhan, “Ahi Evran Zaviyesine Dair Bazı Yeni Görüşler”, *Tarih İçinde Kırşehir*, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2011, 95-118.
- 82- ŞAHİN, İlhan, “Kırşehir Tarihi ve Meseleleri”, *Tarih İçinde Kırşehir*, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2011, 15-67.
- 83- ŞAHİN, İlhan, “Osmanlı Devrinde Ahi Evran Zaviyesinin Hususiyetine Dair Bazı Mülahazalar ve Vesikalar”, *Ahilik ve Esnaf, Konferanslar ve Seminer, Metinler Tartışmalar*, İstanbul: İstanbul Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği, 1986, 159-174.
- 84- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahi Evran”, *Kırşehir Büyükleri*, Ankara: San Matbaası, 1967, 20-31.
- 85- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahi Evran”, *Türk Büyükleri*, Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1960, 177-182.
- 86- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Mesleki Tarikatlar”, *Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi*, İstanbul: Türkiye Yayınevi, 1964, 207.
- 87- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahilik”, *Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi*, İstanbul: Türkiye Yayınevi, 1964, 207-252.
- 88- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahi Evran Türbesi Hakkında Tarihi Malumat”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 115-119. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 89- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahi Evran Türbesi”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 114-115. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].

- 90- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahi Evran Vakfıyesi”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 174-176. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 91- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahi Evran’ın Hakiki Şahsiyeti”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 124-126. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 92- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahi Sinan İcazetnamesi Tercümesi”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 170-173. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 93- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahiler ve Ahilik”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 126-136. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 94- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahiliğin Babailik ve Bektaşilikle Münasebeti”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 136-141. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 95- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahiliğin Merkezi”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 141-144. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 96- TARIM, Cevat Hakkı, “Beratlar”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 173-174. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 97- TARIM, Cevat Hakkı, “Ehli Tarikin Aksam ve Adabını Bildiren Fasil”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 146-148. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].

- 98- TARIM, Cevat Hakkı, “Fütüvvet ve Şartlarını Bildiren Fası”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 146-148. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 99- TARIM, Cevat Hakkı, “Fütüvvetname”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 144. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 100- TARIM, Cevat Hakkı, “İcazetname”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 170. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 101- TARIM, Cevat Hakkı, “Mahfil ve Adabını Bildiren Fası”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 148-155. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 102- TARIM, Cevat Hakkı, “Şecerename Sureti”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 158-170. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 103- TARIM, Cevat Hakkı, “Şecerename”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 157-158. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 104- TARIM, Cevat Hakkı, “Uhuvvet ve Übüvvet Erkânını Bildiren Fası”, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir: Kırşehir Vilayet Matbaası, 1938, 155-157. [2. Baskı, Kırşehir: Kırşehir Halkevi, 1958; 3. Baskı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, İstanbul: Yeniçağ Matbaası, 1948].
- 105- YILMAZ, Adnan, “Babailer ve Ahiler”, *Küçük Asya'nın Kır-şehri*, Kırşehir: Kırşehir Belediyesi Yayınları, 2006, 89-110.

3.2. TEZ ÇALIŞMALARI

106- ASLAN, Ali, *Âşık Paşa Döneminde Kırşehir'deki Dini Hayat*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Kayseri, 2015.

Ali Aslan tarafından hazırlanan tezde Âşık Paşa dönemindeki medreseler ve vakfiyeler ile Âşık Paşa'nın yazmış olduğu eserler üzerinden Kırşehir'deki tasavvufi din anlayışı ortaya koyulmaya çalışılır. Bu bağlamda Ahilik de “Âşık Paşa Dönemi ve Ahilik Teşkilatı'nın Kurulması”, “Ahilik ve Fütüvvetnâmeler” ve “Ahî Ahlâkının İslâm Ahlâkıyla Olan İlişkisi” başlıkları altında dini fonksiyonuyla ele alınır.

107- ASLANDEREN, Mustafa, *Esnaf ve Sanatkârların Ahilik Değerlerine Sahiplik Düzeyinin Değerlendirilmesi (Kırşehir Örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kırşehir, 2016.

Kırşehir özelinde “esnaf ve sanatkârların sahip olduğu Ahilik değerleri”nin düzeylerinin belirlenmesi için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmeye çalışıldığı tez çalışmasında, günümüzdeki esnaf ve sanatkârların “sosyal” ve “mesleki” hayatlarındaki eksiklikler tespit edilerek bu eksikliklerin giderilebilmesi için yapılabilecek eğitimlerin kapsamı belirlenmiştir. Tez çalışması -kitaplar bölümünde ele aldığımız- *Ahilik ve Değerler Eğitimi Modeli “ADEM”* (2020) adlı kitabın hazırlanmasına katkı sağlamıştır.

108- DEDE, Yasemin, *Kırşehir Âşıklık Geleneğinde Âşık Şemsi Yastıman*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kütahya, 2018.

Âşıklık geleneği içerisinde yetişmiş Kırşehirli bir Âşık olan Şemsi Yastıman'ın “hayatı, şahsiyeti, eserleri, şiirleri ve şiirlerinin şekilsel incelemesi” hakkında bilgi verilip şiirlerindeki halkbilimi unsurlarının tespit edilmeye çalışıldığı tez çalışmasında, Ahiliğe de özel bir bölüm ayrılmıştır. Bu bölümde Ahilik genel hatları ile ele alınıp Ahi Evran'ın hayatı hakkında bilgi verilir.

109- DEMİR, Muhsin, *Ahilik, Ahi Evran-ı Veli ve Kırşehir'de Ahilik Kutlamaları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Sivas, 2004.

Genel itibariyle Ahiliğin dini ve mistik altyapısı üzerinden şekillenen bu tez çalışması üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde Ahi Evran'ın hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilip Ahiliğin tarihi gelişimi üzerinde durulur. Çalışmanın ikinci bölümünde Ahilik teşkilatının yapısı, tasavvufi tarikatlarla ilişkisi ve Ahilik teşkilatının fonksiyonları ele alınır. Çalışmanın üçüncü bölümünde de Kırşehir'in tarihi ve coğrafi yapısı hakkında bilgi verilip Ahilik ve Kırşehir arasındaki bağ ortaya koyulmaya çalışılır. Bu bölümde, Kırşehir'de kutlanmaya başlayan Ahilik ve Esnaf Bayramları hakkında bilgi de verilir.

110- ERELİ, Hakan, *Milli Mücadelede Kırşehir*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde listelenen tez çalışması yazar tarafından erişime kapatılmıştır. Çalışmanın Ulusal Tez Merkezinde yer alan özetine göre tezin Ahilikle olan bağlantısı Kırşehir'in tarihi noktasında karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda araştırmacı Kırşehir'in tarihini ele alırken Ahilik ve Bektaşilik gibi kültür öğeleri üzerinde de durmuştur.

111- ERKEN, Veysi, *Ahilik Müessesesinde Eğitim ve Yönetim*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1986.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde listelenen çalışmanın veri tabanı üzerinde yayınlanma izni bulunmamaktadır. Ulusal Tez Merkezinin sisteminde tezin özeti de yoktur.

112- GÖKTÜRK, Gönül, *Ahilik*, Samsun: Samsun Kız Eğitim Enstitüsü, 1977.

Gönül Göktürk tarafından Samsun Kız Eğitim Enstitüsünde lisans tezi olarak hazırlanan çalışma, Kırşehir Âşık Paşa İl Halk Kütüphanesindeki kent kitaplığına ait bölümde bulunmaktadır. Siyah kalın kartonla ciltlenmiş olan tez çalışmasının kütüphaneye ait demirbaş kaydı bulunmamaktadır. Ahilik ve Esnaf Bayramları çerçevesinde düzenlenen şed kuşatma törenine ait bir fotoğrafla başlayan çalışmada genel itibariyle Ahiliğin tarihi gelişimi ile adap ve erkânı hakkındaki özlü bilgiler yer almaktadır. Kitabın sonunda yararlanılan kaynakların listesi verilmiştir fakat metinlerin içerisinde alıntıları kaynaklara bağlayan dipnot ya da kaynakça bağlaçları kullanılmamıştır. Çalışmada yalnız kaynakçanın bulunması anlamsızdır. Bilgilerin hangi kaynaklardan ve nasıl alındığının gösterilmemiş olması bir eksikliklerdir.

113- GÜZEL, Cavit, *Kırşehir'den Derlenen Efsanelerin Retorik Analizi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kırşehir, 2016.

Kırşehir'den derlenen 173 efsanenin “Retorik Analiz Metodu”yla incelendiği çalışmada, Ahi Evran’la ilgili “Evrans” başlıklı bir efsane ve “Ahi Evran-ı Veli”, “Kurbanların Ötmeyişi”, “Duvarı Yürütme” başlıklı üç menkıbe yer almaktadır.

114- KART, Mehmet, *Değerler Eğitiminde Bir Model Olarak Ahilik*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kırşehir, 2017.

Mehmet Kart tarafından hazırlanan çalışmada, Ahiliğin pratik ve uygulamaları göz önüne alınarak bir değerler eğitimi modeli kurgulanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda ilk olarak değer, insan ve eğitim modeli kavramları hakkında bilgi verildikten sonra Ahilik hakkındaki özlü bilgilere yer verilmiştir. Çalışmanın devamında Ahilik sistemi içerisindeki değerler eğitimi uygulamalarına dikkat çekilip günümüzde de uygulanabilecek yönlerine ilişkin tespitlerde bulunulmuştur. Tez çalışması 2020 yılında *Ahilik ve Değerler Eğitimi Modeli “ADEM”* başlığıyla kitaplaştırılmıştır.

115- KAYA, İrfan, *Ahi Evren ve Kırşehir'de Ahilik Üzerine Bir Din Sosyolojisi Araştırması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Kayseri, 2005.

Ahilik konusunun dini bir perspektiften ele alındığı çalışmada, Ahiliğin ortaya çıkışına zemin hazırlayan tarihi ve kültürel altyapı da değerlendirilmiştir. Daha sonra, Ahi Evran’ın hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilip Ahiliğin tanımı ve tarihçesi üzerinde durulmuştur. Çalışmanın son bölümünde Ahiliğin Kırşehir’de teşkilatlanması, Ahi Evran Zaviyesi ve türbesi hakkında bilgi verilip Ahilik teşkilatının -Kırşehir özelinde- günümüze yansıyan boyutu tespit edilmeye çalışılmıştır.

116- KILIÇ, Mehmet Emin, *XIII-XIV. Yüzyıllarda Kırşehir ve Yöresinin Siyasi, Sosyal, Kültürel ve Dini Tarihi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Ankara, 2006.

Kırşehir’in -13. ve 14. yüzyıllarda- Anadolu Selçuklu Devleti dönemindeki tarihinin ortaya koyulmaya çalışıldığı tezde dönemin sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik hayatı üzerinde belirleyici bir rol üstlenen Ahilik teşkilatı ve Ahi Evran hakkında da kısa bir bilgi verilmiştir.

117- KIRIMHAN, S. Nazan, *XIX. Yüzyılda Yaşamış Kırşehirli Açıklar ve Aşık Sait*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde listelenen çalışmanın erişim izni yazar tarafından kısıtlanmıştır. Çalışmanın Ulusal Tez Merkezinde yer alan özetine göre tezin Ahilikle olan bağlantısı Kırşehir'in -Anadolu Selçuklu ve Osmanlı dönemlerindeki- tarihi, sosyal ve edebi cephesi hakkında bilgi verilirken karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda araştırmacı Kırşehir'in tarihini ele alırken Ahilik teşkilatı hakkında da bilgi vermiştir.

118- KÖÇ, Ahmet, *Selçuklu'dan Osmanlı'ya Bir Anadolu şehri: Kırşehir (XIII-XVI. Yüzyıl)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Ankara, 2003.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde listelenen çalışma, yazar tarafından erişime kapatılmıştır. Çalışmanın Ulusal Tez Merkezinde yer alan özetine göre tezin Ahilikle olan bağlantısı Kırşehir'in tarihi noktasındadır.

119- KULECİ, Emine, *Kent Merkezinin Yenilenmesi, Kırşehir Kent Merkezinin Gelişim Sürecini Etkileyen, Merkez İş Alanlarının Gelişim ve Değişime Neden Olan Etmenlerin (Eşiklerin) Belirlenmesi ve Yenilenmesine Yönelik Bir Araştırma*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1995.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde listelenen fakat yazar tarafından erişime kısıtlanan çalışmanın özetinden anlaşıldığı kadarıyla, tezin Ahilikle olan bağlantısı Kırşehir'in Ahiliğin merkezi olduğu dönemlerdeki “zanaat, ticaret ve kültür” alanlarındaki gelişiminin tespiti noktasında kurulmuştur.

120- ONCAR, Osman, *Osmanlı Devletinin Kuruluşunda Ahiler ve Ahilik Kurumunun Rolü*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Kırşehir, 2016.

Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecine Ahilerin ne denli bir katkı sağlandığının tespit edilmeye çalışıldığı tezde, ilk olarak Ahiliğe zemin hazırlayan fütüvvet kurumu hakkında bilgi verilip Ahilik teşkilatının kuruluşuna etki eden siyasi, sosyal ve kültürel etkenler değerlendirilmiştir. Daha sonra Ahi Evran'ın hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilip Ahiliğin “dini, askeri, siyasi ve kültürel” fonksiyonları ele alınmıştır. Bunların yanında Ahilik teşkilatındaki adap ve erkânla ilgili usül ve esaslar üzerinde de

durulmuştur. Çalışmanın devamında tezin ana konusunu oluşturan “Osmanlı Devleti’nin kuruluşunda Ahilik teşkilatının rolü”ne ilişkin bulgular irdelenmiştir.

121- ÖZKÖSE, Aysun, *Koruma Kaygısı Olmayan Bir Gelişme ve Planlama Karşısında Yapısal Bütünlüğü Bozulan Eski Kent Dokularında Korunacak Alanlardaki ve Kırşehir Kent Merkezinde Anıtlar Çevresindeki Sorunların Tanımlanması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Ankara, 1987.

Kırşehir’deki eski yapılara herhangi bir koruma kaygısı duyulmadan yapılan müdahalelerin değerlendirildiği çalışmada, bu yapıların yapısal bütünlüğünün bozulmaması için “korunacak alanlar” arasına alınması gerektiğiyle ilgili önerilerde bulunulmuştur. Bu bağlamda Ahi Evran Camii hakkında bilgi verilip bu caminin “Korunacak alanlar” arasına alınması gerektiği de belirtilmiştir.

122- SEYFELİ, Mahmut, *Kırşehir Halk Edebiyatı Folklor ve Etnografyası*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kayseri, 1995.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde listelenen fakat yazar tarafından erişime kapatılan çalışmanın özetinde, Kırşehir’in tarihi ve kültürel değerlerinden bahsedilirken Ahilik teşkilatı da konu edilmiştir.

123- TAY, Lokman, *Kırşehir (Merkez) Türbeleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara, 2010.

Kırşehir’in merkezindeki türbelerin belli bir sistem çerçevesinde ele alınıp incelendiği çalışmaya “Ahi Evran Türbesi” de dâhil edilmiştir. Bu bağlamda çalışmada Ahi Evran Türbesi’nin tarihi, mimarisi ve süslemeleri hakkında bilgi verilmiştir.

3.3. SEMPOZYUMLAR

124- ABDRAHİMOV, Elmir, “Başkurtlarda Yardımlaşma Geleneği”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 647-651.

125- ACAR, Ali, “Küreselleşme Sürecinde Ahilik Kodları ve Normlarının Yeniden Değerlendirmesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir,*

- 12-13 Ekim 2004), Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 1-13.
- 126- AÇIKEL, Ali, “Osmanlı Döneminde Tokat Kazası’nda Ahiler ve Ahi Zaviyeleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1-24.
- 127- ADIBELLİ, Ramazan, “Bir İnisiyasyon Olarak Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 945-964.
- 128- AFACAN, Sabahattin, “Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Esnaf ve Sanatkâr Kesimi İçin Öngörülen Tedbirler ve Amaçlanan Hedefler”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 103-106.
- 129- AĞIRGAN, Mehmet, “Edirne Saraçlar Loncası”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 25-32.
- 130- AĞIRGAN, Özlem, “Edirne II. Beyazıt Dar’üş-şifa’sı Hekimlerinden Ahi Çelebi ve Vakıf Eserleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 33-40.
- 131- AHAGAR, Ameneh, “The Concept of Fütüvvet, and The Notion of Hero in Analytical Psychology: a Comparative Study”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 135-142.
- 132- AHMED, Soner, “Ahiliğin Bulgar Topraklarında Yayılmasına Dair Toponimik Kanıtlar”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 845-856.

- 133- AKAR, Metin, “Gülşehri’nin Feleknâmesi’nde Mi’râç ve Mucize Motifleri”, XX. *Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 65-70.
- 134- AKBAŞ, Gazme, “Ahilikte Melâmî Neşve”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 73-84.
- 135- AKBULUT, Burcu, “Ahi Zaviyelerinin Gelir Kaynaklarına Dair Bir Çalışma”, IV. *Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 179-198.
- 136- AKKAYA, Ümit Harun, “Âhiliğin Temel İlkeleri ile Bauman’ın Sosyo-Ekonomik Yaklaşımları Arasında Bir Karşılaştırma”, IV. *Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 773-788.
- 137- AKKUŞ, Metin, “Edebiyatımızda Ahi Tipi ve Esrar Dede Fütüvvetnâmesinde Ahi Tipinin Özellikleri”, I. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 15-25.
- 138- AKKUŞ, Mustafa, “Ahi Evren’in Moğol Tahakkümüne Bakışı ve Ahilerin Moğol Karşıtlığının Sebepleri”, II. *Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 325-347.
- 139- AKKUŞ, Mustafa, “Moğol Tahakkümü Döneminde Anadolu Şehirlerinin Korunmasında Ahiler”, III. *Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 613-626.
- 140- AKKUŞ, Osman, “Ahilik Teşkilatlarına Tarihi Perspektiften Bir Bakış”, I. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I,

- Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 27-41.
- 141- AKKUŞ, Osman, “Türk Toplumunda Çıracılık Eğitimi”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 2-22.
- 142- AKPINAR, Ali, “Fütüvvetin Dinî Temelleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 43-61.
- 143- AKPINAR, Hüseyin, “Fütüvvetnâmelerde Mûsikî Kültürü”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 287-294.
- 144- AKÜLLÜ, Hacer ve Derya ÇIRAKOĞLU, “Ahilik Kültürünün Gençliğe Yansımaları ve Ahiliğe Genç Bakış ‘Mudurnu Örneği’”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 191-208.
- 145- ALANDAĞLI, Murat, “XVI. Yüzyılda Rum Eyaleti ve Havalisinde Ahilik (Vakıf, Onomastik ve Sosyo-Kültürel Yönleri)”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 453-474.
- 146- Alexiev, Bojidar, “Sufi ve Seyfi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 41-48.
- 147- ALIYEVA, Metanet Azizgizi, “Ahilik Kuralları ve Türk İdeoloji Yolu (Üçgenlik Prensibinin Türk Düşünce Sistemine Yansıması)”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 49-64.
- 148- ALIYEVA, Metanet Azizgizi, “Evrensel İş Hologramının Toplumda Düzgün Yansımasına Ahi Evren’in/Evran’ın Hizmeti”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi

Evrans Üniversitesi Ahilik Kùltürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 469-484.

- 149- ALTAŐ, Dilara, “Ortaçağda Kerkük-Musul Havalisinde Ahilik ve Günümüze Etkileri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 199-210.
- 150- ALTIN, Kader ve Elif KÖMÜRÇÜ, “Bizans Lonca Teşkilatının Ahi Teşkilatı Üzerindeki Yansımaları”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 337-346.
- 151- ALTIN, Kader, “Erzincan’da İki Önemli Ahi Lideri: Ahi Nizamettin ve Ahi Ayna Bey”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 389-398.
- 152- ALTINOK, Baki Yaşa, “Ahi Evran Veli’nin Kurduğu Yabanlu Pazarı ve Yabanlu Türkmen Aşireti”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kùltürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 521-534.
- 153- ALTINOK, Baki Yaşa, “Selçuklu Ekonomisinde “Yabanlu Pazarı” ve Bu Pazar’ın Kurulmasında Ahi Evran’ın Rolü”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kùltürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 1-18.
- 154- ALTINOK, Baki Yaşa, “Yeni Vesikalar Işığında Ahi Evran Velî ve Arkadaşlarının Sürgün ve Şehit Edilmesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kùltürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 63-77.
- 155- ALTUNER, Nuran, “Manzum Bir Fütüvvetnâme”, *II. Uluslararası Ahilik Kùltürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kùltür Bakanlığı Yayınları, 1999, 23-37.

- 156- ALTUNER, Nuran, “Süleymaniye Kütüphanesinde Yazma Üç Fütüvvetname”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 79-99.
- 157- ARABACI, Selin, “Âşık Paşa’nın Garib-nâme’sinde Ahilik İzleri Taşıyan ‘Bir Hikâye’ Üzerine Ontolojik Bir İnceleme”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 103-124.
- 158- ARAS, Ahmet, “Dinlerde Çalışma Hayatı ve Teşkilatlar”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 907-926.
- 159- ARAS, Osman Nuri, “Günümüz İşletmelerinde Ortaklık Kültürünün Tesisinde Ahilik Temel İlkelerinin Yeri ve Önemi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 435-456.
- 160- ARAYANCAN, Atıcı, “Ahilik ve Nizârî İsmâilî Teşkilatları: Benzerlikler ve Farklılıkları”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 65-82.
- 161- ARICI, Kadir, “Ahi Örgütlenmesi ve Sosyal Düzenin Korunmasındaki Roller”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 83-92.
- 162- ARICI, Kadir, “Bir Sivil Toplum Kuruluşu Olarak Anadolu Ahiliği (Ahiyan-ı Rum)”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 38-48.
- 163- ARICI, Kadir, “Global Dünyada Yaşamayı Başarmak İçin Bir Anahtar Olarak Ahilik Kültürü”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13*

- Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 19-34.
- 164- ARIKAN, Refik ve Mehmet Can ÇETİN, “Bilecik ve Çevresindeki Ahi Zaviyeleri ve Ahi Teşkilatının Osmanlı Devleti’nin Kuruluşundaki Rolü”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 633-648.
- 165- ARSLAN, Hasan, “Küresel Gelişmeler Işığında Ahiliğin Günümüze Yansımaları ve Yeniden Etkin Hâle Getirilmesi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 993-1010.
- 166- ARSLAN, Mustafa, “Sabri F. Ülgener’in Dikotomik Çözümlemeci Yaklaşımında Ahilik”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 93-114.
- 167- ARSLANOĞLU, İbrahim, “Ahilikte ve Günümüzde Çıraklık Eğitimi”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 35-44.
- 168- ARSLANOĞLU, İbrahim, “Fütüvvetnameler ve Bir Fütüvvetname”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 101-118.
- 169- ASLAN, Muhammed ve Ömer ASLAN, “Sülemî’nin Kitâbü’l-Fütüvve Adlı Eserinde Kullandığı Hadisler Hakkında Bir Değerlendirme”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 543-566.
- 170- ASLAN, Namık, “Don Değişirme Motifi ve Ahi Evran’ın Yılan Donuna Girmesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 119-127.

- 171- ASQAROVA, Jannatkhon, “Fütüvvet ve Âhilik”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 227-230.
- 172- ATASOY, Murat ve Meryem ALTUN, “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Ahilik ve İş Ahlakına Yönelik Tutumlarının Araştırılması”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 475-488.
- 173- AYBAKIR, Haydar Barış, “Ahiliğin Tarihsel Olarak İncelenmesi Üzerine Bir Deneme”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 161-174.
- 174- AYCAN, Nihat, “Dille Söylenip Kalple Onaylansa da Eyleme Dönüştürülemeyen Bir Kültür Gerçeğimiz: Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 899-906.
- 175- AYDIN, Davut, “Mesleki Rehberlik ve Ahilik”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 115-124.
- 176- AYDIN, İbrahim Hakkı, “Meslek Ahlakının Temel Bir Kaynağı Olarak Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 351-362.
- 177- AYTEKİN, Barış, “Ahilik, Kadın ve Ekonomi: Hakikatten Adalete”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 137-160.
- 178- AZİZOVA, Elnure, “Meslekler Kutsaldır Erken Dönem “Kesb” Literatüründe Fütüvvet Teşekküllerine Temel Oluşturan Dinî Dinamikler”, *III. Uluslararası*

- Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 149-172.
- 179- BAL, Ali Asker, “Anadolu Tasavvuf Anlayışı Bağlamında Ahilik’in Tasvir Sanatlarındaki İzleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 125-140.
- 180- BARDAKÇI, Mehmet Necmeddin, “Ahilik Yârenlik İlişkisi ve Simav’da Yâren Geleneği”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 141-158.
- 181- BARDAKÇI, Mehmet Necmeddin, “VIII. Yüzyılda Bir Müslüman Türk Fetâ: Abdullah İbn Mübârek ve Fütüvvet Anlayışı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 735-752.
- 182- BARDAKÇI, Mehmet Necmettin, “Âşık Paşa’nın Garib-nâme’sinde Ahiliğin Esaslarından Olan Yiğitlik”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 387-402.
- 183- BAYAR, Muharrem, “Akşehir Sancağında Ahi Mahallelerinin Demografyası”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 45-82.
- 184- BAYAR, Muharrem, “Bir Aşure Keçesine Yazılmış Ahi Yusuf Sinan Tekkesi Vakfiyenamesi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 159-174.
- 185- BAYAR, Muharrem, “Bolvadin Ahi Teşkilatı ve Bir Ahi Şeceresinin Tanıtımı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 129-161.

- 186- BAYKARA, Tuncer, “Ahilik Hakkında Güzel Bir Toplantının Ardından”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 1023-1024.
- 187- BAYKARA, Tuncer, “Kırşehir Örneğinde Şehirlerde Çarşının Oluşumu veya Şehirlerdeki Esnaf Dalları”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 537-544.
- 188- BAYRAKTAR, Fulya, “Ahiliğe Felsefi Bir Bakış”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 83-88.
- 189- BAYRAKTAR, Levent, “Ahilik ve Ahlâk”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 89-94.
- 190- BAYRAM, Mikâil, “Ahi Evrân Şeyh Mahmud’un Gerçek Şahsiyetinin Tesbiti” *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 80-84.
- 191- BAYRAM, Mikâil, “Ahiliğin Bilimsel Temelleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 175-184.
- 192- BAYRAM, Mikâil, “Danişmend Oğulları Döneminde Bilim ve Ahiliğin Kuruluşuna Etkisi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 11-18.
- 193- BEKKİ, Salahaddin, “Ahiliğe Giriş Törenlerinin Bilmecelerle İlişkisi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz.

- M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 163-176.
- 194- BENLİ, Yusuf, “Ahilikte Şiflik Etkisi ve Ahiliğin Anadolu’da Alevîliğe Tesirleri Meselesine İlişkin Bazı Değerlendirmeler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 185-216.
- 195- BEYAZ, Selahattin, “Ahilikte Bütünsel Kalite İlişkisi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 927-944.
- 196- BİLGİ, Nejdet, “Manisa’da Ahilik ve Esnaf Teşkilâtı”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 49-57.
- 197- BİLGİLİ, İsmail, “Ahi Evran’ın ‘Letâifu’l-Gıyasiyye’ Eserinin Değerlendirmesi”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 343-358.
- 198- BİNOL, Ali, “Müfessirlerin Eserlerinde ‘Ahilik’ ve ‘Fütüvvet’ Anlayışı”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 105-124.
- 199- BODUR, Hüsnü Ezber, “Ahilik ve Türk Girişimcilik Kültürünün Oluşumuna Katkıları”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 58-70.
- 200- BOLAT, Ali, “Ahiliği Etkileyen Temel Bir Dinamik: Melâmet”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 79-90.
- 201- BOLAT, Mahmut, “Şer’iye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılda Antakya’da Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 177-186.

- 202- BOYDAK, Fatma Şeyma, “Fütüvvet Kavramı Bağlamında Ahilikte Debbâğlık ve Çiftçilik”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 257-274.
- 203- BOZKUŞ, Metin, “Ahilikte Mezhep Olgusu ve Ahi Evran’ın Mezhebî Görüşleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 187-199.
- 204- BOZYİĞİT, A. Esat, “Günümüz Ankara’sında Ahilikten Kalma Gelenekler”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 71-76.
- 205- BULUT, Remzi, “Ahilik Kurumunun Pomak Müslümanları Üzerindeki Etkileri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 649-658.
- 206- BURAK, Durdu Mehmet ve Nazmi ÖZÇELİK, “Ahiliğin Cumhuriyet Dönemi Meslek Eğitime Yansıması”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 201-212.
- 207- BURAK, Durdu Mehmet, “Bireyin Toplumsallaşmasında Ahiliğin Yeri ve Önemi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 755-766.
- 208- BURAK, Mehmet Durdu, “Osmanlı’daki Ahilik Kurumu ile İngiltere’deki Farmason Localarının Karşılaştırılması, Farklılıkları ve Benzerlikleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 217-232.
- 209- BÜYÜKER, Kâmil, “Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde Ahilik ile Alakalı İki Belge”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 213-221.

- 210- CAN, Ozan, “Ahilik İlkeleri İçerisinde Rekabet Hukukunun Yeri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 405-424.
- 211- CEBECİOĞLU, Ethem, “Hacı Bayram-ı Veli’nin Ahilikle İrtibatı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 217-222.
- 212- CELİL, Ferah, “Ahilik Tarikatının Azerbaycan’da İzleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 233-240.
- 213- CENGİZ, Osman, “Osmanlı Şehrinde Ahiliğin Zihniyet Kodları ve Örgütlenme Modeli”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 575-590.
- 214- CEYLAN, Adnan ve Abdullah AYKIR, “Ahilikten Ahlaki Liderliğe”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 385-404.
- 215- CEYLAN, Kazım, “Ahiliğin Osmanlı Devletinin Kuruluşundaki Etkileri”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 95-102.
- 216- CEYLAN, Kâzım, “Anadolu’da Birliğin Sağlanmasında ve Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunda Ahilerin Rolü”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 289-304.
- 217- CEYLAN, Kâzım, “Değerlendirme Konuşması”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 1031-1033.

- 218- CEYLAN, Ömür, “Fütüvvetnâme Muhtevalı Bir Manzume Şerhi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 223-247.
- 219- CEYLAN, Ömür, “Seyyid İzzî-i Mervî'nin Manzum Fütüvvetnâmesi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 241-260.
- 220- CORA, İhsan ve Kurtuluş Yılmaz GENÇ, “The Evaluation of ‘The Derbent Organization’ of The Ottoman Empire With an Organizational Management Perspective: a Historical Research”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 305-314.
- 221- CSAKİ, Eva, “Bir Macar Türkolog Gözüyle Ahilik ve Bektaşilik”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 261-266.
- 222- CUNBUR, Müjgân, “Ahilik Şer’iyye ve Sicillerinde Ahi Babaların Değiştirilmesiyle İlgili Birkaç Belge”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999,77-80.
- 223- CUNBUR, Müjgân, “Anadolu Şehirlerinin Kuruluşunda Ahilerin Yeri”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 87-94.
- 224- ÇAKMAK, Muharrem, “Ahiliğin Dinî-Tasavvufî Temelleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 249-260.
- 225- ÇALIŞKAN, Nihat ve Rüştü YEŞİL, “Evrensel Değerler Açısından Ahi Evran’ın Didaktik Anlayışı ve Türk Meslekî Eğitim Sistemine Yansımaları”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz.

M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 261-268.

- 226- ÇATAK, Âdem ve Ahmet VURAL, “Halife Nâsir Li-dînillâh ve Şihâbüddin Ömer es-Sühreverdî İkilisinin Fütüvvet Teşkilatının Gelişimindeki Rolü”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 1-12.
- 227- ÇAYLI, Murat, “Geç Orta Çağ Avrupa’sında Tüccar Loncaları”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 599-612.
- 228- ÇELİK, Ali, “Ahilik Kültürünün Kur’an ve Sünnet’ten Dayanakları [Sülemî ve Burgazi Fütüvvetnâmeleri Örneğinde]”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 91-104.
- 229- ÇELİK, Ali, “Trabzon’da Ahilik ve Ahi Evran Dede”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 81-87.
- 230- ÇELİK, Fatih, “Ahilik Teşkilatının Geçmişten Günümüze Ekonomik Hayatta Üstlendiği Roller”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 457-468.
- 231- ÇELİK, Gülfettin, “Kapanış Oturum Konuşması”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 1025-1028.
- 232- ÇELİK, Rıfat İlhan, “Ahi Evran Vakfı ve Vakfiyelerinin Tarihi Temelleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 675-686.
- 233- ÇELİK, Rıfat İlhan, “Ahiliğin Temellerinden İki Önemli Şahsiyet: Şeyh Sühreverdî ve Alâüddîn Keykubât’ın Fütüvvet Teşkilâtına Girişi”, *II. Uluslararası Ahilik*

- Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 165-177.
- 234- ÇELİK, Rıfat İlhan, “Anadolu Ahiliğinin Doğuşunda Rol Oynayan Siyasî Etkenler”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 771-780.
- 235- ÇELİK, Rıfat İlhan, “Halife Nasır Li-dinillah ve Sultan I. İzzeddin Keykavus’un Fütüvvet Teşkilatına Girişi”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 659-674.
- 236- ÇELİK, Rıfat İlhan, “Sühreverdi’nin Hayatı, Anadolu’ya Gelişi ve Sultan Alâü’ d-dîn Keykubât’a Fütüvvet Libasını Giydirmesi”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 125-136.
- 237- ÇELİK, Yılmaz, “Ahilikte Sosyal Hizmet Uygulamaları”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 801-812.
- 238- ÇETİN, Halil ve Yunus Emre ÇAKIR, “Çankırı Yâren Kültürü ve Ahîlik ile İlgisi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 739-752.
- 239- ÇETİN, İsmet, “Ahilik ve İdeal İnsan Arayışı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 269-275.
- 240- ÇETİN, İsmet, “Bir Fikir Sistemi Olarak Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 88-94.

- 241- ÇETİN, İsmet, “Fütüvvetnâmelerin Türk Epik Geleneğine Tesirleri”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 103-112.
- 242- ÇETİN, İsmet, “Ticarette Yergi ve Övgü: Esnaf Destanları Örneği”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 373-388.
- 243- ÇETİNKAYA, Sefure D. ve Ekrem ERDEM, “Ahilik ve Meslek Teşkilatları: 19. Yüzyılın Sonlarında Kayseri’ye Bağlı Köylerde Mevcut Meslek Grupları Üzerine Bir İnceleme”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 667-684.
- 244- ÇETİNTAŞ, İbrahim, “Türk-İslam Düşüncesinin Aksiyolojik İzdüşümü: Ahilik”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 267-278.
- 245- ÇİLİNGİR, Lokman, “Ahilik: Meslekî Kuruluş mu, Dinî-Kültürel Birlik mi?”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 267-272.
- 246- DARİEVA, Saida, “Ahilik ve Özbek Nakşiliği”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 807-816.
- 247- DAYI, Özkan, “Ahilik İçin Önemli Bir Eser Olan Menâkibu’l-‘Ârifin’de Adı Geçen Ahiler ve Ahilik”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 613-632.
- 248- DEMİR, Ferda, “Kırşehir Müzesi’nde Bulunan Ahilere Ait Sancak”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 175-190.

- 249- DEMİR, Galip, “Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşunda Ahilerin Rolü”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 95-112.
- 250- DEMİR, Mazlum Şahin, “Cimri Vak’âsı (1277) ve Payitaht Konya’nın Ahiler Tarafından Savunulması”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 375-386.
- 251- DEMİRBAŞ, Öncel, “Ahilik Geleneğinde Uygulanan Esasların Tasavvufi Düşüncedeki Karşılıkları”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 753-770.
- 252- DEMİRBİLEK, Salih, “Ahi Kelimesinin Kökenine Dair”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 277-283.
- 253- DEMİREL, Ömer, “Osmanlı Dönemi Sivas Ahi Zaviyeleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 285-297.
- 254- DEVECİ, Sefure, “Ahilik Teşkilatı ve Esnaf Zümreleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 711-740.
255. DİKİCİ, Recep, “Ahi Evran ve Çağdaş Bazı Meşhur Şahsiyetler”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 299-310.
- 256- DİNÇER, Aslıhan, “Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü’nde Ekonomi ile İlgili Kavramlar ve Bunlara Dilbilimsel Açından Bir Yaklaşım”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 311-322.

- 257- DİNÇER, Fatih, “Nüzhet Erman’ın Şiir Dünyası ve Şiirlerinde Ahilik Kültürünün İzleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 273-284.
- 258- DİZER, Türkan, “Anadolu’nun Türkleşmesinde Kadın Erkek Birlikteliği”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 85-102.
- 259- DOĞAN, Ahmet, “Bedr-i Dilşâd’ın Murâdnâmesinde Ahilikle İlgili Bazı Değerler”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 37-46.
- 260- DOĞAN, Hulusi, “Günümüz İşletmecileri İçin Ahilik Kültüründen Örtülü Bilginin Gelişim ve Paylaşım Örnekleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 285-306.
- 261- DOĞAN, İsmail, “Bir Sivil Toplum Kuruluşu Olarak Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 323-335.
- 262- DOĞAN, Sinan, “Eratna ve Kadı Burhaneddin Devletleri’nde Kentsel Yönetim, Kentsel Yönetimde Otorite İlişkileri ve Ahiler”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 751-772.
- 263- DÖĞÜŞ, Selahattin, “Ahilik Merkezi Kırşehir’in Türk Kültürüne Katkıları”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 561-596.
- 264- DUMAN, Tayyip, “Ahiliğin Eğitim Anlayışı ve Uygulamaları”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 181-190.

- 265- DUMAN, Tayyip, “Değerlendirme Konuşması”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 1029-1030.
- 266- DURANLI, Muvaffak, “Saha Türklerinde Şaman ve Üstlendiği Meslekî Fonksiyonlar”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 337-348.
- 267- DURBİLMEZ, Bayram, “Türk Kültüründe ve Fütüvvetnâmelerde Beş Sayısı”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 113-126.
- 268- DURBİLMEZ, Bayram, “Türk Kültüründe ve Fütüvvet-nâmelerde Dört Sayısı”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 307-328.
- 269- DURMUŞ, Mitat, “Destan Şairi Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu'nun Asya'dan Anadolu'ya Göçen Ruha ve Ahi Evren Kültürüne Bakışı”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 329-340.
- 270- DURMUŞ, Zülfikar, “Fütüvvetin Kur'anî Temelleri [Ashâb-ı Kehf Bağlamında]”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 889-904.
- 271- DÜŞKÜN, İlda, “Ahilikte İş, İş Etiği ve Günümüze Yansımaları”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 209-226.
- 272- ECER, A. Vehbi, “Anadolu'da Ahî Evran Zamanında Kültür Hayatı”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 153-156.

- 273- ED-DİK, İhsan, “Cahiliye ve İslami Dönemde Fütüvvet”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 321-342.
- 274- EKİNCİ, Yusuf, “Ahilik ve Eğitim”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 191-198.
- 275- EKİNCİ, Yusuf, “Günümüzde Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 1011-1016.
- 276- ELBİR, Bilal ve Hatice SARGIN, “Çankırı Yârenlik Kültürü ile Ahilik Arasındaki İlişkiler”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 349-357.
- 277- ELBİR, Bilâl ve Yusuf ÇOPUR, “Osmanlının Kuruluş Devrini Anlatan Romanlarda Ahilik Kültürünün Yansımaları”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 349-360.
- 278- ELİAÇIK, Muhittin, “Kırşehir’de Ahi Evren Zaviyesi Zaviyedarlığının Tağyiri Teşebbüsleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 341-348.
- 279- ELİAÇIK, Muhittin, “Seyyid Hasan Bin Seyyid Kasım’ın Kayıt ve İstinsah Ettiği ‘Kitâb-ı Fütüvvetnâme’”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 61-70.
- 280- EMECEN, Feridun M., “XVI. Asırda Manisa Esnafına Dâir Bâzı Mülâhazalar”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 203-210.

- 281- ERARI, Ferhan, “Ahilik ve Ahilik Kültürünün İktisadi Hayatımızdaki Anlam ve Önemi”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 117-124.
- 282- ERBAŞI, Ali ve Süleyman ERSÖZ, “AB Programına Uyum Çerçevesinde KOBİ’lerin Rekabet Gücü ve Kalitesindeki Artı Değerler Adına: Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 359-369.
- 283- ERDAL, Tuğçe, “Somut Olmayan Kültürel Miras Bağlamında Geleneksel Meslekler ve Ahilik”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 361-370.
- 284- ERDEM, Ekrem, “Ahiliğin Anadolu’da Faaliyete Başladığı İlk Şehirlerin Siyasi, Sosyal ve İktisadi Yapısı ve Ahiliğin Katkısı: Kayseri Üzerine Bir Değerlendirme”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbek vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 225-246.
- 285- ERDEM, Ekrem, “Anadolu Türk Medeniyetinin İnşasında Ahilik Kurumunun Sosyal ve Ekonomik Katkıları”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 19-30.
- 286- ERDEM, Ramazan, “Ahilik Sisteminin Yönetmelik Sonuçları -Bugün İçin Alınacak Dersler-”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 371-379.
- 287- ERDEN, Orhan, “Ahilik Kültürünün Endüstriyel Kalite Kontrolüne Yansımaları”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 381-397.
- 288- ERDOĞAN, Songül, “Orta Anadolu Ağızlarında Kullanılan Tahıl ve Hububat Ölçüleri ve Bunun Ahilikle İlişkisi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran

- Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 965-972.
- 289- EREN, Aysun, “Fütüvvet Geleneği ve Ahiliğin Gerekleri Çerçevesinde İdeal İnsan Tipi”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 45-72.
- 290- ERKEN, Veysi, “Ahilik Teşkilatının Vizyonu”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 125-138.
- 291- EROL, Mehmet ve Hülya ARSLAN EROL, “Gaziantep ve Kilis’te Esnaf Sahreleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 371-380.
- 292- ERSÖZ, Süleyman ve Ali ERBAŞI, “Ahi Evran-ı Veli’nin 13. yy.’daki Benchmarking Uygulamaları”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 381-392.
- 293- ESBOSIN, Ergali, “Orta Asya’da (Kazaklarda) Ahilik Geleneğinin İzleri”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 173-182.
- 294- FEVZİOĞLU, Bülent, “Ahiler: Kıbrıs Adasına Esnaflığı Taşıyan İlk Ustalarımız”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 139-156.
- 295- GEMİCİ, Nurettin, “Ahilikten Günümüze Meslek Eğitiminde Model Arayışları ve Sonuçları”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 393-444.
- 296- GENÇ, Kurtuluş Yılmaz, “Ahilik Kültürünü Ortaya Çıkaran Koşullar: 13. Yüzyılda Anadolu’nun Sosyal ve Ekonomik Yapısı”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu*

- (*Kırşehir, 27-29 Eylül 2018*) *Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 363-374.
- 297- GENÇ, Kurtuluş Yılmaz, “Orta Asya’dan Anadolu’ya Ahiliği Etkileyen Temel Dinamikler”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 427-438.
- 298- GERÇEL, Âlim, “Kayseri’de Yaşayan Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 399-406.
- 299- GIYNAŞ, Kâmil Ali, “Sıdkî Bey’in Eserine Göre Gedikler ve Gedik Kurumu”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 407-412.
- 300- GÖÇER, Zehra, “Franz Taeschner ve Ahilik Üzerine Çalışmaları”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 127-148.
- 301- GÖDE, Kemal, “Değerlendirme”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 905-908.
- 302- GÖDE, Kemal, “Selçuklu ve Eratnalı Devirlerinde (1200-1400) Kayseri’de Ahilik”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 357-363.
- 303- GÖDE, Kemal, “Selçuklular ve Beylikler Devri Anadolu’sunda Askerî-Dinî-Meslekî Kuruluşların Türk Siyasî ve Sanat Hayatındaki Rolü”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 221-226.
- 304- GÖDE, Kemal, “Yalvaç’ta Ahilik Kültürünün Günümüzdeki İzleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım

Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 685-692.

- 305- GÖKBEL, Ahmet, “Ahiliğin Sosyo-Ekonomik İşlevleri”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 149-162.
- 306- GÖKBEL, Ahmet, “Sivas’ta Ahilik Geleneği”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 413-420.
- 307- GÖKDAĞ, Bilgehan Atsız, “16. Asır Tahrir Defterlerinde Geçen ‘Ahi’ Kelimesine Adbilimsel Bir Yaklaşım”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 421-426.
- 308- GÖKSU, Sadık, “Ahilik Kurumu ve Lonca’nın Son Çağlardaki Düşüşü-Yükselişi ve Türkiye Cumhuriyeti’nde Esnaf Meselesinin Gelişmesine Giriş”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 141-152.
- 309- GÖKTÜRK, İsmail ve Mehmet YILMAZ, “Hayatın Anlam Bilgisine Dair Yahut Çağımız Ahi Kişiliği Üzerine Bir Deneme”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 427-440.
- 310- GÖNÜLLÜ, Ali Rıza, “Alanya’da Yemenicilik Zenaati”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 441-450.
- 311- GÜLENSOY, Tuncer, “Ahi mi, Akı mı?”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 451-452.

- 312- GÜLLÜLÜ, Sabahattin, “Fütüvvet ve Ahî Ahlâkı Konusunda Bâzı Düşünceler”, XXI. *Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 79-86.
- 313- GÜNAY, Necla, “Bursa’da Meslekler ve İş Kolları”, I. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 453-463.
- 314- GÜNAY, Ünver, “Dinî ve Sosyal Yönleriyle Ahilik”, II. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 163-186.
- 315- GÜNAYDIN, Yusuf Turan, “Ahmed Tevhid (Ulusoy) ve “Ankara Ahiler Hükümeti” ile İlgili Düşünceleri”, I. *Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 445-462.
- 316- GÜNAYDIN, Yusuf Turan, “Eski Türkiye’de İş Teşkilâtına Kaynak Teşkil Eden Ahilik Öncesi Oluşumlar”, III. *Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 877-888.
- 317- GÜNAYDIN, Yusuf Turan, “Muallim Cevdet’in İbni Battuta Seyahatnâmesi’ne Yazdığı Zeyl’in Ahilik Araştırmaları Bakımından Önem ve Değeri”, II. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 187-222.
- 318- GÜNDÜZ, Ahmet, “Ahilerin Anadolu Selçuklu ve Osmanlı Devri Türk Toplum Hayatında Oynadığı Roller”, II. *Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 225-246.
- 319- GÜNDÜZ, Ahmet, “Beylikler ve Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunda Ahilerin Siyasi Rolü”, I. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 465-491.

- 320- GÜNDÜZ, Ahmet, “Osmanlı Öncesi Anadolu’da Beylikler Devletler Döneminde Ahi Unvanı Taşıyan Şahıslar ve Siyasi Faaliyetleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 47-64.
- 321- GÜNEŞ, Mustafa, “Bir Ahi Olarak Ebû Hanîfe”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 627-644.
- 322- GÜNEŞ, Mustafa, “Şeyh Eşref ve Fütüvvet-nâme’si Üzerine Bir Değerlendirme”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 489-500.
- 323- GÜNGÖR, Harun, “Ahî Evren Zamanında Anadolu’nun Dinî Durumu”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 157-162.
- 324- GÜNGÖR, Harun, “Dinî Kavramlar Etrafında Oluşmuş Ticarethane Adları”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 493-498.
- 325- GÜNGÖR, Harun, “Kayseri’deki İşyerlerinde Ticaretle İlgili Dualar ve Dinî Simgeler”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 223-228.
- 326- GÜNŞEN, Ahmet, “Ahi Evran Adının Anadolu Ağızları ve Coğrafyasında Kazandığı Farklı Anlam ve Şekiller”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 229-266.
- 327- GÜNŞEN, Ahmet, “Garib-nâme’de Ahilik İzleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 499-510.

- 328- GÜNŞEN, Ahmet, “Kırşehir’de Ortak Yemek Kültürü ve Ahilik Geleneğinden Gelen Bir Ortak Yemek: Herva:Ne/Ferfene”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt III, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1425-1450.
- 329- GÜRDAL, Mehmet, “Ahilik Kültür ve Felsefesinin Meslek Etiği ve İş Ahlakı Açısından Turizm Sektörüne Uygulanabilirliği Konusunda Bir Araştırma”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 511-517.
- 330- GÜVEN, Özbay, “Geleneksel Okçuluk ve Güreş Sporunda Ahiliğin Etkileri”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 157-188.
- 331- GÜVEN, Özbay, “İstanbul Okmeydanı Tekkesi Vakfı’nın 1831 Yılı Muhasebesi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 463-470.
- 332- GÜVEN, Özbay, “Spor Ahlâkı ve Ahilik”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 267-284.
- 333- GÜZEL, Abdurrahman, “Ahiliğin Temelleri ve Önemi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 3-10.
- 334- GÜZEL, Abdurrahman, “Ahilik Sisteminde Sanat ve Ticaret Ahlâkına Kısa Bir Bakış”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 519-525.
- 335- GÜZEL, Fatih, “Halife Nasır Dönemi Fütüvvet Anlayışı ve Teşkilatı”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet

- Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 223-234.
- 336- GÜZEL, Fatih, “Nasır Li-dinillah’tan Önce Fütüvvetin Durumu”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri, III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 235-242.
- 337- GÜZELBEY, Cemil Cahit, “Bir Ahi Şeceresi”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 85-90.
- 338- GÜZELBEY, Cemil Cahit, “Bir Ahî Şeceresi”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 235-242.
- 339- HACIGÖKMEN, M. Ali, “Ahi Şecerenâmelerinin Tarihi Temeli ve Yazılış Sebepleri”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 285-296.
- 340- HACIGÖKMEN, Mehmet Ali, “XIII. Yüzyılda Anadolu’da Fütüvvet Teşkilatının Esnaf Teşkilatı (Ahi Teşkilatı) Haline Dönüşmesini Hazırlayan Faktörler”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 475-492.
- 341- HAKSEVER, Ahmet Cahid, “Şehirleşme-Medenileşme ve Ahilik: Ankara Örneği”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 27-36.
- 342- HAKSEVER, Ahmet Cahid, “Tarihten Bugüne Çorum’da Ahilik ve Ahi Zaviyeleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 471-484.

- 343- HALAÇOĞLU, Yusuf, “Ahilik ve Adana Esnaf Teşkilatı”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 197-202.
- 344- HALICI, Fevzi, “Ahilik ve Mevlevilik”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 163-170.
- 345- HAMİTOĞULLARI, Beşir, “Ahiliğin Çağdaş Türkiye Bakımından Önemi ve Değerlendirilmesi”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 123-140.
- 346- HİZMETLİ, Mustafa, “Fityanın Öncüsü Olarak Ayyarların IX. Yüzyıl Bağdad’ındaki Faaliyetleri”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 645-654.
- 347- HİZMETLİ, Mustafa, “Osmanlı Esnaf Teşkilatının Kökleri: Abbasilerde Zanaat Teşkilatı (Loncalar) Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 501-512.
- 348- HORATA, Osman, “Osmanlı Toplum Yapısının Temel Dinamikleri: Mevlevilik, Ahilik ve Bektaşilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt I, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 527-539.
- 349- HUSSEIN, Amira Samy Mahmoud ve Seyfullah KORKMAZ, “Memlûklüler Döneminde Görülen Sosyal Organizasyonlar Fütüvvet Sistemi Örneği”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 143-148.
- 350- IMMICH, Filiz Erman, “Nüzher Erman’ın Halk Haktır Adlı Kitabında Tasavvufun Geleneksel Anlatım Formunun Tekil Bir Yeniden Üretimi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 485-496.

- 351- İLHAN, Nadir, “Garib-namede Alp, Alp Eren, Ahi Kelimelerinin Kullanımı ve Kavram Alanları”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 521-538.
- 352- İNALCIK, Halil, “Ahilik, Toplum, Devlet”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 189-200.
- 353- İNANIR, Ahmet, “Şeyhülislam İbn Kemal’in Fetvalarında Ahilikle İlgili Hukuki Sorunlar ve Çözümleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 861-880.
- 354- İNANIR, Ahmet, “XVI. Yüzyıl Osmanlı Fetva Literatürüne Göre Ahilerin İşyerleriyle İlgili Karşılaştıkları Hukuki Sorunlar ve Çözümleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 65-92.
- 355- İNBAŞI, Mehmet, “Kayseri’de Ahiler ve Ahi Zâviyeleri (XV-XVI yy.)”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 541-551.
- 356- İNCİ, Salih, “XIV. Yy’da Bizans’ta Bir Keşiş Hareketi Olarak Ortaya Çıkan Palamizm ve Etkileri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 695-710.
- 357- İZETİ, Metin, “Arnavutlarda Esnaf-Tarikat İlişkisi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 497-512.
- 358- KABAKÇI, Kamil, “Küçük İşletmelerin Üretimde Kullandıkları Ham ya da Yarı Mamul Maddelerin Temin ve Tedarik Konuları”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 115-120.

- 359- KAHVECİ, İhsan, “Fütüvvetnâmelerin Dini Dayanakları -Çobanoğlu Fütüvvetnâmesi Özelinde-”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 553-563.
- 360- KAHVECİOĞLU, Recep ve Ferhat ÇETİNKAYA, “Topluma Yönelik Pazarlama Yönetim Anlayışının Ahilik Sistemiyle Örtüşen Yönleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 513-528.
- 361- KALAFAT, Yaşar, “Pir Kültü İtibariyle Ahilik Kurumu”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 857-876.
- 362- KALAFAT, Yaşar, “Türk Kültür Coğrafyasında “Mücerretlik” ve “Gökbörü” İnançlar İtibariyle Ahilik Kavramı”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 529-540.
- 363- KALLİMCİ, Hasan, “Ahilik Bilgisinin Yerelde Sahiplendirilmesi Konusunda Bir Çalışma: Denizli Ahileri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 541-558.
- 364- KANAT, Emine, “Ahilik ve Âşıklık Geleneği Arasında Benzerlikler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 559-572.
- 365- KAPLAN, Hayri, “Tarihsel Hayatı ve Görüşleri Bağlamında Ahi Evran’ın Yaz(ma)dığı Kitaplar ve Söyle(me)diği Sözler”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 71-104.
- 366- KAPTAN, Şükür Tekin, “Ahi Evran’ın Öğrettiği Meslek: Yeşilyuvada Debağat ve Ayakkabıcılık”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir,*

- 12-13 Ekim 2004), Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 565-576.
- 367- KARA, Mustafa, “Fütüvvet-Melâmet Münâsebeti”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 187-196.
- 368- KARA, Seyfullah, “Selçuklu Türkiye’si Dinî Tarihinde Tartışılan Bir Konu: Ahîlerin Sünnîliği Meselesi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 573-586.
- 369- KARAAĞAÇ, Hilmi, “Fütüvvetnâmeler Bağlamında Ahiliğin İtikâdî Temelleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 105-126.
- 370- KARADEMİR, Zafer, “Osmanlı Ahilik Kurumunun İşleyişindeki Bazı Sorunlar ve Alınan Tedbirler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 587-608.
- 371- KARAGÖZ, Betül, “Osmanlı Monokrasisi’nin “Sultanizm”den Korunmasında Ahilik Kurumunun Rolü”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 609-631.
- 372- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahilik Kültürü Haftası Kutlamalarının Dünü, Bugünü, Yarını”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Ankara, 13-15 Ekim 1993) Bildiriler*, Ankara: HAGEM Yayınları, 1993, 77-85.
- 373- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahilikte Loncalar, Günümüzde Odalar ve Farkı”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 201-202.
- 374- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Kırk Yıllık Ahilik Serüvenim”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 577-584.

- 375- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Tarihte Kırşehir’in Kültür Potansiyeli”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 263-269.
- 376- KARAKÖSE, H., “Kırşehir’de Yardımlaşma Örneği İki Vakfiye”, *I. Kırşehir Kültür Araştırmaları Bilgi Şöleni (Kırşehir, 8-10 Ekim 2003) Bildiriler*, Haz. Ahmet Günşen, Kırşehir: Kırşehir Valiliği Yayınları, 2004, 283-296.
- 377- KARAKÖSE, Hasan, “Ahi Evran Vakfı Hakkında İki Arapça Vakfiye ve Bir Berat”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 637-654.
- 378- KARAKÖSE, Hasan, “Ahilik ile İlgili Vakfiyelerin Tahlili ve Sosyal Hayatımızdaki Yeri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 843-860.
- 379- KARATAY, Halit, İsmet ÇETİN ve Doğan KAYA, “Ahilik Öğretilerinin Esnaf-Müşteri İlişkilerine Yansımaları: Ankara-Bolu-Kırşehir-Sivas Örneği”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 545-560.
- 380- KARATOP, Buket, “Tersine Lojistiğin İlk Uygulamaları: Bacıyan-ı Rum”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 881-889.
- 381- KARDAŞ, Sedat, “Ali Nihanî’nin Manzum Hacı Bektaş-ı Veli Vilayetnamesi’nde Ahi Evran ile Hacı Bektaş-ı Veli İlişkisi”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 817-836.
- 382- KARLIĞA, Bekir, “Ahilik ve Anadolu’da Çoğunluk ve Birlikte Yaşama Tecrübesi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 893-898.

- 383- KARTAL, Ahmet, “Gülşehrî'nin Mantıku't-tayr'ında Yer Alan Fütüvvetle İlgili Manzumesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005,585-595.
- 384- KARTAL, Ahmet, “Kerâmât-ı Ahi Evran Mesnevisi Üzerine Notlar”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 655-674.
- 385- KÂSİM, Nâdir, “İbn Batûta Seyahatnâmesi'ne Bağlı Olarak Nâsır Li Dinillâh Döneminde Ahi Yapılanması (el-Fütüvvet el-Ahî), Siyasi ve Sosyal Rolü-Tarihi Uzantıları”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 687-708.
- 386- KAYA, Abdullah, “Fütüvvetnâmelerin Işığında Ahi Birliklerinin Siyasî ve Askerî Yönü”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 19-36.
- 387- KAYA, Doğan, “Sivas'ta İşyeri Adlandırmaları ile İlgili Bazı Tespitler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 675-688.
- 388- KAYA, Doğan, “Türk Kültüründe Esnaf Destanları”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 131-148.
- 389- KAYA, Turhan ve Suna KORHAN, “Erzincan'da Ahi Kültürü ve Esnaf Şairler”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 597-614.
- 389- KAYMAKCI, Oğuz, Okan ÖZTUTKAN ve Dilek DEMİROCAK, “Türk Ticaret Kültürü ve Avrupa Ticaret Kültürüyle ‘Oluşum Dinamikleri’ Arasındaki Farklar”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I,

- Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 499-520.
- 390- KAZICI, Ziya, “Osmanlı İhtisâb Kanunnâmeleri ve Ahilik”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 101-108.
- 391- KENJETAY, Dosay, “Yesevî Düşüncesinde Ahiliğin Temel İlkesi Ahlaktır”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 47-60.
- 392- KESKİN, İbrahim, “XIV-XVI. Yüzyıl Kapitalizmin Ortaya Çıkışı ve Kapitalizmin İmkânı Açısından Ahilik Etiği”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 279-298.
- 393- KESKİN, Mustafa, “İbn Battuta, Eseri, Eserinde Anadolu Şehirleri ve Ahileri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 513-520.
- 394- KESKİN, Mustafa, “Osmanlı Devleti’nin Sosyal ve Ekonomik Hayatının Tanziminde Ahiliğin Oynadığı Rol”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 203-213.
- 395- KILAVUZ, M. Akif, “Ahilik Kurumunda Din ve Ahlâk Eğitimi Anlayışı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 615-628.
- 396- KIRKIL, Emin, “Ahiliğin Dinî-Mistik Boyutu”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 629-634.
- 397- KIYAK, Abdulkadir, “Toplumsal Ahlakın Temellendirilmesinde Ahi Fütüvvetnamelerindeki Örnek Şahsiyetlerin Rolü”, *IV. Uluslararası Ahilik*

- Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 1-18.
- 398- KIYAK, Abdülkadir, “İslâm’ın Yardımlaşma ve Dayanışma Prensiplerinin Sosyal Hayata Aksettirilmesinde Ahiliğin Rolü -Fütüvvetnâmeler Ekseninde-”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 767-786.
- 399- KOCA, Salim, “Ahilerin Türkiye Selçukluları Devrindeki Rollerini”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 297-312.
- 400- KOCABAŞ, İbrahim, “Çağdaş Yönetim Düşüncesi Işığında Ahilik Teşkilatı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 635-642.
- 401- KOCATÜRK, Sadettin, “Ahilik, Batı Kültür ve Politikasıyla İlişkisi”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 17-40.
- 402- KOCATÜRK, Sadettin, “Fütüvvet ve Ahilik”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 13-48.
- 403- KOÇ, Bilal, “Ticaret ve Kazanç Ahlâkının Hindistan Görünümü: Fetâvâ-yı Cihândârî ve Pazar Bahsi”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 163-178.
- 404- KOÇ, Bilal, “Türk Hanedanı’nın Delhi Pazarındaki Denge-Denetim Sistemi: Sultan Alaeddin Muhammed Halaci Örneği”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 113-130.

- 405- KONUR, Himmet, “Fütüvvet Ehli ve Kadınlar”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 275-286.
- 406- KOŞUM, Adnan, “Ahi Ticaret Hukuku ve Ahlâkının Fikhî Temelleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 363-384.
- 407- KOYUNCU, Fatih, “Güvâhî’nin Pendname’sindeki Bazı Fütüvvet Değerleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 247-258.
- 408- KÖKSAL, Hasan, “Ahilik Kurallarının Kavşak Noktası: Kıssalarımız”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 643-652.
- 409- KÖKSAL, M. Fatih, “Ahilerde Yeme-İçme ve Yemek Kültürü”, *Ahilik Uluslararası Sempozyumu “Kalite Merkezli Bir Yaşam” (Kayseri, 20-21 Eylül 2011) Bildiri Kitabı*, Kayseri: Candan Matbaacılık, 2011, 273-297.
- 410- KÖKSAL, M. Fatih, “Ahilik Kültürünün Temel Kaynaklarından Ahi Şecerenâmeleri (Konferans)”, *Ahilik Uluslararası Sempozyumu “Kalite Merkezli Bir Yaşam” (Kayseri, 20-21 Eylül 2011) Bildiri Kitabı*, Kayseri: Candan Matbaacılık, 2011, 273-297.
- 411- KÖKSAL, M. Fatih, “Kırşehir Müzesi’ndeki Ahi Şecerenâmeleri”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 313-324.
- 412- KÖKSAL, M. Fatih, “Klâsik Türk Şiirinde Ahi Evran, Ahi ve Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 653-662.

- 413- KÖKSAL, M. Fatih, “Menkabevî Kaynaklara Göre Hacı Bektaş-Ahi Evran İlişkisi”, *Güvenç Abdal Ocağı I. Uluslararası Alevilik-Bektaşilik Sempozyumu (15-17 Mayıs 2015) Bildiriler*, İstanbul: Güvenç Abdal Araştırma, Eğitim, Kültür ve Tanıtma Derneği Yayını, 2015, 44-53.
- 414- KÖKSAL, M. Fatih, “Ritüeller Açısından Ahilik-Bektaşilik Münasebeti ve Bir Bektaşî Fütüvvet-nâmesi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 689-704.
- 415- KÖKSAL, M. Fatih, “XV. Yüzyılda Yazılmış Meçhul Bir Eser: Dâ’î’nin Manzum Fütüvvetnâme’si”, *8. Uluslararası Türk Dili Kurultayı (Ankara, 22-26 Mayıs 2017) Bildiri Özetleri*, Ankara: TDK Yayını, 2017, 167.
- 416- KURT, Aynur, “Anadolu’da Bilinen İlk Türkçe Manzum Fütüvvetnâme Olan Şeyh Eşref B. Ahmed Fütüvvetnâmesinde Dinî Muhtevâ”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 149-162.
- 417- KURTOĞLU, Orhan, “Ahi Şecerenamelerine Göre Ahilik Âdâb ve Uygulamaları”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 705-718.
- 418- KUŞÇU, Dudu, “Günümüz Türk Dünyasında Ahiliğin İzleri: Gâp, Şerine, Davat”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 719-728.
- 419- KÜÇÜKDAĞ, Yusuf, “Osmanlı Döneminde Konya’da Ahilik ve Ahiler”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 214-228.
- 420- KÜÇÜKUGURLU, Murat, “Cumhuriyet’in İlk Yıllarında Erzurum’da Ahiliğe Dayalı Esnaf Teşkilatı”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 729-740.

- 421- KÜRKÇÜOĞLU, Erol, “Ortaçağ Erzurum’unda Ahilik Teşkilatı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 663-671.
- 422- KÜTÜKOĞLU, Mübahat, “Osmanlılarda Esnaf İçi Kontrol Mekanizmasının İşleyişi”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 9-16.
- 423- LAFLI, Ergün, “Ahi Birlikleri ile Bizans Loncaları Üzerine Bir Deneme”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 183-204.
- 424- MADEN, Fahri, “Kırşehir Şer’iyye Sicillerinde Ahi Evran ve Ahi Me’sud”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 325-344.
- 425- MARŞAP, Akın, “Küresel Etik İlkeler Yönetişiminde Ahi Evran”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 345-368.
- 426- MEHMET, Mustafa, “Balkanlarda (Romanya-Dobruca dahil) Ahilik Teşkilatı Hakkında Bazı Mülâhazalar”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 234-240.
- 427- MEMMEDLİ, Hülya, “Orta Çağlarda Gence Şehrinde Ahilik”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 741-746.
- 428- MEMMEDOVA, Elmira, “Nizami’nin Ahilik Bağlamında Toplumsal Görüşleri ve İmajları”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17*

Ekim 2008) Bildirileri, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 747-762.

- 429- MERCAN, Nuray ve Emine OYUR, “Ahilik ve Ahlaki Olgunluk İlişkisi ve Ampirik Bir Araştırma”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 799-820.
- 430- MIKOV, Lyubomir, “Bulgaristan Bektaşi ve Kızılbaşları (Alevileri) ile Anadolu Ahilerine Has Kültür Gelenekleri Arasında Paraleller”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 763-778.
- 431- MIKOV, Lyubomir, “Ahiliğin Bulgaristan’daki Esnafların Teşkilâtları ve Faaliyetleri Üzerindeki Etkisi”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 438-445.
- 432- MUKADDEM, Alırıza, “Farsça ve Arapça Kaynaklara Göre Ahi Evren Veli’nin Doğduğu Şehir Hoy”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 779-794.
- 433- MUSALI, Namiq, “İbn Bezzaz’ın “Safvet Üs-Safa” Adlı Eserinde Azerbaycan Ahiliği”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 795-810.
- 434- MUSALI, Namiq, “XIII-XVI. Yüzyıllarda Azerbaycan’ın Siyasi Hayatında Ahilerin Rolü”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 549-562.
- 435- MUSALI, Vüsale, “Tezkirelere Göre Türk Esnaf Tarihi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 811-822.

- 436- NACAFLI, Tofig, “Sovyet Tarihçiliğinde Ahiliğin Araştırılması Hakkında”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 823-832.
- 437- NAS, Emine ve Gülizar ALTUN, “Kırşehir İli Çeyiz Kültürü Çerçevesinde Gelişen Halk El Sanatlarının Günümüzdeki Profili”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt III, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1259-1278.
- 438- NEMLİOĞLU, Candan, “Amasya, Gümüş Bucağı’nda Ahi Teşkilatı ve Eserleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 833-844.
- 439- OCAK, Ahmet Yaşar, “Oğlu Elvan Çelebi’ye Göre Mutasavvıf Âşık Paşa”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 75-79.
- 440- OCAK, Ahmet Yaşar, “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunda Ahilik ve Şeyh Edebalı: Problematik Açından Bir Sorgulama”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 241-247.
- 441- ODABAŞI, Zehra, “Anadolu Selçuklu Döneminde Bir Kültür Şehri: Kırşehir”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt III, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1493-1506.
- 442- OKUMUŞ, Ejder, “Evliya Çelebi’nin Seyahatnâme’sinde Ahilik”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 211-224.
- 443- ORHANER, Berkay, “Ahilik ve Kurumsal Sorumluluk”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz.

- Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 3-20.
- 444- ÖCAL, Mustafa, “Ahilerden Günümüze Esnaf Ahlâkı ve Çıracak Yetiştirme Yöntemi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 199-224.
- 445- ÖCALAN, Hasan Basri, “Bursa’da Ahi Zaviyeleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 673-684.
- 446- ÖGER, Âdem, “Uygur Türklerinde Fütüvvet Kültürü Fütüvvet-nâmeler ve Ahilik Teşkilatına Etkileri”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 13-26.
- 447- ÖĞÜT EKER, Gülin, “İletişimde Yüklendiği Fonksiyonla Türk Kültürü İçinde Esnaf Dükkânlarındaki Levhalarda Ahilik Gelenekleri”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 113-116.
- 448- ÖNDER, Mehmet, “Mevlâna’nın Ahi Dostları ve Mevlevî-Ahi İlişkileri”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 248-251.
- 449- ÖNTUĞ, Murat, “Osmanlı Döneminde Balıkesir Şehrindeki Ahi Müesseseleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 719-138.
- 450- ÖZARSLAN, Selim, “İbn-i Battuta Seyahatnamesinde Ahilik”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 741-750.
- 451- ÖZAYDIN, Murat, “Fütüvvet ve Fütüvvet Ahlâkı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih

Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 685-712.

- 452- ÖZCAN, Hasan, “Esnaf ve Sanatkârın Tanımı ve Ekonomik Yapılardaki Konumu Üzerine Öneriler Esnaf ve Sanatkâr Sicilinin Esnaf ve Sanatkarlara Sağladığı Yararlar”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 121-127.
- 453- ÖZDAL, Ahmet N., “Ayyârûn vs. Ahdâs vs. Ahilik -Üç Farklı Tip Mesleki Örgütlenmenin Karşılaştırılması”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 93-104.
- 454- ÖZDAMARLAR, Kadir, “Kahramanmaraş’ta Ahilik Teşkilâtının Uzantıları”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 713-729.
- 455- ÖZDARICI, Öznur, “Ahmet Hamdi Tanpınar’da İktisadî Zihniyet Meselesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 731-737.
- 456- ÖZDARICI, Öznur, “Ahmet Mithat Efendi’nin Romanlarında Esnaf Zihniyeti”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 845-854.
- 457- ÖZDEMİR, Erdem, “Ahiliğin Bir Kolu Olan Yaran Geleneğinin Müzik Yönünden İncelenmesi ve Arap Verme Töreni”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 855-864.
- 458- ÖZDEMİR, Sema, “Muhyiddin İbnü’l-Arabî ve Ekberi Ekolde Bir Ahlâk Meselesi Olarak Fütüvvet Kavramı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 837-844.

- 459- ÖZDEMİR, Şuayıp, Ömer TORLAK ve Erkan ERDEMİR, “21. Yüzyıl Başlarında Türkiye’de İş Ahlakının Kaynakları: Bir Alan Araştırması”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 865-884.
- 460- ÖZDEMİR, Vahit, Ali Emrah KURTULAN ve Burhan DEMİRDAŞ, “Tellalların Ahilik Teşkilatına Kabul Edilmemesinin Zihniyet Temelleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 789-800.
- 461- ÖZDEN, Ömer ve Abdurrahman ZEYNAL, “Erzurum’da Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 693-706.
- 462- ÖZEN, Kutlu, “Sivas Yöresinde Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 252-262.
- 463- ÖZGEN, Gülhan, “Ahilik Geleneği ve Osmanlı Devletinden Günümüze İşçilerin Çalışma Koşulları”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 263-269.
- 464- ÖZGEN, Gülhan, “Günümüz İşçilerinin Çalışma Koşulları”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 91-94.
- 465- ÖZKAN, Mustafa, “Ahilikteki Çalışma, Kazanma ve Tüketim Ahlakının Oluşmasında Hadislerin Etkisi”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 655-662.
- 466- ÖZKAYA, Remzi, “Ahilikten Günümüze Çıraklık Eğitimi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 247-277.

- 467- ÖZKÖSE, Kadir, “Ahiliğin Tasavvufî Boyutu”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 739-749.
- 468- ÖZKÖSE, Kadir, “On Üçüncü Yüzyıl Mağribi’nde Ahilik Örneği Bir Fütüvvet Teşkilatı Olarak Salihyye Tarikatı”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 347-356.
- 469- ÖZKÖSE, Kadir, “Tasavvuf Dönemi Mertepelerinden Nişabur Ekolünün Fütüvvet Anlayışı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 399-410.
- 470- ÖZTÜRK, Fatma, Özlem KAYA ve Seda GEDİK, “Geçmişten Günümüze Ahilikte Zenaat-Sanat ve Ticaret İlişkileri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 425-434.
- 471- Mustafa, “Selçuklu-Osmanlı Merkezî Otoritesinin İktisadî Kontrol Aracı Olarak Ahilik”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 369-378.
- 472- ÖZTÜRK, Mürsel, “Fars Edebiyatında Fütüvvetnameler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 885-898.
- 473- ÖZTÜRK, Yusuf Kemal ve Selami Sedat AKGÖZ, “Anadolu Kadınlar Birliği (Bacıyan-ı Rum) Modelinden, Yeni Nesil Kadın Kooperatiflerine, Ahilik Felsefesinin İzleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 833-842.
- 474- PAMUK, Bilgehan, “XVI ve XVII. Asırlarda Erzurum’da Ahilik ve Esnaf Teşkilâtı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim*

- 2004), Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 751-773.
- 475- PAPATYA, Gürcan, Nurhan PAPATYA ve Buğra HAMŞIOĞLU, “Ahilik Modern İşletmecilik Düşüncesini Ne Kadar Karşılama Zorundadır?: -Etik Bir Tartışmanın Emik Düzlemi-”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 485-498.
- 476- PEKOLCAY, Necla, “İslâmî Türk Edebiyatı Metinlerinde Ahi Kelimesinin Yeri”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 73-78.
- 477- PERŞEMBE, Erkan, “Günümüz Türk Toplumunda Meslek Ahlâkını Geliştirmede Ahilik Kültürünün Önemi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 775-784.
- 478- PIRLANTA, İsmail, “Bir Fütüvvet Buyruktusu Işığında Halife Nasır Dönemi Fütüvvet Anlayışı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 359-372.
- 479- RIHTİM, Mehmet, “Azerbaycan Tasavvuf Tarihinde Ahilik ve Ahiler”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 629-646.
- 480- SAKA, Abdülkerim, “Tarihî Süreçte Toplumun Sosyo-Ekonomik Hayatına Yön Veren Bir Sistem: Ahilik”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 231-237.
- 481- SANCAKLI, Saffet, “Ahi Ahlâkının Oluşumunda Hz. Peygamber Hadislerinin Rolü ve Etkisi”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 899-928.

- 482- SANTUR, Alparslan, “Açık Hava Müzeleri İçerisinde Ahilik ve Esnaf Kültürü”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 270-276.
- 483- SANTUR, Alparslan, “Ahilik ve Sağlık”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 929-946.
- 484- SARIKAYA, M. Saffet, “Fütüvvetname-i Cafer Sadık Hakkında Bazı Değerlendirmeler”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 379-400.
- 485- SARIKAYA, Mehmet Saffet, “Ahiliğin Kaynaklarından Erken Dönem Kesb/Kazanç Edebiyatı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 791-806.
- 486- SARIKAYA, Mehmet Saffet, “Türk Dini Tarihinde Fütüvvetnamelerin Yeri ve Önemi”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 403-420.
- 487- SARIKAYA, Saffet, “Esnaf Teşkilatı ve Fütüvvetnamelere Yönelik Eleştiriler (Nisâbu'l-İntisâb Örneğinde)”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 947-962.
- 488- SARILAR, Turan, “Ahiliğin Çağımızdaki Uygulaması Nasıl Olur?”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 101-102.
- 489- SARITAŞ, Kâmil, “Ahlak Felsefesi Açısından Fütüvvet Düşüncesine Dair Genel Değerlendirmeler”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 411-426.

- 490- SAVAŞ, Rıza, “Ahiliğin Hz. Muhammed Devrindeki Temelleri”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 781-790.
- 491- SAVAŞ, Rıza, “Erzurum’da Bir Ahî: El-fetâ Ahî Toman”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 687-694.
- 492- SEVER, Mustafa, “Kutadgu Bilig’te Ahilik Değerleriyle Paralel İlkeler”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 663-678.
- 493- SEVER, Mustafa, “Küreselleşme Sürecinde Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 785-790.
- 494- SEYFELİ, Erol, “Kırşehir’de Ahilik Ahiliğin Ahlâk ve Gençlik Üzerine Etkileri, Günümüze Yansımaları”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 791-800.
- 495- SEYFELİ, Mahmut, “Ahi Evran Velî ile İlgili Kırşehir’de Anlatılan Efsane ve Menkabeler”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 801-820.
- 496- SEYFELİ, Mahmut, “Kırşehir Gelenek ve Göreneklerinde Ahiliğin İzleri”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 611-626.
- 497- SEYHAN, Ahmet Emin, “Ebu’l-Hasan el-Harakânî’nin Fütüvvet Anlayışının Ahilik Değerlerinin Oluşumuna Katkısı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 37-64.

- 498- SHAHJOUEI, Mohammadamin, “Others’ Reception in Turco-Islamic Tradition: Ibn Battuta’s Description of Anatolian Akhiya, As a Case Study”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 443-452.
- 499- , Mohammadamin, “Persian Books of Chivalry (Futuvvet-name) and Their Moral Messages to Contemporary Human Life”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 533-542.
- 500- SHAHJOUEİ, Mohammadamin, “‘Levels of Meaning’ As One of The Basic of The Ikhwan Al-Safa’s Akhism”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 127-136.
- 501- SİPAHİOĞLU, Oya, “17. Yüzyılda Bursa’da Dokuma Loncası ve Dokumacı Kadınlar”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 821-832.
- 502- SOYKUT, Refik H., “Ahî Evran Hakkında İki Bildirinin Anatomisi”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 171-186.
- 503- SOYKUT, Refik H., “Tarihte Esnaflık ve Ahilik”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 97-100.
- 504- SOYKUT, Refik H., “Türk Esnaf Tôresinin Kaynağı-Ahilik”, *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, IV. Cilt: Gelenek Görenek ve İnançlar*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1982, 463-468.
- 505- SOYSAL, Abdullah, Mehmet TAN ve Sedat ALICI, “Ahilik Geleneğinin Günümüz İşletmelerine Yansıması: Kilis Küçük Sanayi Sitesi İşletmeleri Örneği”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 975-992.

- 506- SOYSALDI, İhsan, “Fütüvvet ve Ahilik Ekseninde Günümüze Bir Bakış”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 821-828.
- 507- SROUR, Mashhour Al-habazi, “The Role of Fetwa in The Crusades”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 447-474.
- 508- SÜLEYMANOVA, Naile, “Ahiliğin Kültür Coğrafyasında Hoy”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 657-666.
- 509- SÜLEYMANOVA, Naile, “Ahilikle İlgilenen Rus Şarkiyatçıları”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 709-722.
- 510- ŞAHİN, Ayfer ve İrem DEMİRBAŞ, “Öğretmen Adaylarının Ahilik Değerleriyle İlgili Zihinsel İmgeleri (Ahi Evran Üniversitesi Örneği)”, *I. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu (Antalya, 24-26 Nisan 2017) Tam Metin Bildiri Kitabı*, Bartın: Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği Yayınları, 2017, 39-47.
- 511- ŞAHİN, Ayfer, “Ahi Evran Üniversitesi Öğrencilerinin Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Algıları”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 597-610.
- 512- ŞAHİN, İbrahim, “Orhan Pamuk’un ‘Cevdet Bey ve Oğulları’ Adlı Romanında Esnaf Zihniyeti”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 829-836.
- 513- ŞAHİN, İlhan, “Kırşehir Tarihinin Bazı Meselelerine Dair”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 277-283.

- 514- ŞAHİN, İlhan, “Osmanlı Devrinde Kırşehir’in Sosyal ve Demografik Tarihi (1485-1584)”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 227-234.
- 515- ŞAHİN, İlhan, “Şeyh Süleyman-ı Tükmâni Zâviyesinin Vakıflarına Dair”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 57-64.
- 516- ŞAHİN, Mehmet, “Ahlâk, İktisat ve Ahilik”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 71-74.
- 517- ŞAHİN, Mehmet, “İş Ahlâkının İktisadî Gelişmedeki Önemi Üzerine Bir Deneme”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 109-122.
- 518- ŞAHİN, Mustafa, “Serbedârî Hareketinin Ortaya Çıkması ve Gelişmesinde Fütüvvet Teşkilâtının Rolü”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 679-686.
- 519- ŞAVK, Serkan, “Geç Ortaçağ Haberleşme Tarihi Açısından Ahi Tekkeleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 963-974.
- 520- ŞEKER, Mehmet, “Alplıktan Fütüvvete/Fütüvvetten Ahîliğe”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 493-504.
- 521- ŞEKER, Mehmet, “Fütüvvetnâmeler ve Ahîlik -Burgâzî Fütüvvet-nâmesine Göre-”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 837-850.

- 522- ŞEKER, Mehmet, “Fütüvvet-nâmelerde Ehl-i Beyt”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 401-410.
- 523- ŞEKER, Mehmet, “Kapanış ve Değerlendirme Konuşması”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 1019-1022.
- 524- ŞEKER, Mehmet, “Kültür Coğrafyamızda Ahilik”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 31-38.
- 525- ŞEKER, Mehmet, “Türk Tarihinin Kaynağı Olarak Fütüvvet-nâmeler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 975-982.
- 526- ŞENÖDEYİCİ, Özer, “Maneviyatın Somut Göstergesi Olarak Ahilikte Şed”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 983-990.
- 527- ŞEYBAN, Lütfi, “Endülüs Çarşı-Pazar Düzeni ve Selçuklu-Osmanlı Geleneğiyle Mukayesesi”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 707-718.
- 528- ŞİHIYEVA, Seadet, “Hurufilik Edebiyatı ve Tarihinde Ahilikle Kesişen Makamlar”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 991-1033.
- 529- ŞİMŞEK, Osman, “Ahiliğin Sosyolojisi mi? Ahiliğin İctimaiyatı mı?”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbek vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 591-612.

- 530- TABAKOĞLU, Ahmet, “Ahiliğin Türk Esnaf Ahlâkına Tesirleri”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 411-444.
- 531- TABAKOĞLU, Ahmet, “Sosyal ve İktisadi Yönleriyle Ahilik”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 41-56.
- 532- TABAKOĞLU, Ahmet, “Sosyal ve İktisadî Yönleriyle Ahilik”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 49-72.
- 533- TANYILDIZ, Ahmet, “Yezdân-Şinâht’ın Şekil ve İçerik Özellikleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1033-1048.
- 534- TAŞDELEN, H. Musa, “Ahiliğin Güncellenmesi ve Farklı Kapitalizmler”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 41-46.
- 535- TAŞĞIN, Ahmet, “Fütüvvetname’nin Hülasası Olarak Şeyh Safî Buyruğu: Bir Metnin Sürekliliğinden Koparılp Boşlukta Bırakılması”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 65-78.
- 536- TAT, Hüsamettin, “Ahilik ve Denizli Tarihinde Ahiler”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 851-858.
- 537- TATLILIOĞLU, Kasım, “Bir Kavram Olarak Ahilik: Sosyal Psikolojik Bir Yaklaşım”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 149-164.

- 538- TAWFEQ, Naznaz, “Irak Erbil Yöresinde Fütüvvet Kavramı ve Önemi”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 723-734.
- 539- TEKİN, Mustafa, “Bir Sosyal Kontrol Aracı Olarak Ahilik ve Toplumsal Dinamikleri”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 859-876.
- 540- TEZCAN, Mahmut, “Ahilik Çerçevesinde Oluşan Türk Kültürünün Temel Taşları”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 284-288.
- 541- TOK, Fatih, “Sülemî’nin Kitabı’l-Fütüvve’sinde Ortaya Koyduğu İnsan-Allah İlişkinin Ayetlerle Temellendirilmesi”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 243-256.
- 542- TOK, Vedat Ali, “Ahilik Prensipleri Açısından Risâle-i Bey’ u Şirâ”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 877-884.
- 543- TOPAL, Nevzat, “Niğde ve Çevresinde Ahilik ve Ahi Kurumları (XIII-XVI. Yüzyıl)”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 563-574.
- 544- TORUN, Ali, “Fütüvvet Teşkilâtının Anadolu’daki Yapılanması”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 445-454.
- 545- TORUN, Ali, “Türk Edebiyatında Türkçe Fütüvvet-nâmeler Üzerine Değerlendirme”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 105-112.

- 546- TÖKEL, Dursun Ali, “İbn-i Batuta Seyahatnamesi ve Evliya Çelebi Seyahatnamesi’nin İstanbul Bölümüne Göre Ahiler ve Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 885-897.
- 547- TÖZLUYURT, Mehmet, “Fütüvvetnamelerde Nübüvvet Anlayışı”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 505-520.
- 548- TUFANTOZ, Abdurrahim, “Orta Asya Türk Kültürünün Anadolu ve Balkanlar’da Yansımaları”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 899-908.
- 549- TURAN, Refik, “Ahiliğin Tarihî Fonksiyonu”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 281-288.
- 550- TURHAN, Muhammed, “Toplam Kalite Yönetiminin Temel İlkeleri Bağlamında Ahilik Teşkilatı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 909-920.
- 551- TÜRKER KÜYEL, Mubahat, “Fârâbî ve Yûsuf Has Hâcib’in “Fityan” ve “Ahîlik” Ahlâkında Katkıları Olmuş mudur?”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 229-233.
- 552- TÜRKMEN, Fikret ve Mehmet TEMİZKAN, “Şamanizmden Günümüze Temel Değerlerimiz ve Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 921-930.
- 553- TÜRKMEN, Mustafa Nuri, “Ahilik Anlayışının XVIII. Yüzyılda Gedik Sistemindeki Yansımaları”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 315-324.

- 554- TÜRKYILMAZ, Murat, “Yalnız Kalmış Bir Kümbet ve Ahi Emir Ahmet”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1049-1056.
- 555- TÜYSÜZ, Cem, “Bir Civanmerd Ebü'l-Hasan el-Harakânî ve ‘Risâle der Tarîk-i Edhemiyye ve Kulâh-i Çâr Terk’ Adlı Risalesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 931-938.
- 556- TÜZER, İbrahim, “Anlamlı Çalışma Alanı Olarak Ahilik ve ‘Dönemeçte’ Romanının Fakir Halit’i”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 939-950.
- 557- UÇKUN, Rabia, “Gagauz Halk Kültüründe Yer Alan Meslek Adları ve Kullanımı”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 951-963.
- 558- UĞUR, Ahmet, “Osmanlı Siyaset-nâmelerine Göre Düzendeki Bozukluğun Sebepleri (Bilhassa Esnaf ve Sanatkâr Yönünden)”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 211-220.
- 559- ULUTAN, Burhan, “Ahiliğin Ekonomik Önemi”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 247-262.
- 560- USLUCAN, Fikret, “Sepetçioğlu’nun Kilit, Anahtar, Kapı Üçlemesinde Ahiliğin Kuruluşu ve Faaliyetleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1057-1072.
- 561- USMONOV, İbrohim, “Orta Asya’da Fütüvvet”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 209-330.

- 562- ÜLGEN, Aygün, “Ahi Evran Zaviyesi ve Türbesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 965-970.
- 563- ÜLGEN, Erol, “Kırşehirli Şairlerin Dilinde Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 971-998.
- 564- ÜNYAY AÇIKGÖZ, Fatma, “Osmanlı Saray Şenliklerinde Esnafın Padişahlara Sunduğu Armağanlar”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 259-266.
- 565- VEREN, Ergün, “Dede Korkut Kitabı’nda Ahiliğin İzleri”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 205-216.
- 566- YAKICI, Ali, “Günümüz Ticaret Etiğinin Oluşmasında Fütüvvetnâmelerden Yararlanma Yöntemleri”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 289-294.
- 567- YAKUPOĞLU, Cevdet, “Selçuklular, Çobanoğulları, Candaroğulları ve Erken Osmanlı Döneminde Kastamonu Çevresinde Ahiler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1079-1088.
- 568- YALIM, Güler, “Küçük İşletmeler”, *XX. Ahilik Bayramı Kongresi (Kırşehir, 1-2 Eylül 1984) Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkârların Sosyo-Ekonomik Meseleleri Paneli (Kırşehir, 1 Eylül 1984) Tebliğleri*, Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Yayınları, 1985, 107-114.
- 569- YALKIN, Suat, “TESK’in Ahilik Kültürü Haftası Kutlama Etkinlikleri ve Çağdaş Ahilik Uygulamalarından Eğitim Çalışmalarımız”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 295-314.

- 570- YAMAN, Bahattin, “Saray Sanat Esnafı: Ehl-i Hiref”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1089-1116
- 571- YAŞAR, Hüseyin, “Fütüvvetin Kur’anî Temelleri [Sülemî Örneği]”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 295-306.
- 572- YAVUZ, Kemal, “Gülşehrî’nin Ahi Bişr Hikâyesi”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 999-1010.
- 573- YELMEN, Hasan, “Ahilik ve Dericilik”, *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 243-246.
- 574- YELMEN, Hasan, “Bir Türk Yaşayış Tarzı Olan Ahilik *XXI. Ahilik Bayramı Türk Kültürü ve Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985) Tebliğleri*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 1986, 95-100.
- 575- YELTEN, Muharrem, “Gülşehrî’de Tüicaret Fikri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt III, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1651-1662.
- 576- YEŞİL, Rüştü, “Mesleki Değerler Eğitimi Perspektifinde Ahilik Sistemi ‘Tespitler-Tahliller’”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1117-1134.
- 577- YETİŞ, Kâzım, “Devlet Ana Romanının Kurgusunda Ahiliğin Yeri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1135-1142.
- 578- YILDIRIM, Ahmet, “Fütüvvetnamelere Göre Ahilik Geleneğinde Hadis Kültürü”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008)*

- Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1143-1162.
- 579- YILDIRIM, Işıl Pınar, “Eşref b. Ahmed’in Fütüvvet-nâmesi’nde Ahi Evran”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 1011-1021.
- 580- YILDIRIM, Rıza, “Bir Ahi İcâzetnâmesi Üzerine”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 137-148.
- 581- YILDIRIM, Seyfi, “Osmanlı Devleti’nin Son Döneminde Esnaf ve Millî İktisat Politikası”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1163-1174.
- 582- YILDIZ, Harun, “Hacı Bektaş Vilâyetnâmesi’nde Ahi Evran”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 1023-1042.
- 583- YILMAZ, Adnan, “Düzensizliğin İçerisinde Dirlik ve Düzenlik Adamı Olarak Ahi Evren ve Ahilik”, *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2004)*, Cilt II, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2005, 1043-1076.
- 584- YILMAZ, İbrahim, “Eski Arap Şiirlerinde ve Günümüzde Fütüvvet”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 307-320.
- 585- YILMAZ, İbrahim, “Filistinli Yazar Gassân Kenefânî’nin Romanlarında Ahilik (Ahiliğin Yeniden Doğuşu)”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt I, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 299-308.

- 586- YILMAZ, Mehmet, “Moğol İstilasında Ahilik Teşkilatının Sosyo-Ekonomik Faaliyetleri”, *IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 27-29 Eylül 2018) Bildiriler Kitabı*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel vd., Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2019, 421-430.
- 587- YILMAZ, Mehmet, “Necip Mahfuz’un ‘Ezilenler’ Romanında Kadim Bir Sosyal Grubun İzleri: Harâfişler”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 521-532.
- 588- YILMAZ, Ozan, “Farsça Fütüvvetnamelerden Hareketle Esnaf Pîrleri ve Fütüvvet Âdâbı Üzerine Bir Değerlendirme”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1175-1194.
- 589- YİĞİT, İlker, “Ahiliğe Farklı Bir Bakış: XVI. Yüzyıl Türkiye’inde Ahi Adlı Yerleşmeler ve Zaviyeler”, *Ahiliğe Genç Bakışlar Makale Yarışması ve Sempozyumu (Kırşehir, 21 Eylül 2012) Bildirileri*, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 21-44.
- 590- YOLOĞLU, Güllü, “Azerbaycan’da Ahilik ve Devlet Politikasında Rolü”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1195-1206.
- 591- YÖRÜK, Doğan, “XV. Yüzyılda Karaman Topraklarında Ahiler ve Ahilere Ait İzler”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1207-1228.
- 592- YÜCEKAYA, Hüsnü, “Ahi Birliklerinin İktisadî Bağımsızlığa Katkıları”, *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir, 12-13 Ekim 2006) Bildirileri*, Haz. M. Fatih Köksal, Ankara: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 2007, 455-471.
- 593- YÜCEL, Ayşe, “Ahilikte Eğitim ve Amaçları”, *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu (Kırşehir, 13-15 Ekim 1999) Bildirileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, 315-320.

- 594- , Hasan, “Ahi Kitabeleri”, *I. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu (Kırşehir, 15-17 Ekim 2008) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Erksin Güleç vd., Ankara: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, 2011, 1229-1254.
- 595- YÜKSEL, Muhammed Bahaeddin, “Temel Dinamikleri Açısından Fütüvvet ve Ahiliğin Kur’ânî Referansları”, *III. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (5-7 Ekim 2017) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Ahmet Gökbel ve Ahmet Doğan, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yayınları, 2018, 567-598.
- 596- ZORLU, Kürşad, Meryem DÜĞER ve Filiz Özlem ÇETİNKAYA, “Toplumsal Sorunların Çözümüne Yönelik Olarak Ahilik ve Sosyal Girişimcilik Kavramlarının Karşılaştırılması”, *II. Uluslararası Ahilik Sempozyumu (Kırşehir, 19-20 Eylül 2012) Bildirileri*, Cilt II, Haz. Kâzım Ceylan, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2012, 787-798.

3.4. MAKALELER VE DİĞER YAYINLAR

- 597- “O, Hep 39 Yaşında... Ahi Baba Mustafa Karagüllü’nün Ahilik Yolunda Harcadığı Örnek Bir Yaşam”, *Kırşehir’in Günışığı*, (15), Eylül 2005, 2-8.
- 598- “Yaşayan İnsan Hazinesi: Mustafa Karagüllü”, *Anadolu’nun Parlayan Yıldızı Kırşehir*, 7 (8), Mart 2016, 72-75.
- 599- AKAN, H. Hasan, “Ahi Evran [Şiir]”, *Kırşehir Gazetesi*, 2 (344), 14 Eylül 1982.
- 600- AKGÜL, Deniz, “Ahilik Kültüründeki Etik İlkelerin Günümüz İşletmelerine Yansımaları: Kırşehir İli Örneği”, *Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 2017, 8-26.
- 601- ALPARGU, Mehmet, “Kırşehir’in Kültür Potansiyeli”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (17-18), Kasım-Aralık 1987, 6.
- 602- ALTINOK, Baki Yaşa, “Ahi Evran’a ve Yaşadığı Döneme İlişkin Notlar”, *Kırşehir’in Günışığı*, (22), Haziran-Temmuz 2006, 8-10.
- 603- ARDIÇ, Aslıhan, “Ahilik [Şiir]”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, V (27-28-29), Eylül-Ekim-Kasım 1988, 10.
- 604- ARISAN, A. Galip, “Ahi Evran’ın Manevi Coğrafyası”, *Kırşehir Gazetesi*, 5 (1083), 29 Ekim 1985.

- 605- ARISAN, A. Galip, “Ahilik Nedir?”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V, Ekim 1987, 28-30.
- 606- ARISAN, A. Galip, “Azerbaycan Urumiye Ahiliğinin Kırşehir Kültüründeki Bilinmeyen Güçleri”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V, Ekim 1987, 22-23.
- 607- ARISAN, A. Galip, “Osmanlı Dönemi Türkiye Ahiliği Etnografyası II: Ahi Tasavvuf Felsefesinde İlk Dokunan Kumaş ve İlk Giyilen Elbisenin Menkıbesi”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V, Ekim 1987, 2-3.
- 608- ARISAN, A. Galip, “Osmanlı Dönemi Türkiye Ahiliği Etnografyası Üzerinde Tanıklı Bir Araştırma”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (13-14), Nisan-Mayıs 1987, 9-12.
- 609- ARISAN, A. Galip, “XIII. Yy. Kırşehir Tasavvuf Edebiyatında Küçük Hikâyeler: Akıllı Bilgi”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (13-14), Nisan-Mayıs 1987, 13.
- 610- ARISAN, Canan, “Türkiye Ahiliğinde Mevlevi Fütüvveti Müessesesi”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (21-22), Mart-Nisan 1988, 6-8.
- 611- ARSEVEN, Veysel, “Kırşehir’de Yerlere Atfedilen İnanışlar: 4. Ahi Evran Mahallesi”, *Türk Folklor Araştırmaları*, (147), Ekim 1961, 2534.
- 612- ARSEVEN, Veysel, “Obrukkaya Ahi Evren Mahallesi I”, *Türk Folklor Araştırmaları*, (146), Eylül 1961, 2503.
- 613- ARSEVEN, Veysel, “Obrukkaya Ahi Evren Mahallesi II”, *Türk Folklor Araştırmaları*, (147), Ekim 1961, 2534.
- 614- ASLAN, Cengiz, “Kırşehir Ahi Alperenleri ve Türk Kültür Bütünü”, 3 Ağustos 2015. Erişim: <https://www.ulkucudunya.com/index.php?page=haber-detay&kod=10736> [E.T: 20.03.2020].
- 615- ASLAN, Ensar, “Ahi Örgütlerinden Urfa Sıra Gecesine Uzanan Bir Kültür Geleneği”, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (1), 2014, 5-15.
- 616- ASLANDEREN, Mustafa ve Rüştü YEŞİL, “Esnaf ve Sanatkârların Ahilik Değerlerine Sahiplik Düzeylerinin Değerlendirilmesi”, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 2016, 383-400.

- 617- Âşık Boyacı [Esat Hüseyin CANITEZ], “Ahi Evran Destanı [Şiir]”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 8 (41), Nisan 1992, 16.
- 618- Âşık Boyacı [Esat Hüseyin CANITEZ], “Ahi Yolu [şiir]”, *Ahi Edebiyatı*, I (1), 1 Mart 1982, 5.
- 619- ATILGAN, Mehmet, “Hacı Bektaş, Ahi Baba ve Bazılarına Dersler”, *Kırşehir'in Günışığı*, (15), Eylül 2005, 9.
- 620- ATILGAN, Mehmet, “Hacıbektaş, Ahi Baba ve Bazılarına Dersler”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 9 (43), Kasım 1993, 37.
- 621- ATİK, Kayhan, “Ahilik Teşkilatı ve Türkler Üzerindeki Etkileri”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2004, 1-19.
- 622- BEKKİ, Salahaddin ve Enis YALÇIN, “Bazı Fütüvvetnameler ve Şecerenameler Işığında Hz. Ali”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırmaları Dergisi*, (90), 2019, 25-46.
- 623- CEYHAN, Âdem, “Vahdetî'nin Sad-kelime-i Hazret-i Murtazâ Tercümesi”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2004, 21-68.
- 624- CUNBUR, Müjgân, “Kırşehir Uluları”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, Ocak 1982, 14.
- 625- ÇALIŞKAN, Yaşar, “Ahi Evran-ı Veli”, *Anadolu'nun Parlayan Yıldızı Kırşehir*, 1 (2), 2010, 6-7.
- 626- ÇAMDAMAK, Fikret, “Ahiler ve 507 Sayılı Kanun”, *Filiz (Kırşehir)*, (51), 31 Ekim 1972, 1-2.
- 627- ÇELİK, Rifat İlhan, “Ahi Evran Vakfı ve Vakfiyelerinin Sosyo-Kültürel Açından Değerlendirilmesi”, *Vakıflar Dergisi*, (50), 2018, 9-22.
- 628- ÇETİN, Ümmügülüm, “Ahilik [Şiir]”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (17-18), Kasım-Aralık 1987, 21.
- 629- ÇOBAN, Mustafa, “Değerler Eğitimi ve Ahilik İlkeleri”, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (1), 2018, 87-102.
- 630- DEMİR, Galip, “Ahilik ve Yükselen Değerler”, *Görüş*, (46), Ocak 2001, 76-82.

- 631- DEMİR, Galip, “Geçmişten Günümüze Ahilik ve Tüketici Koruma İlişkisi”, *Standart*, 32 (374), 1993, 14-15.
- 632- DEMİR, Galip, “İş Ahlakı ve Ahilik”, *Standart*, 39 (467), 2000, 64-73.
- 633- DEMİR, Süleyman, “Ortaçağda Anadolu’da Halkın Birlik ve Bütünlüğünü Sağlayan Kurum: ‘Ahilik’”, *Mimar ve Mühendis*, (72), 2013, 44-48.
- 634- DEMİR, Süleyman, “Ortaçağda Anadolu’da Halkın Birlik ve Bütünlüğünü Sağlayan Kurum: ‘Ahilik’”, *Ayraç*, (59-60), 2014, 16-21.
- 635- DİNÇ, Cuma Ali, “Kırşehir’de Çıraklık Eğitimi”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (44), Ocak 1995, 7-8.
- 636- DURBİLMEZ, Bayram, “Türk Kültüründe ve Fütüvvetnamelerde ‘Üç’ Sayısı”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 1-22.
- 637- ERGÜN, Nihat, “Ahilik: 800 Yıldır Kendi Felsefesini Yaşatıyor [Röportaj]”, *Anadolu’nun Parlayan Yıldızı Kırşehir*, 1 (2), 2010, 12-15.
- 638- ERGÜZEL, M. Mehdi, “Ahilik ve Esnaf Bayramı Üzerine Açıklama”, *Türk Edebiyatı*, (143), 1985, 65-66.
- 639- ERKEN, Veysi, “Ahilik Teşkilâtının Vizyonu ve Misyonu”, *Kepenik*, (24), 2009, 30-31.
- 640- ERKEN, Veysi, “Yerel Yönetimde Ahilik”, *Kamu’da Sosyal Politika*, III (9), 2009, 55-59.
- 641- GÖDEK, Yurdanur, “Ahilik ve Günümüz Koşullarında Esnaf”, *Bozkırın Sesi*, 1 (2), 2015, 53.
- 642- GÖKALP, Haluk, “Ahi Evran-ı Velî’nin Menkıbevî Kişiliği”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 23-38.
- 643- GÖKTÜRK, Mehmet, “Kırşehir’de Ahi Evran Zaviyesi ve Türbesi”, *Kırkkültür*, (8), 2006, 18-21.
- 644- GÜNAYDIN, Yusuf Turan, “Ahi Evran ve Ahilik, M. Fatih Köksal”, *Hece*, XI (125), 2007, 157-159.
- 645- GÜNAYDIN, Yusuf Turan, “Ahilik Kültürünün Bilimsel Yansıması: I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu”, *Kırşehir’in Günışığı*, (6), Aralık 2004, 29.

- 646- GÜNAYDIN, Yusuf Turan, “Meslek Gazetesinde Yayınlanmış Ahilik Konulu Yazı Dizisi”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 39-56.
- 647- GÜNDÜZ, Ali, “Ahi Marşı [Şiir]”, *Kırşehir Günlük Siyasi Gazete*, 1 (92), 18 Ağustos 1981.
- 648- GÜNŞEN, Ahmet, “Ahilik, Ahi Evran ve Kırşehir”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 9 (43), Kasım 1993, 15-16.
- 649- GÜNŞEN, Ahmet, “Anadolu’nun Türkleşmesi Sürecinde Ahilik Teşkilatının Yeri ve Önemi”, *Türk Yurdu*, 18 (126), 1998, 43-47.
- 650- GÜNŞEN, Ahmet, “Türk Kültür Tarihi İçinde Kırşehir, Ahilik ve Ahi Evran”, *Ahi*, I (1), Ocak 1994, 4-5.
- 651- GÜRBÜZ, Adnan, “Ankara’da Bir Ahi Cumhuriyeti”, *Kırşehir’in Günışığı*, (4), Ekim 2004, 6-7.
- 652- GÜRSES, Cahit, “Belediye ve Ahilik Felsefesi”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 8 (41), Nisan 1992, 5-7.
- 653- İVGİN, Hayrettin, “Esnaf Bayramı ve Ahilik Sempozyumu”, *Türk Folkloru*, II (16), 1980, 25-26.
- 654- KAHVECİ, İhsan, “I. Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu’ndan İzlenimler”, *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7 (11), 2005, 257-264.
- 655- KALE, Bülent, “Kırşehir, Ahiler, Abdallar, Türküler”, *Atlas*, (153), 2005, 102-116.
- 656- KARACA, Hatice, “Ana Kaynaklarıyla Türk Ahiliği Üzerine”, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2) 1, 2015, 91-92.
- 657- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahi Teşkilatında Üretici ve Tüketici Koruma Sistemleri”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (45), Kasım 1995, 9-10.
- 658- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahilik İlkeleri Çağımızın İşbaşı Mesleki Eğitimi İçinde”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V, Ekim 1987, 17-18.
- 659- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahilik Kültürü Haftası Kutlamalarının Dünü, Bugünü, Yarını”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (44), Ocak 1995, 16-20.

- 660- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahilik Kültürü Haftası, Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlamaları Üzerine”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 9 (43), Kasım 1993, 4-5.
- 661- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Ahilik ve Tüketici Hakları”, *Standard Ekonomik ve Teknik Dergi*, 47 (550), 2008, 52-55.
- 662- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Esnaf ve Sanatkâr Derneklerine Çağrı”, *Ahi Edebiyatı*, I (1), 1982, 13.
- 663- KARAGÜLLÜ, Mustafa, “Kırşehir ve Turizm”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (45), Ocak 1995, 24-26.
- 664- KART, Mehmet ve Nihat ÇALIŞKAN, “Ahilik ve İletişim: Nitel Bir Çalışma”, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (1), 2019, 93-111.
- 665- KARTAL, Ahmet, “Şeyh Baba Yusuf’un Uhuvette İlgili Manzumesi”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2004, 69-78.
- 666- KAYA, Davut, “‘Ahi Baba’ Mustafa Karagüllü”, *Bozkırın Sesi*, 1 (2), 2015, 36.
- 667- KAYA, Hüsamettin, “3308 İle Çağdaş Mesleki Teknik Eğitim’e Doğru”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V, Ekim 1987, 11-12.
- 668- KAYA, Hüsamettin, “Ahi’likten 2089’a [Yazı Dizisi]”, *Kırşehir Günlük Siyasi Gazete*, 3 (717), 16 Ocak 1984 ve 3 (737), 8 Şubat 1984 arası. (Pazar günleri hariç toplam 21 gün çıkmıştır.)
- 669- KAYA, Mustafa, “Ahi Baba Mustafa Karagüllü”, *Nevşehir Kültür ve Tarih Araştırmaları*, 6 (14), Mart 2011, 3-8.
- 670- KAYA, Yıldırım, “Ahilik ve Sendikalar”, *Bozkırın Sesi*, 1 (2), 2015, 37.
- 671- KELEŞ, Dilek, “Ahilik Kültürü’nden Günümüze Yansımalar”, *Ahi Evran Aktüel*, (1), Haziran-Aralık 2011, 20-23.
- 672- KERİMOĞLU, Kenan, “Ahilik Kültürü Haftası Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlamalarının İlimiz Açısından Önemi”, *Kırşehir’in Günışığı*, (3), Eylül 2004, 22-23.
- 673- KILIÇ, Hasan, “Pîr-i Zenaatkâr ve Esnaf Ahi Evran-ı Velî”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (45), Kasım 1995, 18-19.

- 674- KIRPIK, Güray, “Tarihî Gelişim İçinde Ahilik ve Lonca Müessesesi, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2004, 79-92.
- 675- KOÇULU, Havva, “Masaldan Gerçeğe Ahi Evran [Hikâye]”, *Ahi Evran Aktüel*, (6), Ocak-Haziran 2014, 54-57.
- 676- KOLBAŞI, Ahmet, “Türk Kültür Turizmi Açısından Ahilik”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 57-68.
- 677- KÖKSAL, M. Fatih ve Kamil Ali GIYNAŞ, “Bir Bektaşî Fütüvvet-nâmesi”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 18 (59), 2011, 403-422.
- 678- KÖKSAL, M. Fatih, “Ahi Evran’ın Menkabevî Hayatına Dair Bilinmeyen Bir Eser: ‘Menâkıb-ı Ahî Cihân-ı Nasreddîn Ahi Evran’”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 19 (62), 2012, 83-108.
- 679- KÖKSAL, M. Fatih, “Ahilik Yeni Dünya Düzenine Neler Söyler?”, *Dünden Bugüne Vakıflar*, (3), 2005, 25-27.
- 680- KÖKSAL, M. Fatih, “Ankâ-yı Maşrık’a Göre Hacı Bektaş ve Ahi Evran’ın Osmanlı Devleti’nin Kuruluşundaki Rollerini”, *Turkish Studies (Ahmet Topaloğlu Armağanı)*, 9 (9), 2014, 59-79.
- 681- KÖKSAL, M. Fatih, “Ayin, Erkan ve Adap Benzerlikleri Açısından Ahilik-Bektaşilik Münasebeti”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Dergisi*, 17 (55), 2010, 55-70.
- 682- KÖKSAL, M. Fatih, “Ünlü Tabip Amasyalı Sabuncuoğlu Şerafeddin’in Bilinmeyen Bir Eseri (mi?): Fütüvvet-nâme”, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (36), 2014, 227-248.
- 683- KÖKVER, Zafer, “Hünkâr Hacı Bektaş Velî ve Ahi Evran”, *Bozkırın Sesi*, 1 (2), 2015, 50-52.
- 684- KÜÇÜK, Hasan, “(Anadolu İnsanınin Ruh ve Mânâsile Bütünleşen) Ahilik”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (21-22), Mart-Nisan 1988, 2-5.
- 685- KÜÇÜK, Hasan, “Anadolu İnsanınin Ruh ve Mânâsiyle Bütünleşen Ahilik”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (21-22), 1988, 2-5.
- 686- MADEN, Fahri, “Kırşehir Şer’iyye Sicillerinde Ahi Evran ve Ahi Mesud Zaviyeleri”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (76), 2015, 133-146.

- 687- MARŞAP, Akın, “Ahi Evran-ı Veli ve Evrensel İş Etiğinde Yeni Gelişmeler”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 69-90.
- 688- MERHAN, Aziz, “Ahi Evran ve Şair Gülşehri”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2004, 93-103.
- 689- ÖZATA, Musa ve Emine ŞENER, “Esnaf ve Sanatkârların Ahilik Değerlerine Sahip Olma Durumlarının Bazı Değişkenler Açısından Belirlenmesi: Kırşehir Örneği”, *Business and Economics Research Journal*, 10 (4), 2019, 945-958.
- 690- ÖZÇELİK, İsmail, “Bir Kültür Beldesi Kırşehir”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (21-22), Mart-Nisan 1988, 9-11.
- 691- SAĞLIK, Şaban, “Kemal Tahir’e Göre Ahilik ve Ahiler”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 91-124.
- 692- SEYFELİ, Erol, “Ahilikte Gençlik Teşkilatı”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 8 (42), Aralık 1992, 25-26.
- 693- SEYFELİ, Erol, “Sosyo-Ekonomik ve Askeri Bir Güç Olan Ahilik”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 9 (43), Kasım 1993, 16-18.
- 694- SOYKUT, Ahi [Refik H. Soykut], “Fütüvvet”, *Ahi Edebiyatı*, I (2), 1 Mayıs 1982, 13.
- 695- SOYKUT, Ahi [Refik H. SOYKUT], “Kırşehir ve Ahilik [Yazı Dizisi]”, *Kırşehir Gazetesi*, 2 (335), 3 Eylül 1982 ve 2 (418), 27 Kasım 1982 arası. (3 Eylül’den 27 Kasım’a kadar aralıklarla çıkmıştır.)
- 696- SOYKUT, Ahi Refik [Refik H. Soykut], “Ahi Evran Gerçeği ve Kırşehir’de İlk Ahi Vakıfları”, *Ahilik Yolu*, (126), 1997, 14-15.
- 697- SOYKUT, Refik H., “Ahi Evran, Hacıbektâş, Âşık Paşa ve Cacabey Gibi Türk Uluları Yanında Yunus Emre de Kırşehir’de mi Yatıyor?”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, Ocak 1982, 4.
- 698- SOYKUT, Refik H., “Ahilik Askerlik”, *Doruk*, 1 (1), 1976, 32-34.
- 699- SOYKUT, Refik H., “Ahilik ve Görülmeyen Askerler”, *Ahilik Yolu*, (83), 1993, 34.
- 700- SOYKUT, Refik H., “Ahilik-İnsanlık-Türklük”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 8 (41), Nisan 1992, 28-31.
- 701- SOYKUT, Refik H., “Fütüvvet”, *Ahi Edebiyatı*, I (1), 1982, 4.

- 702- SOYKUT, Refik H., “İnsanlık Bilimi Ahilik ve Ahi Evran”, *Karınca*, 58 (670), 1992, 41-43.
- 703- SOYKUT, Refik H., “İşletmecilikte Disiplin ve Ahlak”, *Ahilik Yolu*, (77), Temmuz 1992.
- 704- SOYKUT, Refik H., “Kooperatif Ortakları ve Ahilik”, *Kooperatifçilik Dergisi*, (27), Ekim-Aralık 1970.
- 705- SOYKUT, Refik H., “Kul Yunus’da Ahilik [Şiir]”, *Karınca*, 51 (586), 1985, 16.
- 706- SOYKUT, Refik H., “Mutlu Yolda Ahilik [Şiir]”, *Karınca*, 51 (586), 1985, 10.
- 707- SOYKUT, Refik H., “Orta Yol Ahilik”, *Ankara Ticaret Odası Dergisi*, Eylül-Ekim 1972, 51-53.
- 708- SOYKUT, Refik H., “Tarihte Esnaf ve Ahilik”, *Karınca*, 50 (575), 1984, 10-13.
- 709- SOYKUT, Refik H., “Türk Vakıf Kültüründe Ahilik ve İlk Ahi Vakıfları”, *Ahilik Yolu*, (125), 1996, 12-14.
- 710- SÜRMEİLİ, İlyas, “Ahi Araştırma Enstitüsü İstiyoruz”, *Millet Gazetesi*, 4 (546), 7 Eylül 1981.
- 711- SÜRMEİLİ, İlyas, “Ahi Evran [Şiir]”, *Millet Gazetesi*, 1 Eylül 1980.
- 712- SÜRMEİLİ, İlyas, “Ahilik ve Kırşehir -5-”, *Millet Gazetesi*, 4 (547), 8 Eylül 1981.
- 713- SÜRMEİLİ, İlyas, “Kırşehir’de Ahilik ve Ahi Evran”, *Kırşehir Günlük Siyasi Gazete*, 1 (101), 4 Eylül 1981.
- 714- SÜRMEİLİ, İlyas, “Kırşehir’li Büyük İnsanlar -3- Ahi Evran”, *Millet Gazetesi*, 4 (458), 14 Nisan 1981.
- 715- SÜRMEİLİ, İlyas, “Kırşehir’li Büyük İnsanlar -4- Ahi Evran”, *Millet Gazetesi*, 4 (459), 15 Nisan 1981.
- 716- ŞAHİN, Ayfer ve İrem DEMİRBAŞ, “Öğretmen Adaylarının Ahiliğe İlişkin Metaforları”, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 2017, 811-829.
- 717- ŞAHİN, Ayfer ve İrem DEMİRBAŞ, “Öğretmen Adaylarının Esnafların Sahip Oldukları Ahilik Değerleriyle İlgili Görüşleri (Kırşehir İli Örneği)”, *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8 (28), 2017, CLVI-CLXXVI.

- 718- ŞAHİN, Ayfer, “Bacıyân-ı Rûm’dan Günümüze Türk Kadını”, *Bozkırın Sesi*, 5 (13), Ocak 2019, 8-9.
- 719- ŞAHİN, Ayfer, “Nevşehir Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran Üniversitesi Öğrencilerinin Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran-ı Veli ile Bektaşilik ve Ahilik Algıları”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 21 (71), 2014, 171-196.
- 720- ŞAHİN, İlhan, “Ahi Evran Vakfiyesi ve Vakıflarına Dair”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, (1), 1984, 325-341.
- 721- ŞAHİN, İlhan, “Osmanlı Devrinde Ahi Evran Zâviyesinin Husûsiyetine Dair Bâzı Mülâhazalar ve Vesikalar”, *Ahilik ve Esnaf*, 1986, 259-272.
- 722- ŞAHİNOĞLU, Yanık Ahmet, “Ahi Evran [Şiir]”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12 (44), Ocak 1995, 30.
- 723- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahi Evren”, *Mesleki ve Teknik Öğretim Dergisi*, (218), Nisan 1971, 5-7.
- 724- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (2-3), 1944, 15-18.
- 725- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (4), 1944, 10-12.
- 726- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (5), 1945, 14-16.
- 727- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (6), 1945, 37-40.
- 728- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (7), 1945, 11-13.
- 729- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (8), 1945, 20-23.
- 730- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Bütün*, (9), 1945, 20-23.
- 731- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiler Tarihi”, *Ölçü*, Mayıs-Haziran 1957, 3-4.
- 732- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Ahiliğin Tarihçesi ve Ahi Evran-ı Velî”, *Önasya*, (20), Nisan 1967, 14-15.
- 733- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Anadolu Ahi Babaları”, *Sesimiz*, I (9), Haziran 1970, 10-11.
- 734- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Esnaf Kâhyaları ve Lonca”, *Çınaraltı*, III (65), Aralık 1942, 11-12.
- 735- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Fütüvvet ve Ahilik”, *Meslekî ve Teknik Öğretim*, 17 (200), 1969, 9-10.

- 736- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Kırşehir Büyükleri: Ahi Evran”, *Turizm*, (131), Nisan 1972, 12-14.
- 737- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Yunus Emre Ahi midir?”, *Önasya*, (58), Haziran 1970, 22.
- 738- ŞİMŞEK, Ahmet, “Kırşehir’de Bir Ahi Sofrası”, *Ahi Evran Gazetesi*, 1 (3), 13 Mayıs 1980, 9.
- 739- ŞİMŞİRGİL, Ahmet, “İlk Osmanlı Kadısı ve Mutasavvıfı: Şeyh Edebalı”, *Ahi Evran Aktüel*, (4), Ocak-Haziran 2013, 6-9.
- 740- TAESCHNER, Franz, “Kırşehir’de Ahi Evran Zaviyesinin Mütevellisine Ait 1238/1822-23 Tarihli Bir Berat”, (Çev. Şükrü Akkaya), *Vakıflar Dergisi*, (3), 1956, 93-96.
- 741- TARIM, Cevat Hakkı, “Ahi Evran Veli”, *Kervansaray Dergisi*, Mayıs 1964, 1.
- 742- TİMURTAŞ, Faruk, “Tarihte Kırşehir, Ahilik ve Türkiye”, *Tercüman Gazetesi*, 12 Mayıs 1975, 3.
- 743- TOSUN, Erol, “Kırşehir’in Son Ulu Çınarı Ahibaba Mustafa Karagüllü”, *Bozkırın Sesi*, 5 (13), Ocak 2019, 18-19.
- 744- UYSAL, Gürhan, “Türk İş ve Meslek Ahlakının Tarihi ve Kültürel Boyutu Olarak Ahilik Geleneği”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2004, 105-137.
- 745- ÜLGEN, A. S., “Kırşehir’de Türk Eserleri”, *Vakıflar Dergisi*, 1974, 260-261.
- 746- ÜLGEN, A., “Kırşehir Ahi Evran Zaviyesi”, *Türk Edebiyatı*, (218), Aralık 1991, 44-45.
- 747- ÜLGEN, Erol, “Kırşehir’e ve Ahilik Kültürüne Adanan Bir Ömür: Ahi Baba Mustafa Karagüllü”, *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, 6 Şubat 2019, 3.
- 748- ÜLGEN, Erol, “Ahilik Kültürü”, *Anadolu’nun Parlayan Yıldızı Kırşehir*, 1 (2), 2010, 8-10.
- 749- ÜNER, Ragıp, “Ahi Evran’ı Veli ve Enaf Bayramları Üzerine 1981 de Yapılmış Bir Çalışmadan Bölümler”, *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, Ocak 1982, 3.
- 750- YASTIMAN, Dursun, “Başlangıçtan Bugüne Esnaf Bayramlarımız”. *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, 23 Mayıs 2016. Erişim: <http://kirsehircigdem.net/baslangictan-bu-gune-esnaf-bayramlarimiz/> (E.T: 05.02.2020).

- 751- YALÇIN, Enis, “Barış Manço’da Ahilik Kültürünün İzleri”, *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8 (19), 2019, 254-271.
- 752- YEŞİL, Rüştü ve Mustafa ASLANDEREN, “Müşteri Değerlendirmeleriyle Esnaf ve Sanatkarların Ahilik Değerlerine Sahiplik Düzeylerinin İncelenmesi (Kırşehir Örneği)”, *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15 (34), 2017, 217-249.
- 753- YEŞİL, Rüştü ve Mehmet KART, “Değer Eğitimi Modeli Olarak Ahilik”, *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (3), 2018, 161-177.
- 754- YILMAZ, Adnan, “Babailer ve Ahiler”, *Bozkırın Sesi*, 1 (2), 2015, 38-49.
- 755- YILMAZ, Adnan, “Moğol İstilas Altında”, *Kırşehir’in Günışığı*, (15), Eylül 2005, 21-23.
- 756- YÜKSELOVA, Zofia, “Orta Avrupa Ülkelerindeki Meslekî Yapılanma ve Anadolu Ahilik Sistemiyle Benzerlikleri”, *Ahilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 2005, 125-142.

3.5. BELGESELLER VE FİMLER

- 757- “Ahi Baba Mustafa Karagüllü [Röportaj]”, *Kırşehir Kültür Haritası*. (2014). Kırşehir: Kırşehir TV.
- 758- *Ahilik* [Belgesel]. TRT Belgesel. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=ZUph6dzZttg>
- 759- AKÇAY, İsmail (Sunucu). (2016). *Ahi Evran* [Belgesel]. Kırşehir: Yörük Türkmen TV. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=t5Pau7ithNQ>
- 760- ASOVA, Kozan (Yönetmen). (1989). *Ahi Evran-ı Veli* [Belgesel&Film]. Kırşehir: Yadel Film ve Kültür ve Turizm Bakanlığı. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=9ULLAOAD7Fs&t=797s>
- 761- AVŞAR, Uğur (Yönetmen). (2016). *Ahi Evran* [Belgesel]. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü. 1. Bölüm Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=aw8up4B85fs&t=10s> 2. Bölüm Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=1TMogDdHCT4&t=711s>
- 762- CANSEMİZ, Selim (Yönetmen). (2015). *Oralı Olmak* [Belgesel]. Ankara: TRT Arşiv.

- 763- ÇALIŞKAN, Serpil (Sunucu). (2013). *Adım Adım Anadolu* [Program]. Kayseri TV.
Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=2gK6z232k7k>
- 764- DALGIÇ, Sema (Yönetmen). (2016). *Anadolu'nun Sıcak Yüzleri* [Belgesel]. Ankara:
TRT Avaz. Erişim: https://www.youtube.com/watch?v=dl24xzmPD_A&t=293s
- 765- DEMİRBAŞ, Alparslan (Yönetmen). (2016). *Bozkırın Dili Kırşehir Öyküleri*
[Belgesel]. İdeal Sinema Film ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve
Sinema Genel Müdürlüğü. Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=verylSB2NOE&t=222s>
- 766- ERASLAN, Yıldız. *Dünya Mirası Türkiye Ahi Evran Türbesi* [Belgesel]. TRT Avaz.
Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=NiLa0bXsNx4>
- 767- KIVANÇ, Birsen (Sunucu). (2016). *Anadolu Sevdası* [Program] Ahi Baba ve Ahilik.
Kırşehir: Toprak TV. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=qjF0knvnm8>
- 768- ÖCAL, Zümrüt ve Yasin Arslan (Yönetmen). (2014). *Ahi Baba Mustafa Karagüllü*
[Belgesel]. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi. Erişim:
<https://www.youtube.com/watch?v=x8bcFhoFFUw>
- 769- ŞENÖDEYİCİ, Özer (Yönetmen). *Eşyaya Teslim Olmayan Ahlak: Ahilik* [Belgesel].
Kırşehir: Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi. Erişim:
https://www.youtube.com/watch?v=6J-JAlu_hLA&t=1327s
- 770- YILMAZ, Adnan ve Erdem Yeşer (Yönetmen). (2019). *Ahi Baba Anma Günü*
Belgesel [Belgesel]. Kırşehir: Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet
Kooperatifi. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=DDeTVaie1qM&t=29s>

SONUÇ

Kaynağını fütüvvet anlayışı, Türk kültürü ve İslam inancından alan Ahilik, Ahi Evran önderliğinde Anadolu’da Türkler arasında şekillenmiştir. Teşkilatlı yapılanmasının verdiği güçle Anadolu’ya gelen göçebe Türkmenlerin, bir iş ve meslek sahibi yapılarak şehirli yaşama uyum sağlamalarını desteklemiş ve böylelikle de Türkmenlerin Anadolu topraklarında tutunabilmelerini kolaylaştırmıştır. Anadolu’nun şehirlerinden köy ve kasabalarına kadar yayılan Ahilik, Anadolu’nun Türkleşme sürecini hızlandırmış ve buna paralel olarak İslamiyet’in yayılmasını da sağlamıştır. Bunların yanında Türkiye Selçukluları ve Osmanlı dönemlerinde hukuki, sosyal, siyasi ve ekonomik hayat üzerinde de düzenleyici bir rol üstlenmiştir. Teşkilat içerisinde yetişen bireylerin dini inanç ve ortak değerlerde birleşmesiyle de bütün topluma etki edecek bir nizam sağlanmıştır.

Ahi Evran’ın, asırlarca yanacak olan Ahilik meşalesini son yaktığı yer olan Kırşehir, millî ve manevi cephesini Türk kültürünün mihenk taşlarıyla donatmış bir şehirdir. Ahi Evran’ın türbesinin burada olması ve teşkilatın asırlarca yönetildiği Ahi Evran Zaviyesinin de burada bulunması, Kırşehir’in Ahilik için ne kadar önemli bir merkez olduğunu göstermektedir. Ahiliğin beşiği olan bu şehirde doğan Mustafa Karagüllü, Ahi Evran’dan aldığı ilhamla Kırşehir’de “Esnaf ve Sanatkârlar Odaları” ile “Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi”nin kurulmasına öncülük etmiş ve yarım asırdan fazla bir zaman diliminde başkanlıklarını yapmıştır. Başkanlığını yaptığı her iki müesseseyi de Ahilik değerlerine uygun yönetmeye çalışmış, esnaf ve sanatkârların sorunlarının çözüme kavuşturulması için de büyük bir çaba harcamıştır. Kooperatif binasında kurduğu “Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi ve Turizm Derneği”nin de yıllarca başkanlığını yapmış olan Karagüllü, bu dernek vasıtasıyla organize ettiği birçok faaliyetle Ahilik kültürünü tanıtmaya çalışmıştır. Ahiliğin tanıtılması ve yaşatılması için bitmek bilmeyen bir enerjiyle çalışan Karagüllü, Ahilik ve Esnaf Bayramları adı altında törenler organize etmiş ve bu törenler sayesinde birçok araştırmacıyı bir araya getirmiştir. Böylelikle de Kırşehir ile Ahilik kelimelerinin birbirinden ayrı düşünülmemeyeceğini hafızalara kazımıştır. Karagüllü, mahalli imkânlarla Kırşehir’de organize ettiği bu törenlerin, Ahiliğin engin ve evrensel değerleri gereğince tüm Türkiye çapında devlet tarafından organize edilebilmesi için de girişimlerde bulunmuştur. “Ahilik Kültürü Kutlama Yönetmeliği”nin ilanıyla da törenlerin kapsamının genişlemesini sağlamıştır. Bunların yanında Ahiliğin yurt genelinde tanıtılması için birçok ilde konferanslar ve seminerler vermiş, çeşitli projelerde de proje eğitimcisi olarak görev almıştır. Kırşehir’deki

Ahi Evran Türbesinin etrafının açılması için uzun yıllar girişimlerde bulunan Karagüllü, Ahi Evran Külliyesi Projesinde de kültür danışmanı olarak görev almıştır. Kendi imkânlarıyla açtığı “Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağı”nda misafir ettiği insanlara, adeta Ahilerin misafirperverliğinin bir örneğini sergileyen Karagüllü, buradaki kütüphanesini de öğrencilerin istifade edebilmesi için sürekli açık tutmuştur. Ahilik sisteminin tüm yönleriyle araştırılıp incelenebilmesini isteyen Karagüllü, Kırşehir’deki “Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi”nin açılışına da büyük katkı sağlamıştır. Aynı zamanda araştırmacıların istifade edebilmesi için 2500’e yakın kitabını da bu merkeze bağışlamıştır. Ahiliği tanıtmaya ve Ahilik değerlerini yaşatma faaliyetlerinden dolayı Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanlar Kurulu tarafından “Ahi Baba” unvanına layık görülmüş, Ahilik Kültürü Haftası Merkez Yürütme Kurulu tarafından da kendisine “Ahilik Hizmet Ödülü” verilmiştir. Ve böylelikle Mustafa Karagüllü, Ahiliğin tanıtılması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayarak Ahiliğin kültür elçileri arasındaki yerini almıştır.

Kırşehir’deki Ahilik konulu çalışmalara bakıldığında ilk yayının 1938 yılında Cevat Hakkı Tarım tarafından yayımlanan *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar* adlı çalışma olduğu görülmüştür. Cevat Hakkı Tarım’ın bu çalışmasını Refik Soykut, M. Lütfi İkiz, Galip Demir, İlhan Şahin gibi Kırşehirli araştırmacıların çalışmaları takip etmektedir. Ahiliğe gönül vermiş bir isim olan M. Fatih Köksal da Ahi Evran Üniversitesi’ndeki görevi süresinde yaptığı yayımlar ve düzenlediği sempozyumlarla Ahilik literatürüne önemli eserler kazandırmıştır. Bu isimlerin yanında Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen sempozyumların da Ahilik literatürüne oldukça büyük bir katkı yaptığı görülmektedir. Bu noktada Kırşehir’de Cevat Hakkı Tarım’la başlayan Ahilik araştırmalarından 8 Nisan 2020 tarihine varıncaya kadar 55 kitap, 50 kitap bölümü, 18 tez, 473 bildiri, 160 makale, 14 belgesel ve film olmak üzere toplam 770 eser tespit edilmiştir. Kırşehir’de yapılmış Ahilik çalışmalarını kapsayan bu bibliyografya çalışmasının Ahilik konusuna eğilen araştırmacılara yararlı olmasını temenni ediyorum.

KAYNAKÇA

- [es-Sülemî], Ebû Abdi'r-Rahman Muhammed İbn el-Hüseyn es-Sülemî (1997). *Tasavvufta Fütüvvet*. (Çev. Süleyman Ateş). Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- “Ahi Evran Külliyesi Uyanıyor” (2015). *Keşkül Dergisi*, 34, 110-115.
- Anadol, C. (1991). *Türk-İslam Medeniyetinde Ahilik Kültürü ve Fütüvvetnâmeler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Bayram, M. (1978). “Ahi Evren Kimdir? (Gerçek Şahsiyeti ve Eserleri)”. *Diyanet Dergisi*, XVII (1), 24-32.
- Bayram, M. (1982). “Ahi Evren’in Öldürülmesi ve Ölüm Tarihinin Tespiti”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, 12, 521-540.
- Bayram, M. (2006). *Ahi Evren Tasavvufî Düşüncenin Esasları*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Bayram, M. (2012). *Ahi Evren-Mevlânâ Mücadelesi*. Konya: NÜVE Kültür Merkezi Yayınları.
- Bayram, M. (2016). “Anadolu Ahiliğinin Teşekkülündeki Rolü Açısından Fütüvvet Hareketi ve Tarihi”. *Selçuklu Medeniyeti Araştırmaları Dergisi*, 1, 51-72.
- Bilge, M. (1988). “Sizden Öğrendik [şiir]”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, V(27-28-29), 7.
- Bozkurt, N. (2010). “Şecere”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt 38, 403.
- Cahen, C. (1986). “İlk Ahiler Hakkında”. (Çev. Mürsel Öztürk). *Belleten*, L (197), 591-601.
- Canitez, E. H. (1988). “Esnafım [şiir]”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (21-22), 26.
- Ceylan, K. (2018). “Ahiliğin Ortaya Çıkışı Meselesine Dair”. *ETÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, III (5), 131-144.
- Clauson, G. (1972). “Akı”. *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*. London: Oxford At The Clarendon Press, 78.
- Çağatay, N. (1997). *Bir Türk Kurumu Olan Ahilik*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Çankaya, S. (1987). “Ahiden Ahiye Dörtlük [şiir]”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni*, V (13-14), 23.
- Darı, A. B. (2018). “Sosyal Bütünleşmede Ahiliğin Rolü”. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2), 390-399.
- Demir, A. (2002). “Fütüvvet Teşkilâtının Kökeni, Teşekkülü ve Türkiye Selçuklularındaki Durumu”. *Türkler*: Cilt VII. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 264-271.
- Demirbilek, S. (2005). “Ahi Kelimesinin Kökenine Dair”. *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (12-13 Ekim 2004/Kırşehir)*: Cilt I. (Haz. M. Fatih Köksal). Kırşehir: G. Ü. Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 277-283.
- Demirpolat, A. ve Akça, G. (2004). “Ahilik ve Türk Sosyo-Kültürel Hayatına Katkıları”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 15, 355-376.

- Devellioğlu, F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dikkaya, M. (2000). “Ahiliğin İlk Örnekleri Olarak Ortaçağ İslam Dünyasında Fütüvvet Teşkilatları”. *Çerçeve*, 8 (25), 198-204.
- Ekinci, Y. (2001). *Ahîlik*. İstanbul: Tâlat Matbaası.
- Erden, O. (2005). “Ahilik Kültürünün Endüstriyel Kalite Kontrolüne Yansımaları”. *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir/12-13 Ekim 2004)*. Haz. M. Fatih Köksal. Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları.
- Erken, V. (2012). *Bir Sivil Örgütlenme Modeli Ahilik*. Ankara: Berikan Yayınları.
- Er-Radavî, Abdulgâni Muhammed b. Alâuddîn el-Hüseynî (2011). *Fütüvvetnâme-i Tarikat*. (Haz. Osman Aydınlı). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Gökbel, A. (2019). “Ahi Evran-ı Velî”. *Ahîlik Kültürü ve Meslek Ahlakı*. (Ed. Hüseyin Öztürk). Ankara: Nobel Kitap.
- Gölpınarlı, A. (1953). “Burgazî ve Fütüvvet-nâmesi”. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 15 (1-4), 76-154.
- Gölpınarlı, A. (2011). *İslam ve Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilatı*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları.
- Gülcan, M. E. (2019). *Bir Mimari Sadânın Peşinde: Ahi Evran Külliyesi'nin Artikülasyonları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Gülensoy, T. (2005). “Ahi mi? Akı mı?”. *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (12-13 Ekim 2004/Kırşehir)*: Cilt I. (Haz. M. Fatih Köksal). Kırşehir: G. Ü. Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 451-452.
- Güllülü, S. (1992). *Sosyoloji Açısından Ahi Birlikleri*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Gülvahaboğlu, A. (1991). *Sosyal Güvenlik Öncüsü Ahi Evran Velî ve Ahilik*. Ankara: Memleket Yayınları.
- Gündüz, A. (2005). “Beylikler ve Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunda Ahilerin Siyasî ve Askerî Rolü”. *I. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir/12-13 Ekim 2004)*. Haz. M. Fatih Köksal. Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları.
- Güner, Ş. (2019). *Gazeteci Şevket Güner'le Kırşehir*. Kırşehir: Akıerleri Yayıncılık.
- Güner, U. (2016). “Cahiliye Devrinden Abbasilerin Son Dönemine Kadar Fütüvvet Teşkilatının Gelişimi”. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 3 (10), 185-201
- Günşen, A. (2007). ““Ahi Evran” Adının Anadolu Ağızları ve Coğrafyasında Kazandığı Farklı Anlam ve Şekiller”. *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (13 Ekim 2006/Kırşehir) Bildiriler*. (Haz. M. Fatih Köksal). Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları, 229-265.
- Günşen, A. (2016). “Ahi”. *Ahîlik Ansiklopedisi: Cilt I*. (Ed. Yusuf Küçükdağ vd.). Ankara: T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yayınları, 30-31.
- Gürel, R. (1992). *Razavî'nin Fütüvvet-nâmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Hacıgökmen, M. A. (2007). “Ahi Şecerenâmelerinin Tarihî Temeli ve Yazılış Sebepleri”. *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir/13 Ekim 2016)*. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları. 285-296.
- Harmancı, E. (2011). “Fütüvvet-Melâmet İlişkisi”. *Alevilik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 117-124.
- İnalcık, H. (2009). *Devlet-i ‘Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-I (Klasik Dönem (1302-1606): Siyasal, Kurumsal ve Ekonomik Gelişim)*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- İnalcık, H. (2011). *Kuruluş Dönemi (1302-1481) Osmanlı Sultanları*. İstanbul: İslam Araştırma Merkezi Yayınları.
- Kafesoğlu, İ. (1972). *Selçuklu Tarihi*. İstanbul: Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları.
- Kanar, M. (2009). *Kanar Osmanlı Türkçesi Sözlüğü: Cilt 1*. İstanbul: Say Yayınları.
- Karagüllü, M. (1992). “24 Aralık Tarihinin Ayrı Bir Yeri ve Mana Değeri”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 8(42), 12-13.
- Karagüllü, M. (1993). “Ahilik Kültürü Haftası, Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlamaları Üzerine”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 9(43), 4-5.
- Karagüllü, M. (1995). “Ahilik Kültürü Haftası Kutlamalarının Dünü, Bugünü, Yarını”. *Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni*, 12(44), 16-20.
- Karagüllü, M. (2008). “Ahilik ve Tüketici Hakları”. *Standard Ekonomik ve Teknik Dergi*, 47(550), 52-55.
- Karagüllü, M. (2016a). “Ahilik ve Değerler Eğitimi”. *II. Eğitim Kongresi (Antalya, 24-25 Ekim 2016)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, 188-191.
- Karagüllü, M. (2016b). “Soykut, Refik H. (d. 1921- ö.1998)”. *Ahilik Ansiklopedisi: Cilt II*. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 255.
- Karagüllü, M. ve Canatan, D. (2012). *Antalya Esnafını Ahiliğin Çağdaş, Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi*. Antalya: Antalya Esnaf ve Sanatkarlar Odalar Birliği.
- Karasoy, Y. (2003). “Ahi Kelimesi ve Türk Kültüründe Ahilik”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 14, 1-23.
- Kâşgarlı Mahmud (2005). *Dîvanü Lugâti’t-Türk*. (Çev. Seçkin Erdi, Serap Tuğba Yurtsever). İstanbul: Kabcacı Yayınevi.
- Kaya, D. (2000). *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Kocatürk, S. (1986). “Fütüvvet ve Ahilik”. *XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu Tebliğleri (Kırşehir, 13-15 Eylül 1985)*. İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, 13-47.

- Köksal, M. F. (2007). “Kırşehir Müzesi’ndeki Ahi Şecerenâmeleri”. *II. Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu (Kırşehir/13 Ekim 2016)*. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları. 313-324.
- Köksal, M. F. (2008). “Şecerenâme (Nu: 3) -Ahi Sinan Şecerenâmesi-”. *Kırşehir Müzesi’ndeki Ahilik Belgeleri/Ahi Şecerenâmeleri, Beratlar, Vakfiyeler*. Kırşehir: Kırşehir Valiliği Kültür Yayınları, 57-84.
- Köksal, M. F. (2008). *Ahi Evran ve Ahilik*. Kırşehir: Kırşehir Valiliği Kültür Yayınları.
- Köksal, M. F. (2016). “Şecerenameler”. *Ahilik Ansiklopedisi*, Cilt II, 277-279.
- Köksal, M. F., Orhan Kurtoğlu, Hasan Karaköse ve Özer Şenödeyici (2008). *Kırşehir Müzesi’ndeki Ahilik Belgeleri/Ahi Şecerenâmeleri, Beratlar, Vakfiyeler*. Kırşehir: Kırşehir Valiliği Yayınları.
- Kucur, S. (2009). “Anadolu Selçukluları Sosyoekonomik ve Kültürel Hayat”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt 36, 380-384.
- Kuşeyrî (1978). *Tasavvufun İlkeleri II*. (Çev. Tahsin Yazıcı). İstanbul: Tercüman Gazetesi Yayınları.
- Küçük, S. (2000). “Abdullah Ensârî El-Herevî’nin Tasavvufî Fütüvvet Risâlesi: ‘Kitabu’l-Fütüvvet’”. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 137-166.
- Mukâtil bin Süleymân (2006). *Tefsîr-i Kebir I-II-III*. (Çev. M. Beşir Eryarsoy). İstanbul: İşaret Yayınları.
- O Hep 39 Yaşında (2005). *Kırşehir’in Günışığı Dergisi*, 15, 2-8.
- Ocak, A. Y. (1996a). *Türk Sufiliğine Bakışlar*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Ocak, A. Y. (1996b). “Fütüvvet”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 13, 261-263.
- Ocak, A. Y. (1996c). “Fütüvvetnâme”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 13, 264-265.
- Parmaksızoğlu, İ. (1989). *İbn Batuta Seyahatnamesi’nden Seçmeler*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Sami, Ş. (2004). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Sarıkaya, M. S. (1999). “Osmanlı Devletinin İlk Asırlarında Toplumun Dini Yapısına Ahilik Açısından Bir Bakış Denemesi”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6, 49-67.
- Sarıkaya, M. S. (2007). “Ahiliğin Dünya Görüşünü Oluşturan Dini-Ahlaki Değerler”. *Araştırmalar İnsan Bilimleri Araştırmaları*, 9 (17), 1-13.
- Sıtkı (2004). *Gedikler*. Haz. Kamil Ali Gıynaş. Ankara: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları.
- Soykut, R. H. (1987). *İnsanlık Bilimi Ahilik ve Ahi Yunus Emre*. Kırşehir: Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Sümer, F. (2002a). “Keykâvus I”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 25, 352-353.

- Sümer, F. (2002b). “Keykubad I”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 25, 358-359.
- Sümer, F. (2009). “Anadolu Selçukluları”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 36, 380-384.
- Şahin, İ. (2016a). “Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağı”. *Ahilik Ansiklopedisi*: Cilt I. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 52.
- Şahin, İ. (2016b). “Ahi Esnaf Çarşısı”. *Ahilik Ansiklopedisi*: Cilt I. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 89-90.
- Şahin, İ. (2016c). “Karagüllü, Mustafa”. *Ahilik Ansiklopedisi*: Cilt II. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 55-56.
- Şahin, İ. (2016d). “Yunus Emre Türbesi (Kırşehir)”. *Ahilik Ansiklopedisi*: Cilt II. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 385.
- Şahin, K. (1994). “Edebâli”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 10, 393-394.
- Şenödeyici, Ö. (2008). “Şecerename (Nu: 1) -Ahi Musa Şecerenâmesi-”. *Kırşehir Müzesi’ndeki Ahilik Belgeleri/Ahi Şecerenâmeleri, Beratlar, Vakfiyeler*. Kırşehir: Kırşehir Valiliği Kültür Yayınları, 3-19.
- Taeschner, F. (1953). “İslâm Ortaçağında Futuvva (Fütüvvet Teşkilâtı)”. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 15 (1-4), 1-32.
- Taeschner, F. (1972). “İslâm’da Fütüvvet Teşkilatının Doğuşu Meselesi ve Tarihi Ana Çizgileri”. (Çev. Semahat Yüksel). *Bellekten*, XXXVI (142), 203-235.
- Tarım, C. H. (1948). *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*. İstanbul: Yeniçağ Matbaası.
- Tietze, A. (2002). “ahi/ahi”. *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*. İstanbul: Simurg Yayıncılık, 117.
- Tombuş, N. (1943). “Ahiler IV (Terimler ve Törenler)”. *Çorumlu*, 41. 1216-1221.
- Torun, A. (1998). *Türk Edebiyatında Türkçe Fütüvvet-nâmeler*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Tuğluca, M. (2014). “Yeni Çağda Kırşehir”. *Kırşehir (Siyasi Tarihi ve Kırşehir Tarihi Bibliyografyası)*. (Ed. Yaşar Özüçetin). Ankara: Kırşehir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Tunçbilek, L. (2015). *Somut Olmayan Kültürel Miras Bağlamında Ahilik Geleneğini Yaşatan Kırşehirli Bir Kültür Elçisi: “Ahi Baba”*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Semineri). Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Turan, R. (1996). “XIII. Yüzyıl Anadolu Buhranı ve Ayakta Kalan Güçler”. *Erdem*, 8 (23), 529-540.
- Uçma, İ. (2011). *Bir Sosyal Siyaset Kurumu Olan Ahilik*. İstanbul: İşaret Yayınları.
- Uludağ, S. (1996). “Fütüvvet”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*: Cilt 13, 259-261.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1988). *Osmanlı Tarihi*: Cilt 1. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Yalçın, E. (2019). “Barış Manço’da Ahilik Kültürünün İzleri”. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8 (19), 254-271.

Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi (2011). *Kur’an-ı Kerim Türkçe Meali*. (Sad. Kahraman Yusufoglu). İstanbul: Kilim Matbaası.

Gazete Haberleri

Kırşehir Çiğdem Gazetesi (1987, 16 Ekim). “Mustafa Karagüllü Avrupa’dan Döndü”.

Kırşehir Çiğdem Gazetesi (1987, 20 Ocak). “Ahi Bayramı Devlet Töreniyle Kutlanacak”.

Kırşehir Çiğdem Gazetesi (1990, 3 Ağustos). “Karagüllü’den Kan Verme Kampanyasına Destek”.

Kırşehir Gazetesi (1983, 17 Haziran). “Karagüllü Basın Toplantısı Yaptı”.

Kırşehir Gazetesi (1983, 22 Aralık). “Mustafa Karagüllü’nün Nişanlanmış Olması Haberi Memnunluk Yarattı”.

Kırşehir Gazetesi (1983, 8 Temmuz). “Esnaf Kefalet Kooperatifi Yönetim Kurulu Kırşehir İçin Çalışanları Takdirle Karşıladıklarını Bildirdi”. 3(477).

Kırşehir Gazetesi (1984, 10 Mayıs). “Karagüllü, Mustafa ve İsmet Karagüllü. Karagüllü Çiftinin Teşekkürü”.

Kırşehir Gazetesi (1984, 17 Mayıs). “Karagüllülere Bir Mutluluk Dileği”.

Kırşehir Gazetesi (1984, 8 Mart). “Yunus Emre Hakkında Çalışmalara Yakında Başlanıyor”. 3 (762).

Kırşehir Gazetesi (1988, 4 Şubat). “Esnaf Kuruluşları Başkanı Mustafa Karagüllü “Sigarayı Bırak, Sağlıklı Yaşamaya Bak” Kampanyası Başlattı”.

Millet Gazetesi (1988, 25 Ocak). “Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kefalet Kooperatifi Genel Kurul Toplantısı Yapıldı”.

Resmi Gazete (1957, 19 Haziran). “Nevşehir Vilayetine bağlı Kırşehir Kazasında (Kırşehir) adıyla yeniden bir vilayet kurulması hakkında kanun”. (Sayı: 9637), 17333-17335. Erişim: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/9637.pdf>

Resmi Gazete (1985, 25 Kasım). “Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı”. (Sayı: 18939), 31. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18939.pdf>

Resmi Gazete (1988, 2 Temmuz). “Kültür ve Turizm Bakanlığı Ahilik Kültürü Haftası Kutlama Yönetmeliği”. (Sayı: 19860), 2-4. Erişim: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/19860.pdf>

Sürmeli, İ. (1981, 30 Temmuz). “Mustafa Karagüllü ile Röportaj”. *Kırşehir Günlük Siyasi Gazete*. 1 (86), 1-2.

Şensoy, F. (1973, 2 Ekim). “Bölükbaşı ve Yeni Damat”. *Kırşehir Gazetesi*, 9.

Toker, F. (2019, 03 Ağustos). “27 Senelik Anılarını Bağışladılar”. *Umut Haber*. Erişim: <https://www.kirsehirumuthaber.com/27-senelik-anilarini-bagisladilar-13344.html>

Ülgen, E. (2019, 6 Şubat). “Kırşehir’e ve Ahilik Kültürüne Adanan Bir Ömür: Ahi Baba Mustafa Karagüllü”. *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, 3.

Yastıman, D. (1990, 31 Mayıs). “Kırşehirli İşadamlarının Kırım Seferi”. *Kırşehir Vakit Gazetesi*, 4.

Yastıman, D. (2016, 23 Mayıs). “Başlangıçtan Bugüne Esnaf Bayramlarımız”. *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*. Erişim: <http://kirsehircigdem.net/baslangictan-bu-gune-esnaf-bayramlarimiz/>

Belgesel ve Röportajlar

Kırşehir Kent Konseyi tarafından 25.12.2012 tarihinde yapılan röportaj.

Kırşehir Kültür Haritası [Televizyon Programı]. (2014). Kırşehir: Kırşehir TV.

Öcal, Z. ve Arslan, Y. (Yönetmen). (2014). *Ahi Baba Mustafa Karagüllü* [Belgesel]. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi.

Yılmaz, A. ve Şener, E. (Yönetmen). (2019). *Ahi Baba Anma Günü Belgesel* [Belgesel]. Kırşehir: Kırşehir Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi.

Bültenler

Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni (1982).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni (1987a). V(13-14).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni (1987b). V(16).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni (1987c). V(17-18).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Bülteni (1988a). VI(19-20).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni (1988b). V(21-22).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1988c). V(30).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1989a). VI(31-36).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1989b). VI(37-39).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1990). 6(40).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1992). 8(42).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1993). 9(43).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1995a). 12(44).

Kırşehir Esnaf Kuruluşları, Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni (1995b). 12(45).

EKLER

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
NÜFUS CÜZDANI

SEKİ **JN**

T.C. KİMLİK NO. _____

SOYADI **KARAGÜLLÜ**

ADI **MUSTAFA**

BABA ADI **SİDDİK**

ANA ADI **SARIYE**

DOĞUM YERİ **KIRŞEHİR** DOĞUM TARİHİ **01.11.1928**

Ek 1. Mustafa Karagüllü'nün kimlik belgesi.

MEDENİ HALİ	DİNİ	KAN GRUBU
EVLİ	İSLAM	
İL	İLÇE	
KIRŞEHİR	MERKEZ	
MAHALLE - KÖY	YENİCE MAH.	
CİLT NO.	AİLE SIRA NO.	SIRA NO.
VERİLDİĞİ YER	VERİLİŞ NEDENİ	
KIRŞEHİR MERKEZ	YENİLEME	
KAYIT NO.	VERİLİŞ TARİHİ	
MUSTAFA KURTBELİ V.H.K.İ.		
ŞİNASI KAYA NÜFUS MÜDÜRÜ		

Ek 2. Mustafa Karagüllü'nün kimlik belgesi.

Ek 3. Ahilik ve Esnaf Bayramı kortej yürüyüşü.

Ek 4. Ahi Evran'ın sancağı eşliğinde Ahilik ve Esnaf Bayramı kortej yürüyüşü.

Ek 5. Ahi Evran'ın sancağı eşliğinde Ahilik ve Esnaf Bayramı kortej yürüyüşü.

Ek 6. Ahilik ve Esnaf Bayramı kutlamaları sırasında dönemin Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Genel Başkanı Derviş Günday'a hediyesini takdim ederken.

Ek 7. Ahilik ve Esnaf Bayramı açılış konuşmasından.

Ek 8. Ahilik ve Esnaf Bayramı çerçevesinde düzenlenen panelden.

Ek 9. Ahilik ve Esnaf Bayramı çerçevesinde düzenlenen panelde Kırşehir eski valisi Fikret Güven'le birlikte.

Ek 10. Mustafa Karagüllü öğretim üyelerine şed kuşatırken.

Ek 11. Mustafa Karagüllü'nün Ahilik konulu konferansından.

Ek 12. 1. Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumundan.

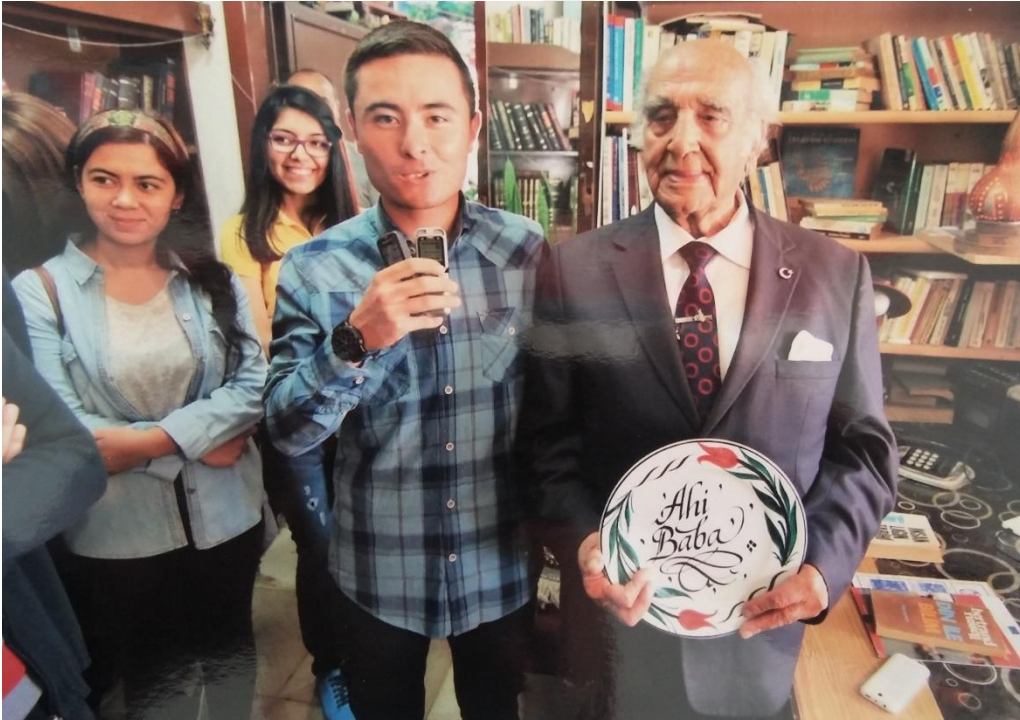
Ek 13. Mustafa Karagüllü'nün Çiçekdağı Meslek ve Teknik Eğitim Merkezi'ndeki Ahilik konulu konferansının ardından.

Ek 14. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Kırşehir ziyareti sırasında Mustafa Karagüllü'nün Ahilik Broşürü ve çiçek takdimi.

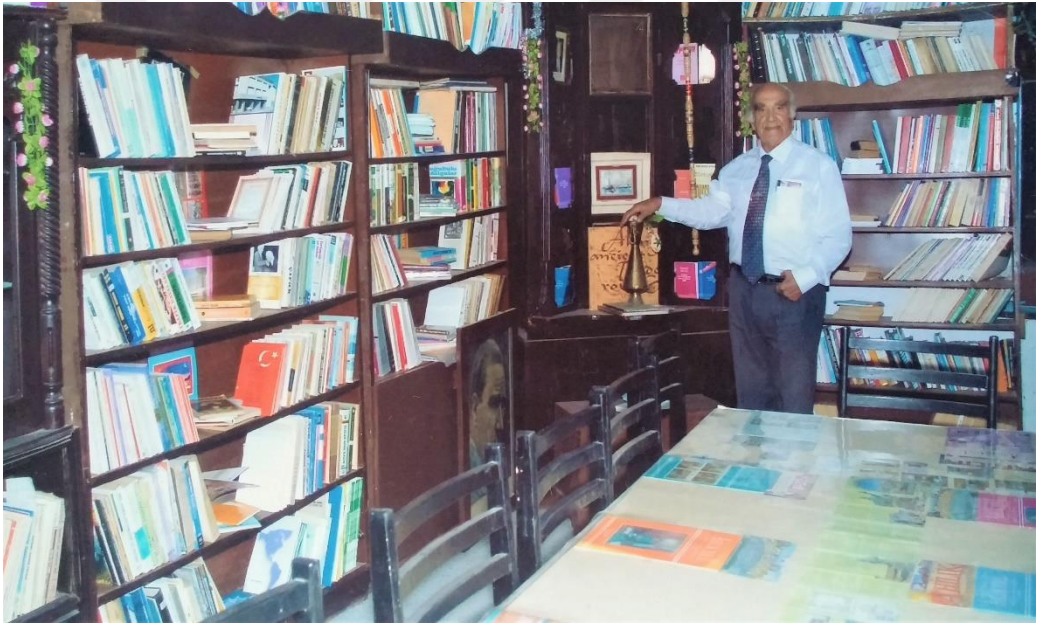
Ek 15. Ahi Baba Kùltür ve Sanat Ocağında üniversite öğrencileriyle beraber.

Ek 16. Ahi Baba Kùltür ve Sanat Ocağında üniversite öğrencileriyle beraber.

Ek 17. Ahi Baba Ahiliği Öğretiyor projesi kapsamında verilen bir konferansın ardından.

Ek 18. Mustafa Karagüllü'nün Ahi Baba Kültür ve Sanat Ocağındaki kütüphanesinden.

Ek 19. Tez çalışması için Mustafa Karagüllü'nün onayının alındığı günden Prof. Dr. Salahaddin Bekki ve İsmet Sevinç Karagüllü'yle.

Ek 20. Prof. Dr. M. Fatih Köksal ile birlikte Mustafa Karagüllü hakkında yapılan röportajdan.

Ek 21. Mustafa Karagüllü'nün çalışma arkadaşlarından İhsan Yeşilli'yle yapılan görüşmeden.

Ek 22. Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı Eyüp Temur ve Mustafa Karagüllü'nün çalışma arkadaşlarından Mehmet Yılcı'yla yapılan görüşmeden.

Ek 23. Mustafa Karagüllü, Ahi Evran külliyesinden son yolculuğuna uğurlanırken.

Ek 24. Mustafa Karagüllü'nün kabri.

Ek 25. Mustafa Karagüllü'nün hazırlayıp Türkiye'nin dört bir köşesine gönderdiği broşürlerden bazıları.

Ek 26. Mustafa Karagüllü'nün bayram mesajı.

Ek 27. Ahilik Haftası ve Esnaf Bayramı kutlama afişi.

Ek 28. Âşık Paşa Şiir Şöleni'ne katkılarından dolayı verilen plaket.

Ek 29. Mustafa Karagüllü'nün Kırşehir'e yaptığı hizmetlerden dolayı dönemin Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci tarafından verilen plaket.

Ek 30. Gönül köprüsü programına katkılarından dolayı verilen plaket.

Ek 31. 19. Ahilik Kültürü Haftası ve 42. Esnaf Bayramı anısına Mustafa Karagüllü'ye verilen plaket.

Ek 32. 29. Ahilik Haftasında düzenlenen Ahiliğin dünü, bugünü, yarını konulu panele katılımından dolayı verilen plaket.

Ek 33. Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifine hizmetlerinden dolayı verilen plaket.

Ek 34. TEKSEM Engelsiz Sanatçılar Merkezinin düzenlemiş olduğu “Cebimden Kocam Düştü” adlı tiyatro oyununa katkılarından dolayı verilen plaket.

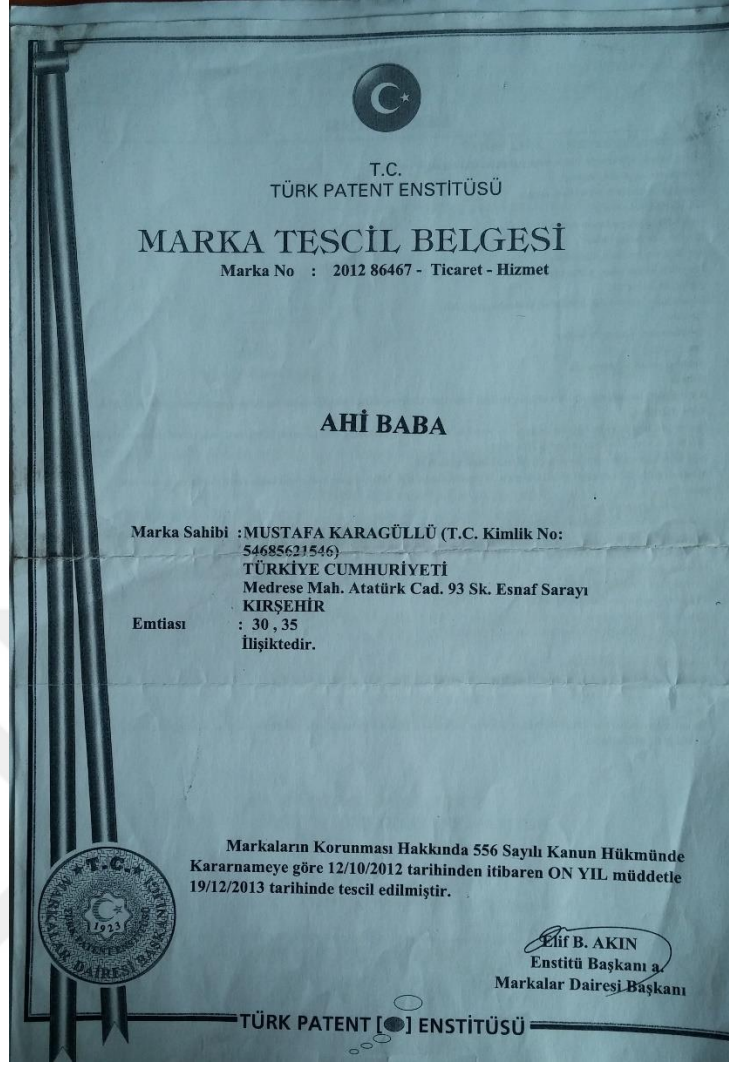
Ek 35. Mustafa Karagüllü'nün Çiçekdağı Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezinde yaptığı Ahilik konulu konferansın ardından verilen plaket.

Ek 36. Antalya Esnafını Ahiliğın Çağdaş Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi'nin ardından Antalya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'nin verdiği plaket.

Ek 37. Mustafa Karagüllü'nün Mersin Üniversitesi düzenlenen 26 Mayıs 2016 tarihli I. Kariyer Günlerine katılımının ardından verilen plaket.

Ek 38. Mustafa Karagüllü'nün Türk Patent Enstitüsünden aldığı "Ahi Baba" Marka Tescil Belgesi.

Ek 39. Mustafa Karagüllü'nün Edirne'de Ahiliği anlattığıyla ilgili haber.

Ek 40. Ahiliği tanıtma çalışmalarıyla ilgili bir haber.

Ek 41. Antalya Esnafının Ahiliğin Çağdaş Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi'yle ilgili bir haber.

Başkan KARAGÜLLÜ Konya, Eskişehir, Antalya İllerinde Ahilikle ilgili Temas ve Çalışmalarının Bir Kısmını Tamamladı

KIRŞEHİR (HABER BÜROSU)
Esnaf Kuruluşları Başkanı Mustafa Karagüllü'nün 2-18 Mayıs 1985 tarihleri arasında Konyada tertip edilen MEVLANA mütakiben Eskişehirde Hz. YUNUS Seminerine davet olunarak iki ayrı Seminerde **AHİLİK** ve **MEVLEVİLİĞİ** — Hz. YUNUS ve **AHİLİĞİ** gündeme getirmek sureti ile çok olumlu temas ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir; özellikle Gazeteci; Yazar Ahmet Kabaklı - Fevzi Hacı ve diğer ilim adamları ile 7-13 Eylül 1985 tarihleri arasında kutlayacağımız **AHİLİK** haftasında yapılması düşünülen istihilen hususları karşılıklı görüşme fırsatı bulabilmektedir.

— Eskişehirde'n İstanbul'a geçen Başkan **KARAGÜLLÜ** **AHİLİK** Araştırma ve Kültür Vakfı yöneticileri ile temaslarını sürdüren **KARAGÜLLÜ** sonra Ankara'ya Ankara'da Antalya da tertip edilen Konferansyon Başkanlar Meclisi ve Eğitim Seminerine katılmıştır. 67 ilin Başkanlarının topladığı Antalyada Başkan **KARAGÜLLÜ** birik başkanları ile **AHİLİK** Haftası ve Bayramına davetli olduklarını ve müteakip Başkanlar Meclisinde **Ahilik** Bayramında Kırşehir'de toplanması müteakip daveti büyük memnuniyetle karşılamıştır.

Ek 42. Mustafa Karagüllü'nün Ahiliği tanıtmaya çalışmalarıyla ilgili bir haber.

Ahi Baba, esnafları bilgilendiriyor

Ahi Baba Mustafa Karagüllü tarafından Antalya esnaflara yönelik verilen eğitim programları devam ediyor.

"Antalya Esnafına Ahiliğin Çağdaş, Sosyal, Ekonomik Yönden Güncelleme Eğitimi" projesi kapsamında 3 aydan bu yana devam eden

ve belirlenen programa göre Antalya Esnaf Odaları mensubu ve Proje Koordinatörü hemşehrimiz Prof. Dr. Duran Canatan ile proje eğitimcisi Ahi Baba Mustafa Karagüllü tarafından Antalya Esnaf Teşkilatı Başkanlığı'nın projeye verdiği önem ve özenle eğitici konferanslar devam ediyor.

Eğitimler kapsamında Ahi Baba Mustafa Karagüllü, tetkik gezileri de düzenledi. Bu kapsamda çok önemli bir Selçuk şehri olan ve tarihte Gülşehri olarak anılan Kırşehir'de 1250 tarihinde Hz. Pir Ahi Evran'ın ev sahipliğinde Hünkar Hacı Bektaş, Şeyh Ebevali, Şeyh

Sadrettin Konevi ve Baba İlyas'ın oğlu Aşık Paşa'nın babası Muhlis Paşa ve diğer alp-erenlerin toplanarak, Anadolu Selçuklu Devleti'nin içine düştüğü kaostan ve Anadolu Türk Birliği'nin yeniden tesisini Pir Ahi Evran'ın iktisadi, içtimai, kültürel, siyasi, hatta asgari dehası üzerine kurulan ve hasretten Ahiliğin ilkeleri ve ülküsünü bir doktrin gibi

kabulü sayesinde kurulan Osmanlı Devleti'nin bir cihan imparatorluğuna yükselişi ve bu imparatorluğun Tuna Nehri boylarında vücut bulan ve devlet olan Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Avusturya ülkelerine adilane hükmettikleri, idare, irade ve vurdukları mühürlerin ve izlerinin tespiti için yaptığı tetkik gezilerine 3 Mart'ta Antalya'dan uçakla hareket eden Ahi Baba Karagüllü, tetkik gezilerini tamamlayarak 11 Mart Pazartesi günü Kırşehir'e döndü.

Ahi Baba Karagüllü'nün tetkik gezilerine ilişkin intibalarını da kaleme alacağı bildirildi.

Ek 43. Antalya Esnafını Ahiliğin Çağdaş Sosyal ve Ekonomik Yönden Güncelleme Projesi'yle ilgili bir haber.

Ek 44. Mustafa Karagüllü'nün 23 Kasım 1984 tarihinde Ankara'da düzenlenen Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği kongresinde yaptığı konuşmayla ilgili bir haber.

Ek 45. 21. Ahilik ve Esnaf Bayramı Kutlama Komitesi'nin kuruluşuyla ilgili bir haber.

Ahi Evran Bayramı için tebrik telgrafı yağdı

Geçtiğimiz ayın 13 - 15'inde şehrimizde kutlanan Ahilik Bayramı için kutlama kuruluna yüzlerce tebrik telgraf ve mektupları geldiği bildirildi.

21. Ahilik Bayramı ile ilgili olarak Kırşehir eski Valilerinden Mustafa Bezirgan, Kutlama Kurulu Başkanı Mustafa Karagüllü'ye gönderdiği mektupta, «Başlattığımız hareket ergeç yüksek yerini bulacaktır» dedi.

Emeklî Valilerden Kırşehir eski Valisi Mustafa Bezirgan'ın Kırşehir Esnaf Dernekleri Başkanı Mustafa Karagüllü'ye gönderdiği mektup aynen şöyledir :

«Ahiliğin ve bu vesileyle Kırşehir'imizin tanıtılması; bugün de Ahilik'ten çok şeyler alarak bugünün şartlarına göre modernize ederek uygulamanın Türk Esnaf ve Sanatkarına büyük faydalar sağlayacağını göz

ler önüne serilmesi konusunda ki çalışmalarınızı basından gururla ve takdirle takip ettim. Bir Kırşehir'li kadar ve bir esnaf kardeşimizin duyabileceği duygularla doldum ve taşım.

«Başlattığımız hareket ergeç en yüksek yerini bulacaktır. Bu yoldaki başarılı ve olumlu çalışmalarımızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da devamını diler, tebriklerimi ve saygılarımı sunarım.»

Ek 46. 21. Ahilik ve Esnaf Bayramının ardından yapılan bir haber.

“Ahi Baba” Kırşehir Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi'nin 54 yıldır değişmez başkanı

54. olağan genel kurulunda kooperatif ortakları tek aday gösterilen Mustafa Karagüllü için sandık bile istemediler

O, hiç aday olmadı, hep aday gösterildi

1952 YILINDA Mustafa Karagüllü'nün öncülüğünde ilk defa Ahi Evran-ı Vefi'nin ilkeleri doğrultusunda temeli atılan Kırşehir Esnaf Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi'nin 54. olağan kurulu

lu Cumartesi günü Ahi Toplantı Salonu'nda yapıldı ve kooperatif ortakları “Ahi Baba” olarak büyük kabul gören Mustafa Karagüllü için sandık bile istemeyerek yeniden başkan seçtiler.

Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi Genel Başkanı Abdülkadir Akgün ile Kooperatif Genel Başkan Yardımcısı Muhittin Köksal, Ankara Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birli-

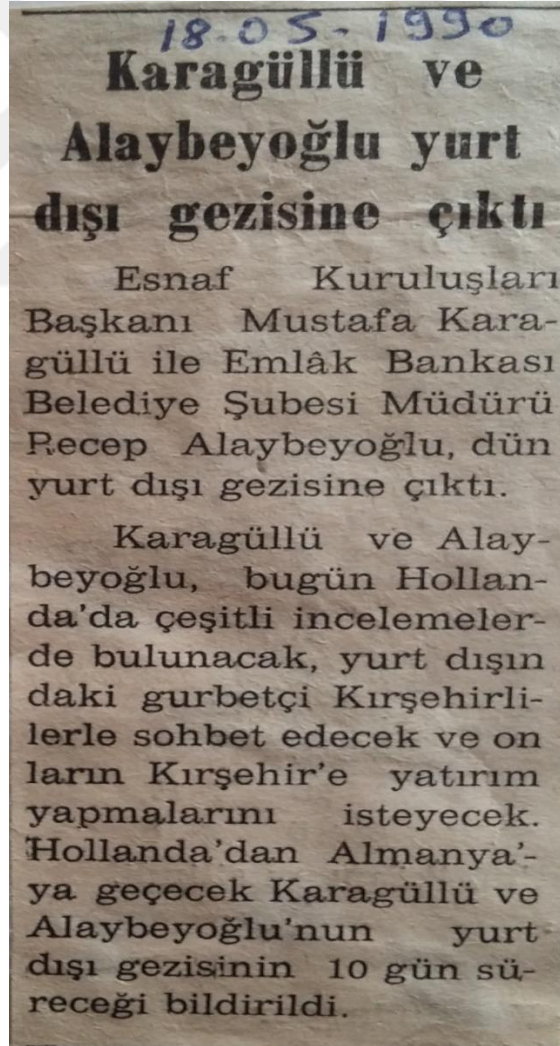
ği Başkanı Mehmet Yiğiter, Niğde Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi Başkanı İbrahim Katırcıoğlu, Nevşehir Esnaf ve Sanatkarlar Kredi

ve Kefalet kooperatifi Başkanı Kemal Ay, Kırşehir SSK İl Müdürü Musa Şahin, Bağ-Kur İl Müdürü Haşim Bolat, esnaf ve sanatkarlar ile CHP İl Başkanı Z'DE

Ek 47. Mustafa Karagüllü'nün Kırşehir Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifinin başkanlığına seçilmesiyle ilgili haber.

Ek 48. Mustafa Karagüllü'nün Kırşehir Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma ve Turizm Derneğinin başkanlığına seçilmesiyle ilgili haber.

Ek 49. Mustafa Karagüllü ve Emlak Bankası Belediye Şubesi Müdürü Recep Alaybeyoğlu'nun Almanya ve Hollanda gezileriyle ilgili haber.

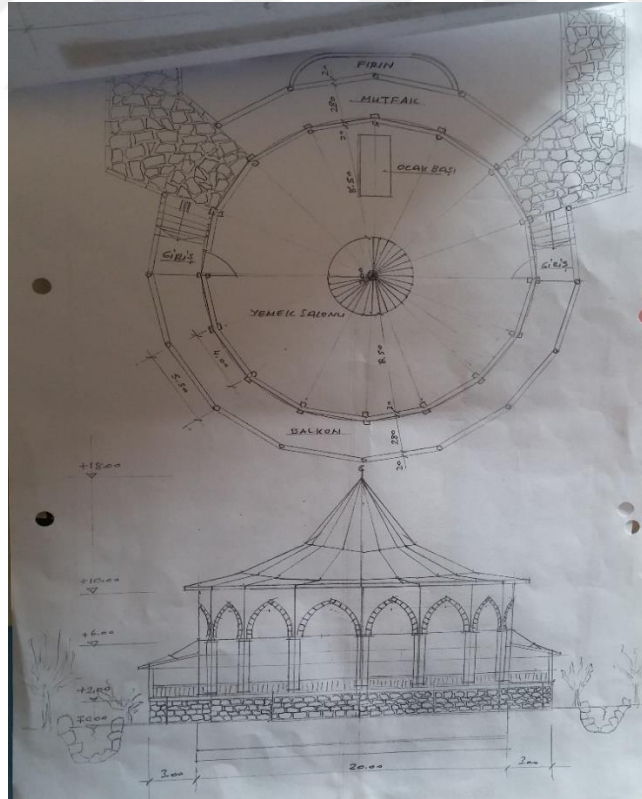
Ek 50. Mustafa Karagüllü'nün başkanlığı döneminde İl Kültür ve Turizm Derneği tarafından Seyfe Gölü'nün tabiatı koruma alanı ilan edilmesi için yapılan başvuruya ilgili bir haber.

Ek 51. Mustafa Karagüllü öncülüğünde 29 Mayıs 1988 tarihinde düzenlenen Erol Güngör ve Milli Kültür Meselelerimiz Sempozyumu'yla ilgili bir haber.

Ek 52. Mustafa Karagüllü'nün isteği üzerine Mühendis Erhan DüNDAR tarafından çizilen Cacabey Gözlem Kulesi'nin projesi.

Ek 53. Mustafa Karagüllü'nün isteği üzerine Mühendis Erhan DüNDAR tarafından çizilen Cacabey Gözlem Kulesi'nin projesi.

Ek 54. Kırşehir Esnaf Kuruluşları-Ahilik ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı Bülteni Eylül 1989 sayısı.

690 Yil Çökertki Söğüt'ten Yedigöller Ahî Evranı Söğütü

Ahî Evranı

Sud Kültürü

Ahîlik Bir İnanç Bilimidir

Elime, Bahime, Dünme Sahip
Alınm, Kâhîrî, Kâpım, Açık Tül
Ahî Evranı

Her yerde, her ortamda ve her çağda,
Denge ve düzen kılınandır...
Doğlan değil yoplan,
Yıkam değil yopam,
Dünyo ve öhret dengesi kılınandır.

Ahîlik Bir İnanç Bilimidir

ARALIK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
KASIM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
EKİM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
EYLÜL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
AĞUSTOS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
TEMMUZ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
HAZİRAN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
MAYIS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
NİSAN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
MART	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
ŞUBAT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
OCAK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Günün Her Sanyesinde (Ahîlik) İyigi İle Nurlanıp Bereketlensin..

Kütahya Ahîlik ve Edebiyatı ve Ahîliğin Merkezi İlimiz KIRŞEHİR

AHİLİK

13. yy. Anadolu'da Ahîliğin kurucusu
Pir Ahî Evran'ın etkin, engin ve evrensel sosyo-ekonomik fikir ve ilkeleri, Osmanlı Devleti'nin kurulması ve cihanşumul imparatorluk haline gelmesinde bir doktrin olmuştur.
Devletimiz "AHİLİĞİ" (Millî bir Türk kültürü politikası) olarak kabul, güce adı ve anısına (hafta yönetmeliği) çıkararak tescil etmiştir. Her yıl ekim ayında bu kültür, Millî ve Milletler arası düzeyde ve yurdumuzun her köşesinde asil bir coşku ile kutlanılmaktadır.

AHİLİK'te 7 İlke DEVLET-ADALET-EMNİYET-ÇALIŞMA-BİLİM-AKIL-AHLAK

H. Yunus'un
İyî gâremler iyî gâremler
Çürüm beni nitdüm Ahî
Ere indüm Ere buldum
Ere eteğin dutdum Ahî...

H. Pir Ahî Evran'ın Mesajı
Giderdüm gönümden kını
Kın datanım göktür dîni
İyî gâremler ben bu sözi
Ahdan işitdüm Ahî...
Hz Yunus Divânından

Mesaj:

Gönderen:

Alıcı:

Ek 55. Mustafa Karagüllü'nün hazırladığı bir Ahilik broşürü.

GÖRELİM
(...) İsci, memur, esnaf ve her kısım
Akrabağla, eşle, dostla, hisimla
Hatta birbirinizi sevmeyen hasımla
Tebrik yazıp zarfı pullar görelim

Öğretmenler sizdedir her hakikat
Dileğimiz daha da çok tatlılık
Öğrenciler feyizlensin kat be kat
Derslerini tezen beller görelim

(...) Hey
Bi: Ahi'yi, Mevlana'ğız, Caca'ğız
Bi: Yunus'u, Asık Paşa, yüceği
Tarih oku bizi öğren, niceği:
Örnek millet Türk dediler bize hey...
Sair Bogacı

Özlem Semai Yastaman

TÜNCEM

Türk illerini kimden bahmaz idi
Türkleri her gününün ulması idi
Türk dahi bilmez idi bu dilleri
İnce gölü ol ula mezcileri
Eğ cihanda ilmiyle ibret isteyen
Ac gözüne bir den bu gafilten ayın
Şiir bu alım dopdolu
Bilmece derer
Her nege bakar isen
İbret doğurur...
Asıkpaşa (Görünmeden)

Koca tarih senden haber getirir,
Öğüt den kargu' e rose getirir,
Karaman dan karsu' e getirir,
Sığirt tiki kilitlerin sesini,
Alpenler keğnetisi
Sen Türküm.

Cekiliken Hindistan'a bir gö: at,
Bazen' ge selam söyle, el sallu,
Çağrı beg in subhela
Cekirkeşip suaver Alparslan'a
Yeni hostan referlere
Çık Türküm.

Üç bes asır ger altında okarken,
Ön gataklı ve on kalla bir ermek,
Asık Paşam seni buldu bir anda,
Çağrıgerden karsu' e de
Sen Türküm.

Türk illeri gerek senin vatanın,
Asık Paşam, Güleşehri'ni gatarın,
Görünme Montekutay' dektenen,
Türk illerinde bular kızıdai,
Karsu' den seslenirsin
Sen Türküm.

Prof. Dr. Kemal Yavuz

AHI EVRAN-VELİTAY ANIS

Önce ili vanaft jiri piranı
Sanatın dabbıgılk echer evranı
Ahi'lik ulamına bükük saltarı
Seni her gününle omuğa geldik
Hacı Bektaş Veli fakihle andı
Asık Paşa dedi bükük leonadı
Ahmet Güleşehri der Ahi Evran'dı
Bi: de onlar gibi omuğa geldik.
Onlarla kuyuzan ya Asık Paşa
Türke kınatarda edana tesa
Özlerkemi: icin girli savaşa
Türkeni ana da omuğa geldik.

Bir'in Güleşehri de agni kasakla
Aynı güreği aynı hikmet kovanla
Ahi Salim diye gıyıp cesmekte
Düğe bilgileri övmeye geldik.
Kooperatif kurduñ öderlik ettim
Soygal azaletle kaglı göl ettim
İlimle kimetle gençler ajittim
Actığın golleri almaya geldik.
Kilicli, kaskıla ordu denattim
Dusarı deklele herler satım
İhlili pabuca damlara attım
Sanatla ahi'liki övmeye geldik.
Sair Bogacı

ANITLAR

Bir eska hatıradır ya gördüğün anıtlar
Milleti ahi'le anıtlar bunlar bunlar
Benim de birgün ahi'lik gücekle faai cihanim
Bu seretle meşadım adam hic zerimise
Yarı cocuğu okusun vatan, millet gıyasa...
Eğilimci K. Bozdağ

KAMAN SEHREME AHI BABADAN SİYEM

Ahi kerele karsu' e Yezil Kaman-Bakara
Fetpa Celali olam gıllere okuna
Çevic: festivalin Ahi'lik haftasına katılana
Seheremini ulanım artık kışraları karsana

GÜLEŞEHİR

Birer karsu' e in gülleri biler
Çağrıbegi dıgında babililer öller
Vıcaş gaciller her gün gıler
Güçlele kasarda kaman gıtarınar

Dudaloğlu

AHI BABAYA BİR DÖRTLEK

Anda dir cümle, sergi andabir, cümle sofa
İta ehi, Ahi dir dost, icin vaker cefa
Dostumuz İhsanımı, cınamı: cınamı:
Pirimizden vırganın karagülliye Mustafa
Sabakutla ÇANKAYA
(Ankara 1993)

SEVGİLİ ÖĞRETENİM

Unutmam
e gıllı gıllı
Soyğ dala bına bıkun gıllı
Unutmam
Takat atan, soyğ atan de öla alerisi
Sene kacak acan tıcaş kılarsın
Unutmam
Bende koy sen vıran
Özula bıtırım de, kullim de bıralimisin
Unutmam
Soyğ bir gün, her gün olur ma hic
Nasım, bıham gibi kuyatı her seğim
Benim soyğlı öğretmenim
M. Zeki Soyun

ESNAF DUASI

Çiraklardan
ustalara itaat ya
Resulallah
İsimizde
isk tutsun hakikat
ya Resulallah
Halka hizmet
hakka hizmet
Ahi'likle dıstardır

Bi: Allah in
gotundayız
Bize gelen Bizdendir
Resulallah
S. Cankaya

AHİLİK NEDİR?

Yaşa
Yaşat
felsefesi
Ahilikte
İlke
olmuştur.

AHİLİK:
Türk milletinin laik, sosyal dayanışma içinde isbass eğitim ile, calsıma-
yı, iyi insan ve is adamı olmayı, helal kazanca ve toplumun ihtiyaç duy-
duğu maddelerin vasıflı olarak üretimini, öğretim yolu ile teşvik eden
milli kültür kurumdur.
AHİLİK:
İlim, sanat öğrenmek, bilgi ve becerilerini kendisine, ailesine ve cemiyete
gıyarılı olarak, sermayesiyle emeğini, kurulumlaştırma yoludur.
AHİLİK:
Calsıma ile üretimi olma sistemini, is gerinde eğitimle, bilgi edimmeye
önem veren, becerikli, iyi ahlaklı, dinamik insan yetiştiren bir ekoldür.

Sanat ve ilim olan aç ölmez
İllerin namına muhtae olmaz
Ahi Seğir Komalotin Tağrı

ÖNEMLİ BİR BELGE

(...) Aynı zamanda filozof ve doktor olan Pir Ahi Evran'ın 28
çivirindeki Türkçe eserlerinden biri olan "Letaif-i Hikmet"
(Sultanlara öğüt Kitabında) bu gükü sanayi' çarsıları ke-
operatifçiliğın önemini vurgulamakta ve uygulamakta idi.
Moğolların yıkıp gıktığı Anadolu'yu Türklere gırt kılmak-
ta ve sadece bağındırılığın değil, sosyal kültürel müesses-
leri dahil sanatkarlarımızı ağır ağır sokaklarda nasil di-
sipline ettiğini Cıcabeg Vakıfıgesinde görüyoruz...

Mesela Kırşehir'de adları geçen Camiler, Mescitler, Hanlar,
Hamamlar, Ketenciler sokağı... Hafıflar... Boyacılar... Çer-
rahtlar... Saracılar... Kunduracılar... Bakkallar... Kasaplar...
sokağı gibi yüz güzellik bin müfusun her ihtiyacını karşıla-
yacak sanat ve zanaat erbabını ağır ağır sokaklarda toplu-
yan çarsılar, Arastalar, Bedestenler, geraltı yolları vb. Pir
Ahi Evran'ın Kırşehir kasabasının o çağlardaki gelişmişli-
ğın şahitleridir.

"Meğer ol vakit kim, KIR
SEHİRİ'nin adı GÜLEŞEHİRİ
idi. Dopdolu Mescitler,
Camiler, Medreseler çok
idi. Muallimler ve Kamil-
ler ile şehirlere ici dop-
dolu idi"
(Velayetname)

Öl vakit Kırşehir ulu şehir idi
Orta yerinde geçen hem nehir idi
Onsekizbin derler evi var idi
Etrafı burcu burcu hisar idi.
(Velayetname)

Kırşehir'im
Adına tadına kurban olduğum
Her yanın bir cennet gül pare pare
Bilmedim senin için bende nolduğum
Akar gözlerimden sel pare pare

KIRŞEHİR
-İl Kültür Turizm Derneği,
-AHİLİK ve Esnaf Kültürü Araştırma Merkezi Başkanlığı
Tel: (0 386) 213 14 11 - Tele-Fax: (0 386) 213 11 13
e-mail: kirsehirkk@e-kolay.net

Tarihine baktım binleri yazır
Bağrına kazılmış bin ulu mezar
Eli bos güjütle kahvede gezer
Acar cıceklerin gül pare pare
(Asık Bogacı)

Ek 56. Mustafa Karagüllü'nün hazırladığı Ahilik broşürünün iç kısmı.

ULU ÇINAR

Ahiliğin ateşiyle kavruldun,
Alperenler rüzgarıyla savruldun
Loncaların hamuruyla yoğruldun,
Yaktığın meşale ebedi yanar,
Ahiler Babası ey ulu çınar.

Ahilik yolunda önde yürüdün,
Bu sancağı burca diken er idin,
Esnaflara fikir veren ser idin,
Dostların gönlüne su serpen pınar,
Ahiler Babası ey ulu çınar.

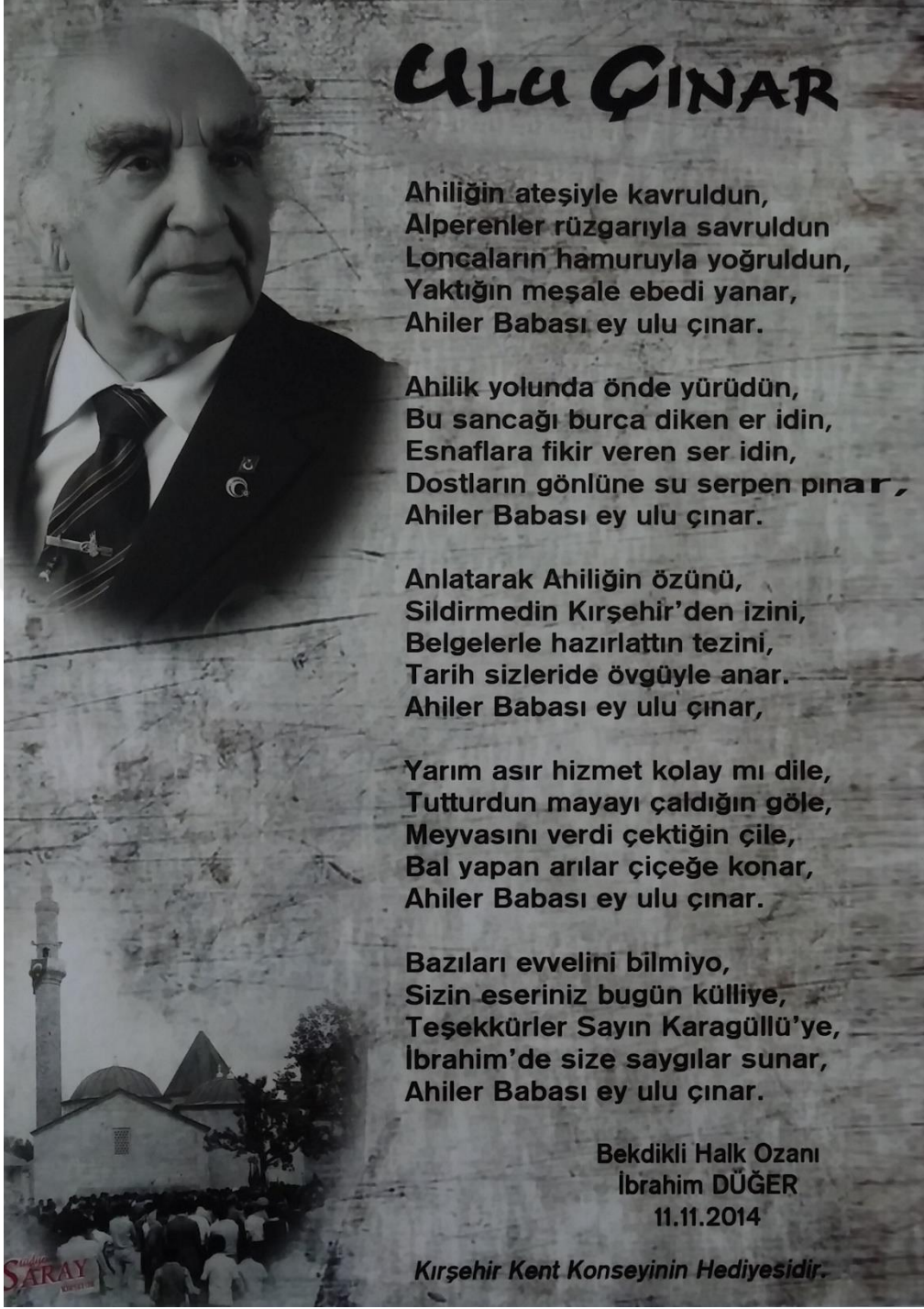
Anlatarak Ahiliğin özünü,
Sildirmedi Kırşehir'den izini,
Belgelerle hazırlattın tezini,
Tarih sizleride övgüyle anar.
Ahiler Babası ey ulu çınar,

Yarım asır hizmet kolay mı dile,
Tutturdun mayayı çaldığın göle,
Meyvasını verdi çektiğin çile,
Bal yapan arılar çiçeğe konar,
Ahiler Babası ey ulu çınar.

Bazıları evvelini bilmiyo,
Sizin eseriniz bugün külliye,
Teşekkürler Sayın Karagüllü'ye,
İbrahim'de size saygılar sunar,
Ahiler Babası ey ulu çınar.

Bekdikli Halk Ozanı
İbrahim DÜĞER
11.11.2014

Kırşehir Kent Konseyinin Hediyesidir.

Ek 57. Kırşehirli Halk Ozanı İbrahim Düğür'in Mustafa Karagüllü'ye hitaben yazdığı şiir.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı : Enis YALÇIN
Doğum Yeri ve Yılı : Çankırı, 1994
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : enesylcn18@gmail.com
Cep Tel : 0 (507) 391 5577

EĞİTİM BİLGİLERİ

2000-2008 Dr. Refik Saydam İlköğretim Okulu.
2008-2012 Çankırı Anadolu Lisesi.
2013-2017 Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
2016-2017 Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Formasyon Eğitimi.
2016-2017 Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.
2017- Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans.

YAYINLAR

- 1- YALÇIN, Enis, “Atatürk, Türk Kültürü ve Sümerler”, *Erciyes Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, 41 (490), 2018, 17-20.
- 2- YALÇIN, Enis, “ÇAVUŞ, İsmet Çıkma (d. 17.02.1950-ö. -)”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, 2018. Erişim: <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cavus-ismet-cikma>
- 3- YALÇIN, Enis, “Cumhuriyet Dönemi Millî Düşünce Sistematiğinde Erol Güngör Sempozyumu Bildiriler Kitabı Üzerine”, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (2), 2018, 222-224.
- 4- YALÇIN, Enis, “Gılgamış Destanı ile Maaday Kara Destanı Arasındaki Paralellikler”, *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 5 (3), 2019, 522-537.
- 5- BEKKİ, Salahaddin ve Enis YALÇIN, “Bazı Fütüvvetnameler ve Şecerenameler Işığında Hz. Ali”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 90, 2019, 25-46.

6- YALÇIN, Enis, “Barış Manço’da Ahilik Kültürünün İzleri”, *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8 (19), 2019, 254-271.

7- YALÇIN, Enis, “Barış Manço’da Ahilik Kültürünün İzleri”, *Motif Uluslararası Genç Halkbilimciler ve Türk Dünyası Kongresi (Eskişehir, 15-16 Mayıs 2019) Bildirileri*, Haz. Sezen Güngör, 2019, 627-656.

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce : Orta seviye (3 Kasım 2019-80,0000)

